Мирко Тодић

ИСТИНА О РАТУ НА ОЗРЕНУ

Добој, 2016. године

Истина о рату на српском Озрну, одговор на партизанску лаж

Ко нема своје главе, мора размишљати туђом

Ако Вас буде други водио, морате газити своје до циља

Без бога, крста и цркве, нема Србина

Немојте се окретати Западу, тамо и сунце нестаје

Манастир Св.Николе Озрен

Ђенерал Драгољуб Дража Михаиловић
командант Југословенске војске у отаџбини

Цвијетин Тодић
командант Озренског четничког корпуса

РИЈЕЧ УНАПРИЈЕД

По завршетку школовања добио сам доста слободног времена. Све вријеме које сам провео учећи, путујући и полажући испите постало ми је вишак. Да бих то вријеме искористио, почео сам састављати неке пјесмице. Нормално, увијек сам волио пјесме Алексе Шантића а у последње вријеме и пјесме Добрице Ерића. Прво сам почео писати пјесмице за првачиће о цвијећу, о животињама, о првим школским данима, о првим словима и првим часовима наставе.

Мој стриц Милан Тодић, кад је примјетио да ја имам жељу да нешто пишем, замолио ме је рекавши: „ Кад си био добар ученик и студент, а видим да још увијек волиш нешто да читаш и пишеш, зашто се ти не би мало „забавио“ описом рата на нашем Озрену од 1941 - 1945 године. Нас су комунисти и њихови симпатизери већ описали као непријатеље нашег народа. Они нит су нам помагали у припремама устанка, нити у дизању устанка. Побјегли су са Озрена и нигдје их није било до 1945. године, чак су нападали на Озрен и озренски народ. Волио бих да напишеш једну истиниту књигу о нашем рату, да народ види какав је био Тодор Вујасиновић - злочинац ради своје КПЈ. Био нам је у рукама сигурно око десет пута и није му ни длака са главе фалила. Ја ћу ти рећи све што знам, али питај свакога ко год је учествовао у рату и оне који о рату нешто знају“.

Помислио сам одмах да је то за мене повелик залогај. Те стричеве ријечи вратиле су ме уназад и почео сам се сјећати мога затвора, мучења моје мајке и сестара, мучења комплетне моје фамилије, запостављености мога села од стране социјалистичке власти те непријатности које сам доживио због свога презимена. Након присјећања свега наведеног, порасла ми је жеља да о томе нешто и напишем. Почео сам разговарати са старијим људима, па и женама, који су знали макар нешто о Другом свјетском рату, те сам почео читати књиге које описују тај рат, а углавном су биле партизанско виђење Другог свјетског рата.

Прошло је много времена од Другог свјетског рата. Комунистички партизани са својим КНОЈ-ем, УДБ-ом и милицијом имали су доста времена да четничку документацију, фотографије и евиденцију одузму од српског народа и униште. Врло сам мало

нашао четничке документације коју сам могао искористити. Моји извори података углавном су били жива ријеч оних људи који су учесници рата, очевици и свједоци којима сам се обратио. Много сам времена потрошио идући од човјека до човјека прикупљајући податке о рату на Озрену у времену од 1941. до 1945. године. Иако сам водио разговоре са појединцима одвојено, на иста питања добијао сам исте или деведесет пет посто исте одговоре.

Ниједна особа којој сам се обратио с питањима о Другом свјетском рату, није ме одбила. Напротив, све су ме љубазно примиле и рекле све оно што сигурно знају и што су видјеле. Било је и оних који су ме примили на разговор, али у почетку разговора морао сам их увјерити да њихово казивање неће бити искривљено, јер ја тражим да ми кажу само истину. Један од саговорника ми је рекао: „Драго дијете, четници на Озрену су били све и свја од 1941. па све до 1945. године. Све дотле се истина могла рећи, макар у ужем кругу. Послије 1945. године под притиском УДБ-е, КНОЈ-а и Титине милиције, кад су утјерали народу страх у кости, уништен је сваки траг истине. Људи су морали све бацити у заборав и окренути се раду. Сви ми који смо жељели ићи у школу, радити на државном послу или имати било какав додир са комунистичким властима, морали смо заборавити и своје најмилије и комунистичко зло које су нам направили. Пошто сад видим да знам и тебе и твоју фамилију, а знам прилично доста и о рату, теби смијем рећи оно што знам.“

У овим разговорима са многим саговорницима било је и предострожности, али и шале и радости, али са циљем да се докаже макар мало истине о браниоцима Озрена.

Аутор

УВОД

Сви ми који смо дошли на овај свијет, нисмо дошли по својој вољи, него по вољи неког другог. Сваки од нас доживјеће крај онда када му се завршава живот, да ли несретним случајем или природном смрћу; то значи опет не по нашој вољи него под дејством више силе. Живот сваке особе и збивања у току њеног живота представља историју те особе.

У раном дјетињству особа упознаје околину, предмете, ствари и све друго око себе. Уписом у школу проширује круг свога сазнања стичући своје школске другове и другарице, учитеље, наставнике и професоре. Заснивањем радног односа упознаје нови круг људи, своје радне колеге и колегинице. Ступањем на одслужење редовног војног рока још више проширује круг познанства, упознавајући људе из разних крајева своје државе. У току сваког од ових периода, упознавају се нове особе, склапају нова познанства, дешавају се разни моменти и радње, као што се то дешава и са развојем науке, технике и технологије. По завршетку свога радног вијека свака особа одлази у пензију и постепено затвара и смањује круг познанстава, тако да из дана у дан стари познаници падају у трајни заборав. На основу животног искуства и неких статистичких података, живот сваке особе у просјеку се састоји од око 80% углавном лоших и непријатних ствари и ситуација, 10% су лијепе и пријатне ствари и доживљаји, док осталих 10% живота чини неку пролазну и неутралну ситуацију. У току свога живота човјек региструје и похрањује у своју меморију све оно што доживи, било да је лоше или добро. Све што је човјек доживио лијепо и добро, тога се радо сјећа и жели да му остане што дуже у сјећању, док оно што је лоше, жели да заборави. Међутим, управо оно лоше што човјек доживи, као у инат, дуго се памти и никад не заборавља.

Успјеси и неуспјеси сваке особе зависе од ње лично, од услова под којим живи, квалитета живљења, личне упорности, личне интелигенције којом располаже и природног темперамента те особе. Зависно каквим информацијама је меморија сваке особе засићена, особа постаје оптимиста или песимиста. Многи, изражавајући своје жеље и не гледајући реално на ствари, изражавају свој оптимизам и сматрају то позитивном особином иако су рекли оно што је немогуће. Са друге стране они којима се десило много негативних ствари у животу, њихов мјерни механизам је нешто прецизнији и

правилније одвагују и одмјеравају поједине ситуације, ствари и збивања. Ове особе реалније оцјењују ситуацију и све друго, па према томе дају и тачнију прогнозу, било да се ради о злу или добру. Песимисти не желе, да се њима или неком другом деси зло; они само не исказују немогућу жељу. Наравно, свако воли да му се увијек дешавају лијепе ствари, чак и песимисти, иако се песимизам сматра негативном појавом. Све у свему оптимисти говоре жеље које би требале да им се десе, док песимисти говоре истину па макар она била и најгора.

Свака особа у животу има много жеља без икакве скромности. Мало је оних којима је се већи број жеља испунио, док код већине особа жеље се испуњавају само једним мањим процентом, а онда се рачуна и барата са некаквим просјецима. Док се мањи дио људске заједнице разбацује свим и свачим и обезбјеђује лагодан живот и за своје пра-праунуке, средњи слој људи потпада под просјек, а половини од биједе очи искачу или су искочиле.

Нема државе, друштвеног уређења нити друштва на свијету гдје се ради реално, правилно и подједнако за сваког појединца или скупину. Сваки онај који припада вишем слоју друштва са својим материјалним богатством, морао се користити лоповлуком, преваром, корупцијом, лажи и другим негативним особинама, док је себи присвајао та добра и учврстио власништво над тим богатством. Он то сматра исправним, правилним и реалним не обзирујући се на оне чије је богатство присвојио, а којима није остало ништа. Поштеним радом вриједан радник једва се уклапа у просјек, а богатство се стиче лоповлуком. Ја имам своја три правила о људским екстремима од којих не одступам, а то су:

1. Свака особа која много и екстремно прича, она лаже јер истине нема много.
2. Свака особа која превише ради и екстремно је вриједна у раду, проклета је.
3. Свака особа, осим професионалних вјерских службеника, која екстремно показују вјерска осјећања а при томе заборавља човјека, у току рата прави највећи геноцид.

Свагдје и на сваком мјесту можете срести и сретали сте људе који вас засипају својом причом. Њихова прича је за њих чиста храна. Да ли код таквих особа има недостатака или можда пате од некаквог комплекса више вриједности. Ако вас такав човјек сретне на улици или неком другом мјесту, сигурно ћете закаснити тамо гдје

сте пошли, слушајући његову причу. Такви оратори све знају, они знају свакога, њих познаје свако, њих непознат човјек зове по имену у њиховој причи и ако га не зна, итд. Људи који су склони дугој и опширној причи, док једну причају, другу већ смишљају и тако бесконачно.

Сви смо свјесни заједничког нам проблема у овоме најновијем вишепартијском систему. Кад слушате представљање политичке странке и њеног програма, сви тако лијепо и течно причају, сви су прилагодили свој програм према потребама народа; теоретски, за сваку странку је сваки грађанин светиња. Када добију гласове од својих грађана, одмах започну међусобне страначке свађе и оптуживања, просипају више памети него што имају, подијеле сиротињи социјалну помоћ, себи одређују десет пута веће плате од радничких, а примања су им двадесет пута већа од радничких за исту стручност. Ако стварно примају толико пута веће плате, то би значило да толико пута више вриједе од нормалних људи, па би требало да и њихов глас на изборима вриједи толико пута више него глас просјечног грађанина. Узурпирају све што је било друштвено и постају капиталисти. Да би замели траг својих недјела онда се журе у некакву Европу. Дакле, дуга прича је лаж и превара.

Имао сам у предузећу добрих и екстремно вриједних радника и мајстора. Долазак на посао је био увијек прије почетка радног времена, у току радног времена сваки посао је морао бити на вријеме или прије времена завршен. У послу не може бити проблема да није рјешив. Напуштање радног мјеста и излазак из предузећа може бити само послије радног времена, након тридесет и више минута. Код овако вриједних и добрих мајстора при изласку из круга прдузећа у 75% случајева ћете у џеповима или торби наћи увијек некаквог материјала или дијелова, које су ови отуђили из предузећа и носе кући. Да ли то они сами примијете да су од других вреднији, па то желе да сами наплате на овај начин, ја не знам.

Други случај: Имао сам добрих комшија можда и најбољих домаћина у селу, увијек су зором први на њиви, а посљедњи излазе из њиве. Код куће су видно сређени, имају свега и све им је сређено и уредно. Никада не дозвољавају себи да дођу у ситуацију да за нешто другога моле, или од другога нешто да траже. Код оваквих домаћина је скоро редовна и иста особина и навика. Редовна је појава, ако са таквим домаћином граничи ваша њива и ви први почнете орати своју њиву, тај исти домаћин ће скоро цијели дан

надзирати ваше орање бојећи се да не преорете међу. Ако он први пође орати своју њиву, сигурно ће међа 100% бити преорана.

Људи се рађају исти, неки се крсте на један а други на други начин, неки клањају, неки то раде на неки трећи начин. То су углавном основне разлике у начину вјере у бога. Ако вјерујемо у једног и истог бога, ниједна црква нити џамија или њихови вјерници, немају ни разлога нити потребе да своју религију издижу изнад осталих, нити да оне друге религије и њихове вјернике омаловажавају и потцјењују. Човјек као људско биће, црква или џамија као вјерски објекти, вјера у бога на овај или онај начин, ова или она народна ношња, ова или она пјесма и игра или било шта друго, у суштини су исти. Оно што припада мени и мојој нацији, то је моје и мени је драже, али то не значи да оно друго мрзим и не волим. И једно и друго и треће, све скупа, представља богатство и љепоту свих нас заједно. Нажалост, на овим просторима увијек избијају и воде се ратови баш на националној основи. У овим случајевима нису људи једне нације толико религиозни, колико су задојени против друге нације и религије. Када се овакви ратови наметну и развију ратна жаришта, онда је касно за сваку причу и свако вјеровање. Екстремно „религиозних“ људи који своју религију стављају изнад свих других религија, у току националних ратова праве највећи геноцид над припадницима других нација, вјерујући да ће постати свеци ако дадну свој живот за одбрану своје нације и религије, а све у име бога.

Моје дјетињство је дало највећи живи печат у моме животу. Имао сам срећу, тачније речено, несрећу да осјетим горчину другог свјетског рата, у току самог рата па и кроз цијели мој живот. Никада моји школски другови, радне колеге, другови из армије, па и остали нису знали каква ме неправда пече. Сви они реални људи који ме познају и остали љуги који желе да схвате реалност виђеће из моје биографије да постоји потреба и дуг према мртвима који су чинили штит и окосницу српског и осталог народа на Озрену у Другом свјетском рату. Није људски прегазити и уништити правду а вјечито живјети у неправди. Нешто што се намеће дјеци у току њиховог школовања је историја, која никада није истинито написана, нити је могуће историју истинито написати, него се као таква лажно сервира дјеци у њиховом школовању. С једне стране оптерећује дјецу у њиховом учењу, а са друге стране изучавајући нечију лаж дјеца погрешно сватају прошлост. Овај други случај изучавања лажне

историје разара све што је заједничко у животу и што је истинито и тако ученици сами учествују у стварању опет нове лажне историје, али морају успут бити и жртве те нове опет лажне историје.

Једном приликом на телевизији југословенски историчар, академик Василије Крестић, онако висок растом, црн у лицу, сједећи на некаквом каучу, окрећући главу мрзовољно унатраг рече: „Историја се не може истинито написати никада". Човјек би рекао да историчари неће да раде свој посао. Вријеме је показало да је тај историчар у праву и да истина нема мјеста у историји као да истина не постоји. Увијек се пише углавном у корист побједника, док се остали приказују у најцрњем свјетлу. Треба схватити да нема добре војске ни у миру када се служи редован војни рок. Друго, треба знати да у свакој војски има добрих и позитивних појединаца и група.

Највећу неправду према народу на подручју Озрена су направили чланови КПЈ и такозвани партизани у току другог свјетског рата, чије посљедице и дан-данас испаштамо. Ако узмемо за примјер пад Краљевине Југославије 6. априла 1941. године, не узимајући у обзир заговараче пада Југославије, који су прије пада Југославије ходали по иностранству и можда заговарали окупацију Југославије, и ако занемаримо одлазак краља и пар министара и официра који су омастили брк југословенским златом и напустили Југославију, све остало, војска, народ, наоружање, техника и многа богатства остали су у Југославији. Ја сам и ми сви смо учили да је агресија извршена без објаве рата и то на Београд а не на Загреб или неки други град. Ипак, КПЈ је знала да ће се агресија извршити и никоме то није говорила јер је њена жеља била да доживи пад Краљевине Југославије.

Како историју чини писана грађа, управо је највећа подвала учињена Озренцима кроз књиге тобожњих свједока догађаја из Другог свјетског рата који су се одиграли на Озрену а које су изнијели у својим књигама Тодор Тошо Вујасиновић (у књизи Озренски партизански одред – ОПО) Светислав Николић (у књизи Немирни осињак – НО). Ријеч је о књигама које фалсификују истинску борбу озренских четника-родољуба приписујући успјехе Озренаца тобожњим партизанима којих, заправо у току прве четири године Другог свјетског рата на Озрену није ни било осим спорадичних појединаца. У прилог предњој тврдњи иде и чињеница да је тобожњи команданта Озренског патризанског одреда Тодор

Вујасиновић у априлу 1942. године напустио Озрен с групицом истомишљеника а на озренском подручју су остали његови стварни браниоци – четници.

Светислав Николић, по годинама доста млађи од Вујасиновића, уствари је публиковао оно што је фалсификатор Вујасиновић написао у својој наведеној књизи, која је имала осим основног и допуњена издања. Николићева књига је хроника догађаја из Другог свјетског рата на подручју Липца, Карабеговца, Придјела и Босанског Сувог Поља с кривотворењем идеолошке припадности актера тих догађаја у смислу како је то већ био учинио његов патрон Вујасиновић.

Ова књига се у великој мјери темељи на полемици с наведеном двојицом аутор и разоткрива њихове лажи и неистине. Уз пажљиво читање наведених књига и користећи се здравом логиком овом аутору није било тешко да хвата у лажи писце наведених партизанских књига које су понајприје пука пропаганда а да с историјском истином имају мало или немају нимало везе.

Наравно, и друге књиге, као што је Средња Босна у народноослободилачкој борби (СБ у НОБ) 1. и 2. дио – коју је написала група аутор кроз своја сјећања, те записи из НОР-а Родољуба Чолаковића, обадвије партизанско-комунистичке провенијенције, аутор је имао пред собом и користио се у својој полемици с обзиром да се подаци из књига Тододора Вујасиновића и Светислава Николића често не подударају с подацима из двије наведене књиге иако је ријеч о истим догађајима. Тако на примјер често су у колизији наводи и у Вујасиновићевој књизи са наводима у књизи Средња Босна у НОБ док Родољуб Чолаковић у својој књизи изричито тврди како на Озрену није било партизана.

Књига Миленка Максимовића Синови Озрена (СО) коју је овај аутор имао такође пред собом послужила је да у неколико наврата покаже ординаране лажи комунистичких аутора Вујасиновића и Николића с обзиром да су они без зазора приписивали четничке успјехе партизанима и комунистима иако су и сами признавали како су ови посљедњи били у мањини.

Аутор је у књигу унио податке које је добио властитим истраживањем, а у највећој мјери су то разговори или изјеве самих учесника ратних збивања на Озрену у периоду 1941-1945, односно родбине и знанаца актера рата на Озрену у наведеном периоду.

ПРИПРЕМЕ ЗА УСТАНАК

У својој књизи ***Озренски партизански одред***, на страсни 15. у поглављу *Директива Партије за устанак* Тодор Вујасиновић пише овако:

„Дан-два послије 27. марта 1941. године дошао је у Зеницу Крсто Попивода. Он нам је на партијском састанку мјесног руководства изложио политичку ситуацију и пренио конкретне задатке које је поставила Партија. Задаци су јасни, земља се налази пред непосредним нападом фашиста. Комунисти ће стати у прве редове бораца за њену слободу“.

Тачно је да су сви остали, осим чланова КПЈ, били изненађени брзином окупације али цјелокупана армија и народ су са расположивим наоружањем и техником могли успјешно окончати рат против Њемачке, не чекајући уништење војске и наоружања па тек онда вршити припреме за дизање устанка. То КПЈ није била ни жеља ни циљ, јер би тако била одбрањена Краљевина Југославија са својим поретком. И поред позива на мобилизацију, чланови КПЈ нису се одазвали, него су настојали да око себе окупљају своје симпатизере и тако ометају оне који би се одазвали мобилизацији. Можда је заговарач агресије на Београд хтио да удари темење Независној Држави Хрватској. Никада и нико у историји српског народа није направио раздор и пукотину у српском народу као што је то направила КПЈ и такозвани партизани од 1941. године па све до дана данашњег. Нарочито је ово видљиво на Озрену.

Вишепартијски систем удара маљевима у исти клин којим су партизани и КПЈ направили пукотину и раздор у српском народу са жељом и намјером да докрајче и теоретску жељу српског народа за међусобном слогом и уједињавањем. Ниједан народ, ниједна нација, ниједно племе, ниједно крдо, ниједно стадо, ниједно јато, нити било каква групација, било каквих бића на земаљској кули нису толико покварени да више воле свог непријатеља него род рођени, више воле лажно братство и јединство и празновјерје него своју лијепу кршћанску православну вјеру. Никада нико никоме ни у једној држави није бранио да вјерује у бога, слави славу, кршћава дјецу, изузев КП у Брозовом режиму а хвала богу дошао јој је крај.

У току трајања социјалистичког режима који је био најкрући и најригорознији према религији, изграђено је око 920 вјерских

објеката на просторима СФРЈ. Од тих 920 вјерских објеката, 630 су исламски вјерски објекти, док остатак од 290 вјерских објеката отпада на све остале нације и националности.

У књизи ***Немирни осињак*** у поглављу *Припреме за устанак* на 36. страни Светислав Николић каже:

„У току вишемјесечних припрема за устанак под руководством КПЈ могло се видјети да је расположење становиништва ових села било за одлучни оружани отпор окупатору и његовим слугама, постојало је од првих дана, да је организовани рад КПЈ на припреми устанка у овим селима био врло успјешан и да је Партија, користећи повољну климу и расположење маса, успјела да покрене акцију и правовремено зада непријатељу одлучни ударац и нанесе му поразе тамо гдје се најмање надао. Идеолошко-политички рад чланова КПЈ и СКОЈ-а много је допринио и утицао на њихове чланове, који су се припремама за устанак и у самом устанку појавили као организатори и агитатори, носиоци идеја и акција око припреме народа за свеопшти оружани отпор. Сви ти руководиоци устанка, чланови КПЈ и СКОЈ-а, у првим данима оружаног устанка и револуције ставили су се на чело маса оружаног отпора, што је повољно утицало на расположење народа и маса, које су се одазвале позиву КПЈ и ступили у оружани отпор против окупатора и његових слуга".

О припремама за устанак на Озрену као и другим крајевима БиХ и Србије, о току борби и, уопште о ситуацији у току Другог свјетског рата, комунистичко-партизански писци пишу књиге, снимају филмове, држе говоре о ослобађању Југославије на политички начин а не како је стварно било.

Овако написана историја не представља историју него политику. Ови промотери практично су дали врло мали допринос ослобођењу Југославије 1941. године, али су се максимлано потрудили да ју распарчају и сруше 1990. године.

Анализирајући књиге које су писали комунистичко-партизански писци уочавају се огромне разлике у описивању једних те истих борби и ситуација.

Читаоче, на пар мјеста у овој књизи стоји упозорење: Ако желиш истину, читај партизанско-комунистичке књиге. Да би сазнао истину о ситуацији у Другом свјетском рату на Озрену, довољно је да прочитате у књизи ***Немирни осињак***, њен дио с поднасловом *Офанзива Вражије дивизије* на страни 165, 166, 167, 168 и 169. У

књизи ***Озренски партизански одред*** треба прочитати дио с насловом *Кривајска акција* која је описана од 189. до 232. стране.

Кад прочитате ова два дијела из наведених књига, стећи ћете прави дојам како је писана историја. Овде је описано све што се десило и прије и послије дизања устанка. Измијешани су датуми, измјешане су војске, измјешани су успјеси и неуспјеси, описане су теме које ту не постоје и, ама баш никакве везе са насловом немају.

Светислав Николић у ***Немирном осињаку*** жели да отме озренским четницима њихову највећу побједу над усташама, домобранима и Нијемцима. Пошто на Озрену није било партизана, није им ову офанзиву могао ни приписати.

Тодор Вујасиновић је описујући *Кривајску акцију*, која није никад изведена од стране партизана, написао је о истој 44. странице. Све је Тошо описао, све је испреплео, све је замрсио, тако да се читалац изгуби, не знајући ни шта је прочитао ни шта је аутор хтиода каже.

И овде Тодор на све божије начине жели да отме тако велики успјех Рачићевих четника и да то припише партизанима којих уопште нема тада на тим просторима.

Ето читаоче, ако не сазнаш истину, сазнат ћеш лаж и открити онога ко је писао лаж.

Описане теме под овим насловима *Офанзива вражије дивизије* и *Кривајска акција* немају никакве везе са овим насловима. Тако је у свим њиховим књигама.

Описивати исту ствар на различите начине а сваки пута прилагођавати у своју корист и на крају рећи „о том и том сам чуо различите приче или нисмо знали ни како ће нам се звати јединице“, све то одсликава чисту лаж.

Примјера ради: аутор ***Немирног осињака*** говори да послије капитулације, након три мјесеца, долази тек до формирања прве партијске ћелије у Липцу и Сувом Пољу од три члана КП.

Аутор, кад је видио да ова ћелија од само два члана (јер трећег Лазе Смолића није ни било), нит је шта знала нит се могла тако касно укључити у припреме са осталим устаницима, на истој страни с поднасловом *Припреме за устанак* убацује још и симпатизере КП и чланове који су примљени у КП послије дизања устанка и ослобађања Добоја.

Аутор ове симпатизере који ће касније бити чланови КП већ представља као будуће руководиоце устанка иако немају никаквих заслуга.

Од оснивања прве партијске ћелије до дизања устанка фактички је био свега један мјесец дана. Зато се аутор побринуо па је на страни 29. ***Немирног осињака*** теоретски повећао број чланова КП, а на страни 36. је повећао број мјесеци, тако да каже „У току вишемјесечних припрема за устанак под руководством КПЈ, становништво је било за одлучну борбу против непријатеља“ итд.

„Сви ти руководиоци устанка, чланови КПЈ и СКОЈ-а, у првим данима оружаног устанка и револуције ставили су се на чело маса оружаног отпора, што је повољно утицало на расположење народа и маса које су се одазвале позиву КПЈ и ступиле у оружани отпор против окупатора и његових слуга“.

Жао ми је што истина има свој лимит, а лаж је бесконачна, па се на оволику лаж у књигама озренских комуниста не може одговорити у цјелости него само дјелимично. Даље, на 29. страни ***Немирног осињака*** лијепо и читко пише „Крајем јуна 1941. године на липачко-сувопољском сектору основана је прва партијска ћелија у коју су ушли Петко Ђурић, Симо Лукић, Лазо Смолић и још три друга са Требаве. Секретар партијске ћелије КПЈ био је Симо Лукић из Сувог Поља“.

Да је у било ком селу у окружењу био макар један члан КПЈ, сигурно би овдје био уписан. Али пошто их није било. нису ни уписани. На сектору Липац - Суво Поље уопште није постојало презиме Смолић. Касније се ни у једној књизи, ни на једном терену, ни у једној војсци не спомиње име Лазе Смолића, што говори да није ни постојао, или је, можда, дезертирао.

Даље човјек не зна да ли да схвати као лаж или замор аутора који од толико „бројне“ организације не може да напише имена та три члана са Требаве па макар их измислио као и друге многе ствари. Аутор ***Немирног осињака*** је својим очима видио да је пала књига на два слова. Кад је својим рукама написао да на овоме сектору имају само два члана КПЈ, осим оних који ће након једног или два мјесеца бити примљени у КПЈ, или након годину дана, како може говорити да су то напредни омладинци и будући руководиоци устанка, и да је по њиховим упутствима прикупљано оружје, а ниједан нису за себе обезбиједили пушку за предстојећи рат. Откуд му снага и храброст да каже да је становништво Озрена било за одлучни оружани отпор

окупатору, након вишемјесечних припрема, и то само под руководством КПЈ.

Прво и прво, само три неугледна члана КП нит су народ могли повести нит су га повели. Друго, један и по мјесец никако не може бити вишемјесечна припрема. Ако се томе додају и два вируса устанка, Тошо, који је дошао један мјесец пред дизање устанка и брат му по комунистичкој идеологији, Мурат, који дође на Озрен 19. августа 1941. године, дакле, на три дана прије дизања устанка, како се може рећи да су вршене вишемјесечне припреме устанка?!

Тачно је једино то да су припреме за дизање устанка текле више мјесеци, али без комуниста. Кад аутор каже да су се чланови КПЈ и СКОЈ-а у првим данима оружаног устанка ставили на чело ударних маса на Карабеговцу и у Дубоком потоку, онда је рекао тачно мјесто гдје су се устаници налазили. Ова су мјеста удаљена од мјеста напада 1,5 километар а 12 километара од линије фронта. По нашем мишљењу, чело ударних маса или група су чинили људи који су ишли први у ватру и у окршај са непријатељем.

Аутор ***Немирног осињака*** цијели ток припрема за устанак приписује некакавој КПЈ коју су представљала само три члана и то два кућна љубимца аутора. Они се повезују са другим члановима у другим мјестима, они прикупљају оружје за устанак, они одржавају тајне састанке, они су носиоци идеје о устанку, они све знају, али кад је договорено вријеме дизања устанка и кад је формирана прва војна формација, од њихове способности, памети и „толике школске спреме" не могадоше да буду ни командири водова ни чета, него се само повјерила једна десетина Петку Ђурићу, док Симо Лукић није могао ни десетину да води. Од „силног наоружања" које су сакупили чланови КПЈ у овим селима Петко Ђурић је у рат кренуо без оружја. Ваљда је мислио побиједити окупатора својим политичким радом.

Да ствар буде јаснија, када је капитулирала Личка дивизија Војске Краљевине Југославије, видјевши да комунисти, који су били још 1940. године спремни, како они кажу, за рат, неће да помогну у одбрани Југославије, војска је била присиљена да баца оружје и спашава своју главу. Бачено оружје је прикупљао народ а не та постојећа три члана КПЈ. Један од детаља о прикупљању оружја је тај да је Тодор Радојчић нашао поред пруге у Јошави пиштољ, а пошто је био мирне природе и мање борбен и млад, тај пиштољ дао је свом рођаку Станоју Радојчићу којег су звали Ћалац. Станоје је био врло храбар борац на страни четника, који је више пута доказао

своју храброст у борби са усташама и Нијемцима. Кад је Петко Ђурић чуо за Станојев пиштољ одмах је наредио да се исти пиштољ њему донесе и преда. Под притиском својих рођака Пајке, Игњата и Весе, Станоје је морао однијети и предати пиштољ далеком слабијем од себе борцу Петку Ђурићу. Да је ово тачно то потврђује и аутор књиге ***Немирни осињак*** на страни 61. гдје још стоји да је Петко Ђурић кренуо из Липца да дочека специјалне њемачке јединице које су напале Трбук. Из наведеног текста се види о каквом се борцу ради, пошто је јадник пошао на добро наоружане њемачке војнике само са једним пиштољем. Аутор овдје не описује развој борбе искрено и како је било. Окосницу борбе су носили Стријежевљани, Трбучани и Осојничани уз помоћ Текућичана и Сувопољана, а Петко их је иза леђа куражио попут оног Радосава што у драми *Ђекна* храбри жену Љепосаву да диже креденац док он стоји. Још једна потврда о Петковом пиштољу који је максимално искористио као командант града Добоја - Петко је успио са својим пиштољем у Добојском затвору и на ријеци Босни да побије више Срба, повезаних жицом, него што је Срба погинуло на цијелом Озрену од њемачке војске у периоду од 1941 до 1945. године.

Сваком разумном човјеку треба да је јасно, на примјер, ако се у неку школу упише једна генерација ученика, прво и прво морају имати школску зграду са просторијом у којој се налазе клупе и столице, сто и столица за предавача, табла и рачунаљка. За сваку школу и разред (основна, средња, факултет) мора бити наставни план и програм по којем ће се одвијати настава. По завршетку било које школе или факултета, увијек постоји разлика у показаном знању, па према томе различите су и оцјене и општи успјех. По завршетку средње школе или факултета ступа се у радни однос, гдје долази до изражаја теоретски стечено знање као подлога за обављање практичног рада. Не мора значити, ако је неко на теоретској настави имао боље оцјене, да ће и у практичном раду бити бољи. Напротив, може се десити да у пракси будуједнаки, па чак они ученици са мањом теоретском оцјеном да буду бољи. Иако је редовна појава, да су бољи теоретичари бољи и у пракси, чињеница је да сви ученици који су учили по истом наставном плану и програму, приближно исто се сналазе и у пракси. Може се десити да ученици напусте редовно школовање или факултет, а до свједочанстава дођу некаквим приватним полагањем или куповином свједочанстава. Они који купе свједочанстава заслужују законске

санкције а знања сигурно немају. Они који накнадним полагањем, мимо наставног плана и програма (напречац) дођу до свједочанства, никада не могу имати знање као они који су потпуно савладали наставни план и програм и редовно завршили школу. Има у народу случајева да човјек који није учио школу, покаже видно знање, најчешће у грађевинарству, ковачлуку, угоститељству, трговини и сличним гранама. Овакве занатлије се у народу називају самоуциима.

Самоуцима се људи диве и чуде како нешто направе, а нису ишли у школу и немају никакве теоретске подлоге. Дакако, ти исти људи исто тако, кад би се заинтересовали, могли би исто доста тога направити. Производи самоуких мајстора су слабог квалитета и кратког вијека. Без теорије нема праксе, без праксе је теорија узалудна.

Видјели смо, да би се стекло неко знање, мора се завршити одређена школа са теоријом и праксом. Сада се намеће једно питање. Откуд толика „памет, знање и способност“ за све могуће послове, члановима КПЈ почетком Другог свјетског рата на простору Југославије?! Нису имали, партијских школа, нису имали конгреса, нису држали семинаре, нису имали никаквих предавања па ни основних организација, као ни основне школе. Како је који од њих излазио из затвора, постајао је члан КПЈ без икаквог учења и полагања испита. Не може се ни за кога са сигурношћу рећи да је луд, али се са сигурношћу може рећи да је школованији човјек по правилу и способнији. Квалитет знања члана КПЈ-е је на властитом примјеру доказао Јосип Броз; за својих осамдесет и осам година живота није могао положити за ВКВ бравара, него је умро као КВ бравар.

Читати марксистичку литературу која нема никакве везе са ратом и ратовањем, а глумити памет пред другим људима, то је узалудно губљење времена. Читати дневну штампу, слушати радио-новости, упражњавао је сваки домаћин који је за то имао могућност. У јулу мјесецу 1941. године на цијелом Озрену била су само три члана КП. У Липцу је то био Петко Ђурић, у Босанском Сувом Пољу је био Симо Лукић, а у Трбуку је била Душанка Вајић. Ова три члана КП нису имали до јула мјесеца 1941. године никакве међусобне сарадње, чак се нису међусобно ни познавали. У осталим Озренским селима: Придјелу, Трбуку, Стријежевици, Осојници, Д. Пакленици. Г. Пакленици, Рјечици, Брезицима, Текућици, Бољанићу,

Карановцу, Сочковцу, Какмужу, Босанском Петровом Селу, Порјечини, Кртови, Сижју, Ступарима, Пањику, Мичијевићима, Васиљевцима, Каменици, Раковцу, Буковици, Тумарама, Д. Бријесници, Г. Бријесници и у другим озренским селима није било ни једног јединог члана КПЈ.

У Озренским селима људе који нису вјеровали у бога, народ је називао ђаволима и сотонама. Тодор Вујасиновић је дошао на Озрен у другој половини јуна мјесеца 1941. године. Браћа Бешлагићи и Дедо Трампић су дошли на Озрен послије дизања устанка 28. августа 1941. године.

Миленко Максимовић у књизи ***Синови Озрена,*** на 55. страни, каже: „Комунистичка партија Југославије почиње озбиљније припреме за устанак тек након напада Њемачке на Совјетски Савез (22. јуна 1941). До тада су се комунисти чврсто држали договора о ненападању који су 23. августа 1939. године потписали министри иностраних послова Њемачке и Совјетског Савеза, Рибентроп и Молотов. Директивама Коминтерне тражило се уздржавање од било каквих провокација према силама осовине. Рат који је тада водила Велика Британија, а касније и друге западне земље, назван је од стране Комитерне империјалистичким. До напада на Совјетски Савез, комунисти су позивали на саботаже и бојкотовање таквог отпора силама осовине, што је нарочито дошло до изражаја у француско-њемачком рату у 1940. години. Свијет је био изненађен брзом капитилацијом Француске за само 45 дана, јер ова земља је тада имала најјачу копнену силу у Европи. Томе су знатно доприњели француски комунисти који су тада били најбројнији на Западу.

Након напада Њемачке на Совјетски Савез ситуација се преко ноћи промијенила. Коминтерна издаје директиве комунистима читавог свијета да се укључе у борбу против фашизма и помогну одбрану прве земље социјализма – Совјетског Савеза. Рат који су већ водили савезници, више се не третира као империјалистички, већ ослободилачки. Објашњавано је да је пакт са Нијемцима био неопходан ради добијања на времену, како би се Совјетски Савез што боље припремио за рат“.

Да ли можете замислити једно сређено домаћинство, које зна све своје потребе, ради нормално и располаже својим иметком, има свој план, редослијед и распоред ствари у кући. Одједном неко непознат, непозван и непожељан упадне у овакво домаћинство и почне да паметује и даје савјете домаћину говорећи: Ти требаш ово, ти требаш оно, ова ти ствар треба да стоји тамо, она ти ствар треба да стоји овдје, ти би требао да радиш овако, а породица онако, итд. А тај исти незнани гост нема ни куће ни кућишта, него је некакава луталица. Добром домаћину не треба никакав савјет од непожељних и незваних гостију. Тако исто у озренским српским селима послије капитулације Војске Краљевине Југославије 1941. године, није био потребан нико са стране за некакве савјете, јер се сам, под усташким притиском, српски озренски народ припремао и припремио за устанак, првенствено прикупљајући оружје.

Крњи споменик (без крста) код „Бачше" на Озрену, гдје су озренски Срби дигли устанак за одбрану и ослобђење Краљевине Југославије

Устанак код Башче на Озрену дигнут је 23. августа 1941. године због усташких злостављања Срба које су вршили Омер Џамбеговић - Кепа и Суљо Кидран – Суљица, а не на тобожњи позив КП. Ове и овакве усташе су сваког сакупљача оружја одводили у Маглај, тамо га тукли и злостављали како би од озренских Срба одузели сакупљено оружје. Тодор Вујасиновић, Симо Лукић, Петко Ђурић и Душанка Вајић, пошто нису учествовали у овим припремама, нису ни прошли кроз руке Омера Кепе. По доласку на Брезике, када је било све спремно, Тошо је са готове хрпе узео око двадесет пушака и бомби и послао усташама у Тузлу, иако је оружје сакупљао озренски српски народ за одбрану од усташа и Нијемаца. Озренски народ нити је Тошу звао нити га је желио, ни волио. Тошо, чим је дошао на Озрен, почео је нешто да шпијунира и мудрује. Нико на Озрену није познавао Тодора Вујасиновића нити је он кога познавао. Да би личио на човјека, морао је да обуче народну ношњу, како би се приближио питомим Озренцима. Кад је тако обучен наишао кроз Осојницу, између куће Данила Вукељића и куће Лазара Максимовића сусрео га је Пердин Миловановић. Пердин је био

добар домаћин, поносан, слободан и храбар човјек, и један од организатора устанка. Таман кад су наилазили један поред другог, видјевши Пердин непознатог пролазника рече му: „Помаже Бог путниче!“ Тошу је овај поздрав изненадио и, не знајући шта ће овоме одговорити, рече: „Добар дан!“ Пердин ће, затим њему поново: „Видим ја какав је дан, а видим и на теби лијепу одјећу, само у њој нема човјека. Овдје се поздравља са помаже Бог а отпоздравља са Бог ти помогао. Видим да ниси некакав човјек, добро би било да се изгубиш са ових простора“, рекао је на крају Пердин и кренуо својим путем. Кад је Тошо видио да му је Пердин прочитао намјеру и карактер, полиби се и настави пут. Сутрадан се пребацио на територију Бољанића, нашао Тодора Панића, активног наредника разбијене Југословенске војске, који му је остао вјеран и заштита све до своје смрти. И овдје Тошо доказа да није свештеник. Тодор Панић није био члан КП као ни његов брат Лука, али га је Вујасиновић успио уплести у своју мрежу.

Кад су чланови КП сазнали да је српски озренски народ спреман за дизање устанка и да ће то бити 23. августа 1941. године, одмах су одржали своје партијско савјетовање у кући Тодора Цвијановића у Текућици и, заједно са Тодором Панићем, договорили да преиначе датум дизања устанка. Комунисти су рекли овако: „Кад је све спремно, устанак ћемо дићи 15/16.08.1941. године, а у групу која ће руководити устанком одредили су: Цвијетина Тодића и Станка Панића, који нису били чланови КП. Осим ове двојице у руководиоце устанка су још планирани Тодор Вујасиновић, Јосип Јовановић, Чедо Јаћимовић, Исмет Капетановић и Петар Ђурић. Ово није било могуће извести због краткоће времена и велике територије, јер је било потребно ићи од човјека до човјека и обавјештавати сваког појединца о помјерању времена за дизање устанка.

Цвијетин Тодић и Станко Панић, обадвојица из Стријежевице, који су били међу најзаслужнијим за припреме и дизање устанка, нису се сложили са наведеним приједлогом и остали су при првом свом испланираном датуму да то ипак буде 23. август. Да је устанак дигнут 15/16.08.1941. године, иако су Озренци све сами припремили, могло би се рећи да је народ Озрена кренуо на устанак на позив КП, како то пише на споменику код Башче на Преслици. Цвијетин и Станко су знали да чланови КП желе да готовом рођеном дјетету буду отац, а друго, од толико озренских заслужних родољуба у руководиоце устанка су били предвиђени само Цвијетин и Станко а

остали су били све сами уљези. Кад су чланови КП видјели да им је предвиђени план пропао, траже изговор за свој први неуспјех. Симо Лукић, земљорадник из Сувог Поља, познавајући мало боље терен и ситуацију од Тоше нашао је изговор. Да би оправдао одгађање предложеног комунистичког датума за дизање устанка, почиње да блати писменијег и паметнијег од себе, Јосипа Јовановића. Он је тврдио да се дан устанка мора помјерити због неспособности Јосипа Јовановића који није успио по задатку КП на Требави да изврши припреме народа за устанак. Да је ово лаж, говоре чињенице да је Јосип Јовановић предвиђен у руководиоце за дизање устанка на Озрену а не на Требави гдје, кажу, да је вршио припреме. Јосип Јовановић је наишао на „добродошлицу" на Требави, као и Тодор Вујасиновић на Озрену. Припрему оружја, припрему људи, одређивање ударних група и њихових вођа, као и датума за дизање устанка и мјеста дизања устанка, све су урадиле партиоте из озренских српских села.

Из муслиманских озренских села, Добоја, Маглаја и Грачанице није у овим акцијама учествовао ниједан једини грађанин.

Према томе, констатација која стоји на споменику код Башче на Преслици, да се народ, Добоја, Маглаја и Грачанице, на позив Комунистичке партије, дигао на устанак против окупатора, је нетачна, односно ноторна измишљотина. На Озрену су људи радили увијек колективно па према томе и заслуге су биле колективне а не појединачне. Свако село је имало групу људи која је окупљала људе, водила акције за сакупљање оружја и његово сакривање.

Пошто је Тодор Вујасиновић упознао менталитет Озренаца, знао је да му ту међу њима нема мјеста. Зато је отишао на Брезике и није у овом нападу на Добој ни учествовао. Пашага Манџић, кад је дошао на Озрен 23. 08. 1941. године, прикључио се устаницима код Башче. Кад су се устаници окупили 23. 08.1941. године код Башче и кад се међу њима појавио Мурат, међу устаницима се пронијела вијест да је то брат Омера Кепе. Стварно су били слични по изгледу, висини, а вјероватно и по идејама и намјерама. Настала је гурњава. Драго Манојловић – Шесто из Придјела гурао се да дође до Цвијетина Тодића. Кад је дошао до Цвијетина рекао је: „Цвијетине шта ради овај балија овдје? Дозволи ми да ја њега средим!".Цвијетин му је одговорио: „Драго, пусти га, имамо преча посла, биће времена и за то". Кад је Симо Лукић осјетио да маса није прихватила Мурата, одмах је Мурата извео из гужве и нешто се са њим договорио,

послије чега је Мурат остао да стоји по страни. Симо и Мурат нису били ни завршили разговор, а из масе је неко повикао продорним гласом: „Мурате, твоја Тузла је пуна усташа, зашто ниси дигао своје муслимане на устанак против усташа?!. Ниси јер су сви твоји отишли у усташе, а ти овдје шпијунираш Србе. Није ти овдје мјесто!“ Био је то Митар Симе Никића из Стријежевице. Због присуства незваног госта Мурата дискусија је била пошла у потпуно супротном смјеру. Једва су Ђорђе Цвијановић, Цвијетин Тодић и Цвијетин Ђурић смирили ситуацију и дошло се до договора и формирања ударних група за напад на Добој и, потом, његовог ослобађања.

Код Башче су формиране двије ударне групе. Групу која је имала задатак да удари од Придјела преко Усорског моста, сачињавали су Придјељани, Стријежевљани, Трбучани и Осојничани а предводио их је Цвијетин Тодић. Другу групу која је имала задатак да нападне Добој са источне стране од ушћа ријеке Спрече у Босну, преко моста на ријеци Босни, чинили су Текућичани, Сувопољни и Липчани, а њих је предводио Ђорђе Цвијановић. Код Башче и у току напада на Добој није формиран никакав штаб нити група која ће руководити нападом, јер су вође група били организатори и руководиоци напада.

Борци, незадовољни Муратовим присутвом а поготово што није имао никакве улоге, били су огорчени на своје вође група - Цвијетина Тодића и Ђорђу Цвијановића. Стално су тражили да се Мурат одстрани или ликвидира. Мурат је знао да је у туђој њиви и да „бере туђе кукурузе“, а примијетио је нетрпељивост и алергију бораца према себи, па је, брже-боље, не чекајући да се напад на Добој оконча, отишао у Дубоки Поток гдје је се био замаскирао и Тодор Вујасиновић. Насамо су се испричали и изјадили да их устаници не воле, као ни њихову КП. Овдје се гаси клица за формирање замишљеног Озренског партизанског одреда, која никад на Озрену није никнула.

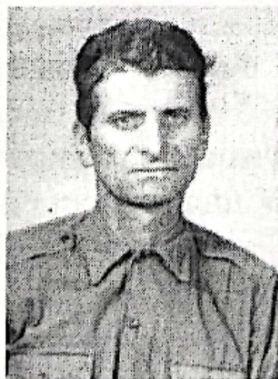
Ово је Преслица с кућама Рајка и Зорана Стојановић данас. (Тошо и Светислав их не знају јер нису учествовали у "Нападу на Добој"

Митар С. Никић

Раде Трифуновић са супругом Госпавом

Стево Васиљевић

НАПАД НА ДОБОЈ 23. АВГУСТА 1941. ГОДИНЕ

Ову операцију Светислав Николић у књизи ***Немирни осињак*** описује овако:

„Послије пола ноћи колоне устаника кренуле су са Преслице ка Добоју. Липчане и Карабеговчане је предводио Петко Ђурић. Текућичани, Сувопољани, Клочани и Јошављани одређени су за рушење пруге, прекопавање цесте, рушење телефонских стубова и кидање телефонске везе, а предводили су их: Симо Лукић, Симо Митровић, Јово Митровић и Весо Радојчић.

Ови устаници су били подијељени у двије групе, једни су прекопавали цесту и обрушавали на њу камење правећи тако барикаде, а друга група је рушила пругу и телефонске везе. Заједнички им је задатак био напад на стражу која је се налазила у бункеру поред моста крај ријеке Босна при уласку у Добој.

Са јужне стране Придјељане је предводио Вељко Кршић а Стријежевљане Цвијетин Тодић, чији је задатак био да нападну непријатеља у рејону Усоре.

Операцијом устанка у нападу на Добој руководили су: Пашага Манџић, Симо Лукић, Јосип Јовановић и Петко Ђурић. Њихов штаб је био смјештен под једном крушком на Карабеговцу".

Ову исту операцију Тодор Вујасиновић описује овако: „Зборно мјесто за озренске устанике било је на Преслици одакле су кренули да нападну Усору и Добој. Ту су се окупили сви мушкарци из Текућице, Сувог Поља, Липца, Придјела и Стријежевице. Послије извршеног распореда, људи, устаници Липца, Придјела, Трбука и Стријежевице имали су задатак да заузму мост на ријеци Босни, Усору и одатле да евакуишу наоружање из усорске шећеране, а потом да наставе борбу према Добоју.

Борци Текућице и Сувог Поља имали су задатак да поруше мостове из правца Тузле и одатле нападну Добој.

Мурат и Хусињани налазили су се са овом групом.

Мурат је свој штаб смјестио код неке старе крушке на Карабеговцу.

Група која је нападала из правца Спрече дочекана је жестоком ватром из бункера крај жељезничког моста на ријеци Босна. Мурат је са дијелом људи остао да ликвидира тај бункер, док је главнина прешла ријеку Босну и продужила борбена дејства према жељезничкој станици.

Озренска група устаника која је нападала Усору брзо је завршила свој посао запосјела шећерану и жељезничку станицу на Усори, а затим продужила напад према жељезникој станици Добој гдје су се срели са устаницима Костајнице и у хотелу „Гриз" заједно су ликвидирали групу Нијемаца која се ту била забарикадирала.

Цио град изузев старе тврђаве и мостова са тузланске стране био је 23. августа до 12 часова у нашим рукама".

Ниједан од два наведена аутора није учесник дизања устанка на Башчи, нити они знају ток и редослијед у овим операцијама.

Обадва аутора описују борце као устанике што је тачно а не као партизане. Светислав Николић у свом опису напада на Добој нема Хусињана, Трбучана ни Осојничана, али зато има седам вођа група, а операцијом устанка руководили су Пашага Манцић, Симо Лукић, Јосип Јовановић и Петко Ђурић.

Петко Ђурић и Симо Лукић истовремено имају по двије улоге у овом нападу; они су на челу група које предводе устанике у борби а истовремено сједе у штабу на Карабеговцу и руководе устанком.

Тодор Вујасиновић такође не види у нападу на Добој, Осојничане, Јошављане, Клочане и Карабеговчане а за руководиоца устанка наводи само Мурата (Пашагу Манцића) у штабу на Карабеговцу.

По Тошином казивању Мурат је истовремено био у штабу на Карабеговцу и руководио операцијом устанка и заједно са Хусињанима и групом из правца Спрече ликвидирао бункер поред моста.

Тошо је Мурата истовремено поставио на три места која су међусобно удаљена по два километра.

Закон каже да једно те исто тијело истовремено може заузимати само једно мјесто. Душан Станишић каже да Мурата у току напада на Добој уопште није видио. Ако Тодор Вујасиновић каже да је цијели Добој, изузев тврђаве и мостова са тузланске стране, био у нашим рукама, значи да Мурат није ликвидирао бункер са тузланске стране што потврђује и Душан Станишић.

У књизи ***Синови Озрена***, на страни 63, 64 и 65, пише: „На Добој као најважније и највеће непријатељско упориште, након договора на Преслици, нападали су устаници сљедећих села: са јужне стране устаници из Стријежевице, Осојнице, Трбука и Придјела под командом браће Цвијетина и Бранка Тодића, а са источне стране

устаници из Текућице, Сувог Поља и Липца под командом Ђорђе Цвијановића, Цвијетина Ђурића и Симе Лукића.

Група под командом Цвијетина Тодића, у којој су се налазили борци из села Придјела, Стијежевице, Осојнице и Трбука, имала је најтежи задатак – заузимање бункера и моста на ријеци Босни, затим складишта муниције на Усори. У напад су кренули рано у зору 23. августа и веома брзо заузели бункере, мост на Босни а потом и складиште муниције смјештено у халама шећеране. Спретно и неопажено устаници Бранко и Милан Тодић, Крсто и Спасоје Глигорић, Спасоје Спасојевић, Вељко и Љубо Кршић, Спасоје и Петар Ђурић, Чедо Стојановић, Васо, Бранко и Станко Панић, Миланко и Јово Цвијановић, Божо и Недо Петровић и Мирко Ђурановић стигли су до магацина, разоружали стражу, покупили 150 пушака, на десетине ручних бомби и неколико тона муниције. Оно што нису могли понијети са собом, сутрадан послијеподне дигли су у ваздух. Била је то највећа диверзија у Европи у то вријеме. Том приликом запаљено је око 100 вагона топовских граната и авионских бомби спремљених за западни фронт".

У борби за жељезничку станицу и хотел „Гриз" погинули су Митар Бјелановић, Милан Божић, Милош Глигорић и Гостимир Михаиловић из Придјела, те Лазар Стјепановић и Божо Николић из Липца. Друга група под командом Ђорђе Цвијановића, Цвијетина Ђурића и Симе Лукића кранула је у заказано вријеме са Башче да заузме мостове на Спречи и Босни и бункере при улазу у Добој. Ова група, у којој су били борци из села Липца, Сувог Поља и Текућице, дочекана је јаком ватром из добро утврђених бункера поред жељезничког моста, тако да задатак у потпуности није извршен.

Ово је права истина о нападу на Добој.

Лука Панић

Ђорђо Цвијановић

Усорска диверзија

Ову операцију Светислав Николић описује овако:

„Кад је 23. августа заузето складиште у шећерани на Усори, устаници су уочили да се у сладишту налазе велике количине: артиљеријске муниције, експлозива, авионских бомби и пушчане муниције, све скупа око сто вагона муниције.

Знајући да би те велике залихе наоружања и муниције могле доћи у руке озренских устаника, непријатељу је други дан, 24. августа, дошло велико појачање“.

Како Светислав каже, руководилац устаничких снага Пашага Манџић наредио је да треба поново извршити напад и заузети Усору с групом одабраних бораца из Придјела и Трбука. Задатак је био заузети Усору и дигнути складишта муниције у ваздух. Овај задатак је повјерен Петру Ђурићу (из Стријежевице) који је одабрао девет најхрабријх бораца а то су били: Бранко и Станко Панић (оба из Стријежевице, Спасоје и Петар Ђурић (оба из Стријежевице) Васо Панић и Бранко Тодић (оба из Стријежевице) Крсто Глигорић (Придјел) Спасоје Глигорић (Придјел) и Спасоје Спасојевић (Придјел) и још дванаест бораца из Придјела и Стријежевице који су служили као обезбјеђење наведеној деветорици. Петко Ђурић је саму диверзију повјерио Станку Панићу.

Устаници су успјели одбацити непријатеља и приступити припремама за дизање складишта у ваздух.

Овога пута је примијењен специфичан начин извођења диверзије, чега се многи не би сјетили. Од складишта до ријеке Босне, барутом из артиљеријске муниције направљена је прво барутна стаза, а затим су је покрили сламом. Послије овога сви су се повукли осим Станка Панића и Спасоја Ђурића, који је запалио барутни ланац а затим се повукао.

Око дванаест часова 24. августа на Усори је одјекнула јака експлозија, која је се могла чути на удаљености већој од 25 километара. Ово је била највећа диверзија по обиму и снази у Југославији а можда и у Европи.

Тодор Вујасиновић исту операцију описује овако: „Мурат је покушао да организује евакуацију муниције. Када је пристигло непријатељско појачање пред Добојем, Мурат је послао људе да дигну у ваздух све залихе муниције. Овај задатак је повјерен Станку

Панићу, а уз њега је пошло још двадесет људи из Трбука и Придјела".

Тошо каже да лично зна да су у овој акцији учествовали: Станко Панић, Спасоје Ђурић и Петар Ђурић (сва три из Стријежевице) и Вељко Кршић из Придјела.

А касније сам чуо да су у истој акцији учествовали и Васо Панић (из Стријежевице), Љубо Кршић, Крсто Глигорић, Спасоје Спасојевић, Јово Стојановић, Јово Цвијановић, Недо Петковић, Божо Петковић, Ратко Митровић, Миланко Цвијановић, Чедо Стојановић и Спасоје Глигорић сви из Придјела.

Барутно – сламнату стазу је потпалио Спасоје Ђурић (из Стријежевице).

Тошо каже: „Доцније сам о овој акцији чуо разне верзије".

Опис ове операције, на основу извјештаја комуниста, учесника у овој операцији, Ђуро Пуцар преноси Темпу овако:

„Могао бих вам рећи неколико ријечи о борбама између 25. и 31. августа код Добоја.

Акција је отпочела заузимањем Усоре и шећеране а затим је отпочео напад на Добој.

Напад је отпочео пушчаном паљбом навече. Рано изјутра на хиљаде сељака и сељанки упутило се усорским путем ка граду. Посада града отворила је паљбу из пушака али они су преко мртвих ишли напријед.

Међу сељацима је било и четника и људи са црвеним заставама и црвеним петокракама, једни су викали 'Живио Краљ Петар' а други 'Живјела совјетска Русија'. Ситуација је била у рукама партизана (први пута се спомињу партизани). Одмах је издато наређење да је забрањено викати 'Живио Краљ Петар'.

Четници којих је било око 20 добро су се покоровали наредбама другова (комуниста).

Око подне избила је јака детонација и повезала са осталим. Порушено је 14 кућа до темеља, у којима је нашло смрт неколико фамилија. Од четири магацина пушчане муниције из једног су партизани однијели доста муниције, остатак запалили, док су три магацина остала читава. Војска је запалила нека села. У самом граду у борби пало је 100 -150 сељака и православних грађана. Другови су се повукли према планини Борји". (***Средња Босна у НОБ***, стр. 29 и 30)

Ова три описа писала су три члана КП.

Светислав Николић каже: „Овај задатак Мурат је повјерио Петру Ђурићу. Саму диверзију Петко Ђурић је повјерио Станку Панићу. Сви су се повукли сем Станка Панића и Спасоја Ђурића који је запалио барутни ланац".

Николић каже да је у овој акцији учествовало 9 плус 12 устаника, дакле, укупно 21 устаник.

Тодор Вујасиновић каже: „За овај задатак одређен је био Станко Панић". Уз њега је још поимснично набројао 12 људи. Заборавио Тошо, Бранка Панића, Станковог брата, Бранка Тодића, Мирка Ђурановића, Васкрсију и Илију Кршића, да ли случајно или намјерно?! Тошо каже са су се сви повукли осим Спасоја Ђурића који је запалио барутно – сламнату стазу.

Тошо додуше каже још и ово: „Доцније сам о овој акцији чуо разне верзије".

Оба аутора тврде да су ову диверзију извели устаници Придјела и Трбука.

Ја тврдим да су Станко, Бранко и Васо Панић, Спасоје и Петар Ђурић из засеока Брезици а Бранко Тодић и Мирко Ђурановић из засеока Наранчићи. Оба ова засеока и још њих шест сачињавају село Стријежевицу.

Светислав у својој књизи ***Немирни осињак*** на страни 49. каже да су сви борци осим Стријежевљана 24. августа поподне били у Дубоком потоку. „На мјесту гдје су се окупили борци и народ у Дубоком потоку, сви погледи су оријентисани ка шумарку у коме су се налазили руководиоци устанка: Тодор Вујасиновић, Пашага Манџић, Симо Лукић и Јосип Јовановић.

Тодор Вујасиновић у својој књизи ***Озренски партизански одред***, на страни 56. каже: „ Предвече стигоше Јосип Јовановић и Хусињани а затим и Мурат (односи се на 23.08.1941. године). Устаници и народ повукли су се у Дубоки поток под Преслицом. Неки отворено пријете да треба одмах побити Мурата и мене и остале комунисте. Исте ноћи послије савјетовања у Дубоком потоку, успјели смо да донекле организујемо људе коју су се ту нашли.

Трбучане и Стријежевљане упутили смо према Трбуку да затворе пут преко Преслице и посједну Шаин- камен, Бајића брдо и друге положаје изнад пруге. Придјељане и Липчане послали смо с Петком Ђурићем у правцу њихових села за која смо сазнали да их је непријатељ једним дијелом попалио. Текућичане и Сувопољане повели смо према Текућици гдје смо се срели с Тодором Панићем и

дијелом Бољанчана и Карановчана. Тодора сам био замолио да крене за мном с нешто најпоузданијих људи да би нам се нашло при руци – ако то буде потребно – приликом сређивања стања у Дубоком потоку".

Овдје се рађа комунистичка клица за ликвидацију четника.

Пријетње да треба побити комунисте, Мурат је добио приликом напада на Добој 23. августа.

И један и други аутор говоре о савјетовању у Дубоком потоку 24. августа. Стријежевљанима, иако нису били тада у Дубоком потоку, Тошо намјерно хоће да завара траг и каже да их је послао према Бајића брду и Шаин-камену.

Лијепо оба аутора описују, да су сви руководиоци устанка како они сами себе називају: Тодор Вујасиновић, Пашага Манџић-Мурат, Симо Лукић, Јосип Јовановић и Петко Ђурић били 24. августа поподне у Дубоком потоку.

Николић на страни 46. ***Немирног осињака*** каже: „Око дванаест часова, 24. августа на Усори је одјекнула страховита експлозија".

Између осталог, Тошо на страни 88. ***Озренског патризанског одреда*** каже и ово: „Доцније сам о овој акцији чуо разне верзије".

Из Тошиног текста на страни 56. наведене књиге види се, очитава и пресликава, дрскост, безобразлук и лаж, кад главне извођаче диверзије на Усори удаљава од стварног мјеста њиховог налажења и радњи које су одрадили. Брдо Шаин-камен је удаљено од Добоја 15 км, а Бајића брдо 12 км. Прије свега Стријежевљани, Трбучани и Придјељани нису се ни крили са комунистима по Дубоком потоку него су вршили припреме и изводили диверзију на Усори, тада највећу у Европи, баш у вријеме када су 24.08.1941. године комунисти држали своје савјетовање у Дубоком потоку. Дневни ред наведеног савјетовања комуниста је био: шта даље да раде јер их устаници не подносе1

Основни и најпречи задатак Тодора Вујасиновића на савјетовању у Дубоком потоку је био да доведе Тодора Панића са једним водом поузданих наоружаних момака који ће њега, Мурата и комунисте чувати од устаника како то сам каже на страни 56. ***Озренског партизанског одреда***. Тодор Вујасиновић је могао само чути експлозију јер од Дубоког потока до Усоре је растојање око 12 км. О диверзији није знао ништа, као ни о Станку Панићу.

Ево шта каже Тошо о Станку Панићу на страни 161. своје наведене књиге: „И на Бајића брду смо имали положаје. Њих је прва држала чета 2. батаљона, којом је командовао Станко Панић“.

Како видите опет лаж. Станко Панић и његов брат Бранко су синови Миланови из засеока Брезици, а село Стријежевица, и никада нису били чланови КП, а учествовали су у овој диверзији. На савјетовању, како Тошо каже на страни 56. у Дубоком потоку, види се да није прављен никакав план диверзије, него су борци упућени тако да је свака чета ишла у правцу свога села.

Ова два аутора нису сагласни коме је тачно повјерен задатак да изведе диверзију на Усори, нити ко је тачно издао наређење.

Од такозваних руководилаца устанка ниједан није учествовао у извођењу ове диверзије, нити о њој зна било који тачан податак. Наиме, само су у Дубоком потоку могли чути експлозију.

Тодор Вујасиновић својим текстом сам доказује да није био командант нити је био те функције достојан. Он као такав не зна да су Станко и Бранко Панић синови Милана Панића из Стријежевице, он не зна да су Васо Панић, Петар Ђурић, Спасоје Ђурић, Бранко Тодић и Мирко Ђурановић сви из Стријежевице.

Своје незнање Вујасиновић доказује у опису ове диверзије и на страни 161. књиге *Озренски партизански одред* да њега и Мурата није диверзија ни интересовала. Обасути пријетњама, имали су за циљ да, уз помоћ Тодора Панића и његових наоружаних људи, обезбиједе себе.

Од 24. августа 1941. па све до 18. априла 1942. године двојица наведених комуниста успостављају сарадњу са домобранима, усташама и партизанима ван озренске територије, праве спискове озренских домаћина и бораца у циљу њихове ликвидације. Такозвани руководиоци устанка незадовољни слабим омасовљавањем КП, неформирањем партизанског одреда и неполагањем заклетве опредијелили су се на ликвидацију својих неистомишљеника.

Ови исти тобожњи руководиоци устанка, чланови КПЈ, не знајући ништа о диверзији на Усори, потпуно погрешно обавјештавају свога претпостављеног - члана Покрајинског комитета КПЈ за Босну и Херцеговину, Ђуру Пуцара Старог.

Лажно се наводи датум и вријеме напада на Добој као и вријеме диверзије на Усори. Лажно се представљају устаници као партизани и руља сељака. Лажно се наводе жртве, извикивање парола, паљење

села. Лажно се одједном убацује Исмет Капетановић као предводник устаничких група.

Најупадљивија лаж је када се каже да су се, не борци, него другови повукли према планини Борја.

Устаници су се, послије напада на Добој и диверзије на Усори, повратили на своје полазне положаје на Озрену.

Ниједна описана диверзија није тачна, нити се описи подударају. Тачно је само то да су тобожњи руководиоци устанка (комунисти) били у моменту експлозије удаљени од Усоре око 12 километара и да су диверзију извели Стријежевљани и Придјељани.

О диверзији на Усори написана је истина која стоји на 64. страни књиге *Синови Озрена* гдје један од учесника те диверзије, Мирко Ђурановић, о томе свједочи овако:

„Кад се сазнало да се непријатељ појавио пред Добојем као појачање усташама, добили смо наређење од Цвијетина да убрзамо послове око минирања. Бранко Тодић, као вођа групе, распоредио нас је тако да смо једни разносили сламу на творничкој економији и правили два трага од складишта, један до обале ријеке Босне дуг око 250 метара и други до мјеста гдје се данас налази 'Развитак'. Тако смо умјесто штапина сачинили двије стазе сламе посуте барутом. Становништво Усоре смо обавијестили да се склони из безбједносних разлога. Када смо се уклонили на сигурна мјеста, Бранко Тодић је извршио паљење „штапина“ запаливши онај крај сламнате стазе на цести код данашњег 'Развитка'. Прво се појавио пламен праћен димом који се дизао високо, а затим је одјекнула страшна експлозија. Убрзо су из ваздуха почели падати комади жељеза и цигле.

Бранко Тодић

Ова акција извршена је другог дана по нападу на Добој и то у ситуацији када су устаници били угрожени због пристизања знатног појачања непријатељу“.

Магацин у шећерани на Усори
послије диверзије озренских четника 24.8.1941. године

Двјеста метара даље од шећеране у овој згради званој "Озна" мучене су, пребијане и злостављане озренске четничке фамилије од стране партизана

РЕЗИМЕ:

1. Прочитали сте шта о диверзији на Усори каже Тошо,
2. Прочитали сте шта о диверзији на Усори каже Николић,
3. Видјели сте и прочитали сте шта о диверзији на Усори каже Ђуро Пуцар-Стари,
4. Видјели сте гдје су се у моменту диверзије налазили комунисти- партизани 24.08.1941. године,
5. Комунисти са Озрена су морали тачно обавјестити свога члана покрајинског комитета за БиХ Ђуру Пуцара Старог, о времену и мјесту диверзије, о броју и именима људи који ће је извести, о резултату диверзије и тачној локацији свога боравка и улоге,
6. Комунисти-партизани, не знајући ништа о диверзији, написали су то што су написали и све су слагали што потврђује и сам Ђуро Пуцар Стари. Само је истина, и то им се може вјеровати, да су чули експлозије у Дубоком потоку док су четници изводили диверзију на Усори.

ПОКУШАЈ ФОРМИРАЊА „ОЗРЕНСКОГ ПАРТИЗАНСКОГ ОДРЕДА"

Тодор Вујасиновић долази на Озрен половином јула 1941. године. Пошто је Озрен, како он каже, био политичи заостао крај, ставио је себи у задатак да одмах окупи „многобројне" чланове КП на Озрену како би путем савјетовања образовао све своје љубимце и истомишљенике. Тачно је да је Озренцима недостајала марксистичка литература која описује рат, ратовање и доктрину ратовања.

По доласку на Озрен, затекао у Липцу једног члана КП, Петка Ђурића, у Босанском Сувом Пољу Симу Лукића, у Трбуку Душанку Вајић. Тошо је по доласку на Озрен, а послије дизања устанка у КП примио у Босанском Петровом Селу: Милована Гајића, Ђоку Шешлака, Марка Благојевића, Миһана Пејића, а у Брезицима Михајла Максимовића, Милована Недића, Бранка и Жарка Шарчевића, Божу Спасојевића и Луку Лазаревића. Како видите, баксузна организација завршава се баксузним бројем тринаест.

Интересантан је и овај податак: У најнеразвијенијем селу, заосталом и забаченом, има највише чланова КП. Вјероватно да су ови људи проучавајући марксистичку литературу морали да запоставе земљорадњу или су имали добра примања од КПЈ па им земљорадња и сточарство нису ни требали (сиц!)

Када је Тошо дошао на Озрен и пребројао своје чланове, њихова бројност и школска спрема нису могли задовољити Тошин укус и жељу. Половина од наведених чланова Партије, што се тиче школске спреме, потписивала се једним прстом. Гледајући на бројно стање, сви скупа су чинили једно оделење као војна форамција а Тошо би могао бити командир тог оделења а чин би могао добити разводника или максимално десетара (сиц!)

Потпуно је јасно да се Тошо није могао помирити с жалосном чињеницом о малобројности чланова КП па је кренуо по озренским селима како би себи нашао макар тјелохранитеље. На том свом путу набасао је у Бољанићу на Тодора Панића, активног наредника Југословенске војске, који није био члан КПЈ, ко зна из којих разлога. Можда у почетку нису примали у чланство КПЈ школованије људе или школовани људи нису хтјели у КПЈ?! Ипак је Тошо видио да способности Тодора Панића може искористити за своје намјере па се од Панића није одвајао док није сам протјеран са

Озрена. И тако, крстарећи по озренским селима, увјерио се да није добродошао и да је непотребан Озренцима.

Након обиласка озренског терена, жељан славе, положаја и власти, ипак покушава да остане на Озрену, али је имао ограничен радијус кретања. Углавном се налазио у оним озренским селима у којима је било три и више чланова КП, а тамо гдје их је било мање везу је одржавао путем курира. У Брезицима гдје је било највише чланова КП, укупно шест, себи је савио гнијездо и одатле посматрао збивања око себе.

Касније Тошо отворено говори како је ликвидирао поједине људе без виднијег разлога и оправдања. Одмах на почетку својих књига, када говори о почетку рата, критикује и блати већину добрих бораца и домаћина на Озрену, критикује и каља скоро сва озренска села у којима није било чланова КП.

Критика и блаћење су се углавном састојали од клевете како тобоже тај и тај није некакав човјек, како он није за тога и тога, како се у току ратовања склањао, како је неписмен, како је помагао окупатора, како је злостављао и малтретирао чланове КП и њихове породице итд. Иста се клевета односила и на комплетна озренска села као што је Стријежевица и њена сестра Текућица, Какмуж, Карановац, Раковац, Трбук и сва села у долини Криваје као и комплетна Требава.

Ово су управо села, и још више њих, гдје су израсли српски соколови који су дигли устанак на Озрену и цијело вријеме ратовали са успјехом против Нијемаца, усташа, домобрана и партизана, све до 1945. године.

Тоши 19. августа 1941. године стиже у помоћ његов идеолошки брат Пашага Манџић звани Мурат из Тузле. Пошто су муслимани и Хрвати, као усташки припадници, заузели Тузлу и околину, Мурат је дошао на Озрен да нешто такво направи и у озренском крају.

Одмах, првих дана, Мурат се увјерио да је он ситни црни трунчић у пуном суду пребијелог млијека. Мурат је у Дубоком потоку упитао Тошу: „Шта ћемо, брате, немамо ни оружја а пријете нам са свих страна“? Тошо му је одговорио: „Памет у главу, Мурате, ја сам своју пушку у првом нападу на Грачаницу дао неком борцу нек је ђаво носи, а да сам је сутрадан имао у Карановцу сигурно би ме карановачки сељаци убили. Моје и твоје није да пуцамо, наша је политика“. Чим је видио да је ударио на тврдо, Мурат се почео

жалити Тоши како ће улудо изгубити главу и како би било боље отићи са Озрена.

И Тоша је изнио своје јаде брату Мурату да су га исто тако дочекали скоро у свим селима а нарочито у Карановцу. Кад су се „браћа“ посавјетовала, закључак је био да остану ту гдје су и да се скривају по шумарцима, можда ће се нешто промијенити па ће и они доћи до изражаја.

По доласку Тоше на Озрен у првој половини јула и Мурата који је на Озрен дошао 19. августа 1941. године, види се да су за ово врло кратко вријеме успјели упознати само Тодора Панића и Симу Лукића. Послије напада на Добој и послије усорске диверзије, видјели су да су четници били успјешни а да су уједно негирали постојање КП јер је није ни било присутне међу Озренцима. Како ствари не би измакле контроли, комунисти колико их је било, одмах се састају у Брезицима 26. 08. 1941. године и то по ноћи. Овом њиховом савјетовању присуствовали су Тодор Вујасиновић, Пашага Манџић-Мурат, Симо Лукић, Јосип Јовановић и Тодор Панић. Да би указали на своје присуство на Озрену они себи формирају штаб и подијеле међусобно функције: Тодор Вујасиновић као командант одреда, Пашага као политички комесар, а замјеник комаданта Тодор Панић. За руководиоца болнице постављена је Душанка Вајић, такође члан КП, која ће касније угасити живот свог мужа Миће Вајића који је овога пута постављен за писара, а међу њима је имао највећи војни чин и школску спрему. Кренуће они тобож да формирају већ формиране јединице: У првој чети одредише командира чете, командире водова, а у осталим четама само командире чета, ваљда је то тако рађено ради Боже Спасојевића који је био члан КП.

Одмах им је указао на грешку Станко Пијуновић и сви присутни, што и Тошо кроз зубе признаје, (гдје год су дошли људи су им указивали на њихове грешке и њихово непотребно присуство). Тодор Вујасиновић, Мурат, Симо Лукић, Јосип Јовановић, Душанка Вајић и Тодор Панић, кад су међусобно подијелили функције, само су формално прокњижили командире јединица без икаквог увида на терену, јер су се борци на терену сами организовали и именовали своје командире.

Кад су теоретски обишли Озрен и завршили свој непотребни посао Тошо каже: „ Тако је настао Озренски партизански одред“.

Тодор Вујасиновић и Пашага Манџић упозорени од стране српских устаника Озрена да су касно дошли на Озрен и да су непотребни са својом КП на Озрену, црпили су податке о Озренском одреду његовом људству и наоружању као и о њиховим активностима од Тодора Панића. Тодор Панић није био члан КП а ипак је служио Тоши и Мурату као извор података о озренским устаницима и њиховим активностима. На основу добијених података Тодор Вујасиновић је писао своје књиге послије другог свјетског рата када су сви живи свједоци изгинули и помрли. Све моменте и ситуацију од дизања устанка на Озрену па до краја рата прилагодио је у своју корист и корист КП иако никад није био комадант Озренског партизанског одреда нит је Озренски партизански одред формиран на Озрену. Започели комунисти да формирају Озренски одред, а на крају испаде Озренски партизански одред. Тако пише Тошо у књизи ***Озренски партизански одред***.

Иако су комунисти формирали свој штаб, ипак нису знали како ће им јединице изгледати ни како ће се звати, осим што су имали жељу и намјеру. Поново Тошо (на страни 93. своје наведене књиге пише како је 04. 09.1941. године у некој шумарској бараци на Брезицима окупио око двадесетак сељака из Брезика и своје симпатизере и саопштио им да је формирао штаб и ко су људи који су ушли у ужи избор, са намјером да некако о томе сазна и шира јавност. Ту су одмах донијели одлуку да подијеле 100.000 куна. (Списак људи којима је подијељен новац, списак људи који су положили заклетву, као и текст односно текстуални дио позива КП за устанак на Озрену и тачна евиденција збивања са хронолошким поредком и тачним датумима, које је Тошо требао да води и има, нити су постојали нити постоје). Тошо је искористио прилику да након тридесет и четири године по завршетку рата окрене воду на свој млин и прилагоди збивања у своју корист.

Послије пријетњи од стране устаника, које су упућене Мурату и комунистима због њихове пасивности у борби приликом напада на Добој и извођењу диверзије на Усори, комунисти су учестали са својим међусобним савјетовањима.

Тема сваког комунистичког састанка је била како и на који начин укротити устаничке масе да подлегну утицају КП и буду покорни комунистима. На овим састанцима било је разних приједлога, али су се сви свели на основна четири правца дјеловања.

Прво требало је убрзати активности око учлањивања бораца и угледних домаћина у КПЈ и СКОЈ.

Друго, потребно је да комунисти као водећи људи формирају Озренкси партизански одред, тако да у штабу буду искључиво комунисти. На терену је такође требало формирати јединице, тако да у свакој јединици буде макар један комуниста, и то углавном да има функцију политичког комесара.

Треће, послије формирања штаба и јединица, требало је форсирати полагање комунистичке заклетве.

Четврто преостали чланови КП распоређени су равномјерно по свим јединицама са задатком да у свакој јединици приволе одређен број људи који ће на терену ослушкивати устанике ко од њих шта ради, прича и евентуално спрема и све то скупа да преноси до штаба.

Ово је све требало радити тајно и брзо док четници не формирају свој одред.

Тошо и Мурат су имали задатак да обиђу терен с паролом да се формира одред, али без нагласка који, а то исто и стоји у књизи ***Озренски партизански одред*** на страни 81. Успут су пописивали људе, а главни им је циљ био да се појаве пред устаницима како би се са њима упознали и на силу им доказали да су они њихови руководиоци како би их устаници морали слушати.

У Брезицима су формирали штаб с курирском службом. Курири су били повјерљиви људи одани само комунистима. Тако су долазећ и одлазећа пошта и вијести могле ићи само од комунистичке до комунистичке руке.

За команданта одреда постављен је Тодор Вујасиновић, његов замјеник је био Тодор Панић, политички комесар је био Пашага Манџи - Мурат, руководилац болнице је била Душанка Вајић а њеног мужа Мићу Вајића учитеља и резервног официра одредили су за писара. (Овај је ове тајне комунистичке договоре записао и доставио Цвијетину Тодићу).

Приликом формирања чете на Маглајском сектору, за њеног командира постављен је Божо Спасојевић.

Чета је имала три вода и три командира и то Саву Момировића, Жарка Шарчевића и Симу Малиновића. За политичког комесара одређен је Фикрет Дедић.

Овде су се борци бунили зашто њима неко намеће некакве руководиоце и комесаре кад они имају своје људе.

Највише су сумњали у Перу Докића и Фикрета Дедића да су дошли испред усташа као шпијуни, а овај приговор је упућен и Пашаги Манџићу на Преслици, прије напада на Добој. Иако је Тодор преко ових приговора ћутке прешао, ипак на страни 84. књиге ***Озренски партизански одред*** одаје признање устаницима прихватајући да су њихове примједбе биле оправдане.

Доласком на добојски сектор и идући Цвијетину Тодићу низ длаку, тобож због заслуга у организовању и припремама устанка, као и због храбрости коју је овај доказао у нападу на Добој и диверзији на Усори, поставио је овога за командира чете.

Знајући да је Цвијетин четнички оријентисан и да је он та личност за којим су устаници кренули, дали су му за помоћника Симу Лукића и још једног комунисту Јосипа Јовановића, за политичког комесара,.

Чета је имала три вода али Тодор не хтједе написати имена командира јер нису били комунисти па остави да се о њима Цвијетин побрине.

Светислав Николић у својој књизи ***Немирни осињак***, на страни 54. приликом формирања чете на Добојском сектору, исто тако не наводи командире водова али жури и настоји, да не би промашио, нагласити да су командири оделења (десетина) били Петко Ђурић и Вељко Кршић. Ваљда је од њега то Партија захтијевала јер су именовани били чланови КП.

Николић, у истој књизи, на страни 54. наводи села из којих потичу борци који су ушли у састав чете, па каже: „Добојски устанички сектор обухватио је села: Трбук, Стријежевицу, Доњи и Горњи Придјел, Липац, Карабеговац, Горње и Доње Суво Поље и Текућицу. Ово подручје попут троугла на сјеверу је оивичено ријекама Босном и Спречом а на југа цестом Трбук-Текућица. На овом сектору, по одлуци штаба Одреда, формирана је чета са три јака вода. Први вод формиран је од бораца и имао је положај на сектору Трбук-Шеварлије, други у селима Придјел-Липац-Карабеговац и трећи на сектору села Суво Поље-Текућица. Водови су се састојали од десетина. Командир Липачке десетине био је Петко Ђурић, Придјељске Вељко Кршић, Сувопољске Симо Митровић-Калајџић".

Наведени аутор, непријатељски расположен према Србима, намјерно прави грешке, које ће касније користити кад буде блатио истините браниоце Озрена.

Тошо и Светислав су у својим књигама одмах од почетка рата, па све више и више. запостављали имена носилаца главних борби на Озрену па и називе њихових села све до комунистичке издаје на Озрену 18. 04.1942. године. Касније су почели убацивати чак и имена неких муслимана у јединице српске војске на Озрену, што апсолутно није тачно. Ово се могло десити на Озрену само крајем 1944. године и почетком 1945. године када су овдје муслимани прелазили из усташа у партизане, као што су то чинили и у другим крајевима Босне и Херцеговине.

На грачаничком сектору за командира чете постављен је Тодор Панић. Чета је имала три вода и три командира водова чија имена Вујасиновић не уписа, ваљда зато што ни они нису били чланови КП.

На подручју Какмужа и Петровог села, због хаотичног стања, није организована чета нити су постављени командири.

Била је организована још једна група људи, такозвани Хусињани, која је имала задатак само да чува Мурата, уствари, то су били његови тјелохранитељи.

Након оволиког рада и проливеног зноја, Тошо на страни 87. ***Озренског партизанског одреда***, ни не трепнувши, написа: „Тако је настао Озренски партизански одред“.

Ово теоретско формирање одреда (штаба и чета) одвијало се у кући Боже Спасојевића у Брезицима око 26. августа 1941. године.

По завршетку формирања такозваног Озренског партизанског одреда (штаба и чета), Пашага Манџић звани Мурат обавјештава другове у Шековићима о организовању јединица на Озрену. На страни 102. ***Озренског партизанског одреда*** стоји ово:

„Други извјештај обласном штабу:

Одмах послије савјетовања Мурат је припремио људе за Шековиће, а затим је у име штаба послао извјештај друговима у Шековиће, са датумом 15. септембар.

У овом извјештају Мурат обавјештава другове у Шековићима о активностима формираног II батаљона н.о.п. одреда тузланске области на Озрену.“

Значи да је формиран Други батаљон на Озрену а не Озренски партизански одред.

Тодор Вујасиновић на истој страни 10. своје књиге ***Озренски партизански одред*** назива Озренски народни ослободилачки партизански одред.

Значи опет није онај одред који је он, наводно, формирао на Озрену.

На страни 92. ***Озренског партизанског одреда,*** а везано за септембар 1941. године, Тошо каже: „Требало је организовати војне јединице, али како ће оне изгледати, па чак и како ће се звати, нисмо знали".

Ово је Тошо рекао 4. септемра 1941. године.

У писму које су комунисти примили од Светозара Вукмановића делегата ЦК при Покрајинском комитету БиХ, Тодор на страни 10. ***Озренског партизанског одреда*** каже: „Што се тиче организације Одреда, требало је да се формира као батаљон и да носи назив 2. батаљон. Борци су тај назив радосно примили".

На страни 110. ***Озренског партизанског одреда*** стоји да Главни штаб похваљује ослободиоце Добоја овако:

„Изражавамо наше признање и захвалности Тузланском партизанском одреду које је својим примјерним јунаштвом освојио вароши Добој, Маглај и Грачаницу".

Опет нема „Озренског партизанског одреда"

А ово јунаштво и храброст су извели борци Озрена, Требаве и Крњина.

Исти аутор на страни 249. ***Озренског партизанског одреда*** каже: „ Мурат ме је обавијестио и о томе да је, приликом савјетовања, друг Тито одао војничко признање борбености и војним успјесима Озренског одреда, али да нам је нарочито приговорио што смо занемарили политички рад".

Тачно да се похвале односе на Озренски одред, али не на партизански.

Овај исти теоретски Озренски партизански одред по Светиславу Николићу (у ***Немирном осињаку,*** на страни 54) формира се тек 4. септембра а његови батаљони 18. септембра 1941. године (страна 68. наведене књиге)

Светозар Вукмановић Темпо звани Марко, у својим мемоарима објављеним у сарајевском листу „Ослобођење" каже: „Кад сам дошао 13. априла 1942. године на Озрен, нико од озренских бораца није се прикључио ударном батаљону нити је ко од њих дошао на

заказану конференцију. Одмах сам посумњао да ли на Озрену уопште има партизана“ (сиц!)

Кад је ријеч о формирању Озренског одреда, а не партизанског, у непријатељској литератури стоји да је командант или како они кажу „заповједник“ Озренског одреда био Војин Ристић, док је за комунисте то био Тодор Вујасиновић.

Значи ни овде нема Озренског партизанског одреда, нити Тоше на његовом челу.

Из овога свега произилази да су: Пашага Манџић, Тодор Вујасиновић, Главни штаб, Јосип Броз и Светозар Вукмановић, рекли да је на Озрену дјеловала војна формација под називом Одред али не Озренски партизански одред, јер није било партизана.

Борци Озренског одреда по плану Главног штаба требало је да полажу заклетву у октобру 1941. године.

Као четврти правац дјеловања комуниста на Озрену, као и њиховог штаба, потребно је било заклетву положити што прије, док четници нису преузели ствари у своје руке.

Четницима нит је се журило нити им је заклетва требала, јер су је положили својој држави Краљевини Југославији за коју су се и борили.

Озренски комунисти нису имали када чекати оргинални текст заклетве него су сами направили текст заклетве наводно по сјећању на заклетву Црвене гарде из Октобарске револуције. По овом питању Тошо на страни 117. ***Озренског партизанског одреда*** каже: „Уочи самог дана полагања заклетве обавијестио нас је Тодор Панић да приличан број бораца – сељака пита зашто у заклетви није унијета завршна реченица 'Тако ми бог помогао' Тим људима је изгледало да без те фразе заклетва није права.

Разговарали смо о томе и сложили се да борцима оставимо на вољу, па они који сматрају да без тога не иде, могу ту реченицу изговорити. Мислили смо ако ће та фраза помоћи да што боље тучемо окупатора и његове слуге, нама неће сметати.

Полагање заклетве смо обавили по четама. Било је то заиста свечан тренутак, многи борци су се чак и крстили.“

Комунисти нити су могли нити су имали право полагати заклетву све до 1943. године док нису имали државе и њеног предсједника, коме се вазда и увијек полагала заклетва.

Кроз цијелу своју литературу па и саму биографију Тошо каже да је послије основне школе завршио и богословију. Међутим, тачно

је да је његов брат Дејан завршио богословију и службовао као свештеник, а био је поштован од својих вјерника. Из Тошиног предњег навода види се да он праве Србе и вјернике назива сељацима који траже да се у заклетви српској спомене бог, ту реченицу назива фразом, а на крају каже с индигнацијом: „Многи борци су се чак и крстили".

Ово не могу бити ријечи једног богослова нити Србина па ни нормалног човјека него комуњаре и атеисте који не вјерује у бога а самим тим ни у човјека.

И овде Тошо доказа да од школске спреме има само четири разреда основне школе.

У сваку јединицу је убачен најмање по један комуниста са својим сателитима и сва четири правца дјеловања су била испуњена.

На страни 177. ***Озренског партизанског одреда*** лијепо пише: „Текст партизанске заклетве добили смо доста касно", затим наставља „саставили смо сами текст, углавном по сјећању на заклетву Црвене гарде из Октобарске револуције". Према обавјештењу Тодора Панића озренски борци су захтијевали текст заклетве у којем се помиње бог, краљ и отаџбина, а задња реченица да гласи: „Тако ми Бог помогао". Нормална је ствар да се сваки српски борац послије ове задње реченице морао прекрстити. Тошо је на терену имао три текста заклетве и то један каже по узору на заклетву Црвене гарде из Октобарске револуције. По овом тексту заклетву су положили само чланови КПЈ у Петрову Селу и Брезицима и још неки. По тексту који је у себи имао ријечи бог, краљ и отаџбина који завршава реченицом „Тако ми бог помогао", заклетву су положили прави српски борци још док су служили војску. Један добар дио бораца, који су се касније укључили у рат, уопште нису заклетву полагали. Ради оваквог шаренила у полагању заклетве Тошо није имао образа да приложи текстове заклетви, нити списка људи који су коју заклетву положили. Текст партизанске заклетве који је Тошо добио од Главног штаба пред борце није ни изношен.

Тих дана на Брезике је стигло и појачање комунистима и то два брата Бешлагића. Могли су се они јавити и командирима на ватреној линији, али им је било сигурније у Тошином гнијезду да их не захвати „српска промаја".

То би било све о формирању одреда на Озрену док га комунисти нису напали 18. априла 1942. године са ударним пролетерским бригадама и батаљонима.

Завршну ријеч о постојању партизана на Озрену рекао је Светозар Вукмановић Темпо у својим мемоарима, који је једва живу главу извукао са Озрена. Послије протјеривања пролетерске бригаде и ударних батаљона на Озрен су четници само искристалисали свој одред и опет је наставио са дјеловањем као Озренски четнички одред. То је био Озренски четнички одред који је дигао устанак 23. августа 1941. године код Башче на Озрену и цијело вријеме рата бранио и одбранио Озрен и Добој све до 1945. године.

БОРБЕ У ОКТОБРУ 1941. ГОДИНЕ

У књизи ***Немирни осињак***, на страни 72. Светислав Николић наводи:

„Умјесто Петка Ђурића, за командира Липачке чете постављен је Богдан Гаврић, окретан врло храбар и самоиницијативан старјешина. Управо тих дана он је примљен и у КПЈ. Често није чекао писмена наређења и директиве за акцију, већ је доносио одлуке, које су понекад биле и те како важне за напад на оклопне и транспортне возове“.

На страни 73. Николић наставља:

„Двадесет и осмог октобра Богдан је наредио Веси да одмах крене са борцима на одређено мјесто ради изршења напада на воз. Весо и Радо Радојчић потрчали су према локомитиви како би је онеспособили“.

Пошто Весо и Радо нису ништа знали о покретању локомотиве, нити су знали нанијети јој било какав квар, потражили су Млађана и Милана. Тражећи ову двојицу, идући кроз воз, наишли су на Спасоја Тадића како је притиснуо једног, како он каже, путника.

Игњат наводно штити путника од Спасоја Тадића а имао је намјеру уништити цијели воз! (Па ваљда би уништио и тог једног путника!) Игњата је то наљутило и рекао је Спасоју да по казни откачи локомотиву, заложи ватру и пусти локомотиву у погон. Ову Игњатову љутњу и наређење треба читалац да схвати као молбу. У смислу: „Спасоје, де молим те, ако ишта знадеш, де покрени локомотиву јер ми о њој ништа не знамо!“

Игњат је био шака јада за преснажног Спасоја Тадића.

„Неколико часова након тога, Тошо је из штаба Одреда позвао телефоном Игњата и питао га што се збило под Јошавом. Игњат му је испичао да су по Богдановом наређењу напали путнички воз и запалили га. Тошо је ставио примједбу на ову акцију и наредио да се убудуће за напад на сличне возове треба тражити одобрење од штаба Одреда“. Тако Николић каже на страни 74. своје књиге и наставља: „Тридесетог октобра Богдан је под Доњом Пакленицом код Трбука са четом напао брзи воз који је саобраћао на линији Славонски Брод – Сарајево. Међу шине борци су ставили велики балван, на који се воз насукао. Богдан је пришао возу и ушао у вагоне и почео сам да чисти и уништава непријатељске војнике. И док је Богдан јурио кроз

вагоне, неки од наших бораца нехотице је убацио бомбу у вагон од које је Богдан погинуо."

На страни 69. Николићеве књиге стоји:

„Тих дана у Липцу се формира и организација КПЈ у којој су били: Петко Ђурић, Весо, Игњт, Радо, Перо, Боро и Станко Радојчић. Кандидати за КПЈ су били: Лукијана и Пајко Радојчић".

Ово је било крајем септембра, а како видите Богдана Гаврића и Симе Митровића нема ни међу члановима ни међу кандидатима.

На страни 61. ***Немирног осињака*** аутор каже „најтежи губитак за наше борце била је погибија Симе Митровића, команданта сувопољске чете, једног између најхрабријих првобораца из Горњег Сувог поља". То је било 10. септембра 1941. године у борби на Трбуку. Послије тога 18. септембра 1941. године Симо Митровић је ваљда посмртно примљен у КП. (страна 70. *Немирног осињака*) На страни 72, 73 и 74. *Немирног осињака* аутор описује храброст Богдана Гаврића под насловом „Борбе у октобру".

Богдан Гаврић је био такав борац коме се ми сви можемо захвалити али одужити не можемо никада. Овде треба запазити три момента да би човјек стекао слику ко је стварно био Богдан Гаврић. Прво на страни 72. аутор каже: „Управо тих дана он је примљен и у КПЈ". Аутор је заборавио да међу последњим кандидатима за пријем у КП, на страни 69. Његове књиге нема Богдана Гаврића. На страни 73. аутор описује диверзију коју је припремио и извео Богдан Гаврић као командир Липачке чете, али пошто није био члан КПЈ, Тошо на страни 74 своје књиге каже да је из Брезика телефоном звао не старјешину чете и извођача диверзије, него зове свога истомишљеника, комунисту Игњата Радојчића. Послије њиховог разговора Тошо је изразио незадовољство упућујући критику Богдану Гаврићу и наредбу да не смије више правити акције и нападе на возове док не добије одобрење од Тоше који се налази у Брезицима удаљен од ватрене линије 30 километара.

Значи кад наиђе или се зачује воз, требало би прво тражити одобрење од Тоше, па ако Тошо одобри, онда треба сабирати и распоређивати борце, а за то вријеме воз прође. Вјероватно је Тошо рекао Игњату да може наићи воз комунистичких савезника домобрана и усташа па да не би узнемиравали особље и посаду воза. За овакве акције Игњату Радојчићу нису била потребна Тошина одобрења јер је он стварно био члан КПЈ.

Да Богдан Гаврић није био члан КПЈ потврђује и његово убиство. На страни 74. аутор каже:

„И док је Богдан јурио кроз вагоне, неки од наших бораца нехотице је убацио бомбу у вагон од које је Богдан погинуо".

Богдан Гаврић

Да је бомбу убацио Цвијетин Тодић, Ђокан Шарћевић, Спасоје Тадић, Спасоје Бјелић или било који четник, његово име било би уписано крупним масним словима. Аутор на сваком мјесту и свакој ситуацији каља углед четника и умањује њихов учинак, а овде изоставља име комунисте који је убацио бомбу у вагон и убио Богдана.

„Немирни осињак" је изашао из штампе 1975. године а Спасоје Тадић је погинуо негдје око 1968. године на путном прелазу између жељезничке станице Босанско Суво Поље и тунела „Гарић коса" на прузи Добој-Тузла. Имајући у виду да је Спасоје Тадић био један од бораца који је био најспособнији за борбу прса у прса и необично јак човјек ,Игњат и Весо Радојчић морали су сачекати његову смрт па да његово јунаштво прикажу као пљачкаштво и фукарлук.

Након толико година чланови КПЈ користе своју диктатуру, знајући да четници и четничке породице као и други поштени људи не смију проговорити ни ријечи нити реаговоати на њихове лажне изјаве. Истина је да је четник био једини који зна шта је мали и велики регулатор на парној локомотиви и пусти парну машину у погон, а то је био Спасоје Тадић. Нико у Гаврићима никада није био члан КПЈ, нит је то био Симо Митровић.

Артиљеријска ватра по властитм положајима

На страни 81. ***Немирног осињака*** аутор описује храбрости и сналажљивости Игњата Радојчића, како што то чини и у цијелој својој књизи. Тај човјек по ауторовим описима је више допринио ослобађању Југославије него Јосип Броз, што би значило да је он требао бити први предсједник ФНРЈ-а.

Мој отац је као устаник у нападу на Добој био рањен у лијеву ногу. Рана није толико била опасна па је као такав вршио стражарску службу тамо гдје је требало. Међутим, пошто је зима 1941. године

била посебно жестока и хладна, моме оцу су се на стражарском мјесту смрзле ноге. Рана на лијевој нози се закомпликовала, а љекара и лијекова није било тако да је мој отац убрзо преминуо. Пошто је рано након пет мјесеци послије дизања устанка умро и ником ништа о себи није могао рећи, а по заврштку рата нас су прогласили четничком фамилијом и државним непријатељима, ми се нисмо смјели ни јавити.

Тако моме оцу нису одали никакво признање ни четници ни партизани.

Сада се може закључити да има вишеструку корист онај борац који остане жив и са аутором попије кафу и исприча му свој животни и ратни пут.

На старани 81. ***Немирног осињака*** стоји: „На тајном каналу у Јошави непрекидно је дежурао телефониста. Из слушалице Игњат је извадио микрофон, тако да је дежурни телефониста могао само да ослушкује разговоре непријатеља. Преко овог телефона прислушкивани су сви извјештаји које је непријатељска команда преносила од Славонског Брода до Тузле. Почетком новембра непријатељ је подузимао низ акција на Липац, Суво Поље, Придјел, Карановац, Трбук и Текућицу. Топови и минобацачи који су ова села гађали, били су стационирани на ватреним положајима на Карушама, Усори и Добоју".

На страни 82. аутор наставља: „Почетком новембра Игњат је у телефонску слушалицу убацио микрофон. Прислушкивао је како непријатељски артиљеријски осматрач са Главице даје податке артиљерији за гађање положаја по Липцу и Сувом Пољу.

Кад је Игњет видио да могу изгинути од артиљеријске ватре, наредио је једном поузданом борцу (овако важан посао а борац нема имена и презимена) да се хитно спусти у Јошавачко поље и пресијече на одређеном стубу телефонску жицу из правца Тузле.

Потом је преузео улогу артиљеријског осматрача.

Почео је да врши коректуру ватре по непријатељским положајима у Сувом Пољу:

„Даље 100 метара! Још даље 100 метара", командовао је Игњат.

„Послије ове команде гранате су почеле падати даље од Јошавачких положаја и почеле обасипати непријатељске положаје по Сувом Пољу".

Дао је још неколико прецизних коректура, а потом командовао: „Плотун пали!"

Светислав у својој књизи ***Немирни осињак*** на страни 82. каже: „Да ли су непријатељске старјешине икада сазнале за ову партизанску иницијативу остало је непознато, али је тачно да је остао велики број мртвих и рањених непријатељсикх војника од сопствене артиљерије“.

Непријатељске старјешине нису били чланови КП, то су били писмени људи и тачно и прецизно водили сваки податак и сваки случај и акцију, али само оно што је се стварно десило, а што није, нису ни евидентирали.

Читаоче погледај шему гдје се налазила артиљерија, гдје је Брод, гдје је Тузла, гдје је Сухо Поље и, најважније је, да уочиш гдје је Главица гдје се налази осматрач који наводи ватру, а гдје се налази телефон преко кога Тошин комуниста наводно „командује“ непријатељској артиљерији. Овдје Игњат шаље борца без имена да одсијече Тузлу која нема никаквог утицаја на артиљеријска дејства. На Главици осматрач остаје на вези са својом артиљеријом и сиугурно би чуо Игњата да се смије јавити и одмах би подузео одређене мјере. Главица је доминантна кота изнад Добоја према Сухом Пољу и ту је осматрач осматрао терен и наводио ватру. Светислав каже да је непријатељ подузимао акције на Липац, Суво Поље, Придјел, Карабеговац, Трбук и Текућицу. Ово су мјеста која су грађана из минобацача и топова са Каруша, Усоре и Добоја. Славонски Брод, Каруше, Усора, Добој и непријатељски осматрач на Главици имали су сигурну међусобну телефонску везу и могли су чути свакога ко би се убацио у везу. Значи још једна комунистичка лаж.

Игњат је из незнања одсјекао Тузлу која нема никаквог утицаја на посаду топова и минобацача нити на осматрача који наводи ватру.

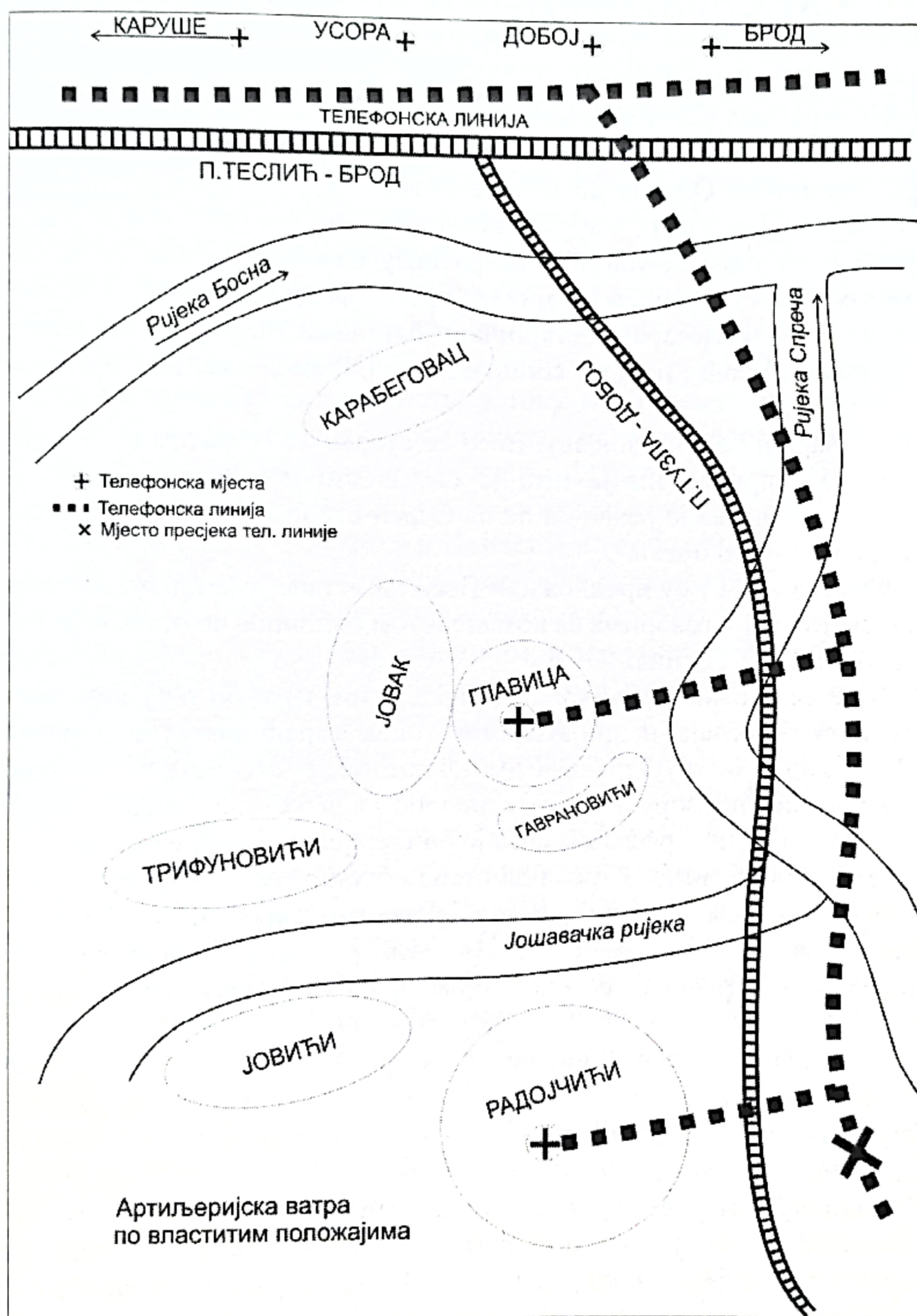
Овакве акције се могу писати само за дјецу и то када рат прође.

Баз обзира на лаж Игњат је себи приписао бодове и добро их наплатио.

Светислав каже да је непријатељ подузимао акције на Липац, Суво Поље, Придјел, Карабеговац, Трбук и Текућицу, а послије обуставе непријатељских дејстава остало је доста мртвих и рањених непријатељских војника у Сувом Пољу.

Обадвојица кажу да је непријатељ гађао Суво Поље, а ту је и погађао, само Игњат и Светислав промашише сто посто.

Ради оваквих комунистичких лажи и крађом четничких акција и успјеха, партизани су појели државу.

КАРУШЕ
УСОРА
ДОБОЈ
БРОД
ТЕЛЕФОНСКА ЛИНИЈА
П.ТЕСЛИЋ - БРОД
Rијека Босна
Rијека Спреча
КАРАБЕГОВАЦ
П. ТУЗЛА - ДОБОЈ
Телефонска мјеста
Телефонска линија
Мјесто пресјека тел. линије
ЈОВАК
ГЛАВИЦА
ГАВРАНОВИЋИ
ТРИФУНОВИЋИ
Јошавачка ријека
ЈОВИЋИ
РАДОЈЧИЋИ
Артиљеријска ватра
по властитим положајима

САРАДЊА ОЗРЕНСКИХ КОМУНИСТА И ДОМОБРАНА

На странама 125, 126 и 127. ***Немирног осињака*** пише:

„Послије Весиног повратка са Мајевице на коју је ишао по наређењу штаба Одреда да испита ситуацију у вези са четничком издајом и нападом на Вукосавцима на штаб Мајевичког партизанског одреда, успут је навратио у Свјетличу и састао се са Исметом Капетановићем, који је првог фебруара 1942. године постављен за комесара Костајничког батаљона, чији је командант био Никола Ћелић , и да му сопшти да на Озрен долази партизанска бригада.

Враћајући се кроз Јошаву, Весо се сусрео са Игњатом и Симом Лукићем, испричао им је шта је све видио и шта се збило на Мајевици. И њима је рекао да ће на Озрен стићи једна бригада и да ће остати неколико дана“.

Симо и Игњет су предложили Веси да остане један дан са њима и присуствује преговорима са командантом оклопног воза. Било је то 14. априла 1942. године.

Весо се сложио са њиховим приједлогом, како би и ту вијест и детаље око предаје непријатељског (ипак сарадничког) оклопног воза пренио у штаб Одреда. Симо Лукић је, преко везе са једним домобранским натпоручником договорио да воз стане између Сувог Поља и Липца. Знак распознавања је био човјек у шеширу без оружја како стоји на прузи гдје треба да стане оклопни воз. Сутрадан је на прузи стајао Раде Радојчић, и кад је наишао оклопни воз Раде је махнуо руком и воз је стао. Из воза је изашао домобрански натпоручник и руковао се (са својом браћом) Симом, Игњатом и Весом.

Симо је предложио да натпоручник преда воз.

Натпоручник је одговорио „ево вам га одмах па са њим радите шта хоћете“. Симо је рекао како би га ми узели радо и обрачунали се са оним што имамо у плану.

Надпоручник рече „другови ако желите да отворимо карте, па да се увјерите ко сам ја, распарајте моју блузу и у лијевом рамену у шаву наћи ћете један папир и увјерит ће те се да сам комуниста“. Весо је из радозналости устао пришао домобранском официру, опипао руком шав на лијевом рукаву и под прстима осјетио је папир, насмијао се и рекао „јесте, заиста има нешто“. Сви су се сложили да

му не цијепају блузу. Пошто није прихваћен приједлог да се одмах преда оклопни воз партизанима, договорено је да се на одређеним мјестима испод липачко-сувопољских положаја ноћу избацује храна, оружје, муниција и лијекови. Натпоручник је ушао у воз и отпутовао за Добој.

Из овога свега се може закључити тијесна и братска сарадња партизана и домобрана. Весин позив партизана са Мајевице у помоћ озренским партизанима тачно се поклапа с датумом преузимања оклопног воза и доласку пролетерских јединаца на челу са Темпом на Озрен, а све у сврху припреме за ликвидацију бранилаца Озрена, четника и угледнијих домаћина.

У свим ратовима на свијету, у току тих ратова, правила су се примирја ради размјене заробљеника, ради преноса посмртних остатака, ради обраде земље и убирања плодова и из много других разлога. Споразум о примирју који је направљен у Липцу (Јошави) између четника с једне стране и Нијемаца и усташа са друге стране је регуларан споразум између двије зараћене стране, споразум се није могао правити са партизанима којих на Озрену није било. Овај споразум комунисти називају срамним, и ако је он користио цијелом становништву Озрена и Требаве, а његове плодове су убирали и сами комунисти. Не знам шта мисле комунисти за њихове споразуме и коалициону сарадњу са домобранима десном усташком руком у току цијелог рата који насрћу на српску нејач, убијају и пале им домове а комунисти са њима нон-стоп сарађују. Овога пута Тошо је тражио од домобрана помоћ у ликвидацији четника на Озрену, али ипак овај договор приписује Петру Ђурићу да се не би примјетило да је баш он тај који тражи сарадњу. И ето, види се, да су и домобрани од ријечи а комунисти нису. Људи довезоше воз и нуде га са свом ратном спремом: митраљезима, минобацачим, топовима и низом другог лаког наоружања, које би требали комунисти да прузму и упере у српске мајке и дјецу на Озрену. Мало је било комунистима, бригада, батаљона домобрана па ево и оклопни воз, све против српских озренских хероја, које називају мањим бројем. Док на Озрену пола бораца ратује без оружја, само са сјекирама, којем, вилама и даскама комунисти не смједоше преузети оклопни воз накићен оруђем и оружјем. Ако нису ништа знали, а чињенице говоре да стварно ништа нису знали ни о возу ни о оруђу, могли су га преузети да макар не буде непријатељски, могли су га користити са истог мјеста, могли су га користити као препреку и барикаду. Воз

није могао сам ходати као коњ по шумама и носити комунисте да би убили којег четника. Уз дужно поштовање свим земљорадницима и добрим сеоским домаћинима, овдје се мора рећи да ови земљорадници одређени за предузимање оклопног воза стварно нису знали ништа. Весо Радојчић пошто је отишао у атеисте или, како ми кажемо у ђаволску вјеру, није могао знати шта се налази ушивено на лијевом рамену домобранског натпоручника. Весо и сви комунисти требало је да знају да се ствари које се зашивају на лијевом рамену или испод лијеве мишке зову се „амајлије". Амајлије носе људи вјерници, које их чувају у ратним и другим условима од зла, а то комунисти нит носе нити знају шта је . Овдје се не ради о предаји непријатељског оклопног воза партизанима, него се ради о сарадњи усташа са партизанима путем домобрана са заједничким циљем да униште и ликвидирају озренске четнике као браниоце Озрена и Добоја, а заједничког им непријатеља.

Погибија Луке и Млађена Радојчића

У књизи ***Немирни осињак*** на страни 183. стоји: „ Пливчевић Милана Лука, рођен 1919. године у Липцу, службеник. У НОБ ступио 23.08.1941. године. Погинуо 16.02.1942. године у Коругића Гају као командир вода у брoби са четницима.

Радојчић Јове Млађен, рођен 1906. године у Јошави, радник. У НОБ ступио 23.08.1941. године. Погинуо 15.04.1942. године у Јошави као десетар у борби са Нијемцма.

И на страни 118. у истој књизи пише да је Лука Пливчевић 06.02.1942. године погинуо у офанзиви са усташама Вишеградске бојне.

Стара изрека каже: „Ко неће туђи непријатеља, тај убија пријатеља, али то добро мора знати маскирати".

Читајући комунистичке књиге, поред пристрасности кривих и лажних навода, крађе успјешних четничких акција на Озрену и фалсификоване документације, може се примијетити да поједине борбе нису описане или нису потпуно описане. Иако таквих случајева има доста, навести ћемо овде само два.

По пролетерској литератури Пливчевић Милана Лука је погинуо 16. фебруара 1942. године у Коругића Гају у борби са четницима као

истакнути борац и командир вода Липачке чете (страна 183. ***Немирни Осињак***).

Другу верзију Лукине погибије аутор ***Немирног осињака*** наводи на страни 118. своје књиге и каже да је Лука Милана Пливћевић погинуо у борби са „Чувеном Вишеградском бојном", у борбама које су се водиле 06. фебруара 1942. године у Липцу.

Лука је сахрањен у такозвано партизанско гробље поред Петка Ђурића, српског крволока те као и многи други почива у туђем гробљу, без обзира на жељу његове фамилије и његову вјерску припадности.

Лука погину и сахрани се, рат се заврши, партизани побиједише и немаш куда, фамилија мора вјеровати и бити задовољна што је Лука у „борачком" гробљу па макар био и партизан. Имајући у виду да је до подјеле устаника на Озрену дошло тек 18. априла 1942. године, значи да борбе између четника и комуниста 06. или 16. фебруара 1942. године није било нити су је комунисти било гдје описали.

Аутор књиге ***Немирни осињак*** је можда датуме и узроке Лукине погибије морао написати према нечијој изјави или из нечије цедуљице која је дуго била у нечијем џепу.

У истој књизи на страни 117, 118, 119 и 120. аутор описује заједничку борбу устаника у Липцу, Придјелу и Сувом Пољу против усташа „Вишеградске бојне" у периоду од 4 - 22. фебруара 1942. године, што говори да су устаници ратовали против усташа, заједнички.

Овим је само аутор доказао да 16. фебруара 1942. године нису вођене никакве боре између четника и такозваних партизана, јер су у то вријеме били још увијек заједно. Ипак истина лежи на трећој страни.

Пошто је аутор у књизи „Немирни осињак" демантовао сам себе и сакрио крволоке своје љубимце нама је остало да докажемо праву истину.

Очевидци догађаја и саговорници ове књиге кажу овако, Спасоје Радојчић звани Пајко, позвао је Луку Пливчевића да дође код њега у Јошаву.

Пошто је се Лука већ доказао као храбар борац и добар командир вода, потребно му је била само морално политичка подобност, а то јест да пристане да буде члан КПЈ. Пајко је саопштио Луки своју понуду и рекао му да не може бити командир

вода ако не пристане на чланство у КПЈ. Кад је Лука саслушао Пајку рекао је: „Мене интересује одбрана Југославије, а у првом реду одбрана српског народа, а никаква ме партија не интересује нити њено чланство.

Послије међусобног разговора, Пајко је рекао Луки: „Добро слободан си, видјећемо какву ти то Југославију брaниш".

Када се Лука, из Јошаве враћао у Липац кроз „Коругића Гај" није ни слутио шта му је Пајко припремио.

Овога пута Пајко је поставио у „Коругића гају" Ратка Митровића из Придјелске чете и дао му у задатак да сачека Луку Пливчевића и на дати знак, односно Пајкин сигнал, да одстријели Луку уколико не прихвати да буде члан КПЈ.

Пошто Лука није прихватио чланство, остало му је ово друго. Ратко га је сачекао и из непосреде близине у засједи мучки устријелио.

Послије изведеног злочина, комуниста Ратко Митровић је побјегао кроз Липац према Придјелу. Када су га Лукини борци срели збуњеног у Липцу како бјежи, питали су га куда тако бјежи и шта се десило? Комуниста, знајући да им је убио командира Луку, на брзину је измислио да је убио усташу и наставио пут према Придјелу. Борци су били у дилеми да ли је Ратковa изјава тачна и одмах кренули према „Коругића гају". Кад су дошли усред гаја и на сред пута имали су шта и да виде. Насред пута је лежао мртав и непомичан њихов командир вода Лука Пливчевић. Борци су свога командира узели и изнијели до Мијатовића кућа изнад „Коругића гаја" и ту га сахранили. Ратна ситуација није дозвољавала да се покојник сахрани у породично грабље у Зарићима.

Када је формирано такозвано партизанско гробље на Липачком молитвишту, Весо, Игњат и Пајко су забрањивали да се Лука сахрани у такозвано партизанско гробље, јер су га комунисти као и његовог рођака Миланка Пливчевића прогласи државним непријатељима. Петко Ђурић, знајући да је то урадио комуниста, наредио је да се Лука и сви побијени на исти начин, сахране у такозвано партизанско гробље.

Лука је из Мијатовића пренесен и сахрањен на такозвано партизанско гробље. Нити Лука, нити ико у Липачким Пливчевићима никад није био члан КПЈ.

За овај комунистички „подухват" Ратко Митровић је унапријеђен за политичког комесара у Придјелској чети.

Да је ово све тачно поткријепит ћемо још једним истим случајем.

Послије погибије Пере Радојчића у марту 1942. године, који је био командир једне десетине, на његово мјесто је постављен искусан и храбар борац Млађан Јове Радојчића.

Према комунистичкој литератури Млађан је погинуо у Јошави у борби против Нијемаца и усташа 15. априла 1942. године.

Тачно је да је Млађан погинуо 15. априла 1942. године у Јошави, тачно је и то да је на прузи у Јошави био оклопни воз, а у засеоку Гавврановићи налазила се усташка „Вараждинска пуковнија" чији су припадници дејствовали по положајима браниоца Јошаве, који су се налазили изнад Јошаве на једном обрешку који се назива „Гребљице".

Ниже „Гребљица" између околних брда била је направљена земуница са кухињом у њиви Јована Радојчића.

Млађан је у једној паузи, када су напади непријатеља престали, отишао у кухињу да се мало одмори.

Међутим, чим је Млађан дошао до кухиње и сјео погодила га је кугла усред главе од чега је пао и издахнуо.

Пар бораца који су се ту нашли почели су се чудити иако је било спореднчне пуцњаве и са једне и са друге стране, непријатељска кугла није могла проћи кроз брдо и убити Млађана. Из непосредне близине на лице мјеста је дошао Радојчић Спасоје Пајко и одмах без икаквих чињеница рекао да је Млађана погодила непријатељска кугла са Главице, која је од „Гребљице" удаљена око три колометра а заклоњена једним брдом. Присутни су се међусобно згледали, сумњајући у Пајкину тврдњу. Сви су прећутали, ниједан није смио побити Пајкино мишљење, него су подузели све мјере и радње за Млађанову сахрану.

Млађанова мајка Гопа са породицом је Млађана сахранила у породично гробље у Јошави.

Да би утјешили мајку Гопу, супругу Стјепу и Млађанову дјецу и сакрили своја недјела Пајко, Весо и Игњат су 1964. године повадили Млађанове кости из породичног гробља и скупа са осталим такозваним партизанима, сахранили у такозвану пратизанску гробницу на жељезничком стајалишту у Јошави.

Међутим, Млађанова кћерка Милка, рођена 1929. године, која је имала на дан погибије свога оца четрнаест година, каже овако:

„Када је мој тата Млађан замјенио Перу Радојчића и преузео његову десетину бораца, њега је Пајко ставно позивао себи и убјеђивао га да мора као командир бити члан КПЈ или СКОЈ. Мој тата је био добар борац, добар домаћин, поштен и више вјерски настројен човјек и никада није ни помишљао да буде члан комунистичке партије“.

Милка каже, да је њен тата једном Пајки отворено рекао: „Пајко ти ако хоћеш постави неког другог за командира умјесто мене, ја ти у ту партију никад нећу“.

Милка Радојчић Бјелић

„Пајко је овим татиним одговором био јако увријеђен. Послије тога је стално вребао прилику и исту искорисито 15. априла 1942. године и са „Гребљица“ једним пуцњем усмртио мог оца а свога рођака.

Ми татина породица иако смо имали поуздане податке и чињенице како је Пајко усмртио мог тату, никада нисмо смјели повести никакву истрагу о овом случају, нити смо смјели реаговоати на било који начин. Било нам је жао што нам је тата погинуо, било нам је криво што га је без кривице убио рођак, било нам је криво што су му кости однијели из породичног гробља у њихову гробницу, криво нам је што наш тата нема српског обележја изнад свога гроба.

Тишина је морала трајати све док Пајко није умро, јер је исти био геноцидан и осветољубив. Тек послије Пајкине смрти можемо рећи истину, да је наш отац био добар отац, добар домаћин, добар борац и да ником ништа није био крив а лежи у туђем гробљу испод петокраке која њему не припада јер је он Србин и вјерник, њега сљедује крст“.

Пливчевић Милана Лука

Радојчић Јове Млађен

Пјесма која слиједи говори о томе како је многе српске борце на Озрену „Морално политичка подобност" коштала живота.

ОЈАЧАВАЊЕ КПЈ

Хвала богу кад дође истина
да се смије рећи душманима
гдје су били и шта су радили
и какве су јаде починили
Све до данас од четерест пете
слушао сам скојевце проклете
и читао књиге скојевачке
што причају приче наопачке
Свак би реко да су борци били
и да никог нису усмртили
Побједише никог не убише
такоТито у књигама пише
Што он рече и Срби свједоче
сад те питам је ли тако оче.
Реци оче сада смијеш рећи
које био душманин највећи
Нема више Тита ни Партије
де нам причај шта је било прије
Скојевачке књиге опјеваше
да су Србе побиле усташе,
а четници српски издајници
што су били први устаници
Кажи оче ко су партизани
ко напада а тко земљу брани
Слушај сине шта ћу ти ја рећи
истина је погодак највећи
Истине се многи стиде сада
све због својих почињених јада
Рећи ћу ти мој премили сине
четрдесет и прве године
Земљу нашу Швабе нападоше
сви планови војни пропадоше
Мусимани и Хрвати с њима
сабраше се колико их има
Под заставом Анте Павелића
против храбрих српскије младића
Удружени са Швабама туку
још нам већу нанесоше муку
Само Срби бране Отаџбину
и нанаосе ране душманину
Мало Срба а успјехе нижу
сада нове вијести пристижу
Појави се Јоза са запада
краља није волио никада.
Србе грли а Хрвате воли
за фотељом њега срце боли

Хоће нову државу да гради
брзо мисли а још брже ради
сакупио српске атеисте
многи кажу нису радње чисте
Хоће разбит Србе на три стране
и основат своје партизане.
Што је хтио то је урадио
на све стране писма растурио
У писму је написано вако
да се нико неће провест лако
Сви морате под команду моју
добит ће те наредбе у строју
Забрањујем славу и кољиво
то је био пролетерски ниво.
Препали се српски атеисти
ко да нису они људи исти.
Више нема ни славе ни бога
прођите се обичаја свога.
Ко не призна ове пролетере
рафал ће му главу да подере.
Кад је Тошо на Озрен стигао
на ноге је скојевце дигао.
Тито рече наредба је моја
сви морате бит чланови скоја
Који неће скојевац да буде
друге му се могућности нуде
Преко ноћи мора да нестане
он је своје одбројао дане.
Тошо своје убаци шпијуне
да вребају у корист комуне.
Да врбују борце понајбоље
све у корист Јосипове воље.
Сада мораш за истину праву
погазити краља и државу.
Погазити и славу и бога
заборавит сваког живог свога
Све услове а насупрот богу
прави Срби испунит не могу
Опет болест скојевчана хара
ту и тамо успије превара.
У Јошави поред Липца села
нема више читати опела
Од Миланка Радојчић Спасоје
звали су га са имена двоје.
Звали су га Спасоје и Пајко
сад ћеш чути права српска мајко.
Редом борце на рапорт позива
А видјећеш шта с послије збива
Ко познаје Луку Пливчевића
правог борца и храброг младића
с њим је Пајко причу обавио
кад је Лука у Јошави био
Лука није чланство прихватио
али је се Пајко досјетио
Пред њег шаље Ратка из Придјела
да заврши започета дјела.
Насред друма у „Коругић гају“
Ту сачека Луку Пливчевића
по наредби уби српског птића.
По наредби српског издајника
шуга уби најбољег војника.
Ко не позна Ратка Митровића
Не зна шта су покварена бића
Није имо ни куће ни базе
најамник је Тодоровић Лазе
Није лопов што је сјеротиња
него зато што уби Србина
Лука борац и домаћин бјеше
пролетери живот му узеше.
Сваког дана све су битке веће
усташе се оканити неће
Добар борац а није у скоју
погино је у љутоме боју.
Погино је Радојчићу Перо
што је Швабе на буљуке тјеро
Што је туко проклете усташе
ради земље и слободе наше
Командир је био одјслења
треба да га памте покољења.
Мјесто њега ставише Млађана
командира истог одељења.
Указа му Игњет повјерење
јер је имо храброст и поштење
Он је рођак Пајке и Игњета
за њега је српска земља света.
Млађо добар ал га Пајко дужи
да он њему сад услугу пружи

Са њим Пајко сад преговор врши
наредбу ће Млађен да изврши
Слушај Млађо браћа смо од стрица
немој слушат сваког појединца
Сада ступаш у партију скоја
то је сада обавеза твоја
Више нема ни славе ни бога
сада имаш команданта свога.
Партија је сада мајка твоја
поштоват ћеш све чланове скоја
Док је Пајко у ријечи био
Млађен се је био замислио
Кроз главу му пролазе филмови
што ће мени обичаји нови.
Кад напустим и славу и бога
ја за борбу и немам разлога
Онај који туђу вјеру нуди
они нису ни Србни ни људи.
Ја ти Пајко нећу потписати
него хајмо брате ратовати
Ја сад браним отаџбинска права
мени друга не треба држава.
Више Пајко не рече ни ријечи
сам на Млађу очима попријечи
Година је четрдесет друга
државу је обавила туга.
Док четници љуте битке бију
пролетери спремају партију
У Јошави двaест петог марта
лоша нам је сада пала карта.
На прузи су оклопни возови
сад се на нас спрема напад нови
Са запада од Гавpановића
наваљују нека друга бића.
Вараждинска иде пуковнија
више ником у селу не прија.
Над Јошавом постоји Гребљице
гдје су биле наше јединице.
Са свих страна напале усташе
да заузму положаје наше.
Браћа туку, цијело село гори
сад се Србин за огњиште бори.
Млађо туче заклон му не треба
као да га опасност не вреба
Издржаше тешку офанзиву
сачуваше једва главу живу.
Иза брда источна је страна
а у њиви Радојчић Јована.
Ту је наша кухиња смјештена
са свих страна бјеше заклоњена.
на ручак се иде у смјенама
у смјенама и мањим групама.
Млађан пушку са рамена скиде
време дошло да на ручак иде,
сам што сједе кувар храну стави
однекуд се пуцањ пушке јави
Кугла Млађу погоди у главу
паде јунак на зелену траву.
Откуд кугла направи му ране
кад је заклон са душманске стране
Сам је могла доћи са Гребљица
послала је српска кукавица
Пајко рођи опомену шаље
нећеш Млађо ратовати даље.
Ако ниси за Јосипа Броза
твоја ће се осушити лоза.
Лопов бјеше а гурбет још већи
сада треба пред људима рећи
Млађена су убиле усташе
Не би мало жене заплакаше.
Сви гледају у ведра небеса
одакле ова дођоше чудеса.
Да ли кугла брдо пробит може
или си је ти послао боже.
Није брдо пробушило тане
нит је дошло са божије стране.
Већ је дошло од црног ђавола
који вози Јосипова кола
Сви виђоше нико рећ не смије
истина се од родбине крије.
Мајка Госпа поче нарицати
и убицу тужно проклињати
О убицо српска издајицо
ти проклета орлушино птицо.
Зар си гладан меса рођенога
не стидиш се ни људи ни бога

Зар си жедан крви од рођака
мртвога те окретала мајка
Својим дјелом помажеш усташе
ти си изрод фамилије наше.
Земљом ходо а жив се сушио
што си мени болове нанио.
Увјек тужан и несретан био
никад своје куће не видио
Гопа срца јуначкога била
мртвог сина држи преко крила
Сина држи а суза не иде
сад се српске издајице виде
Јунак лежи мајка сина жали
док су браћа раку ископали.
Сахранише Србина и борца
сахранише српског добровољца.
Мајка клекну и упали свијећу:
„Никад сина више видјет нећу.
Ал не могу гледат ни убице
дабогда га разнијеле птице."
Вријеме иде ратни вихор прође
коло воде скојевачке вође.
успјели су уз помоћ усташа
да опусте српска села наша.
Све због скоја и Јосипа друга
многе Србе обавила туга
Још су многи главе погубили
што се нису у Ској учланили.
Са временом и свијест се мијења
нек се наша пазе покољења.

Весо, Пајко и Игњет са њима
хоће памет да посоле свима.
Сада нову акцију спремају
скојевачку раку да копају
У августу шездесет четврте
хоће туђим перјем да се ките
На станици у Јошави селу
ни говора нема о опелу.
Сахраниће кости скојевачке
испод звијезде партизанске значке.
Да се Срби не би досјетили
и Млађу су мртвог извадили.
Сахранише као партизана
да би грешка била избрисана.
Силом Млађу у Ској уписаше
на споменy звијезду нацрташе
Дугујем ти још два одговора
истина је то се рећи мора.
Четници су државу бранили
то су борци регуларни били.
кад су Швабе земљу нападали
партизани нису постојали.
Тек су дошли четрдесет друге
то су биле Јосипове слуге.
Кад су дошли ужурбано раде
хоће другу државу да граде
Краљ и Тито заједно не могу
пошто Тито не вјерује богу.
Нека знаде омладина наша
које био савезник усташа.

Спасоје Радојчић завни Пајко, по завршетку рата, побјегао је са Озрена због зла које је починио озренском народу и борцима и никада се није вратио нити навраћао на подручје Јошаве нити на подручје Озрена. Живот је провео у Београду, Тузли и Брчком гдје је и умро.

НАПАД „ЦРНЕ ЛЕГИЈЕ“ НА ОЗРЕН

Овај напад се одвијао деветог и десетог децембра 1941. године, углавном на села: Трбук, Стријежевицу, Придјел и Липац. Отпор који су дали усташама Стријежевљани и Трбучани, уз помоћ Сувопољана и Текућичана, Тодора Вујасиновића је наљутило. Тодор је имао жељу да борци не дају отпора, како би његов истомишљеник из Сремске Митровице Јуцо Руковина мирно прошетао Озреном без жртава.

У књизи ***Немирни осињак*** на страни 99. стоји:

„Борећи се на свом сопственом огњишту, борци су грчевито бранили сваку стопу своје земље. Зато није ни чудно што је непријатељ на њих ангажовао у свакој акцији вишеструко веће јединице, али их није могао побиједити нити покорити. У очекивању другог таласа напада непријатеља у договору са Стријежевљанима Вељко је сачинио план одбране села. Пошто је најосјетљивија кота била Шибови, он је замолио Стријежевљане да њихових дванаест и Придјелских дванаест бораца наизмјенично дежурају на овом вису. Команда Придјелске чете у то вријеме налази се између Горњег Придјела и Стријежевице.

Придјељани су овај задатак веома озбиљно схватили док је неколицина стријежевљанских бораца, ко зна из којих разлога, затајила. Непријатељ је осјетио да на вису нема партизана па је деветог децембра искористио ту малу одсутност и кренуо у поновни напад на Придјел. Бојна Францетићевих усташа искрцала се у Шеварлијама и одмах кренула у напад, Придјељанима иза леђа, ка Шибовима. Вељко се са командом чете налазио код куће Симе Бјелановића. у веома оштром сукобу с усташама, Придјељани су се код Шибова морали повући да би заузели повољније положаје поврх села.

О истом нападу говори Тошо у књизи ***Озренски партизански одред***, на страни 179. и 180. овако:

„У зору 10. децембра непријатељ је наступио са више батаљона према Бајића брду, чије је положаје и даље бранио Станко Панић са својом четом.

Цио дан непријатељ је предузимао напад за нападом. Наши су одолијевали лежећи изморени и исцрпљени у рововима пуним воде и снијега. Око подне 10. децембра једно топовско зрно погодило је тачно у заклон иза којег се налазио Станко Панић и убило њега и још

два борца, а разнијело пушкомитраљез из којег су тукли непријатеља. Станков брат Бранко, кад је видио да му је брат погинуо, прискочио је да га извуче, па је и он пао рањен у обје ноге. Тако рањен он је заузео положај крај мртвог брата и отворио ватру до последњег метка. Бајића брдо је заузето; пут за Преслицу био је отворен, што је изазвало извјесну забуну, нарочито међу борцима тог краја. Уплашени за своје куће, иметак и породице, Стијежевчани су напустили положаје и пожурили кућама да евакуишу укућане и спасавају иметак. Међу првим који су напустили положаје био је Цвијетин Тодић.

Тога дана Исмет Капетановић је јављао: 'Друже Тошо, у Придјелу и Сувом Пољу за сада нема ништа нарочито. Јави одмах шта да радимо и како да се повлачимо, да ли у заједници са Липцом или Сухим Пољем. Хитно је".

Овде Тошо уопште није ни био ни ратовао, али је успио да оцрни образ Цвијетина Тодића, знајући да више нема репризе овога усташког напада. Ово је рекао јавно, а сам у себи је мислио, како Стијежевица и Озрен нису његови и зашто му Цвијетин не пропусти друга и сарадника Јуцу Рукавину.

И један и други текст односе се на офанзиву „Црне легије" на села Трбук, Осојницу, Стријежевицу и Придјел, 10. децембра 1941. године, а осим једнога ни у чему се аутори не подударају.

Тачно је једино, што и чињенице говоре, да је ово била најжешћа усташка офанзива „Црне легије" на ова српска села У овој офанзиви изгинули су многи истакнути српски борци, изгорјеле су многе српске куће, пале су цивилне жртве.

Према тексту на страни 99. ***Немирног осињака*** Свстислав Николић уопште не зна да одмах преко брада, у Стријежевици и Трбуку, горе куће и гину људи.

Тодор Вујасиновић на страни 179. ***Озренског партизанског одреда*** описује жестоку борбу српских браниоца са усташама „Црне легије" у Трбуку и Стријежевици што је тачно, али страдање Придјела и његовог становништва и не спомиње. Исмет Капетановић јавља Тодору Вујасиновићу да је непријатељ заузео њихове положаје, а да у Придјелу и Сухом Пољу нема ништа нарочито.

И један и други нису имали намјеру да изразе јунаштво српских бораца и страдање српског народа, него је њихов циљ био да оцрне образ озренског команданта Цвијетина Тодића.

На страни 179. ***Озренског партизанског одреда*** стоји:

„Стијежевчани су напустили положаје и полетјели кућама да евакуишу укућане и спашавају иметак. Међу првима који су напустили положај био је Цвијетин Тодић".

И на овој страници бивши робијаш заборави да су Станко и Бранко Панићи, синови Миланови, Стријежевљани и да су овде дали своје животе.

Цијело вријеме рата Тошо доказује да је против Озрена и озренског народа, а о њима не зна ништа.

Напад „Црне легије" је кренуо од ријеке Босне и жељезничке пруге на потезу Шеварлије-Трбук, са југозападне стране Стријежевице према сјевероистоку. На удару ових усташких снага нашла су се села: Осојница, Трбук, Стријежевица и Придјел. Под жестоким нападом многобројних и одморних усташких снага, уз подршку неколико хиљада граната, озренски борци су се морали повући према сјевероистоку у висини засеока, Наранчића и Лазукића, и ту су успјели да зауставе усташку акцију. Тошина љубомора на Цвијетиново јунаштво и способност и овдје долази до изражаја. Робијаш Тошо је волио да у налету усташа, изгину сви Стријежевљани на челу са Цвијетином Тодићем и да све стријежевачке куће са породицама изгоре, као што су изгорјеле куће Цвијетина Тодића, Милана Панића и многих других. Нормална ствар да су српски борци приликом повлачења евакуисали становнике Стријежевице да ови не би изгорјели у пламену заједно с кућама.

Према Тошиној изјави, Цвијетин Тодић са својим борцима је требало да остане иза леђа „Црне легије", а то је могуће само у ситуацији да су сви српски борци изгинули и остали мртви.

Оваквих љубомора и лажи Тодора Вујасиновића пуне су његове књиге.

Светислав Николић, на стани 99. ***Немирног осињака***, на основу цедуљице из џепа Вељке Кршића, говори да је Вељко направио план одбране Придјела са Сртијежевљанима.

И када су Придјељани овај наводни задатак озбиљно схватили, Стријежевљани нису договор испоштовали. Знао је Вељко гдје се налазе Стријежевљани, а то исто је требало да прочита и Светислав Николић, а не да на тако наиван начин каља образ свога команданта и витеза Цвијетина Тодића.

Тодор Вујасиновић, љубоморан што Цвијетина борци ословљавају са „команданте", а њега и не примјећују кад им мјесечно дође иза леђа, измишља своју причу. Са циљем да сруши

Цвијетиново јунаштво, борбеност и ауторитет, а знајући за све његове способности и успјехе, намјерно измишља лаж.

Знам да би Тошо био сав сретан да су сви стријежевачки борци, домаћини, жене и дјеца, изгинули и изгорјели са својим кућама, само не знам шта би он тим добио.

Сигурно би изубио конкуренцију, а српски борци и народ Озрена изгубили би команданта, слободу и свој Озрен.

И, то је тај самозвани теоретски командант који сам себи додијели функцију, дочека крај рата, јер није ни ратовао, и лажно описује хероје који нису трпили уљезе и неборце.

Ово је једини циљ који су жељели и постигли Тошо, Вељко и Светислав.

Цвијетин Тодић је тих дана имао преча посла, јер се 10. децембра у Шеварлијама појавила свјежа и одморна усташка јединица „Црна легија" под командом пуковника Јура Францетића, тек пристигла из Сарајева. Она је дошла у помоћ већ добро уздрманим усташким хрватско-муслиманским батаљонима, а било их је укупно пет, којима је командовао Јуцо Рукавина.

Усташки кољач Јуцо Рукавина је робијао у Сремској Митровици скупа са Тодором Вујасиновићем због отвореног дјеловања против Југославије. Први „учинак" зликоваца из „Црне легије" био је клање 29 српских цивила у селу Придјел и на десетине запаљених кућа. У окрвављеном снијегу, или на запаљеним огњиштима, од усташког метка и ножа страдали су: Танасије Михајловић са два сина (Трандофил и Обрад) и двије кћерке (Љепосава и Анђелија), Цвијетин, Петра и Спасенија Бјелановић, Цвијета и Драгица Благојевић, Ружа Божић из Стријежевице, Јелена и Петра Драгојловић, Алекса, Милић и Симеуна Глигорић, Цвијета Гојић, Радован Кршић, Петра и Радојка Петковић, Благоје , Јован, Зорка и Петра Манојловић, Спасоје и Станојка Петровић, Милица и Стјепан Тодоровић и Благоје Стјепановић.

Десетог децембра цијели дан водиле су се тешке борбе. Придјелска чета је одолијевала до подне када је стигла помоћ из Стријежевице, Липца и Сувог Поља. Сто педесет бораца кренуло је у контранапад. Тада је погинуо Недо Петковић, док је камандир чете Вељко Кршић теже рањен. Борба се завршила тек навече. У тој борби и окршајима на ширем рејону погинули су српски борци: Станоје Манојловић, који је тог дана заробио „шаховницу", Танасије Манојловић, Танасије Михајловић (сви из Придјела) Петра

Петрушић из Текућице, Васкрсије Девић из Стријежевице, Ранко Чакаревић из Бушлетића, Марко Николић из Липца ..... Непријатељ је имао 11 мртвих.

Ојачане и разгоропађене усташе, овог пута без Нијемаца, (који су под командом генерала Фортнера чистили Козару од српског народа), кренуле су тог јутра са више батаљона у напад на Бајића брдо, гдје је положај бранила чета Станка Панића. Усташе су након вишечасовних борби, топовима разнијеле највишу коту Бајића брда, убиле неурсташиву браћу Станка и Бранка Панића и Спасоја Панића, освојиле Бајића брдо и отвориле пут за Преслицу. Зауставили су их крајњим напорима дијелови чете тешко рањеног Душана Станишића и Николе Ћелића.

Сутрадан је непријатељ кренуо према Липцу, заузео заселак Карабеговац и Главицу, присиливши тако устанике да се повуку на Висић изнад засеока Васићи, Брђане, Гаврановиће и Јошаву. Том приликом је запаљено још десетак српских кућа из којих су борци извалчили жито и намирнице. Мјештани су избјегли у Стијежевицу и Конопљиште.

Дванаестог децембра операција „Озрен" је завршена. Непријатељ није успио у основној намјери – разбијању и уништавању Одреда, али је успио да заузме четири тактички битне коте: Руј, Бајића брдо, Шаин-камен и липачку Главицу, изгубивши при томе преко 200 бораца и исто толико пушака, тенк, топ и неколико пушкомитраљеза и бацача. У овој операцији генерал Изер, пуковник Густовић, и потпуковник Драгојлов су потрошили око 4.000 хаубичких граната и шрапнела и испуцали око 370.000 пушчаих метака, око 1.400 бацачких мина и 2.324 ручних бомби што говори о интензитету десетодневних борби.

Озренски одред је имао око двадесет мртвих и око 80 теже и лакше рањених бораца, међу којима и три командира чета: Душана Станишића, Бранка Бајића и Вељка Кршића из Придјела.

Станко и Бранко Панић
синови Милана из Стријежевице заједно изгинули
као четници на Бајића камену

Новак Паравац

Цвијетин Тодић са породицом

Нешко Радић и Раде Ђурановић

Станко и Бранко Панић из села Стријежевице погинули су од усташа на Бајића камену, а Тошо није знао ни чији су, ни из којег су села, нити је знао да су четници, чак их посмртно уписује у КПЈ, а следећа пјесма казује цијелу истину о њима.

ПОГИБИЈА СТАНКА И БРАНКА ПАНИЋА

На Придјелу и у Стријежевици
Зачуше се усташки урлици
У децембру четредесет прве
Многе Србе поваташе живе
У Придјелу бију кољу пале
Горе куће а горе и штале
Трбук туку, Стрежевица гори
Сад се Србин за огњиште бори.
Станко, Бранко, ево браће наше,
Митраљезом тамане усташе.
Мали топић пуца са Ардовца
И просипа сињано оловце
Па погоди обадва младића
На ономе камену Бајића
Кад је млади Станко умирао
Бранко се је кући примицао
Не би л опет у четнике спао
Усташе га млада ухватише
И у црну земљицу спремише
Гдје не види сунца ни ведрине
А камо ли своје десетине
Заплакао Милане Панићу
О мој брате Цвијетине Тодићу
Погибоше моја оба сина
Изгорјела моја кућа фина
Цвијетине младости ти твоје
Освети ми соколове моје
Говори му Цвијетин Тодићу:
О мој брате Милане Панићу
Биће опет твоја кућа фина
Осветит ћу твоја оба сина
Плаче Милан плаче
Стријежевица
Погинуше два сина јединца
Сунце зађе, а плачу облаци
Погинуше најбољи јунаци
Једни гину други Озрен бране
Да уставе проклете гавране
Храбра чета Станишић Душана:
Срби отпор дају усташама
Млади борци Паравац Новака
Цвијетинова десна рука јака
Стријежевљани један до другога
Не дају се са огњишта свога
А уз помоћ Ћелића Николе
Осветише српске соколеве
Док је Станка на камену жива
Не пролази ни воз ни машина
Сад пролазе и нови регрути
Куд су били младог Станка пути.

ИЗМИШЉЕНА АКЦИЈА ПАРТИЗАНА

На страни 189, 190 и 191. ***Озренског партизанског одреда*** пише:

„Четрнаестог или 15. децамбра вратише нам се курири које смо упутили у Шековиће да донесу муниције. Донијели су нам много поште.

Истовремено смо добили и пошту од Главног штаба, са наређењем да наш одред судјелује у акцији која је требало да услиједи скорих дана, са задатком да се ослободи Олово. Одред је имао задатак спријечити покушај непријатеља да од стране Завидовића омете ослобођење Олова.

У наређењу није био означен тачан датум почетка напада.

Задатак за кривајску акцију захтијевао је ужурбане припреме, и ми смо га повјерили команданту Ударног батаљона Милошу Поповићу. Требало је да Милош заједно са Бајкановићем прикупи све податке, а нарочито да организује обавијештајну мрежу што даље у правцу Олова, да бисмо на вријеме били обавијештени о почетку акције“.

Из овога се види да је Главни штаб планирао ослобађање Олова. Партизанске јединице требало је по овом плану да нападну усташе које су држале Олово, а Озренски одред је требао да спријечи евентуалну помоћ завидовићких усташа оловским усташа. У наређењу није било ни датума ни тачног времена напада. Ово је чиста лаж и тактика комунистичких партизана како да присвоје четнички успјех и акцију.

Тошо и Мурат су отприлике знали шта ће бити и да они нису потребни, упутили су се у Бољанић да прославе славу - светог оца Николу и то у правцу за 180° супротно од мјеста одвијања оловске акције. Комунисти нису успјели ни кољиво узети на слави а стиже им пошта од Милоша Поповића.

На страни 193. ***Озренског партизанског одреда*** стоји текст депеше у коме се каже:

„Јави одмах у штаб Одреда да је Олово пало и непријатељска војска одступа дуж Криваје. Одмах Тошо и Мурат да дођу у Горњу Бријесницу. Све дрвене пушке и беспушкаре слати одмах правац Горња Бријесница.

Упутили смо Милошу Поповићу депешу да крене у напад одмах“. На страни 194. стоји:

„Исте ноћи кренуо сам с Муратом и Тодором у штаб на Брезике. Још путем смо срели курира кога је Милош Поповић послао са извјештајем да су наши с успјехом извршили задатак, заузели Возућу, Стог и Кривају, заробили око 100 домобрана и неколико официра и подофицира, ликвидирали већину жандара и усташа, отели 295 комада крупне стоке и око 400 оваца. Ту стоку су отеле усташе, пљачкајући планинска села изнад Олова".

Како видите, Олово је ослобођено а партизанска акција није ни почела. Најновији извјештај Милоша Поповића гласио је:

„Наша јединица коју је Милош упутио у правцу Цареве Ћуприје, умјесто партизана којима смо се надали, сусрела је групу четника из Рачићеве Церске бригаде, коју је предводио поручник Туфегџић.

Како наши нису имали никаквих других наређења, дочекали су их пријатељски и пустили у Возућу.

Стигли смо у штаб батаљона у Свињашници и нашли Милоша Поповића. Милош је био необично узнемирен. Кад смо остали насамо, он ме је обавијестио да је управо добио извјештај према коме је, изгледа, цијела Рачићева бригада, с већим бројем оловских четника стигла у Возућу. Први подаци о њеном броју били су фантастични. Говорило се да има око двије хиљаде четника. Милош је у Возући и Стогу располагао са око 30 до 40 људи јер је једну чету морао да упути према Рибници да би се осигурао из правца Бановића. Он је на све могуће начине покушавао да сазна нешто о учешћу партизана у акцији на Олово, али никаквих података није могао да добије".

Милош прво рече да су његови срели групу четника умјесто партизана. И кад је видио да нема партизана, са страхом се обрадовао тој групи четника од двије хиљаде и тај број назива фантастичним. Иако партизана овде у акцији није било, Тошо у својој књизи ***Озренски партизански одред*** додаде два батаљона партизана како би подијелио велики четнички успјех. Побијене и заробљене усташе и домобране, као и отету стоку од истих, Тошо приписује својим борцима и ако никуда тако мали број бораца није приспио. Све ове домобране и усташе, са стоком и Тошиним савезником Исметом Мујазиновићем који је пошао на српску нејач, са ножем и пушком, заробили су четници.

Тодор Вујасиновић је видио да партизана ниоткуд нема а четници напредују, па на страни 198. ***Озренског партизанског одреда*** каже:

„Нама је све више била потребна тјешња веза с Главним и Врховним штабом, с неким одредом на који бисмо се могли ослонити и коме бисмо, можда и сами, у нужди могли помоћи. Сад о борцима тог одреда нисмо успјели да сазнамо ништа, а оловски четници шире вијести како се Чичин одред распао и како су сви његови људи прешли у четнике.

Док су усташе и жандари у Криваји и Возући пружили жесток отпор, који нас је стао неколико мртвих, домобранска чета у Возући предала се без отпора. Наши су је затекли у селу постројену и са официрима на челу. Пушке су биле већ сложене на једну гомилу. Били су то војници јединица које су имале да обезјеђују пругу према Олову.

У једној полумрачној соби, за столом је сједио неки брадат човјек с поручничким еполетама бивше југословенске војске и нешто записивао. Преко пута њега стајала су три домобранска официра и нешто му одговарали.Очигледно радило се о саслушању".

Из првог цитата Тошо жели да успостави везу са Главним и Врховним штабом или било којом партизанском јединицом, који би му скочили у помоћ око рашчишћавања ситуације на Озрену. У другом цитату Тошо говори да су четници, ослобађајући крајеве Кривајске долине, заборавили доста усташа и домобрана, међу којима се предала једна домобранска чета која је имала задатак да обезвјеђује пругу према Олову.

Он каже овако:

„Наши су је затекли постројену са официрима на челу и сложеним пушкама на гомили".

Из овога се види да Тошини борци нит су учествовали у акцији, нити су кога заробили нити присилили на предају.

Ово је био једини задатак Тошиних бораца, који Тошо назива „Кривајска акција" а како видите извели су је четници.

Тошо, кад је видио да су му четници отворили далеко већи видик, искористио је прилику да обиђе ослобођене крајеве како би нашао лијек за своје комунисте или макар самог себе, по цијену напуштања Озрена.

Сједе Тошо у некакав пијани воз чији су машиновођа и ложач били пијани као и четници у возу.

Кренуо он из Возуће пуне четника и цијеле кривајске долине коју су прекрили четници. Пролазећи кроз Олово, Хан Пијесак, Власеницу и друга мјеста, само је у Олову нашао једног јединог

партизана званог Билчара. Билчар му је потврдио четничку причу из Возуће да на Романији више нема партизана него да су сви прешли у четнике.

Један од циљева на Тошином путовању је био шпијунирање четничке скупштине у Власеници и њеног делегата Стевана Ботића. На повратку у Возућу, Тодор каже да му је досадила четничка пљачка и терор над усташким породицама по Возућким селима, па је послао Мурата у та села да нешто учини. Послије Муратове посјете овим селима, под усташку заставу је стало и наоружано још хиљаду усташа, који су касније извршили покољ по српским селима над старцима, женама и дјецом. Кад су Рачићеви четници отишли са подручја кривајске долине, Тошо и Мурат су овај слободни терен препустили усташама које су извршиле наведени злочин. И овде се осјећа партизанска сарадња са усташама и домобранима а мржња према четницима.

Излажући ситуацију на Озрену, Тошо је рекао Роћку (Родољуб Чолаковић) да га је нарочито naљутила и изнервирала провала четника у долину Криваје, ради чега је морао од Роћка тражи умирење. Њему отприлике усташе на том терену нису сметале, он се бојао повезивања озренских и Рачићевих четника.

На растанку Роћко је рекао Тоши како ће се „ових дана“ донијети пресудни закључци о „нашем“ даљем држању и раду, Тошо му се захвалио и позвао га да и он дође на Озрен и сними стање.

Када су се Тошо и Мурат срели у Стогу, Мурат је Тоши испричао све најгоре о озренским четницима и да он мора ићи на Романију на савјетовање, гдје ће озренску ситуацију изнијети и тражити бригаду пролетерских бораца који треба да дођу на Озрен ради ликвидације четнички оријентисаних бораца.

Због четничког повлачења, Тошини борци су изнад пруге Завидовићи - Каменица претрпјели још један масакр од стране својих савезника усташа и домобрана.

На четничкој скупштини било је ријечи о акцији за чишћење Рибнице и Бановића од усташа, без датума и тачног времена извођења акције, само је исказана потреба.

Тодор Вујасиновић је имао за циљ прво и прво: скудити, оцрнити, омаловажити, оклеветати и облатити паметније од себе, школованије и храбрије борце и домаћине.

Ево шта каже на страни 196 и 239. ***Озренског партизанског одреда***:

„У кући др Бранка Стакића у Стогу затекао сам неколико сељака и међу њима старог проту Јована Гузину. Сви су били узрујани, а нарочито Стакић. Њега су уплашила распојасаност четника који су по селима неодговорно вршљали. Он је свакако, више волио четнике него нас, али је изгледа вјеровао да је то нека огранизованија и боља војска“ итд.

Тодор стално тражи длаку у јајету а сваки паметан човјек зна да у јајету никад нико длаке нашао није. Лијепо је описао четничку акцију, ослобођена мјеста и бројно стање четника, усташке и домобранске жртве, заробљене домобране и стоку. Сам се увјерио да у овим акцијама нису учествовали партизани, јер их није ни било. Сада из неке љубоморе клевеће четнике, а потајно жали усташе, домобране и њихова села.

Чињенице говоре да је др Бранко Стакић располагао тачним информацијама и подацима о стационирању и кретању непријатеља и његових снага као и о свеукупној ситуацији. У интересу озренског народа, територије и бораца, увијек је био ту и на све начине помагао и учествовао у изради планова за акције и учествовао у истима.

Да је Тошо имало имао памети, свијести и образа, требао се стидјети она два слова Стакићеве титуле др!

Др Бранко Стакић, као добар познавалац ситуације у возућкој долини, обавјешава Тошу да су у возућкој долини стациониране јаке усташке снаге и да ће по сваку цијену на овом мјесту бранити пругу. Пошто Тошо није волио од себе боље борце и паметније људе, само је волио комунисте (политичаре), није давао никакав значај Бранковом упозорењу.

Упозорени Тошо од стране четника на злочинце и зло које извире у Возућким муслиманским селима, недвосмислено на страни 198. ***Озренског партизанског одреда*** штити усташе и њихове породице. Тошо мрзи народ и борце којима је некад припадао, обожавајући Мурата, његов народ и борце његове нације.

Кад кажем да је Тошо штитио усташе и усташки живаљ у возућкој долини, то се види из следећег: Мурат, који је дошао на Озрен 19. августа 1942. Године, био је један једини муслиман међу озренским српским борцима. Као члан КПЈ са својим братом Тошом и оном шачицом комуниста на Озрену, није у току цијелог рата ни покушао да спроведе партијске активности у макар једном муслиманском селу која потпуно окружују Озрен.

Нису комунисти спровели ни једну своју активност да придобију неког муслимана у своју партију. У овим муслиманским селима о партизанима се није смјело ни говорити, а камоли о прикључењу становништва ових муслиманских села борцима Озрена.

Ову бригу и сарадњу с озренским муслиманских селима Тошо је повјерио Мурату. Иако су сва муслиманска села била одскочна даска у свакој њемачкој, усташкој и домобранској офанзиви на српску озренску територију, у овим селима ниједном становнику није фалила ни длака на глави. Мурат и Тошо су знали да се у возућкој долини налази највеће усташко гнијездо, које ће касније извршити злочин и покољ невиног српског становништва у том крају. У ова муслиманска села само је одлазио Мурат и развијао активности на формирању усташких јединица; у првим данима их држао само у приправности, а касније су доказале разлог свога формирања.

Кад Тошо говори о ослобађању Олова од стране партизана, и он и Мурат су знали да у цијелом окружењу Олова нигдје није било партизана и да су ово ослобађење Олова, Стога, Криваје и Возуће извршити четници. Знајући да то није посао комуниста, они су отишли у Бољанић, тобоже на крсну славу светог оца Николе. Опет морам поновити да на крсној слави може бити само онај гост који има своју крсну славу и слави је, а не некакав балија и комуниста. Знали су „два рођена брата", да дио Возућког превоја до ријеке Криваје штити славни командант четвртог батаљона Богдан Јовичић (Богдана Јовичића је комунистичко партизански фашизам стријељао 17. априла 1942. године а његовог сина Јову ти исти су 1944. године у Милином селу код његове куће убили и набили на ражањ). Знали су они да ће четници одрадити ову акцију успјешно, па су послали Милоша Поповића да тамо сними стање како се одвија акција, да би о њој нешто знали и по могућности приписали је себи.

Договори између Мурата и Тоше су остали вјечита тајна, али се ипак може извести закључак да су оба више вољела исламисте као потенцијалне усташе, него српске борце који чувају и гину за Озрен и његов народ.

Кад је капетан Рачић са својом Церском бригадом ослободио Олово и све до Возуће, Тошо је, по Муратовом наређењу или молби, рекао капетану Рачићу:

„Настојећи да будем што мирнији, рекао сам му ко сам и упозорио га (Рачића) да смо ми заузели ове крајеве, да смо се на

овом сектору борили против Нијемаца и усташа већ толико времена, зато пред народом овога краја сносимо моралну одговорност".

Тошо је по Муратовом наређењу дао до знања капетану Рачићу да од Возуће до Завидовића нема усташа. Капетан Рачић је предао озренским борцима и народу око 700 комада стоке коју је отео од усташа, а та је стока у ствари била власништво оловских српских села које су усташе опљачкале. Овде је Тошо имао задатак да спаси макар своје савезнике домобране на челу са Исметом Мујазиновићем, па каже:

„Ми смо се познавали још из средње школе у Тузли". (Он је гимназију учио у Сарајеву, Бихаћу, Бања Луци и Тузли али није завршио).

Чим је капетан Рачић стигао у Возућу, Мурат је отишао у возућка муслиманска села да упозна своје сународнике о доласку четника у Возућу, а Тошу је послао Рачићу да га како било одврати од акције према Завидовићима, јер је из тих крајева отишло у Хаџиефендићеве усташе у Бановиће више од хиљаду муслимана. Мурат је наговорио Тошу да Озренски одред супростави Рачићевој бригади, Мурату је свеједно који ће изгинути, а највећа му је жеља била да изгину и једни и други. На ово Тошо одговара:

„Озренски одред чинили су у великој већини примитивни и политички необрађени Срби-сељаци, које би тешко било у том часу, чак и послије дуже припреме, покренути против Рачићевих Поцераца".

Важно да читалац схвати шта је значило то што је Тошо рекао да су Озренски одред чинили у великој већини примитивни и политички необрађени Срби-сељаци. Наиме, ова велика већина примитивних и политичких необрађених Срба-сељака били су искључиво четници, а остатак су чинили комунисти, самозвани партизани.

Послије одласка Рачићевих Поцераца из Возуће, Тоши је било драго али му је остало да вјечито жали за слободном територијом па каже:

„С њиховим повлачењем поново је прекинута повезаност наше слободне територије са Шековићима и Романијом".

Док је Тошо жалио због Рачићевог одласка, одмах у фебруару 1942. године Хаџиефендићеве усташе су извршиле злочин над српским становништвом кривајске долине, а сам Тошо о томе каже:

„Њихова појава унијела је праву пустош у села између Цареве Ћуприје и Завидовића и стала главе око 800 стараца, жена и дјеце.

Најзвјерскије групе предводила су два крволока, неки Заим Капетановић-Капетанче из Рибнице и Зећир Херић-Мајчин из Рибничких Осјечана. Злочини које су они чинили харајући по долини Криваје, прелазе људску фантазију. Мјесец дана касније, силазећи у те крајеве, налазили смо по путевима и на згариштима кућа снијегом затрпане лешеве, изнакажене на најзвјерскији начин. Палили су живе жене и дјецу по кућама, силовали жене и клали. Лешеви су остајали мјесецима непокопани".

Обратите пажњу на задњу реченицу у овом Тошином пасусу, која гласи:

„Ништа није дало толико материјала разним шовинистичким хушкачима и четничким заговарачима у нашем крају као што су га дали ови злочини".

Ето како Муратов „поп" Тошо, недјелима Муратових усташа каља образ српских браниоца Озрена као да су они то починили. Столар Мурат је био школованији од Тоше основца који је овако морао писати.

Поставља се питање: Да ли је Тошо познавао географски положај Озрена? Да ли је познавао која су села српска а која муслиманска? Да ли је знао да су усташке јединице Капетанчетове и Мајчинове формиране прије Озренског одреда? Да ли је уопште правио разлику између српских бораца и усташа? Да ли је знао шта је направио кад је Мурата послао у мисију усташама муслиманских Возућких села? Да ли је репом макнуо да помогне народу српских возућких села?

Колико су Јосип Броз и његови партизани помогли српским, јеврејским и циганским логорашима у Хрватској, толико су Тошо и његови комунисти помогли Србима у српским селима дуж ријеке Криваје. Тошо нити је шта знао, нити је шта разумио, нити је хтио примити савјет, а свако наређење које је било упућено према њему, за њега је било понижавање и омаловажавање његове личности. Послије рата остаде жив, раскорачи се и написа велику неистину и лаж!

Тошо исказује мржњу према др Бранку Стакићу, а сваки пут тајно користи његова сазнања, памет и његову сналажљивост. И када добије драгоцјене податке и савјете од др Стакића и њима се послужи, након 34 године послије другог светског рата, може га и

кудити и срамити јер нема Тошо ни образа, нити има др Бранка Стокића за жива свједока.

Тошо, сав задихан и у зноју од силног нерада, задужује Милоша Поповића за акцију. На Никољдан 19.12.1941. године узима под руку „свог брата" Мурата и одлази с њим на крсну славу у Бољанић и Карановац. Дакле, комунисти издају наређење за акцију Милошу Поповићу и одлазе на славу 35 километара супротно од Возуће гдје треба извести акцију, умјесто да прате припрему и ток акције и да сами у њој учествују.

Нит је Милош направио акције, нит је то слава гдје дођу и сједе комуниста и балија. Тачно је да су врата домаћина који слави крсну славу, на дан славе, широм отворена, али само за оне људе који имају и славе своју крсну славу. Кад су се комунисти мало понапили, послали су депешу Милошу да може да почне са нападом. Милош се није успио ни окренути, а из правца Олова на сву срећу ударише четници који су већ ослободили Олово и све успутно па и Возућу, Стог и Кривају. Домобрани су на чалу са Исметом Мујазиновићем прије тога оплачкали српска села Стог, Кривају и Возућу.

У четничком налету заробљени су и домобрани и покрадена стока. Овај четнички успјех и побједу прославили су сви Срби ових крајева, па и Стеван Ботић са њима. На Стевана Ботића је Тошо био љубоморанзбог Стевановe сналажљивости, храбрости и функције коју су му озренски борци повјерили. Пред налетом четника Милош се био препао да неће и њега четници макнуи па се брже-боље изјадиковао Тоши који је и сам био још више испрепадан.

Тошо се интересовао да ли су партизани учествовали у ослобађању Олова и, кад се увјерио да нису, на брзину је убацио два партизанска батаљона нек макар имају у књизи иако сам на страни 198. ***Озренског партизанског одреда*** признаје да о партизанима није знао ништа. Овде је ситуација потпуно јасна: гдје су били Тошо и Мурат а гдје је био Милош Поповић и ко је ослободио Олово, Возућу, Стог и Кривају.

Тошо у својој књизи ***Озренски партизански одред*** поново лаже кад каже:

„Упозорио сам Рачића ко сам и да смо ми ослободили и заузели ове крајеве".

Из ове последње реченице се види комунистичка лаж. Како ће Тошо рећи Рачићу да је он ослободио и заузео крајеве које је баш Рачић ослободио?!

Милош Поповић је имао задатак да обезбиједи несметан пролаз пролетерским јединицама са Романије, које су требало да дођу на Озрен по Тошиној молби да рашчисте са четницима како би он могао формирати озренски пратизански одред. Из Тошине књиге, текста на страни 198, види се како слијепи изрод куди српски род, а хвали муслиманска села око Криваје, која су била највеће усташко гнијездо у БиХ, што ће касније и сам Тошо описивати али без одавања признања четницима.

Ево шта сам Тошо у својој књизи ***Озренски партизански одред***, на страни 198. каже а шта каже на страни 284, 285, 304 и 305. исте књиге. Он упозорава четнике да су усташе и њихове породице у Кривајској долини за српски живаљ смиље и босиље и да их не треба дирати (сиц!).

На страни 284 и 285. ***Озренског партизанског одреда*** Тошо набраја некаквих 800 побијених стараца и побијених и силованих жена и дјеце, чији су се лешеви унакажени и снијегом завијани, налазили по згариштима кућа. На страни 304 и 305. он каже да су Мајчинове и Капетанчетове усташе у селу Жељави побиле око половину српског становништава, а да је он лично у једној појати под Подцијеловом нашао двије мртве дјевојке које су усташе силовале заклале и сељачке им кошуље пребацили до крвавих груди и врата.

Ето то су Тошини савезници против којих су се борили четници.

На страни 201. ***Озренског партизанског одреда*** Тошо каже да је послао Мурата у муслиманска села у долини Криваје ради смиривања побуњеног муслиманског становништава. Поставља се питање зашто и Тошо није отишао са Муратом да својим ауторитетом мобилише исто становништво у своје партизане!?

Само се зна да су послије Муратове посјете муслиманским селима још више ојачане злогласне усташке јединице на челу са Капетанчетом и Мајкићем. Четници су ослобађањем ових крајева омогућили српским избјеглицама повратак кућама и преузимање своје стоке коју су домобрани оплачкали.

Милош Поповић је имао само 30-40 људи који су једва могли чувати Тошу. О нападу и одбрани неког мјеста нису могли ни говорити, а камоли заробти 100 домобрана и неколико официра и подофицира.

Доласком у Олово Тошо је имао велику жељу да упозна главног официра који командује успјешним четничким јединицама. Након

најаве и краћег чекања, примио га је мајор Дангић, прописно униформисан и под пуном ратном спремом, што је иначе одликовало четничке старјешине, а не као Тошо који је глумио некаквог старјешину а цијелог рата није имао наоружања, осим једног џепног пиштољчића. Осим Тоше код мајора Донгића, како каже, биле су многе придошлице са којима је се мајор поздрављао и љубио у знак честитања за четничке успјехе. Тошо се овдје мало и наљутио видјевши да се са њим мајор није хтио ни руковати ни пољубити, зато што је Тошо више личио на неког ко је изгубио коња, па га тражи, него на војника. Тошо, овим разочаран, одмах се окренуо и кренуо према Романији да оствари свој животни сан: да доведе пролетере са Романије и побије четнике на Озрену. Када је дошао на Романију, затекао је партизанско расуло; оно људи што је ваљало, отишло је у четнике.

Погођен још једним разочарењем, Тошо није смио чекати зору, него је одмах послије пола ноћи кренуо за Олово, па за Хан Пијесак и Власеницу.

Крећући се слободном четничком територијом, видио је четнике гдје год дође. Робијаш је имао жељу да наиђе на бар пет партизана, како би сва ова ослобађања приписао партизанима, али њих, као за инат, није било.

Сусрео је Тошо и свог Роћка Чолаковића у Хан-Пијеску, који је имао исти задатак, али нису могли ништа причати насамо јер су на сваком мјесту били само четници.

Тошо каже ово:

„Нисмо, додише, могли да разговарамо о ономе што је мене тих дана највише занимало".

А њега је занимало гдје наћи и коју јединицу да на Озрену изврши ликвидацију четника.

По доласку у Власеницу, такође слободну четничку територију, гдје је мајор Донгић одржавао своју скупштину којој је присуствовао и Стеван Ботић, Тошо је опазио Ботића и рекао Роћку како га овај стално прати, те да мора на Озрен гдје Роћко треба да дође зањим касније.

Стеван Ботић, нит је обраћао пажњу на Тошу, нит су га Тошо и Роћко интересовали.

И овдје је Тошо направио инверзију. Умјесто да каже како он прати Стевана Ботића и његов рад, он каже „овај ме стално прати".

Стеван Ботић је био повјереник за економска питања и морао је да присуствује скупштини, док је Тошо бјежећи од рата на Озрену, имао намјеру да се дограби Главног штаба како се више не би вратио на Озрен.

Роћко и Тошо су хтјели да шпијунирају четничку скупштину, да виде планове и циљеве како би искористили прилику да слободном територијом проведу своје партизане и тако ослободе слободну територију без жртава. Пошто нису били позвани, није им дозвољено ни да присуствују скупштини. Вратили су се празних руку.

Ипак им је успјело да се извуку из ратних дејстава скоро мјесец дана.

Избјећи једну борбу значи продужетак живота а избјегавати стално борбу, гарантује дуг поратни живот. Да ли је Одред на Озрену могао сам без „команданта" Тоше? Његовим одсуством са Озрена мјесец дана, сама та чињеница говори да Тошо није био командант Одреда нити је био потребан, јер је Одред без Тоше формиран, а како видите, без Тоше је и функционисао.

По доласку у Стог у повратку на Озрен, Тошу је сачекао брат Мурат и саопштио да су на Брезицима одржали партијски састанак и донијели одлуку да прекину све односе са четницима. Другу вијест му је пренио Мишо Игњатовић како му је изгинула комплетна јединица од десет бораца када је направила засједу на усташки воз.

Тошо је одговорио како му је жао ових момака, а њихово ратно искуство од једног дана је пресудило у овој борби. Што се тиче четника, на Романији ће се одржати савјетовање чланова КПЈ којем ће присуствовати Мурат и донијеће се одлука о формирању пролетерских јединица и њихов долазак на Озрен ради ликвидације озренских четника. Да се Срби не би досјетили шта им комунисти спремају, Тошо и Роћко са командантом Рачићем, заговарају заједничку акцију против Хаџиефендићеве легије у рејону Рибнице и Бановића, а затим напад на Тузлу. Споразумјели су се да та акција буде изведена 12/13. јануара 1942. године.

Роћко је смјештен у манастир Светог Николе на Озрену како би упознао терен, људе, и окупио оне људе који су за ликвидацију четника, затим је дошао на Брезике гдје су направили списак људи за извођење ликвидације.

Роћко је у повратку за Романију, у Возући рекао Рачићу да од договореног напада нема ништа јер су на Озрену борци отказали послушност Тодору Вујасиновићу. Роћко је знао да морају његове

јединице преко Возуће пријећи на Озрен како би се обрачунали са озренским четницима, па је било потребно да се Рачићеви борци повуку са терена Возуће како не би могли притећи у помоћ озренским четницима. Четрнаестог децембра 1941. године, Главни штаб је наредио својим комунистима на Озрену да одред мора учествовати у акцији („кривајској акцији") при ослобађању Олова (страна 189/190. ***Озренског партизанског одреда***)

Деветнаестогдецембра 1941. године Милош Поповић из Горње Бријеснице шаље депешу Тоши и Мурату у Бољанић гдје славу славе да је Олово ослобођено.

На страни 195. ***Озренског партизанског одреда***стоји да је Тошо нашао Милоша и насамо му рекао да је читава бригада Рачићевих четника стигла у Возућу, и то око 2.000 четника.

Да ли читаоче примјећујеш Тошино неограничено весеље и радост када каже: „Први подаци о њеном броју били су фантастични!"

Како неће бити поносан и радостан на четнике ослободиоце?! Само не смједе написати да његових 30-40 људи нису могли на овој линији држати ни пожарство.

На страни 346. Тошо каже:

„Упитао сам Темпа, да ли остаје на снази његово наређење за напад на долину Криваје, које ми је пренио Миљенко Цвјетковић, и да ли ће у тој акцији учествовати пролетерски батаљон. Темпо ми рече да одред треба извршити задатак, а пролетерски батаљон неће судјеловати".

Ово питање Тошо је поставио Темпу 14. априла 1942. године.

Наређење Главног штаба за извођење „Кривајске акције" примљено је 14.12.1941. године.

„Кривајска акција" се теоретски испланира и описа али се практично никад не изведе од стране Озренског одреда, нити је Одред у њој учествовао.

Акцију за ослобађење Олова, Стога, Криваје и Возуће изведоше Рачићеви четници. Пошто су четници били ослободиоци, за комунисте су били негативна војска, а Тошо у својим књигама у ову акцију мало помијеша недостајећих партизана.

Иако су четници направили посао, а партизани на крају били побједници, народ је требало да види да су партизани макар пропратили кривајску акцију.

Пошто је Вујасиновић био непотребан на Озрену, он је кренуо слободном четничком теритиријом на викенд да би стигао до Главног штаба и тамо потражио функцију за себе, што му је и успјело послије како он каже расформирања теоретског „Озренског партизанског одреда“. Тошо је у Власеници шпијунирао четничку скупштину заједно са Рођком и чекали су када ће четници ослободити Кладањ да би комунисти прошли до Шековића. Ни један од циљева ове двојице није остварен, па су се морали вратити у свој домицил празних руку.

Ипак је Тошо успио добро описати наоружаност, униформисаност, организованост и пљачку четничких бораца које органски не подноси, иако ови ратују умјесто њега.

Може се извести закључак: Док је Тошо ходао и није био на Озрену, на Озрену није било никаквих акција, а чим је он дошао, одмах почиње офанзива.

Други закључак је да Тоши нису ни требали курири јер пролетер, пошто је беспослен, хода сам када год пожели без обзира на ратну ситуацију.

Треће, Озрену никада нису били потребни уљези као Тошо и брат му Мурат јер све су борци радили без њих.

Како видите, наслов је „Криваjска акција“ а тачно је да је била успјешна акција српских бораца четника, а партизани ни метка не опалише јер их ту није ни било.

Пошто је у околна муслиманска села дуж ријеке Криваје, у којима су биле стациониране јаке и многобројне усташке снаге, могао залазити само Мурат, Тошо је морао упозорити Рачића да не дира та села; вјероватно је мислио да ће се Мурат наљутити. Послије одласка Рачићевих четника, усташке снаге из ових села извршиле су покољ српског становништва и паљење српских кућа по српским селима Возуће. Све је изведено тако да се ни овога пута Мурат није наљутио!

А што се тиче пљачке, партизани то називају реквизицијом када они узимају туђе. Прво жртву оцрне и окарактеришу као издајника затим на основу својих лажно потписаних наредби раде овако (страна 118, 128/129 ***Озренски партизански одред***):

Јосип Јовановић пише Тоши: „Друже Тошо, заузели смо једну њиву жита Пере Шарчевића које треба да уберемо за борце, дочим он се томе супростављa и не да. Наш би приједлог био, да се поступи по депеши. А депеша гласи:

„Вашим одбијањем да предате нашем човјеку кога смо послали (овога пут по кукуруз) ставили сте се у непријатељски став према народноослободилачком покрету и наш ратни суд осудио је Вас на смрт.

Што се тиче Пере Шарчевића, наша власт је одмах предузела мјере, ухапсила га, осудила и стријељала".

Тошо каже да су овакви поступци освјетљавали ауторитет наших позадинских власти (мисли се на партизане).

Ево исповјести једне домаћице која је замолила Милоша Ђ. Радића да ову причу негдје напише да се зна. Ђурђија Миловановић Томић каже:

„Прва чета Другог батаљона, која је се звала стријежевачко-трбучка, била је састављена од стријежавачких и трбучких бораца, и држала је положаје на Трбуку, на узвишењима „Градић" и „Шиљак" одакле су контролисали пругу и цесту. У прољеће ми смо посијали њиву кукуруза испод Бајића камена, а њива је се звала „Бунарићи". Ми смо то жито у току љета двапут копали, али у току јесени ударише јаке њемачке, усташке и домобранске снаге потпомогнуте оклопним возом и борце прве чете потиснуше са њихових положаја, а наши су се повукли до „Бајића камена", или како неко каже „Бајића брда", у намјери да ту зауставе непријатеља. Народ је из Трбука побјегао у Стријежевицу, а ми породица Стјепана Миловановића, шеснаестеро дјеце, отац и мајка Петра, отишли смо у заселак „Гаврићи" код ујака Гаврић Пеје 5 км удаљеног од Трбука. Родбина нас је прихватила као своје најдраже, код њих смо се хранили док је било хране, а кад је нестало хране почели смо гладовати и ми и њихова породица. Тако у тој патњи и гладовању долази и наша крсна слава Свети отац Лука. Од славља нема ни говора, да је само хране да се није гладно.

Уочи Лучина дана ја упитам ујака има ли неку већу мјешину, он је одмах нађе и даде. Ја увече кренем преко „Малог раскршћа" у наше жито (кукурузе) да наберем једну мјешину и донесем у Гавриће.

Овај кукуруз је требало искомити (окрунити), осушити и онда би га самљели у ујаковом млину. Када сам дошла у њиву са кукурузом у Трбуку, вјероватно сам дошла непријатељској војсци иза леђа. Њива је била обасјана мјесечином, све је се видјело као по дану. Ја сам љуштила кукурузе и стављала у мјешину. На понеком кукурузу сам налазила и понеку лозу пасуља, што сам успутно брала

и скупа са кукурузима стављала у мјешину. Када сам тако пар пута убацила пасуља међу кукурузе, нека ми мисао помијешана са радошћу прође кроз главу, пођоше ми из очију сузе радоснице, јер сам себи замислила како ће мо ми на своју славу приставити пасуљ да се кува и укувати прову од нашега кукурауза и сјести радосни за свој ручак. У том размишљању ја сам натрпала пуну мјешину кукуруза и нешто пасуља. Тако пуну мјешину нисам могла упртити на равном терену него сам је одвукла по земљи на међу, сишла под међу, упртила мјешину и кренула преко њива према „Малом раскршћу“. Док идем преко њива, било ми је тешко; у себи сам размишљала да ми је само пријећи пут Трбук – Спасовиште (стара турска цеста). Кад сам дошла до „Малог раскршћа“, одједном неко иза живе ограде викну „Стој ко иде. Ја сам једва снаге сабрала и рекла иде Ђуђа, а оно пита која Ђуђа. Поново сам смогла снаге и рекла да сам Ђуђа Стјепана Миловановића. Тад ми прилетише седам-осам војника за које сам мислила да су непријатељски. Онда један од њих рече „болан Ђуђо што то радиш, ухватит ће те непријатељ па ће те тући и мучити мислећи да си наш обавјештајац“. Док је он то мени говорио, ја сам га препознала; био је то командант Цвијетин Тодић. Ја сам му рекла 'Цвијетине брате, немамо хране'. Цвијетин ми је одговорио:

'Ђурђија, пожури преко „Божића“, сада ћемо ми непријатеља отјерати са „Бајића брда“, а ти док дођеш до Пејине куће, одмори се па кад сване отиђи мојој кући. Кад одеш код моје куће реци мојој супрузи Тривуни нека ти накупи кукуруза из мог коша. Нађи још некога нека ти помогне однијети, немојте глава губити'.

Кад сам видјела да сам добро прошла, добила сам нову снагу. Само што сам дошла до „Божића“, зачу се пуцњава на Бајића камену, одјекну експлозија неколико бомби, а онда повикаше „Ура, Озренци“. Кад сам стигла у кућу ујака Пеје са кукурузом, нађо мајку Петру код огњишта ложи ватру и плаче. Каже да је чула борбу па је помислисла да је то пуцало на мене и да сам убијена. Казала сам мајци како сам прошла и што ми је Цвијетин рекао. Кад је свануло ја сам узела празну мјешину, а матера Петра је узела мало мању мјешину и кренуле смо Цвијетиновој кући. Цвијетин је тада са својим борцима био на Бајића камену очекујући поновни напад непријатеља. Код куће смо нашле Цвијетинову супругу Тривуну и рекли јој што ми је рекао Цвијетин. Тривуна је отворила кош и ми смо купиле кукуруз и комиле у чему нам је помогла Тривуна, а види

се да су и прије нас некоме давали кукуруз као помоћ за исхрану. Кад смо накупиле и накомиле кукуруза пуне мјешине, Тривуна нам је направила и поставила ручак, па смо ручале. Моја мајка је заплакала и рекла:

'Тривуна, у мене је данас слава па би требало да ти будеш код нас данас на ручку' а Тривуна рече: 'Петро сестро, видиш какво је вријеме, да нам је само преживјети и нека нас Свети Лука спаси од сваке невоље.

Послије ручка упртиле смо ја и матер мјешине, у мојом је било више од 50 килограма, а у материној око 30 килограма кукуруза. Кад смо дошле у Гавриће, нашла сам млађу сестру Миољку гдје у лонцу куха грах и под пеком пече прову од оног кукуруза што сам га прошле ноћи донијела из Трбука. Ујак Пејо је држао пчеле па је имао и воска, направио је крсну свијећу, налио ракије шљивовице у неко лонче па замедио, па смо се ја и мајка окријепиле од умора. Када је прова била печена а пасуљ скухан, након дуже времена сви смо скупа сјели за ручком и слатко се најели".

Ову своју причу Ђурђија је испричала Милошу који каже: „Док ми је Ђурђија ово причала, више пута је брисала сузе са лица и рекла како није Цвијетин бранио српски народ само оружјем и памећу, него је многе невољнике помогао и храном како би остали живи.

„Жао ми је Милоше, око педесет година носим то у својој души, ником нисам смјела казати за Цвијетиново добро и људско дјело, јер би ме они српски непријатељи сигурно затворили."

Кад ми је ово испричала Ђурђија Миловановић, супруга Цвијетина Томића, рекла ми је да сада објавим гдје год жели ову њену причу (доживљај) па нека људи знају да је Цвијетин Тодић био командант, борац и хуманиста, а Тодор Вујасиновић је отимао храну од Срба и убијао Србе на њиховом имању и у кућама.

На једном од комунистичких савјетовања, по повратку Тоше на Озрен, написан је захтјев за помоћ око расчиишћавања и ликвидације устаника на Озрену, оних који нису подносили комунистичка мудровања и послат Главном штабу.

Главни штаб је био изненађен овим захтјевом озренских комуниста јер је био свјестан успјеха и борбености озренских устаника.

Препорука Главног штаба, озренским комунистима је била да се они сами међусобно преиспитају и покушају укомпоновати у токове ратних операција.

Тошо, са својим комунистима, није могао дозволити такву ниској да узме оружје и бори се а да му други командује. Сматрајући себе и своју КП непресушним извором „памети", поновио је захтјев за помоћ од Главног штаба који је требало да пошаље најелитније ударне јединице на Озрен које би се обрачунале са четницима. Овога пута Тошо је добио задатак да изведе акцију на Криваји како би та ударна јединица, која треба да дође на Озрен, несметано прошла без борби са усташама и била одморна за ликвидацију четника на Озрену.

Овај услов Тошо никад није могао испоштовати, прво зато што са своих петнестак комуниста ништа није могао направити, а друго тај дио ватрене линије изнад Криваје, држао је командант четвртог батаљона Богдан Јовичић, десна рука Цвијетина Тодића. Управо ради Богданове оданости Цвијетину Тодићу, Богдан је окарактерисан као црна тачка и сметња за комунистичке маневре.

„Кривајску акцију" требало је извести два пута,прво у циљу слободног и несметаног пролаза пролетерских јединица за долазак на Озрен и потом за повратак са Озрена послије ликвидације четника.

Зато су прошла четири мјесеца од момента добијања депеше за „Кривајску акцију" до момента када је Тошо Вујасиновић поставио питање Светозару Вукмановићу Темпу да ли остаје на снази наредба за напад на долину Криваје.

Кад су четници ослободили Олово и Кривајску долину и повукли се, пролетерске јединице су дошле на Озрен и вратиле се без икаквог отпора и препреке у Кривајској долини, али необављеног задатка.

Ето то би било у најкраћем што Тошо назива „Кривајска акција". Из свега овога се види да Тошо са својим комунистима није подузимао никакве акције у долини Криваје у то вријеме, него је нањушио да су четници ослободили Возућу, Олово, Хан-Пијесак, Власеницу и даље.

Пуковник Драгослав Рачић, човјек који је ослободио Власеницу, Хан-Пјесак, Олово и извео Кривајску акцију

Стеван Ботић

Др.Бранко Стакић

ТОШИНА АКЦИЈА НА ТУРИЈУ

У опису ово акције на страни 233. ***Озренског партизанског одреда*** Тошо каже да су у овој акцији имали да учествују и Рачићеви четници. Требало је показати да смо ми другачија војска зато је нарочито упозоравао да не дође до паљевина и да се организује прикупљање плијена и његова евакуација.

Ево како комунистички припадници пљачкају, прво по кућама покупе све што нађу, све то попишу и евакуишу до свог надређеног, тј. Тоше, а не као што раде четници који Тоши не дају ништа.

На страни 235. страни ***Озренског партизанског одреда*** стоји: „Рачић извјештава да не може са својим одредом да учествује у нападу, јер је прегруписао снаге у правцу Завидовића, одакле слиједи напад њемачких и домобранских јединица. Одмах ми је било јасно да је то обична лаж, јер су и дотад од Завидовића наступали Нијемци и домобрани. Сјетио сам се и оног Рачићевог писма и његовог обавјештења о хватању оних четничких војвода од стране партизана и довео сам све то у везу са овим његовим отказивањем учешћа у акцији“.

Тошо на почетку овог цитата признаје да је Рачић у праву, кад каже да очекује напад од стране Завидовића, и опет каже да је то чиста лаж.

Тошо зна да Нијемци и усташе стварно наваљују из правца Завидовића и кад Рачић каже да је спреман да их дочека, Тошо закључује: „Одмах ми је било јасно да је то обична лаж!“

Опет, на крају овога цитата, кад се сјетио и оног првог Рачићевог упозорења, признаје да Рачић није могао учествовати у нападу и да је Тошу на вријеме упозорио.

Тошо признаје да су четници имали преча посла само не признаје да је крив за смрт Милоша Купреса и његових двадесет људи.

На страни 236. ***Озренског партизанског одреда*** пише да је Тошо послао курире на вријеме да зауставе Купресове три колоне и да их врате. Затим је послао и другу патролу да обавијести Купреса да врати људе назад.

„Први курири су тамо стигли прије него што је борба почела, али Купреса нису нашли на полазним положајима “.

Тошо каже да је Купрес покупио све што је било способно за борбу, а за курире оставио ову двојицу познатих кукавица.

(Боље је да и курири буду кукавице, него да Тошо одговара за смрт толико људи његовом грешком. Опет је Купрес крив!?)

Тодор Вујасиновић, самозвани командант, чим се вратио на Озрен направи некакав план напада на Турију 13.01.1942. године.

О томе плану на страни ***Озренског партизанског одреда*** 233, 234, 236 и 237. он каже:

„Заповјест за напад имао је да напише Милош Поповић према мојим упутствима и он је то урадио 8. јануара".

Опет Милош Поповић, као и код „Криваjске акције".

„Почетак акције према Пурачићу и Бановићима уговорили смо за 13.01. у 4 часа".

„Због ниске температуре смо одлучили да борци не излазе прије времена на полазне положаје него да командири предвиде најкраће потребно вријеме за које јединице могу у уговорени час на њих стићи. Ја сам Купресу нарочито био скренуо пажњу да не почиње напад прије него што чује паљбу с Рачићевог одсјека.

Међутим, нешто око 4 сата у тренутку кад сам већ очекивао да ћу чути пуцњаву из правца Рибнице, одакле је требало да наступи Рачић, стиже његов курир са писмом у коме ме извјештавао да не може да учествује са својим одредом у нападу, итд".

Од Новака сам сазнао да се Милош Купрес, и поред тога што му је био тачно одређен полазни положај, није хтио да задржи на њему".

Цвијетин Тодић, кад је сазнао да је на Турији погинуо Милош Купрес и још 20 бораца, одмах је дошао у штаб на Брезицима и рекао Тоши:

„Шта си то урадио? Кад год си се ти упетљао у акцију, ил је пропала ил су људи изгинули! „Да ли си свјестан да су људи изгинули твојом грешком?"

Тошо је био свјестан своје грешке, али се почео да правда да он није писао заповјест него Милош Поповић који је тренутно био испред штаба и улазио у штаб.

Цвијетин му је рекао: „Иако је он писао заповјест, ти си му диктирао из те твоје шупље главе.Немој да те више видим и чујем да правиш такве глупости на Озрену".

Залупио врата и отишао.

Тошо се у својој књизи правда некаквом депешом Рачића која није постојала јер је Роћко Рачићу рекао да од напада и акције нема ништа још док је Роћко био у Возући с Рачићем.

Са жељом да избјегне своју одговорност Тошо на страни 235. каже:

„Међутим, нешто око 4 сата у часу кад сам већ очекивао да ћу чути пуцњаву из правца Рибнице, одакле је требало да наступи Рачић, стиже његов курир са писмом у коме ме извјештавао да не може да учествује са својим одредом у нападу јер је морао да прегрупише своје снаге у правцу Завидовића“.

Тошо намјерно заборави да је на страни 234.написао да је добио поруку од Рачића 12 сати прије напада и каже:

„Још путем, док сам ишао преко Тумара према Бријесници, стигао ме је неки сељак са писмом које ми је упутио Рачић. Он ми је јавио како је обавијештен да су партизани похватали некакве четничке војводе на Округлици и да их, како изгледа, хоће да стријељају“.

Сваком је јасно да се са непријатељем не иде у заједничку акцију против другог непријатеља. Овдје Тошо нити је обећао да ће ургирати да се војводе ослободе нит је вратио било какав одговор Рачићу. Нема никакве логике да Рачић шаље свог курира Тоши свако шест сати, нити је то могуће извести.

Тошо је знао да нема помоћи ниоткуда за напад на Турију осим оно људи које је послао у смрт. Ништа није подузео да људе повуче са ватрене линије назад и одгоди напад, а имао је довољно времена за то, него се десило то што се десило. Толико је дрзак, безобразан да би се извукао од своје грешке, чак каља легенду од борца Милоша Купреса мртвог кад на страни 238. ***Озренског партизанског одреда*** каже:

„ Од Новака сам сазнао да се Милош Купрес и поред тога што му је тачно био одређен полазни положај, није хтио да задржи на њему“.

Увијек је мртви био крив.

Чак није смио ни текст написане заповјести приложити у својој књизи у цијелости већ каже на страни 233/234 ***Озренског партизанског одреда***:

„Заповјест нисам цитирао у цијелости, пошто је приликом преписивања у ко зна каквој усташкој или домобранској канцеларији у приличној мјери осакаћена. Осим штампарских грешака и изостављених ријечи недостаје и цио један пасус“.

Тошо од текста у заповијести у својој књизи није написао ни једно слово, а каже нисам заповијест цитирао у цијелости.

Није могао претпоставити да су сви читаоци његове књиге паметнији од њега и да му је сваки изговор за толике жртве наиван.

Љубав комуниста према домобранима и мржња према четницима

Остало је много партизанских тајни о томе каква су све зла чинили тајно, али поштеним и реалним људима довољно је да прочитају макар оно што су сами признали и написали у својим књигама, иако народ зна тога више. Сва љубав према домобранима, усташама и Нијемцима, као и неправда према четницима, које су писали партизани у својим књигама и снимљеним филмовима, не могу се ни набројати.

Овдје ћемо набројати само оне које су написане у књизи *Немирни осињак*. Аутор ове књиге није учесник рата, као ни ја, него је користио лажно написану литературу и диктатуру партизанско-комунистичког система. У Тошиним књигама овим лажима нема ни краја.

У току припрема за дизање устанка на Озрену многи Стријежевљани међу којима је и Цвијетин Тодић, ухапшени су и отјерани у Маглај од стране усташа. У Маглају је Цвијетин провео пар дана у затвору, гдје је испитиван, ударан и мучен на разне начине због прикупљања оружја и припрема за дизање устанка. Није ништа хтио признати, а био је први човјек који је покренуо акцију прикупљања оружја.

Пребиле су га усташе на мртво име, али никада није, нити би било када прихватио да буде усташа. Ту понуду прихватио је Чедо Стојановић у мају 1941. године, ваљда зато што је био члан или кандидат за члана КПЈ.

Један од Стријежевљана који ради активности прикупљања оружја и припремама за устанак, је, послије Цвијетина, ухапшен од стране усташа и одведен у Маглај. То је био Милан Никић солунски борац звани Миланко. Ради свога великог српског „НЕ“, претрпио је најокрутнији усташки злочин. Нит је неко могао претпоставити, нит је он сам могао послије овог усташког злочина над њим објаснити како је могао доћи из Маглаја и колико му је времена било потребно. Послије овог злочина Миланко је пао на постељу и никад више није устао на своје ноге. Након неког времена је и умро. Ниједан

комуниста није ни чуо да постоји овакав злочин. Зар са овом зликовачком нацијом може бити братства и јединства.

У току припрема за устанак, ко се снашао за оружје он га је морао сакрити и добро чувати. Ниједна усташка или друга контрола није смјела сазнати за то тајно оружје па ни сваки комшија. У Придјелу је било и мање озбиљних људи па су понекад вољели шенлучити.

За такве ствари имали су човјека , који такве испаде код усташа брзо оправда. Вељко Кршић би одмах отишао у Добој и у кафани Јукића Стипе почастио Матка Павлиновића.

Рекао је Вељко Матку:

„Нико од мојих синоћ није пуцао него је то пуцала ваша патрола".

Причали су они и о важнијим стварима, али нека за сада буде тајна.

Пошто је усташки повјереник Матко био полуписмен човјек, повјеровао је Вељки, тако да нико ништа није по том питању никога узнемиравао.

Много су били утицајни чланови и кандидати КПЈ код домобранских, усташких и њемачких власти.

Негдје у септембру 1941.године Сувопољани и Текућичани су напали на бункер у Босанском Сувом Пољу и на брзину похватали (заробили) посаду бункера, усташе и домобране. Међу домобранима су ухваћена двојица усташа. Усташе су стријељани, а домобрани, њих четрнаест, пуштено је на слободу; отишли су у правцу Клокотнице.

Аутор *Немирног осињака*. каже:

„ Био је то доказ колико је Тошино и Пашагино присуство тих дана било значајно".

Само знам да их Текућичани не би пустили живе, нека се знају савезници.

Око десетог септембра 1941. године један оклопни воз са више вагона, идући од Усоре према Шеварлијама када се приближио селу Придјел Доњи, посада је отворила паљбу по селу и почела палити сијена и куће. Вељко Кршић, као командир чете, кад је то видио, одмах је дао команду за давање отпора непријатељу. Било је ту жестоких борби чак и прса у прса, али су Придјељани изашли као побједници.

Кад су усташе видјеле да не могу ратовати прса у прса са „партизанима“, повукли су се на Усору, одакле су почели гађати Придјел топовском паљбом.

Опет исти аутор наводи:

„Досадило то Придјељанима, па су ријешили да опробају са усташким властима преговарати, постављајући им одређене ултиматуме“.

Ето видите како је то, усташе дошле да пале, кољу и убијају, а Придјељани јачи и траже преговоре. Таква је та КПЈ.

Написао је њима Вељко и писмо с поруком да се по Придјелу не смије пуцати, а усташе, кад су писмо прочитале, почеле су из воза викати:

„ Оооо Чича, Чича, дођите да се споразумијемо. Гарантујемо вам живот“.

Након преговора, домобрански заповједник је рекао да ће Вељко добити писмени одговор од заповједника града Добоја. У одговору му је постављен услов да дођу два човјека из Придјела код повјереника и гарантују да неће дирати пругу. Пошто нико није смио отићи, домобрани су наставили по своме.

Дакле, комунисти хоће преговоре, па макар на своју штету.

Међу „ партизанима“ Озрена било је и оних који не само да прихватају да буду усташе, него су примили и католичку вјеру. Маринко Радојчић није могао радити на жељезници као возовођа док није примио католичку вјеру и постао лојалан хрватским властима. Самим тим имао је двоструку улогу, радио је као возовођа и служио као спона у сарадњи усташа и „партизана“. Маринко је рођени брат Весе Радојчића из Јошаве.

Четрнаестог априла 1941.године када је на Озрен стигла пролетерска јединица на челу са Светозаром Вукмановићем Темпом, Весо Радојчић и Симо Лукић су требали да преузму оклопни воз од својих сарадника усташа и домобрана на прузи између Јошаве и Сувог Поља. Прије тога момента многи комунисти су преговарали са усташама и домобранима како би могли добити један оклопни воз. Оклопни воз и пролетерска јединица са Темпом на челу требало је да „партизанима“ послуже у исту сврху. Због комунистичког нереда и неукључивања у борбу на Озрену, четници су све више одбијали сарадњу са таквим људима. Пошто комунистима ништа није пошло

за руком, ни формирање партизанских јединица, ни полагања заклетве, нити преузимања команде и власти, једини циљ им је био ликвидација четничких старјешина и угледнијих домаћина на Озрену.

Пошто Симо и Весо нису ама баш ништа знали о оклопном возу, нити о његовом оруђу и оружју, примопредаја није извршена.

Ма није то марксизам, то је рат и средства за ратовање(сиц!).

На крају крајева, зашто крити кад народ све зна, овога пута и комунисти испадоше искрени. Тако је учинио аутор *Немирног осињака,* било да је преписао од Тоше или можда некога ко је овоме сличан.Углавном, на страни 162. *Немирног осињака,* стоји:

„Појединци (мисли се на комунисте) су имали добре везе са домобранским официрима, преко којих су добивали разне информације, обавјештења и помоћ у лијековима“.

Да комунисти хтједоше ратовати, умјесто сарађивања са непријатељима, рат би се брзо завршио (сиц!).

Ево још једног контраефекта.

У јесен 1943. године када је 53. дивизија сјурила Нијемце и домобране са Каруша на ријеку Босну, ту су њене борце дочекали комунисти и почели пуцати по њима. Како аутор *Немирног осињака* каже, многи су остали мртви у валовима Босне, а остали су се морали враћати назад.

Скоро у исто вријеме, ради ширења пропаганде, нека Зага Рађа-Филиповић бацала је комунистичке летке по Добоју. Један од домобранских војника кад је нашао летак, о његовом садржају обавијестио је свога заповједника. Још му је рекао да је тај летак бацила нека жена. Пошто су комунисти и домобрани били сарадници, заповједник Драгутин Јураковић је одмах знао да је то била Зага и позвао ју је у команду.

Јураковић је рекао Заги:

„ Будите опрезнији у својим акцијама, јер знајте да у граду, поред наше, има усташка, гестоповска и њемачка команда, а преко Босне су четници“.

Такви су били комунистички партизани, сад пуцају на домобране и убијају их, а истовремено сарађују са њима и траже помоћ. Једно од овога двога није истина, а ја бих рекао оно прво, јер ово друго говори да је порука била озбиљне природе и великог значаја.

Чист доказ сарадње и „љубави“ партизана са домобранима, усташама и Нијемцима, као шлаг на торту су фотографије. На странама од 577. до 585. ***Озренског партизанског одреда*** налазе се фотографије, како аутор каже, истакнутих бораца НОР-а: У златној средини на страни 580. налазе се фотографије савезника озренских „партизана“, пуковник Густловић Артур командант IV домобранске дивизије, пуковник Шушник, командант 718. њемачке пјешадијске дивизије у пратњи још једног домобрана. На овим странама ***Озренског партизанског одреда*** нема Тошине слике овог формата. Вјероватно да је било фотографија, Антине или бар Јосипове, ставио би и он своју фотографију. Из овог Тошиног албума треба издвојити: Луку Панића, Богдана Гаврића и Станка Панића. То су српски борци и није им мјесто у књизи ***Озренски партизански одред*** нити треба да почивају у гробницама без српског надгробног обележја, тј. крста. Да се примијетити да на овим странама нема ни фотографија Луке М. Пливчевића, Млађена Радојчића, Лазе, Душана и Живка Радојчића који су погинули од руке четника, како то комунисти наводе. Види се колико их је Тошо волио и колико их сада жали.

С друге стране, аутори партизанских књига, које описују рат на Озрену, користе предности комунистичког режима. Знајући ко је мртав, као заштиту користе КНОЈ и УДБ-у, Титину милицију и наведени режим, распасују се у писању лажне историје и сличне литературе. Да би себе приказали у најљепшем свјетлу, морали су кроз литературу покрасти туђе успјехе и борбе, фалсификовати ратну документацију, све остале војске прогласити народним непријатељем, а нарочито четнике. Ако се упитамо зашто баш четнике, одговор је врло једноставан. Четници или југословенска војска у Отаџбини је била једина регуларна народна војска која је прва и једина стала у одбрану државе Краљевине Југославије. У самом почетку рата у четничким редовима је било доста Словенаца и Муслимана, на што их је заклетва обавезивала. Појавом хрватских усташа Словенцима је пресјечен пут сарадње са осталим дијелом Краљевине Југославије. Муслимани, кад су видјели да њихови сународници листом одлазе у усташе, и они су им се придружили.

Потребно је било написати и говорити да су четници убијали хрватско и муслиманско становништво, палили мјеста тог становништва а српском народу забранити да прича и шири истину, Да би слика била потпуна, на свакој страници сваке комунистичке

књиге морала је стајати макар једна увреда или трач на рачун четника.

Примјера ради навест ћемо неколико таквих случајева:

- Све четничке припреме и организацију за дизање устанка на Озрену комунисти су украли и приписали себи.
- Организацију и извођење напада на Добој комунисти приписују себи, иако ниједан комуниста није при томе био у ватрном окршају.
- Диверзију на Усори, коју су извели четници, тада највећу у Европи, покушавају да припишу некаквим „партизанима", али су све слагали.
- Како је вријеме одмицало, у свим акцијама, у опису борби уводи се и пише појам „партизан", иако их на почетку није било.
- Одмах на почетку тих књига, док је устанак био у развоју, Цвијетин Тодић, као командант, проглашава се као злогласни четнички командант и издајник који чини недјела своме народу.
- Одмах у септембру 1941. године комунисти очигледно просипају свој пексинлук. На страни 65. ***Немирног осињака***, кад аутор осјећа највеће задовољство успјехом бораца у Одреду и кад набраја чете које чине батаљон на добојском сектору, липачка је чета прва ради Петка Ђурића, сувопољска ради Симе Лукића, па је онда текућичка, придјелска и трбучка.

Овдје се и не спомиње име села које је изњедрило команданта батаљона на добојском сектору и чији борци чине окосницу борби и успјеха овог батаљона. Кад ово чита човјек који познаје ситуацију и људе,њему се из оваквих књига шири комунистички смрад који толико заудара по цијелом Озрену и трује сваку биљку, а камоли људе. Овдје нису били важни борци, важно је било почети књижити непостојећи „озренски партизански одред" како би се затровала крв читалаца млађих и нових генерација. Ово је био моменат када се ломила права историја у корист комуниста.

Кад се спомиње именовање Цвијетина Тодића за команданта , уопште нема говора о стријежевачкој чети.

- На страни 73. ***Немирног осињака***, задојен Тошиним лажима, аутор блати борца-хероја Спасоја Тадића. Тадић је био јак као стијена и највише му је одговарала борба прса у прса, што је и овдје било видљиво. Иако је овај у устаничкој акцији у октобру показао

своју храброст, а поготово знање о покретању локомотиве, о чему комунисти нису имали ни појма, комунисти га називају одметником зато што није био члан КПЈ нити СКОЈ-а. Спасоје се опредијелио за одбрану свог народа, свог Озрена и своје државе Краљевине Југославије. Овдје је било потребно нагласити присутност Весе и Игњата Радојчића, како они не би пали у сјенку збивања; требало је оплатити образ племенитог и храброг борца.

- На страни 106. ***Немирног осињака*** понавља се иста ситуација, само што је овдје жртва Спасоје Бјелић. У поднаслову „Подвиг једанаесторице", како би комунисти дошли до изражаја, требало је и овдје некога оцрнити. Овога пута Спасоје Бјелић, пошто је био слабије тјелесне конструкције, није могао давити непријатеља као Спасоје Тадић, него се, како аутор каже, дао у бјекство.

Док је ову причу причао Игњат Радојчић аутору ***Немирног осињака***, осјетио је да је добро погријешио код Бјелића, јер му је овај додавао муницију и бомбе, па каже:

„Спасоје, примјетивши да сам га видио, ипак се вратио и прикључио борцима са Јовака и са њима пружио отпор непријатељским јединицама".

Читалац који не зна ову ситуацију, треба да зна да је Бјелић и био припадник Јовачких бораца. Пошто комунисти нису носили ни оружје ни муницију, Бјелић је овдје помагао Игњату да се некако снађе. Овдје је такође био циљ просути макар мало комунистичког отрова од кога би четнички образ потамнио.

Игњет је остао жив и о њему се, сљедствено тој чињеници, мора писати све најљепше, а Спасоје Бјелић мртав па се на њега може све сваљивати.

- У акцији на непријатељски воз под Мрчевцом, кад је Тадић давио голим рукама противника, потцијењено је дјело и учинак Богдана Гаврића. Главни организатор акције и извођач диверзије у овом случају био је Богдан Гаврић. Као главног актера и командира Липачке чете, Тодор Вујасиновић није тражио на телефон него Игњата Радојчића, Богдановог војника, који му је преко телефона рекао бога питај шта, а Тошо је узвратио критиком да се више не смију тако устављати непријатељски возови док то он лично не одобри из Брезика, 35 километара даље од пруге. И овдје Богданов учинак и храброст засјенише и осудише комунисти Тошо и Игњат.

- На више мјеста, а нарочито на страни 99. у књизи ***Немирног осињака***, ради команданта Цвијетина Тодића и његовог правилног и

исправног опредјељења, комунисти руже, грде и критикују сваког онога ко мисли као Цвијетин, па чак и његово родно село Стријежевицу.

Када се набрајају озренска села или борци озренских села Стријежевице, Стријежевљана нигдје нема или, пошто се наброје сва села и борци, на крају се преко срца напише и Стријежевица и Стријежевљани. Овога пута и аутор ***Немирног осињака*** и Вељко Кршић и њихов ментор Игњат Радојчић, када су писали оно што пише на страни 99. у књизи ***Немирног осињака***, били су свјесни шта се дешавало 10,11 и 12. децембра 1941. године. И у Трбуку и у Стријежевици и у Придјелу, што је и описано у офанзиви Црне Легије, било је важно рећи како је Вељко Кршић, комуниста, правио план одбране, а не да је то учинио командант батаљона, те да су Цвијетин и Стријежевљани у те дане лежали и нису хтјели придружити се Придјељанима за одбрану села. То је она права коминистичка тактика; важно је на некога налагати и написати, јер док лаж обиђе свијет и док написано људи прочитају, лаж постаје истина. Комуниста никад није био ратник, он је политичар, његово је било само поступити по плану и наређењу његовог команданта.

Све четничке побједе и успјехе на Озрену преживјели комунисти приписаше себи. Морам још једном и ово подвући: На страни 116. у књизи ***Немирног осињака*** пише:

„У рано јутро трећег фебруара 1942. године, из команде Другог батаљона стигло је наређење да све чете буду у строгој приправности и да обрате пажњу на положаје са леђа ради доласка Нијемаца и усташа који иду ка Добоју“.

Ове ријечи „са леђа“ речене су зато да би се чете другог батаљона окренуле у правцу доласка непријатеља. Ову ријеч комунисти тумаче на свој начин па кажу да би ово изненађење имало кобне посљедице уколико би са леђа изненадили непријатеља. Командир Липачке чете се оглушио о ово наређење, као и остали комунисти, све док њихов комуниста Тошо из Брезика није потврдио ову информацију. Када је Тошо рекао да стварно наилазе Нијемци и усташе, сувопољска чета је побјегла под Конопљишта, Придјељани мало даље према Брезицима, а Липчани под саме Брезике. Поприште ових борби одвијало се тачно на подручју Стријежевице.

Знало се да наилазе најкрволочније усташе „Вишеградске бојне“ и специјална њемачка јединица и да ће баш ударити на Цвијетинову Стријежевицу. Зато су се комунистичке чете дистанцирале од овог сукоба и оставиле саме Стријежевљане и Трбучане који су, насупрот комунистичким жељама, потукли непријатеља и прославили још једну побједу.

То су четници урадили.

- Комунисти и партизани, па и њихове породице, четнике називају профашистима, јер су они сами постали четнички непријатељи. Ако се четници могу назвати профашистима, онда су њихови противници фашисти.

Обзиром да су четници у својим рукама имали Тошу и његову главу, Симу и његову главу, Игњата и његову главу, Пајку, Вељку, Весу, Мурата и све комунисте који су тражили четничку главу, нису овима ништа лоше учинили; све су пустили на слободу. Једина жена која је захвална Цвијетину и Ђорђи, зато што Сими Лукићу нису ништа лоше учинили иако је он по Тошином наговору организовао атентат на четнички штаб, то је Симина сестра Митра. Комунисти и партизани су над четницима извршили највећи масакр и злочин. Зато им одговара горе наведени назив.

Ови примјери не могу бити ни увод огромним и масовним комунистичким лажима, ругањима, мржњама, клеветама, омаловажавањима, игнорисањима, фалсификовањима, ружним и накарадним ријечима усмјереним према браниоцима Озрена.

Да су ове књиге писане на основу успјеха озренских бораца и да комунисти нису издали Озрен и да нису починили зло које су починили, у добојском парку би били четнички споменици, а не комунистички, што би представљало реално стање.

Непријатељи Озрена нису хтјели да буду објективни и написали су контра-истину. Да је ово тачно, доказују то и непријатељска документација и мировни споразум између четника с једне и усташа и Нијемаца са друге стране. На преговоре увијек иде позиција, а не опозиција. Све ово признаје и Тошо. Кад у непријатељској документацији нађе гдје пише четник (четници), он читаоца усмјерава да то чита партизан (партизани). Четници су на Озрену дигли устанак 23.08.1941. године, бранили и одбранили Озрен и били једина одбрамбена војска на Озрену. Остали су четничка војска до краја рата. Звати четника партизаном, то је велика увреда за правог Србина.

Такозвани „Озренски партизански одред“ којег су предводили Тошо и Мурат, никако да стекне углед повјерење и славу међу озренским борцима.

За славу, ауторитет, углед и назив оваквог теоретског одреда Тошо се бори у цијелој својој литератури, па и у овој књизи Озренски партизански одред. Он цијелог рата не примјећује Нијемце као непријатеље, у усташе неће ни да сумња док домобране, који су десна усташка рука, симпатише, сажалијева, заробљене ослобађа и цијелог рата са оваквим српским непријатељем, иза леђа српских бораца, одржава телефонску везу и сарадњу.

Главни непријатељ српског народа на Озрену и шире по Тошиној теорији су српски борци-четници. На свакој другој страници својих књига куди, грди, ружи и оговара српске браниоце само да би читалац њега и Мурата бар запазио да су ту.

Често пише контрасно и сам себе анулира, на примјер описујући борца Радована Трифуновића на страни 250. ***Озренског партизанског одреда***. Толико је циничан и љубоморан на прописно обученог и опремљеног борца са српским обиљежјима. Тако исто приказује мајора Донгића и команданта Рачића. Да би себи дигао цијену и да би читалац стекао утисак да је он био некаква личност, он на страни 245/246. ***Озренског партизанског одреда*** наводи да је њега и Роћка мамио Рачић како би их ухапсио и ликвидирао. Он је заборавио да је већ био у Рачићевим рукама, и он и Роћко, а да су му били интересантни овај би их сигурно ликвидирао. Без обзира на све Тошине лажи, он ипак на страни 247. ***Озренског партизанског одреда*** признаје да је Озрен био у окружењу док Рачић није очистио Власеницу, Хан-Пијесак, Олово и Возућу и прокрчио пут до Озрена. Затим, на истој страни, говори да је од „Кривајске акције“ очекивао долазак партизанских јединица, а умјесто њих појављивали су се Рачићеви четници као ослободиоци.

Глумећи некаквог команданта, Тошо стално настоји да договори заједничке акције са четницима и нападне усташе. Из Тоше и његове главе није ништа зрачило позитивно, што су прозрели српски официри и команданти и настављали су рат и низали успјехе без уљеза.

Тошо се знао наљутити и на своје коалиционе партнере – домобране, усташку десну руку.

Када су четници заробили групу од 90 домобрана, Тошо је њих смјестио у конак манастира Светог Николе на Озрену како би им

било мало удобније, а боље је било да је ту затворио свиње јер припадају хршћанима.

У току офанзиве, кад су усташе и домобрани почели бомбардовати манастир, у страху да се нешто не би десило домобранима - Тошиним љубимцима, он је одмах написао писмо својим савезницима да не гађају манастир јер се ту налазе њихови заједнички пријатељи и да ће бити пуштени чим остали борци оду на положаје.

Тошо је додуше нудио и замјену али, како он каже, до замјене није дошло, јер су усташе и домобрани знали за наше добре односе и да ће домобрани бити пуштени и без замјене. На страни 254 ***Озренског партизанског одреда*** Тошо оцрњује четнике и њихово дјело, а жали што су отишли, јер више нема те слободне територије коју су четници ослободили и дали Тоши да је чува; усташе и домобрани су то одмах заузели и прекинули комунистичку маршруту Озрен-Романија-Шековићи. Крајем јануара 1942. године Тошо и Пашага, поново „својом стручношћу", припремили су покољ својих комуниста. Наиме, послије низа комунистичких савјетовања, дошао је ред да Тошо и Мурат изаберу једну чету комуниста са Озрена која ће ући у састав Источнобосанског пролетерског батаљона за Прву пролетерску бригаду.

Иако су упозорени од стране четника да се спрема велика њемачка акција на источну Босну, они су те вијести примили са изругивањем, али су се ипак потајно спремали.

Тако формирана Прва пролетерска бригада требало је да заустави напад и продор Нијемаца на Романију, али марксизам није војна нити борбена стратегија; комплетна Прва пролетерска бригада је била разбијена при чему је погинуо и њен командант Славиша вајнер Чича са око 100 бораца.

Комунисти, кад су видјели своју нову грешку, одмах су сазвали одредско комунистичко савјетовање на коме су своју грешку сваљивали на некакву четничку издају, а они су сами организовали одбрану док четника није било ни близу. Комунисти су замолили присутне да никоме не причају о њиховој срамоти.

Комунисти су потцјењивали њемачке нападе јер су наводно знали, само не знам одкуда, да се Нијемцима жури и да они неће нападати партизане нити остати на овим нашим теренима.

ОЗРЕНЦИ ПОНОВО У ОФАНЗИВИ

У Озренском одреду из дана у дан, међуљудски односи су се све више реметили због комунискичких подметања клипова у точкове борних његових кола и покушаја уништавања борбеног морала. Озренски борци су били свјесни да Тоши, Мурату и Јосипу, Бешлагићима и још неким појединцима из одреда, до Озрена није стало. Исте није имало шта да веже за Озрен, куће су им биле на сигурном, породице и фамилија на сигурном, само су са собом имали своју стражњицу. Најважнији комунистички задатак је био учланити што више озренских бораца у КПЈ и формирати партизански одред чије би војне формације потом постале пролетерске јединице.

Самим тим озренски борци би ратовали тамо гдје им нареди врховни комунистички штаб. Озренци би морали заборавити свој Озрен, своје породице, своја имања и лутати по некаквим непознатим теренима и губити главе. Да се то десило, Озрен би био спаљена земља, а становништво би завршило у Јасеновцу и сличним логорима. Међутим, четници свјесни овога свега, нису се дали поколебати, иако су на плећима носили комунисте-партизане, увијек би смогли сноге да дочекају сваког непријатеља и обрачунају се с њим.

У јануару мјесецу 1942. године четници су тачно знали да ће Нијемци, усташе и домобрани, извести жестоку офанзиву на источну Босну. Ова информација, кад је дошла до комуниста, они су то прокоментарисали на свој начин. Тошо на страни 247 ***Озренског партизанског одреда*** каже:

„Озренски одред чинили су у великој већини примитивни и политички необрађени Срби-сељаци, које би тешко било у том часу, чак и послије дуже припреме, покренути против Рачићевих Поцераца“.

Ето видите шта каже писмен човјек са основном школом: Највећа му је жеља била да усмјери Србе на Србе, а то је радио и у самом Озренском одреду. Иако Тошо даље каже да је Одред до доласка Рачића живио на неком острву и сам признаје да су му четници прокрчили пут и проширили видике даље од Озрена, ипак Тошо више воли да га опасују његови савезници него четници.

Комунистички коментар на вијест о предстојећој офанзиви гласио је овако:

„То су само неке унутрашње четничке петљаније. Све је то само Дангићев трик, срачунат на то да људе што више одбије од партизана и што боље их веже уз четнике“.

Како Тошо каже, повлачењем Рачића и његових четника, у долини Криваје настала је нова ситуација. Муратове усташе из возућких села заузеле су кривајску долину а муслиманске легије су биле све активније на подручју Турије и Рибнице. Овде се види Тошина радост кад каже да су кривајску долину запосјеле усташе, јер више није било Рачића и његове „руље“, а истовремено изражава жаљење што је прекинута повезаност озренске слободне територије са Шековићима и Романијом. За ово вријеме комунисти су на Романији одржали своје савјетовање и донесен је закључак да се на Озрену формира једна чета искључиво од комуниста који би ушли у састав Источнобосанског пролетерског батаљона.

Кад су у Тошин штаб дошли Данко Павловић и Трифун Врачевић и рекли му да су Нијемци продрли из Власенице у Хан-Пијесак, Тоши тек сад долази из стражњице у главу папризнаје:

„Радило се заиста о великој њемачкој акцији на источну Босну“.

Да би комунистима било јасније, под жестоким налетом Нијемаца, судбина Чиче, његовог одреда и Шумадијског батаљона, завршила је Чичином погибијом са још око 100 бораца.

Око 24. јануара 1942. године јединице Муслиманске легије (мирни Тошини и Муратови муслимани (сиц!) изненадиле су један наш истурени положај изнад Сеоне и побиле цијелу посаду. То је била још једна опомена комунистима да стварно долази јака офанзива.

Тек кад је Исмет Капетановић примио обавјешење из Добоја да Нијемци, уз помоћ усташа и домобрана, припремају нову акцију, комунисти су упозорење схватили озбиљно. Да су се озренски борци ослањали на одлуке и помоћ комуниста, непријатељ би без отпора прешао преко Озрена и стигао до Добоја.

Тошо на страни 263 ***Озренског партизанског одреда*** каже: „Обавјештења која смо последњих дана добили била су, дакле, тачна“.

Колико је још жртава требало да падне да би „писмени“ комунисти схватили да опасност долази?!

Усташама Хаџиефендићеве и Црне легије опет су мирни Тошини и Муратови мислимани возућких села служили као водичи

који добро познају терен и српска села, тако да су разбили нашу одбрану према Свињашници и Потцјелову.

На страни 273. Своје књиге Тошо признаје да је од Боже Спасојевића примио два писма, али не каже да му је на та два писма одговорио и шта је одговорио.

Чињенице говоре да је Тошо занемарио тешку ситуацију Боже Спасојевићазбог чега су Божо и још пар бораца погинули. Пред јаким непријатељским снагама озренски комунисти су се договарали да се окупе и пробију ка Чичи на Романију. (Поред свих дописивања, курира и савјетовања нису знали да је Чича са још 100 бораца погинуо)! Ето колико комунисти воле и бране Озрен иако у својој литератури стално блате четнике и оптужују их какоови желе да побјегну испред непријатеља.

На страни 279 и 281. ***Озренског партизанског одреда*** Тошо се опет весели подвигу бораца 2 батаљона под Преслицом који су задали одлучујући ударац усташама и Нијемцима „Вишеградске бојне".

Тачно је да је задат ударац непријатељу, али су хватани и Нијемци живи, само то су урадиле друге јединице са својим комадантом. Пошто је се ратовало у рејону села Стријежевице, Прва чета Другог батаљона, са својим и озренским комадантом Цвијетином, направила је овај подвиг, што је већ описано у овој књизи.

Наведене Тошине чете, 2, 3 и 4. Другог батаљона су по његовом наређењу побјегле под Конопљишта и под Брезике, како то стоји на страни 116. у књизи ***Немирни осињак***. Тодор Вујасиновић, описујући ову офанзиву, уноси забуну говорећи:

„Упозорио сам их да се Нијемцима жури".

Ово је цитирао три–четири пута а на крају каже:

„Настојао сам да им докажем да су Нијемци само на пролазу и да ће отићи за дан-два, а онда ћемо лако рашчистити са оним што иза њих остане!

Тошо каже:

„Успио сам да их убиједим".

Ово је чиста Тошина лаж, јер су Стријежевљани приликом уништења „Вишеградске бојне" на Преслици, а то је на прагу Добоја, хватали живе Нијемце. Сви су се питали, откуд Тошо зна да се Нијемцима жури?!

Па, знао је то и телефониста у Тошином штабу јер су га његови савезници Нијемци стално позивали на његов телефон у Брезицима! (књига ***Озренски партизански одред,*** страна 278)

Озренски, боље рећи четнички одред, 29. јануара 1942. године поново опасује офанзива коју организују Нијемци, усташе и домобрани. Пошто Тошо није вјеровао четничким упозорењима да долазе јаке њемачке, усташке и домобранске снаге, сад ће имати прилику да се у то увјери.

Озрен је био опасан домобранским јединицама цијелим својим обимом долином ријека Босне и Спрече.

Ударне јединице су углавном били Нијемци са примјесом најокорјелијих усташа. Кад је офанзива била у највећем јеку, људи гину, губи се дио по дио територије, Тошо и Мурат праве неред и збрку међу борцима. Како каже Милош Поповић, док су његови борци били на положају, Мурат је довео неке своје људе и смјестио у кућу у Бријесници гдје је био штаб ударног батаљона, а није никога питао.

По Муратовом наређењу похватани су неки српски борци и затворени у једну зграду. Кад су Требавци видјели шта је Мурат урадио, развалили су врата, попуштали затворенике и упутили ćе на Брезике Муратовом „брату" Тоши да овога упозоре шта Мурат ради и да они више не желе да остану на Озрену. Требављани су упознали Цвијетина Тодића са комунистичким недјелима и намјерама, са њиме се поздравили и рекли:

„Команданте Тодићу, кад год буде требало помоћи теби и твоме Озрену јави и ми долазимо, увијек смо уз тебе, ти си наш командант гдје год се будемо налазили. „С вјером у бога, за краља и Отаџбину", и упутили се према Требави.

Тодор Вујасиновић, да би себи направио посла, пошто није смио на ватрену линију, измишљао је неке групе људи који долазе на Брезике и тобоже траже од њега помоћ и савјете, што је измишљотина.

Борци свих озренских батаљона били су спремни онолико колико их је било и са којом су ратном техником располагали. Борба је прихваћена дуж цијеле ватрене линије, на моменте је било повлачења па напредовања, па опет повлачења и на крају су успјели дефинитивно да ослободе цијелу озренску територију. Логично је да је пало доста жртава на страни Озренаца, а њемачке, усташке и домобранске жртве се не могу ни пребројати.

Ако прочитате текст на страни 273 и 274. ***Озренског партизанског одреда*** схватићете Тошину „стратегију ратовања".

Ево још једног Тошиног кикса. Тај човјек, ако се може назвати човјеком, лијепо признаје да је од Боже Спасојевића добио два писма (страна 273. ***Озренског партизанског одреда***). Међутим, није објавио садржај ни једног Божиног писма. Тако испада, према Тошином писању, да се Божо Спасојевић јављао Тоши као заљубљен момак цури која не показује интерес за љубав.

Радило је се овдје о врло кратком времену и великом притиску непријатеља па је слиједило једно писмо за другим. У писмима је стајало да се Божо Спасојевић са својим борцима налази у окружењу и да му је потребно помоћ. Тошо садржај писма тумачи на други начин како би оправдао свој неизвршени задатак.

Тошо на страни 274. своје књиге исказује своје жаљење због погибије Боже Спасојевића. Такво исто жаљење је исказао и за Цвијетином Тодићем у свом говору који је одржао 23. 08. 1963. године код Башче на Озрену, иако је у току цијелог рата вребао да Тодића ликвидира.

Тошо пише да су „Вишеградску бојну" разбили борци 2 и 3. чете Другог батаљона код „Илијиног гроба", а Светислав Николић у ***Немирном осињаку*** каже да су „Вишеградску бојну" потпуно десетковали борци Липачке и Придјелске чете код засеока Ивановићи.

Види се да се Николић и Вујасиновић нису могли договорити, а види се и то да уопште не знају ни гдје је уништена „Вишеградска бојна" и ко је то стварно ударио. И један и други аутор избјегавају да кажу да је то директно урадио комадант другог батаљона Цвијетин Тодић са својим људима, који је фактички био комадант и споменутим четама које у овим борбама нису учествовале.

Уништење „Вишеградске бојне" су извршили искључиво борци Стријежевице и Трбука у рејону „Мераје", на челу са комадантом Цвијетином Тодићем.

Комунисти изазивају судбину

Два вируса која су дошла на Озрен из Тузле, а то су били Тошо и Мурат, одмах на почетку су упозорени и у Карановцу,и код Башче и у нападу на Добој, да су непотребни, јер све оно што су озренски Срби урадили до њиховог доласка, то је била припрема оружја и организација за вођење рата, а не за вођење конгреса и партијских школа.

Мурат је имао пред собом преко десет муслиманских села, плус усташки извор у долини Криваје који окружују Озрен, и за цијело вријеме боравка на Озрену није тежио да придобије ни једног јединог муслимана у партизане, него их је наговарао да организују усташке јединице које ће нападати српска озренска села. У себи је носио чисти усташки дух, што је и доказивао касније послије рата, све до своје смрти. На Озрену је реметио рачуне и четницима и комунистима. Он смјешта своје људе у кући у којој су били борци и штаб ударног батаљона, а по кућним магазама затвара борце из Требаве, који нису хтјели у Тошину акцију на Турију јер су знали да се не би вратили живи. Мурат, као курир који се углавном увијек вртио око Главног штаба, све нове информације и планове је преносио својим усташама тако да знају како ће се понашати.

Тодор Вујасиновић је увијек тежио да врши некакаве селекције људи и бораца на Озрену.

У почетку новембра 1941. године неки су Тоши јављали са Пањика да тамо довели некаквог младића у којег сумњају да је усташки шпијун. Овог младића Тошо је одмах познао, био је то Руди Колак, који је наводно требало са групом делегата да иде у Главни штаб на савјетовање. Једна група делегата је отишла возом, други су отишли на коњима, а Руди је ишао пјешице, како Тошо каже, и журио је да стигне остале. Колаково одредиште је био Озрен а не Главни штав. Кад је завршио са Тошом тајне послове, Тошо му је дао пратњу од шест људи који су га пребацили преко ријеке Босне и допратили га до Блатнице гдје су га предали партизанима.

Исте те јесени, једне ноћи, Тоши у собу уђе група људи са брадама, прописно обучена и наоружана, која је долазила из Милића, из мјешовите четничко-партизанске јединице. Ова група је молила да им Озренци помогну да се пребаце у Крајину. Тошо их је ислиједио и сазнао све: ко су, откуд су и шта желе, али, пошто су били у четничким униформам, није смио сам без Мурата донијети

никакву одлуку. Тодор на страни 137. ***Озренског партизанског одреда***. каже да их је упутио у Буковицу док не дође Мурат. Међутим, даље, на страни 148. каже да се ова група четника налазила у Раковцу, и кад су видјели да их Тошо лаже и не жели да им направи услугу, сами су себи почели правити чамац помоћу којег су прешли ријеку Босну под Орлинама и отишли према Крајини.

Тошо је поштивао само чланство у КПЈ и национални кључ. Тошо каже да су Жељовчани Рудија Колака, умјесто у Шековиће, довели њему на Озрен. Пошто га ни Тошо није одвео у Шековиће него у Блатницу, значи да је шпијунажа успјешно обављена, а четници су се морали сами сналазити.

По доласку Рудија Колака на Озрен, био је саслушан од стране Стевана Ботића, чему се Тодор Вујасиновић противио. Тошо је овдје био у праву јер је био сигуран да је Стеван Ботић сазнао врло важне податке од Колака који је носио Тоши муштулук, а озренским борцима прегршт отрова за који није смио да сазна Ботић. Поставља се питање како јадни Колак да остане иза својих сабораца и залута. Колак је имао задатак да се одвоји као јединка од сијача отрова, тај отров поспе по лијепој озренској земљи и поново настави пут.

На страни 146. се види рад чланова КП (они себе називају партизанима, односно пролетерима). Ако прочитате књигу ***Средња Босна у НОБ***, видјећете да је ова „куцања" исто тако крстарила широм Крајине, затим Босне и Херцеговине па и Србије. Како овдје тако и на осталим територијама од тренутка дизања устанка па све до 1945. године док речена братија хода по дубини слободне територије, треба се запитати ко онда држи ватрене положаје и ратује против непријатеља!? Па четници, брате, како на Озрену тако и у Крајини и Србији.

Знајући да се налази на четничкој територији, у Тоши је умрла крв кад је опазио групу четника, који су били потпуно уредни и нормални људи. Свако зна да за два мјесеца не може нарасти брада и коса толико како то Тошо описује.

Ову групу су сачињавали искључиво српски борци, па ваљда ради тога, а можда и ради националног кључа, Тошо је морао чекати Мурата да би донио одлуку о томе шта да уради са овом групом жандара. У другом случају Тошо вјерује Жељовчанима да је стварно прошла група партизана из Крајине за Шековиће, иако то они нису знали као ни Тошо док му Руди Колак није ту ствар испричао. Овдје се Тошо љути на Стевана Ботића зашто је баш он, а прије самога

Тоше, вршио саслушање непознатог младића у кога су Жељовчани сумњали да је усташки шпијун. По Тошиној теорији ако неко наиђе преко Озрена (слободне четничке територије) довољно је само да каже да је партизан и члан КП и да му треба испунити све животне жеље, док за ову групу четника то није важило.

На страни 309, ***Озренског партизанског одреда***. Тошо говори како би било ризикантно почети рашчишћавање у Одреду помоћу домаћих људи, без обзира што су већим дијелом спремни да изврше наше наредбе.

Комунисти су послали Мурата у Главни штаб да доведе бригаду која ће извршити ликвидацију четничких старјешина, њихових бораца и виђенијих домаћина на Озрену. Тошо је послао Главном штабу и свој предлог акције. У случају кад дође бригада на Озрен Тошо би све своје снаге (симпатизере) распоредио око Озрена дуж ријеке Босне и Спрече како четници не би могли побјећи са Озрена док их пролетери буду ликвидирали.

Тодор Вујасиновић на страни 311. ***Озренског партизанског одреда***. изражава жаљење кад каже:

„Мало нас је било кад смо дизали устанак, али сад нам је изгледало као да нас је исувише мало према оној маси борбених и у суштини добрих, али необрађених људи који су стајали у првим линијама Одреда“.

Затим каже: „АЛИ НИСМО УСПЈЕЛИ ДА ИХ У ТОЛИКОЈ МЈЕРИ ПОЛИТИЧКИ УЗДИГНЕМО ДА БУДУ СПРЕМНИ ДА НА НАШУ ПРВУ КОМАНДУ ПУЦАЈУ У СВОГА ДОЈУЧЕРАШЊЕГ СУСЈЕДА, ОДНОСНО У ОНОГА КОЈИ СЕ С ЊИМА ДО ЈУЧЕ РАМЕ УЗ РАМЕ БОРИО. ИСУВИШЕ СМО МНОГО ПАЖЊЕ ПОСВЕТИЛИ БОРБИ ПРОТИВ ОКУПАТОРА, И НА РАЧУН ТОГА ЗАПОСТАВИЛИ ПОЛИТИЧКИ РАД И ОДАБИРАЊЕ И ПРОВЈЕРАВАЊЕ ЉУДИ“.

Овај навод је већ једном цитиран , а можда би га требало цитирати на свакој другој страници, па нека читалац схвати да је комунистима пречи политички рад него борба против непријатеља који свакодневно прежа и наваљује. А исто тако, комунисти желе да организују „кориду“ гдје ће се озренски борци међусобно поубијати и тако ослабити сопствене редове одбране, како би непријатељ прошао Озреном без отпора.

Тошо је имао бригу да не би требавски четници притекли у помоћ озренским четницима па је отишао на Требаву команданту,

попу Сави. Намјера му је била да похвали борце озренског одреда, а нарочито Цвијетина Тодића, јер је знао за сарадњу озренских и требавских четника.

Циљ Тошин је био да на рачун Цвијетина и озренских четника иишчупа што више хране од Требаваца како би прехранио пролетерску јединицу која дође на Озрен, а да то Требављани не сазнају. Ни на једно постављено питање није одговорио попу Сави бојећи се да му не открије намјере и скројени план.

Тошо је у својој литератури од самог почетка почео блатити Цвијетина Тодића и дистанцирати од успјеха које су четници постизали, радујући се њиховој ликвидацији како се ближио долазак пролетерске бригаде. Он испушта свој отров према Цвијетину и то само у литератури док је у стварности био покоран пред Цвијетином и о њему говорио све најљепше, а мислио само да му је било дочекати дан четничког смакнућа.

У свакој својој књизи Тошо на свакој другој страници пушта по један рафал лажи па каже: „Цвијетин Тодић је покушао да дискусију окрене на неку своју тему, али кад је видио да је потпуно усамљен ућутио је. (***Озренски партизански одред,*** страна 319)

На страни 343. ***Озренског партизанског одреда*** Тошо говори како је одмах послао курира Весу Радојчића Миљенку Цвитковићу и тражио да му овај пошаље партизанску бригаду. Весо се вратио са пута 9. априла и донио Тоши вијест да долази бригада за дан-два. Тошо каже да је то за њега била радосна вијест, али опет каже: „ Тих дана осјећало се да Цвијетин нешто спрема“. Тошо, иако је толико покварен и толико спрема зла, ипак га је интересовало шта Цвијетин спрема.

На истој страни Тошо жели да направи увод у будуће крвопролиће па каже: „АКО СУ ПАРТИЗАНИ НЕГДЈЕ НЕКОГА И СТРИЈЕЉАЛИ, ОНДА ЈЕ ОН ТО СИГУРНО И ЗАСЛУЖИО“.

А прије тога наводи да то што Цвијетин прича је најобичнија његова злонамјерна измишљотина и лаж.

На истој страни Тошо тобож предлаже да се Цвијетинов батаљон подијели на два дијела, јер је био дупло већи од других батаљона и да се на то Цвијетин наљутио и остао опет усамљен са својим мишљењем. Управо кад је Тошо Богдановића прогласио неупотребљивим, Цвијетину је исти постао десна рука. Цвијетин је знао зашто је његов батаљон највећи, а знао је и шта ће тај батаљон урадити од пролетерских јединица.

Када је Цвијетин, Тоши објелоданио своје намјере и кад су сви борци сазнали за Тошин злочин који припрема Озренском одреду, Тошо немајући куда, једноставно је рекао да је Цвијетин тај који хоће да цијепа Одред.

Цијепање одреда је дијељење одреда на комунисте и борце, убијање угледних бораца и домаћина, а то је радио Тодор Вујасиновић.

У овој књизи је било доста критике упућене према Тодору Вујасиновићу иако он толику пажњу не заслужује. Доста је он о себи тих негативних ствари рекао и написао, али је то само маска да се не открију његова тајна недјела. Поред наређења за хапшење и ликвидацију Озренских бораца, наређења за ликвидацију оних који не прихвате чланство у КПЈ, наређења за ликвидацију трговаца и домаћина који спријече комунисте у пљачки своје личне имовине, прављење списка за масовну ликвидацију озренских бораца и домаћина, жедан озренске крви, и сам је лично вршио ликвидацију.

Ако прочитате његове књиге које описују Други свјетски рат и ситуацију на Озрену, примјетићете да се поименично на свакој страни напише макар једно комунискичко име. Затим на свакој трећој или четвртој страни, осипа се рафал критике и ружних ријечи на рачун бранилаца Озрена, четника, наводећи сваког поименично. Сви они о којима Тодор пише позитивно, то су они који су издали српски народ Озрена и побјегли. Они борци и домаћини које Тошо критикује и блати, остали су да бране Озрен и његов народ, гдје су многи положили и своје животе.

Ипак, између ово двоје наведено, има нешто и треће. У тако дебелим и опширним књигама имате случајева да се појединци, иако су били у врху, спомену само једном. Таква се имена не спомињу више ни као позитивани ни као негативни ликови. Тошина је намјера да се о таквима не говори и не пише, јер тако лакше падају у заборав. Паметан, моралан и нормалан човјек не смије нити може заборавити ни пса, ако је код њега био макар годину дана . И ако изгуби пса тражи га по врсти, по боји, по имену, тако да дадне до знања околини да му је нестао пас и да власник има потребу да га нађе мртва или жива и тако задовољи своју радозналост.

Једно од таквих имена написано је само једном у цијелој партизанској литератури и то на страни 83. у књизи ***Озренског партизанског одреда***. Група од четири члана КПЈ која се 26.08.1941.

године састала у кући Боже Спасојевића у Брезицима, како Тошо каже на страни 81. ***Озренског партизанског одреда***:

„Такође смо Мурат и ја имали да формирамо штаб на Брезицима"....

Са ова четири члана КПЈ били су присутни, Тодор Панић и Мићо Вајић. Тада је Тодор Вујасиновић поставио себе за комаданта такозваног Озренског одреда, Мурата за политичког комесара, Тодора Панића за свога замјеника, Душанку Вајић тадашњу супругу Миће Вајића за руководиоца болнице.

Мићо Вајић учитељ и резервни официр, најписменији и најпаметнији у овој групи, морао је под притиском супруге Душанке и Тоше да води само записник и евидентира теоретске старјешине комуниситчког Озренског одреда.

Мићо Вајић као уитењ неће никада бити избрисан из сјећања генерација и генерација ученика које је он извео на прави пут. Имао је у себи урођену педагогију прије завршетка учитељске школе, био је сталожених живаца и тихе природе, никада ученика није ни помислио ударити. Као некакав центар у селу служио је за окупљање људи, припрему наоружања, за дизање устанка. Као резервни официр обучавао је будуће устанике у руковању оружјем и оруђем којима до тада нису руковали.

Био је веома омиљен и вољен у свакој средини гдје би се нашао. Са супругом Душанком имао је двије кћери. Мићо је увијек био и остао вјеран српском народу и српској држави. Кад је Душанка постала члан КПЈ, њени стварни и лажни пријатељски састанци почели су да нагризају брачну хармонију између Душанке и Миће. Кад се Дуашанка спетљала са Тодором Вујасиновићем у Брезицима и преузела дужност руководиоца болнице, њима је Мићо све више почео да смета. Паметан човјек није смио ни чути ни видјети шта комунисти спремају иза леђа браниоцима Озрена.

Душанка и Тошо, да би се ријешили Миће, почели су га као секретара оптуживат да злоупотребљава штамбиљ штаба. За исти штамбиљ је секретар и био задужен, али они су ту нешто налагали и смијенили га. На његово мјесто поставили су инвалида Миливоја Девића кои је био члан КПЈ. На страни 184. ***Озренског партизанског одреда.*** стоји једна сумњива реченица, која гласи: „Мићу Вајића смо смијенили одмах и послали га у други батаљон". Послије ове смјене Мићи се губи сваки траг, све док људи нису

открили праву истину. Мирко Јовић из Тешића је дуго чувао ову тајну и након неколико година испричао групи повјерљивих људи.

Негдје у зиму 1941/1942. године Мићо Вајић је дошао у друштву Станка Симића у кућу Игњата Стјепановића у Лазукићима. Цијелим путем је тајно био праћен од стране Тодора Вујасиновића и још двојице нељуди. Кад су упратили Мићу у кућу Игњатову, Тошо је ушао у кућу и изазвао Мићу напоље. Кад је Мићо излазио из куће рекао је оним што остају у кући: „Збогом, можда се више нећемо ни видјети". Послије овога извођења Миће од стране Тоше у црну ноћ, губи се сваки траг и глас о Мићи Вајићу, а те исте године у априлу Душанка и Тошо одлазе у преолетерске јединице и издају српски народ Озрена.

Пошто га више нико није видио ни мртва ни жива, претпоставља се да га је Тошо послије убиства бацио у једну јаму чији је прави назив „Јадова јама", а налази се изнад села Горње Пакленице.

Причу о нестанку учитеља Миће Вајића наставља његова сестричина Јелена супруга Милорада Пливчевића.

„Мој ујак Мићо је био јако паметан и добар човјек, то није само моје мишљење, него и осталог народа који га је познавао. Одмах је у августу 1941. године ступио у одбрану српског озренског народа.

Обзиром на своје квалитете и чланство његове супруге Душанке у КП, Тошо га је поставио у своме штабу за секретара. У почетку све је ишло добро, док мој ујак није схватио намјере и циљ КП. Као секретар имао је прилике да присуствује комунистичким савјетовањима, да прочита одлазећу и долазећу пошту, да се јавља на телефонске позиве, гдје је свашта чуо.

Све док ово није доживио, он је сматрао да се налази у четничком штабу чији је циљ одбрана Озрена и озренског народа. Мој ујак је брзо схватио да Тошо успоставља телефонске и писмене везе са домобранима, а са Нијемцима само телефонске везе, а да је о четницима, који су дигли устанак и боре се на линијама фронта, имао је најлошије мишљење.

Ко год би од бораца дао паметан приједлог или указао Тоши на његову грешку, Тошо би га одмах ставио на црну листу за ликвидацију. Тошо је у мога ујака у почетку имао пуно повјерење, али ради свога илегалног рада борцима иза леђа главни му је био циљ учланити мога ујака у КП како Тошине тајне не би цуриле према борцима. Оваквих покушаја је било три пута. У почетку су ујака молили да постане члан КП, па су га уцјењивали да, ако неће

бити члан КП, више неће бити у штабу него ће ићи са оружјем на борбену линију. Тошо је осјети ујаково одбијање чланстава у КП као свој пораз па је ујаку упутио и пријетњу у смислу:

„Мићо, ако стварно нећеш у КП а хоћеш да будеш овде у штабу, може се лако десити да те неко и убије. Моме ујаку, ова Тошина пријетња је превршила сваку мјеру и он је напустио штаб и прикључио борцима.

У прољеће 1942. године о њему се пар дана није знало ништа, ни гдје је ни са ким је. Након неколико дана ми, његова фамилија, добили смо обавјештење да је наш Мића један дан тога истог прољећа дотјеран на Брезике везаније руку. Након неколико сати боравка на Брезицима, узела га је једна група наоружаних људи и отјерала у правцу Бакотића. Мићо је на поласку позивао своју супругу 'Душанка, Душанка'... али иста као „одважни" комуниста није се хтјела за њиме ни обазријети нити одазвати иако је све видјела и чула. Другу информацију смо ми фамилија добили да је наш Мићо са још једним учитељом стријељан и наводно да су сахрањени у Бакотићком гробљу, иако ми никад нисмо нашли ни нашег Мићу нити његов гроб."

Ја сам питао Душана Станишића да ли ове двије приче о стријељању Миће Вајића имају везе и да ли су истините. Душан каже:

„Обадвије су ове приче истините. Ја сам био у Брезицима тада, када је Тошо довео Мићу из Стријежевице са групом наоружаних људи и та иста група је отјерала Мићу у непознатом правцу, бар за мене и отада га више никад нисам видио".

Тодор је осјетио да му се измиче тло под ногама јер су му Весо Радојчић и Фрањо Херљевић донијели вијест да су на Мајевици разбијени партизани а скоро истовремено је добио писмо из зеничког краја о разрачунавањима између зеничких четника и партизана. Тошо је у себи замислио ону стару пословицу три се зла намирити морају, тако ће и бити.

Од 23.08.1941. године из дана у дан озренски борци су редали успјех за успјехом, логично некад већи некад мањи уз, углавном, мањи број жртава. Из борбе у борбу стицала се пракса и ратно и животно искуство; борци су добијали све већи морал за ратовање и одбрану свога огњишта.

За овакав успјех и борбеност одали су озренским борцима признање и комунисти на свом савјетовању на Романији гдје је био

присутан Јосип Броз. На страни 249. ***Озренског партизанског одреда***. Тошо каже:

„Мурат ме је обавијестио и о томе да је приликом савјетовања, одато војничко признање борбености и војним успјесима Озренског одреда, понављам Озренског одреда (не партизанског), али да нам је нарочито приговорено што смо занемарили политички рад“. То значи, борци четници успјешно се боре и ратују, док комунисти ништа не раде.

У свим акцијама, нападима и одбранама, које су Тошо и Мурат организовали људи су изгинули а акције пропале. Неке од таквих акција су: напад на Турију, формирање Прве пролетерске бригаде и њено супротстављање Нијемцима на Романији, борба Брусничана изнад Пакленице и Бруснице првог фебруара 1942. године (стр. 271 и 272 ***Озренског партизанског одреда***), напад на воз на прузи Завидовићи – Каменица 22.12.1941. године (страна 222 и 223. ***Озренског партизанског одреда***), одбрана Оштрића и Сеоне 24. јануара 1942. године (страна 259 ***Озренског партизанског одреда***), довођење ударних јединица на Озрен и врбовање озренских бораца за ликвидацију четника, бранилаца Озрена, у априлу 1942. године, припрема, организовање и извођење атентата на озренског комаданта Цвијетина Тодића. У свакој акцији гдје су они умијешали своје прсте, људи су џаба гинули.

Тежиште дјеловања, кретања и утицаја на људе Тошо и Мурат са својом партијом су вршили углавном на мањи дио јужне озренске територије. Са жељом и упорном намјером да надјене међународно име дјетету које се родило 23.08.1941. године код Башче на Озрену, на српској земљи, у српском селу, у српској кући, од мајке Српкиње и оца Србина и да му они кумују, увијек их неко омета и смета.

Сваки други дан комунисти на Брезицима одржавају савјетовање својих чланова с темом како стећи углед и симпатије код озренских бораца и озренског народа, а да се сами не укључују у рат.

На свакој другој страни књиге ***Озренски партизански одред*** Тошо напада и критикује четнике, булазни о томе како су ови издали, како бјеже, како носе српске униформе, како пљачкају итд.

Тошо и Мурат су знали да их на Озрен нико није звао и да су уљези, то се одмах осјетило код првог напада на Добој.

Чим је Мурат испричао Тоши како је примљен од стране бораца, боље рећи одбачен као и сам Тошо, почели су ковати план о елиминацији и ликвидацији појединаца а касније и цијелог Одреда.

Почели су са формирањем ударних чета и батаљона искључиво састављених од комуниста и њихово повезивање са пролетерским бригадама.

Критикујући главне носиоце устанка и рата Тошо је желио стећи код других бораца и читалаца његове литературе симпатије. Никад није помислио да тако критикује и каља цијели одред.

Иза леђа српских бораца шаље курире и поруке на Романију и тражи бригаду партизана који треба да дођу на Озрен и ликвидирају четнике. Успоставља сталну сарадњу и линијске везе са десном усташком руком, домобранима, који би му у датом моменту прискочили у помоћ.

За реванш сваки пута и у сваком нападу или одбрани, када четници заробе домобране, он их самоиницијативно ослобађа и пушта на слободу иако исти с усташама учествују у покољу српске нејачи и у паљење српских кућа и затирању огњишта. Тодор Вујасиновић и пашага манџић, звани Мурат, по наговору и трачу кога је испричао Никола Орловић, ко зна из којих разлога и интереса, злостављају и стријељају команданта четвртог батаљона Богдана Јовичића.

Тодор Вујасиновић је почео тиху ликвидацију српских бораца на Озрену прије ударних јединица.

На страни 308. ***Озренског партизанског одреда*** он каже:

„У једном часу уђе у собу наш борац Никола Орловић, младић гимназиста из Добоја. Био је збуњен и уплашен. Кад се увјерио да смо сами, он ми је испричао ово:

Дан или два прије тога Никола је био у једној патроли према Пашином Конаку. На повратку су свратили у Карачиће да преноће. Те вечери стигао је у Карачиће и Богдан Јовичић и свратио неком свом пријатељу, сеоском трговцу, који је, изгледа, славио крсну славу. Ту су пили и јели, а с њима је био и борац Маринкове чете, неки Душан Милиновић из Конопљишта, човјек груб и познат због своје недисциплинованости и покварености. Те ноћи наговорио је тобоже Богдан Јовичић Душана Милиновића и још неку двојицу, које Никола Орловић није познавао, да побију романијске курире.

А на страни 312. ***Озренског партизанског одреда*** каже:

„Једнога дана обавијестио ме Бошко Попић да је Радован Трифуновић са око десетак оловских четника и двоје-троје наших, међу којима су били и они које је Богдан Јовичић придобио за убиство курира, на своју руку кренуо да се пробије преко Жељаве и Коњуха ка оловском крају, да су негдје између Бановића и Рибнице набасали на усташко-легионарску засједу и да су успјели да се пробију само Радован Трифуновић, Сава Зекић и још двојица".

На страни 348 ***Озренског партизанског одреда*** каже:

„Богдан Јовичић који је имао да наступа на лијевом крилу да ту затвори правац рибничкој муслиманској легији и да обезбиједи акцију Бошка Попића, затезао је те ноћи дуго с покретом, а кад је кренуо, није стигао даље од Клупа. Према пушкарању које се чуло од Рибнице и Бановића могло се претпоставити да је легија кренула у помоћ усташама у долини Криваје. Нека њена омања јединица припуцала је под самим Малчићима и, пошто су домаћи борци отишли с Бошком Попићем, кренуо је Мурат с патролом Хусињана да види о чему се ради. Сазнали смо да је Богдан Јовичић те вечери био прилично узнемирен и неповјерљив кад је чуо за долазак Пролетерског батаљона".

На страни 353 ***Озренског партизанског одреда*** каже:

„На мјесто Богдана Јовичића, који је на основу пресуде Војног суда те ноћи стријељан, поставили смо Војина Марјановића, дотадашњег замјеника Богдановог."

На страни 327 ***Озренског партизанског одреда*** каже:

„Сунце је управо залазило кад смо улазили у поменути усјек. (Односи се све на терен у Кривајској долини). Човјек који је био на челу колоне нагло се зауставио. Пришли смо му. Из окопњелог снијега вирио је човјечији леш на чијим је разголићеним грудима зјапила страховита рана. Био је то леш нашег борца Рајка Цвјетковића из села Трнинића, који је као курир за вријеме посљедње њемачке акције требало да се пребаци до Јефте, и том приликом нестао заједно са једним младићем. Он је ту, изгледа, набасао на усташку засједу и погинуо".

Стара пословица каже: „Ако лаже коза не лаже рог". Према Тошиној евиденцији курири су били потрошни материјал за једнократну употребу. Он у толико својих написаних књига о Другом свјетском рату нигдје ни на једној јединој страници не написа да му курир није дошао, или да није стигао на друго одредиште.

Све му је било у реду „ и вукови су били сити и овце на броју „ док није нашао на Рајка Цвјетковића мртвог у снијегу. Рајко је нестао са још једним младићем, али их нико није ни тражио, случајно су на њих набасали. Курири у овом случају су били посљедња класа живих бића која немају никакву вриједност. Они и ако нестану и ако погину, или их неко зароби, породице им немају за чим да жале, јер нису били чланови КПЈ нити СКОЈ-а.

Богдан Јовичић је био командант четвртог батаљона и само је он могао да командује и изведе наведену акцију против усташа на потезу Рибница-Бановићи, а не Бошко Попић. И овдје Тошо и Мурат не знадоше шта су рекли. Они желе овдје да омаловаже Богдана и његов учинак а, уствари, кажу да је Бошко Попић са домаћим борцима отишао са фронта, у ствари, побјегао.

Како се види из написаног, нестали курири су нађени и Тошо јасно и гласно каже да су их побиле усташе.

Богдан Јовичић ухапшен 13. априла 1942. године у долини ријеке Криваје, доведен у Брезике, малтретиран четири дана затим након дугог мучења, масакриран и убијен. Са Богданом је исте голготе и исти крај доживио и Кршо Петричевић.

Ова два српска браниоца Озрена су лажно оптужени да су убили курира који је носио пошту од озренских до зеничких положаја и обрнуто.

Пролетери осим сумње нису имали никаквих доказа и на основу својих сумњи направили су жељени злочин јер су Богдан Јовичић и Кршо Петричевић свакако били на списку за одстрел, заједно са осталим озренским браниоцима

А ако је тај курир и носио некакву пошту коју су озренски пролетери слали зеничким пролетерима и обратно, иза леђа српских бранилаца Озрена у којој се тражила четничка елиминација, није било никакве логике да та пошта дође до свога одредишта и да пролетери остваре свој циљ и освоје апсолутну власт покољом и одстрелом стотина најбољих бораца и домаћина на Озрену. Тошо каже да је убиство курира починио Душан Милиновић, а он стријеља Богдана Јовичића и Кршу Петричевића.

Али пошто је Богдан Јовичић био та највећа Тошина и Муратова препрека и барикада за несметан пролаз крволочних ударних партизанских јединица, требало га је елиминисати.

Да би српски борци схватили да је Богдан „заслужио" одстрел, требало је прво на њега налагати да је био пијан, да је наговорио

Душана Милиновића да побије курире, да је тобоже покушао бјекство, да је избјегавао борбу са рибничким усташама, па да се уплашио и пролетерског батаљона итд, итд.

Усташе, које су побиле курире, нико не спомиње нити враћа дуг за њих. Душана Милиновића војника Маринка Нешковића Грабље, који је био познат као груб човјек, недисциплинован и покварен, којег Тошо прогласи убицом, нико ни не упита да ли је убио курире или није, или макар да га награде за то недјело! Не, јер је то војник Маринка Нешковића Грабље.

Није га нико од комуниста питао за то, јер убиства није ни било.

Циљ комуниста је био да се изазове пометња, забуна, неслога и завада међу српским браниоцима Озрена и да се унесе страх у сваког српског борца како би их више прешло у КПЈ.

Ову кризу су комунисти иницирали на Озрену од 24.08.1941. године па све до свога бјежања са Озрена.

Ево шта каже Тошо у својој књизи на страни 311: (још једном није згорега видјети)

„УСПЈЕЛИ СМО ДА У ЊИМА ПРОБУДИМО ВЈЕРУ У КОНАЧНУ ПОБЈЕДУ. АЛИ НИСМО УСПЈЕЛИ ДА ИХ У ТОЛИКОЈ МЈЕРИ ПОЛИТИЧКИ УЗДИГНЕМО ДА БУДУ СПРЕМНИ ДА НА НАШУ ПРВУ КОМАНДУ ПУЦАЈУ У СВОГА ДОЈУЧЕРАШЊЕГ СУСЈЕДА, ОДНОСНО У ОНОГ КОЈИ СЕ С ЊИМА ДО ЈУЧЕ РАМЕ УЗ РАМЕ БОРИО".

С наведеним цитатом Тошо је описао сав свој друштвено политички рад, своје жеље и намјере, као и своју морално политичку подобност. Чим је дошао на Озрен радио је на томе како политички да „уздигне", односно да помути свијест бораца да се међусобно поубијају и сами себе униште. Из овог његовог навода се види да му жеља није испуњена и остао је да вјечито за тим жали.

Тошо и Мурат су мислили издавати команде и гледати српске борце на Озрену како један другога убија.

Озрен није корида, Озренци не примају од уљеза савјете. Озренци су посебна врста Срба, озренски Срби су специјални борци и непобједиви на своме огњишту.

На страни 300. Тошо каже:

„Сојић Милан је говорио да он додуше формира свој четнички одред али жели и даље да остане под командом озренског одреда". Лутајући по Требави Тошо је мислио да ће успјети уцрвати ситуацију између четника попа Саве и четника Милана Сојића као да

су то различите војске, то су била иста браћа. Робијаш је мислио да ће придобити команданта попа Саву у датом моменту као подршку у нападу на озренске четнике. Кад је видио да од тога нема ништа, онда каже на страни 315 ***Озренског партизанског одреда***:

„Шпекулисање попа Саве и оних неколико интелигената око њега, с једне, и простака, сеоског кокошара Милана Сојића, с друге стране, ишли су за тим да ме придобију за посредника, сваки у своју корист".

Тошо, нит је добро дошао , нит га је ко тражио, нит се са њим неко упуштао у разговор, његове су намјере одмах прочитане. Он је почео да лаже како се поп Саво и Сојић боре међусобно за њега, ко ће га придобити за сарадника и увијек тако у својој литератури изврће ствари у своју корист.

Послије ове лажи са стране 314. већ је покушао на страни 315 да исправи наведено и каже:

„Сојић је мене и Тодора Панића увјеравао да ће он нас увијек слушати, само он треба и даље да остане у своме крају".

Кад је Сојић одлазио са Озрена, на Брезицима је сиктерисао Тошу, а да га је нашао на Требави, не би се више Тошо на Озрен ни вратио. Милан Сојић је рекао да ће и даље остати под командом Озренског четничког одреда и његовог команданта Цвијетина Тодића и остао је.

Присутни на састанку у Требави су тражили од Тоше да одговори на питање гдје је Стеван Ботић, а не да он присутнима држи говор како он то сам каже на страни 313. ***Озренског партизанског одреда*** да се на то оглушио, као да није ни чуо питање. Сматрајући да је прошло много година од тог момента до писања књиге, Тошо још једном баца љагу на човјека паметнијег од себе, школованијег и бољег патриоту и на страни 314. пише:

„Стеван Ботић је уочи офанзиве сазнао за њу и заједно са неколико забушаната, побјегао за Рачићем". Ово је његов одговор који је услиједио након тридесет и четири године, опет лажан и нетачан.

Тодор Вујасиновић, приликом своје посјете Требави у сусрету са командантом Требовског четничког одреда, искључиво је хвалио Цвијетина Тодића и његову браћу на Озрену, само да би ишчупао хране и да га браћа Требавци не би ликвидирала ради његових поступака са Требавцима на Озрену.

На страни 315. Тошо каже:

„А ако би непријатељ напао требавски крај, имају да га дочекају и прихвате борбу".

Опет Тошо диже сам себи реп и проводи фукарлук, као да је он нека личност, а уствари је неподобни уљез који се у Требави понашао као просјак, само да би живу главу извукао. Требавски Срби знају зашто су устанак дигли, знали су се сами организовати и бранити своју домовину, а Тошу нису ни за шта питали, нит је он те наводе пред њима изрекао, него након 34 године то написао да би неко помислио како је Тошо био цијењен, а уствари је потпуно непотребан био.

Од дизања устанка, на свакој другој страни Тошо одржава савјстовање својих комуниста, па и на страни 312. своје књиге о томе каже:

„С комунистима који су са мном остали на терену споразумјели смо се шта да се ради. Ја сам на себе узео обавезу да разговарам са руководиоцима и борцима и да их припремим на скору могућност сукоба и расчишћавања ситуације у самом Одреду. Исто тако припремили смо Одред за ове акције дуж цијелог фронта".

Нешто слично Тошо изјављује и на страни 319: „А за мене је то била нова нада и охрабрење да ће ускоро доћи вријеме, које ће нам омогућити да рашчистимо са свим оним што нас је покушавало да омета на нашем путу ка побједи".

Тошо каже, ми народноослободилачка војска (партизани), ако некога и убијемо он је то заслужио. На страни 328. Своје књиге каже:

„МИШУ ИГЊАТОВИЋА СУ НАШИ СТРИЈЕЉАЛИ ЗБОГ ТОГА ШТО ЈЕ, НАВОДНО, СИЛОВАО НЕКУ УДОВИЦУ И ШТО ЈЕ НА СВОЈУ РУКУ ПОСЛАО НЕКИ НОВАЦ ПОРОДИЦАМА БОРАЦА ЗЕНИЧАНА. КАСНИЈЕ СЕ УТВРДИЛО ДА ЈЕ ОН НОВАЦ ПОСЛАО, УСТВАРИ, ПОРОДИЦАМА ОНИХ ДРУГОВА КОЈИ СУ ЗАЈЕДНО СА ШУМАРОМ БАКИЋЕМ ИЗГИНУЛИ У ГОСТОВИЋКОМ КРАЈУ".

Не може се човјек стријељати ако се не утврди његова одговорност, а овдје се види да је стријељан невин човјек, само на основу ријечи „НАВОДНО".

Мишо Игњатовић је био оно што је био и Богдан Јовичић и Кршо Петричевић и морао је бити ликвидиран по комунистичком закону.

Робијаш само мисли о злу и злу се радује, а тако ће му и бити. Исти је како он каже организовао протјеривање своје браће домобрана са дијела Какмужа и Петрова села па између осталог на страни 322 и 323. каже:

„Између бораца наоружаних пушкама и митраљезима ишли су борци са сјекирама и даскама".

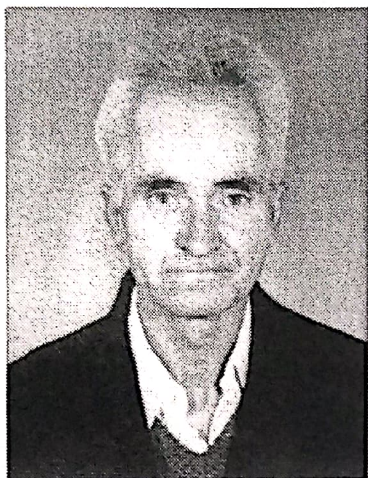
Па опет на страни 323. каже: „Заробљене домобране смо на брзину саслушали и пустили према Карановцу".

Озренски Србине, прочитај и успореди ко ти је већи непријатељ, домобрани који су осјекли дијелове Петровог села и Какмужа и држе у окружењу српску дјецу, старце и жене као таоце док су неке поубијали, или Тошо који је дао оружје Муратовим усташама у Тузли, а српски борци након седам и по мјесеци још увијек ратују са сјекирама и даскама. И поред успјеха, Тошо опет своју браћу домобране, усташку десну руку а српске крволоке, пушта на слободу уз гаранцију да им се ништа не смије десити. И не узима им оружје. Везано за ову ситуацију и стање на терену Тошо опет фантазира кад на страни 321. каже:

„Непријатељски положаји одсјекли су нас од готово најбогатијег и најплоднијег краја. У позадини непријатељовој остало је доста жена и дјеце, преко којих је он покушавао да дјелује на њихове мужеве и очеве који су избјегли нама. Непријатељ је нудио примамљиве услове за мирење и већ је нашао пут да те своје приједлоге дотури у нашу позадину".

Сваки нормалан човјек овдје види домобране који су заузели дио озренске територије, нормално приликом заузимања ове територије да је било жртава на обадвије стране, домобрани имају у окружењу дио становништва и држи их као таоце.

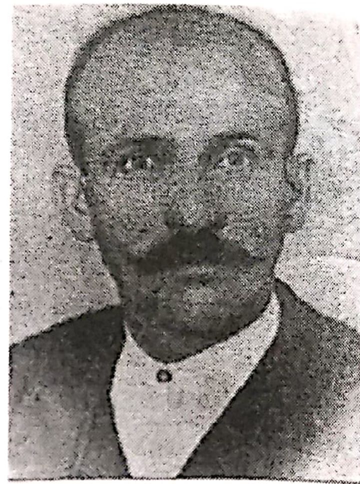
Каква је потреба домобрана да нуде, траже или моле за примирје противника, ваљда не смију сами да се повуку и напусте положаје без Тошиног одобрења. Након 34 године Тошо зна да су Озренци потиснули домобране, па сад кобајаги хоће да каже да је он знао да ће у тој акцији побиједити па није прихватио примирје.

Алекса Лазаревић
из Г. Раковца, истакнути курир Озренског четничког корпуса

Божо Петровић
из Г. Раковца, истакнути курир Озренског четничког корпуса

Богдан Јовичић

ПРИПРЕМА КОМУНИСТА ЗА ЛИКВИДАЦИЈУ БРАНИЛАЦА ОЗРЕНА

Да су борци озренских српских села чекали на Тошу и Мурата, ради припрема и дизања устанка на Озрену, устанак се не би никако ни дигао. Озренци, уљезе нису звали, јер су сами знали шта све треба чинити. Нису им потребне директиве и савјетовања КПЈ.

Тошо свагда пише и говори да је уз своју КП имао већину, што није ни приближно тачно, а доказаће се кад Тошо буде напуштао Озрен. Борци Озрена који су све спремили за устанак, сами су се подијелили у двије групе, ударили на Добој и ослободили га.

Други дан док су Тошини руководиоци (чаланови КП) били у Дубоком потоку, устаници су на Усори извели диверзију. Никакве логике нема да устаници питају своје госте шта треба да раде, јер то је била нужна потреба озренског становништва. Чим су комунисти видјели да се ствари одвијају успјешно и како треба, али без њих, настала је љубомора.

И од 24. 08. 1941. године, када је Тошо наредио Тодору Панићу да крене за њим са једном већом групом најпоузданијих људи и, уз то још група Муратових Хусињана, да би га штитили од устаника приликом срећивања стања у Дубоком потоку, од овога датума па све до 18.04.1942. године комунисти убијају једног по једног устаника и домаћина, повезују се са домобранима, усташама па и Нијемцима ради онога што су наумили урадити у априлу 1942.

године. Зато од почетка четнике блате, кањају, називају погрдним именима, а у збиљи четничке успјехе приписују себи.

Један једини комуниста који се стварно борио за Озрен био је Божо Спасојевић и погинуо је Тошином грешком.

Реалног и поштеног човјека , а можда је био и комуниста, Тошо у својој књизи најмање помиње, а то је Дедо Трампић. Вујасиновић је журио да њега има на свакој страни књиге, а у рату га није било ни на једној страни, али да би себе ставио на централну позицију, жури да напише најмање десет пута, како њега неко хоће да убије.

Сваки дан је пролазио поред наоружаних бораца, хапшен је и довођен Цвијетину осам пута, никад му није ништа фалило. Јован Тодић Брко кад је видио да овоме Цвијетин неће ништа, рекао је Цвијетину:

„Кад му нећеш ништа, нећемо га више ни хватати".

Тошо је наредио Спасоју Радојчићу-Пајки и још неким, комунистима да свакога онога ко неће у КПЈ одмах на лицу мјеста стријељају, али без свједока.

Написао је како он каже пријетеће писмо, а ја бих рекао „пресуду за стријељање". На основу ове наредбе људи су убијани ни криви ни дужни. Кад комунисти кажу дај нам то и то, нема везе да ли то треба или ти то уопште немаш, теби је бити стријељан. Наш народ каже, кад неко нешта ради наопако и безвезе, да је тај осијерен. Тошо је имао жељу да својим савјетовањима осијери борце Озрена и да им нареди да се они сами међусобно поубијају, али му то није пошло за руком.

Послије ових свих покушаја и још тога више, Тоши је остало да путем тајних комунистичких савјетовања изнађе начин ликвидације, озренских команданата, командира, бораца и домаћина. Ову му је жељу испунио србомрзац Мурат десна Тошина рука. Ова два брата рођена добили су вијест да се пребаце на подручје Зенице ради договора о доласку бригаде. Тошо каже: „Вијест ме је много обрадовала. Кренули смо одмах".

Темпо је одржао савјетовање, на коме је у детаље претресена ситуација на Озрену и ријешено је да се на Озрен пошаље једна бригада да помогне у рашчишћавању с браниоцима Озрена. С озренске стране треба у акцији да учествује пет до шест стотина људи и исто толико од стране Зеничког одреда. Миљенко Цвитковић је рекао да ће бригада имати 700 људи. Речено је чим Темпо дође из Шековића доћи ће на Озрен са бригадом.

На страни 330 ОПО Тошо каже: „Одмах по повратку на Озрен одржали смо савјетовање. Сви смо много очекивали од доласка бригаде. Сматрали смо да број оних које би требало уклонити није велики, да ће Одред моћи одмах наставити борбе и да ће бити још јачи“. За ово вријеме чекања бригаде, Весо Радојчић и Симо Лукић су били задужени да из Требаве пребаце храну на Озрен коју је Тошо тражио, ради исхране те војне силе.

Тошо каже да је од срца прижељкивао да 2 пролетерска бригада пређе на Мајевицу, гдје је већ било 6-7 хиљада партизана. Очекујући долазак бригаде Тошо је одржао опет како он каже савјетовање и како сам каже: „Сви су знаци говорили да ће Цвијетин Тодић изазвати неред и изазвати цијепање Одреда.

Наводно Цвијетин је рекао: „Ено, они хоће нас да убијају поштене Србе, већ су побили неке наше команданте и официре, па сад хоће и нас“.

Ето видите зашто он не воли Цвијетина, зато јер Цвијетин све зна што комунисти раде и спремају иза леђа. Тошо иако зна да је све што Цвијетин каже истина, он каже: „Узео сам одмах ријеч и брзо успио увјерити људе да је оно што Цвијетин прича или најобичнија његова злонамјера, измишљотина или неко намјерно подметање“.

Сви присутни су знали шта се све спрема Одреду иза леђа и да Цвијетин говори истину, али Тошо упорно доказује да је луд.

Док Тошо муку мучи у Брезицима и очекује курире из Мајевице, Бирча, Шековића, Власенице, Романије и осталих окружења са партизанским јединицама, дотле Мурат обилази ова мјеста и припрема људе и јединице који требају извршити удар на браниоце Озрена.

Прво су упућени људи из Бирчанског одреда и то Рајко Богдановић који је имао задатак да упозна сектор другог батаљона и уходи Цвијетина Тодића како би га у датом тренутку на сигнал Тоше и Мурата ликвидирао. Други је био Леон Фликер звани Лука чији је задатак био да упозна источни сектор Озрена и постављен је у петровачкој чети како би упознао Цвијетинове саборце и сараднике. Потребно је било испитати пулс бораца и припремити их да губитак Цвијетина не представља никакав губитак и почео је на томе активно радити. Међутим кад је Богдановић упознао сектор дејства другог батаљона, борце другог батаљона и команданта Цвијетина Тодића, није се могао начудити њиховим успјесима и храбрости Цвијетина Тодића. Рајко Богдановић када је упознао људе и ситуацију био је

захвалан Тоши који га је послао у јединицу и команданту Цвијетину Тодићу који му је постао животни идол. Рајко је упозорио људе да су њихови непријатељи већи у Брезицима него што долазе у оклопним возовима.

Човјек којега је Тошо послао у 2 батаљон да уходи Цвијетина и саборце и да на Тошину команду ликвидира Цвијетина Тодића, по Цвијетиновом наређењу пресрео је курира који је долазио из зеничког краја и прочитао долазећу пошту, што је пренио Цвијетину. То је био Рајко Богдановић.

И опет Тошо на страни 343 каже, тако је Цвијетин на основу овога писма покушао да изазове против нас нерасположење и да нас окриви као људе који су први почели да нападају.

Тошо овакав какав је био већу би „славу" доживио да је у Јасеновцу радио као и његови савезници усташе и опет би рекао да је исправан.

Да би српску земљу натопио српском крвљу, Тошо је имао једино повјерење у Весу Радојчића и Мурата. Овога пута је послао Весу Миљенку Цвитковићу у Зеницу како би убрзао ствар. Када је се Весо вратио 10. априла на Озрен, како Тошо каже донио је радосну вијест, бригада долази за дан-два. Комунисти су требали да нападну кривајску долину ноћу 12/13. априла, како би пролетерска бригада прошла несметано и била одморна за покољ браниоца Озрена, али то нису направили.

Како год нису извели Кривајску акцију у децембру мјесецу, тако исто неће извести ни ову акцију, нити ће изводити акцију кад се пролетерске јединице буду повлачиле назад пред четничким нападом, јер Тошо који је како он каже требао да командује у нападу са 500 људи, није ни знао кад је бригада стигла ни куд је прошла.

Тодор на страни 344 ОПО каже ово: „Тринаестог априла, око подне пошао сам према Г. Бријесници, гдје су ме имали сачекати Тодор Панић и Ђорђе Симић. Кад сам стигао у Ненiће, гдје је требало да се налази командно мјесто, срето једног борца из 5 батаљона и сазнадох од њега да су тога јутра дошли неки партизани, из зеничког краја.

Није ми било јасно о каквим се партизанима ради. Кад сам нашао Ђорђу Симића он ми рече да је заиста бригада стигла и да ју је довео Темпо. Био сам узбуђен, горио сам од нестрпљења да видим ко је све дошао".

Из друштвено политичког Тошиног рада, васпитања и преваспитавања, морално политичког уздизања савјетовања комуниста на Озрену овај наслов у његовој књизи ОПО, требао је да заузме друго мјесто одмах послије дизања устанка. Да би Тошо и Мурат остали на Озрену, омасовили и ојачали своју партију и формирали „озренски партизански одред" одмах је било потребно довести некакве пролетерске бригаде да побију на Озрену устанике који неће у комунистичку партију, како би Тошо и Мурат стекли углед, ауторитет и постали стварно носиоци и руководиоци устанка на Озрену.

Иако су се обадвојица дали одмах на овај посао, ствари су ишле посве споро.

Како Тошо каже, тешко је било успоставити контакт са партизанским јединицама на Романији, Власеници, Шековићима, Мајевици, Требави, Крњину и Теслићу кад је Озрен представљао ратно острво.

Само су се користиле прилике и коридори када четници направе пробој и ослободе неку територују, да се упуте курири и патроле, Мурат или Тошо или оба заједно да упознају партизане около како на Озрену ратују четници. Нимало им није било лако, морали су поред свог посла кога нису имали на Озрену још измишљати многе лажи да би сви около стекли погрешну слику о озренским борцима све поруке и депеше које су курири носили биле су тајне за све борце Озрена и њихове команданте никад се није смјело знати шта уљези спремају.

Исти су били упорни у својим наканама и стварно су радили на томе да разбију српско јединство озренског народа и бораца. Након свеукпуног и свеобухватног ангажовања мноштва курира, Мурата и његових Хусињана, Весе, Игњата и много других, Тошо је осјетио тренутну радост када су му обећали са Романије пролетерску бригаду од 700 људи, ударни батаљон Милоша Поповића, ударни батаљон Муратов. Ужурбано је припремио своје симпатизере на Озрену када је чуо да су на Мајевицу дошле двије ударне бригаде партизана за евентуалне потребе при ликвидацији озренских четника.

Да би обезбједио слободно кретање са Романије на Озрен бригаде, која је тражила искључиво српску крв, Тошо каже на страни 344. Свог ***Озренског партизанског одреда***:

„Ми морамо да нападнемо кривајску долину ноћу 12/13. априла и да је заузмемо заједно са Зеничким одредом који ће напасти с југа. Кроз коридор који ћемо на тај начин створити треба да прође бригада, по могућности без борбе".

А на страни 330. Тошо каже:

„Одмах по повратку на Озрен одржали смо партијско савјетовање. Сви смо много очекивали од доласка бригаде, сматрали смо да број оних које треба уклонити није велики ...."

Ваљда сваки нормалан човјек може извести закључак о томе какве су биле намјере и циљ Комунистиче партије. Зар је било потребно на тако мали број људи Озреднског одреда довести бригаду од 700 људи, ударни батаљон Милоша Поповића, ударни батаљон Муратов, а ту су биле и снаге из окружења Озрена које су чинили домобрани дуж ријеке Босне и Спрече од Завидовића до Лукавца и плус 6-7 хиљада људи на Мајевици?!

Поред низа акција које је организовао Тошо, у којима су му комплетне јединице гинуле, ево и овога пута он уопште не зна шта ради, није знао да је кривајска долина слободна, није знао да је бригада дошла и џаба је замарао толику масу људи.

И то је војни стратег који је желио по сваку цијену на чело озренског одреда? Тошо уопште за свог живота није схватио колико је глуп, мислио је да ако нешто сам са својом партијом ради људима иза леђа, а ради се о њиховим животима, да ти људи не знају ништа и да само њему ,највећој хуљи, вјерују.

Да је имало био при памети, не би толике глупости написао након толико година послије другог свјетског рата.

Тошо у својој књизи све те своје зле намјере описује и набраја, али га савјест не гризе што је све радио погрешно. Увијек људима иза леђа припрема смрт, али када они то предухитре и избјегну, онда он њих назива издајицама, цјепачима, непријатељским савазницима итд. Нема тога инструмента и мјере којом се може измјерити комунистичка поквареност, пексинлук, подлост, злонамјерност, крволочност, издајство, глад за влашћу, небрига о народу, мржња другога, дезертерство и много тога.

Да је Тошо имао стида, не би сва своја недјела и срамоте описао, али ето када није хтио збиљски ратовати, хтио је то надокнадити писањем, али опет погрешно.

На почетку странице 342. Тошо прича како је Цвијетин покушао да изазове цијепање, а не пита сам себе зашто је Цвијетинов батаљон

дупло бројнији него остали батаљони; он неће да каже да су се на Цвијетина често лијепили људи чим га упознају. Тошо није ни знао колико може да има један батаљон бораца, он је само знао да он и Мурат и његових 15 комуниста чине непостојећи „Озренски партизански одред“.

Поред Цвијетиновог упозорења упућеног Тоши да ради погрешне послове од како је дошао на Озрен, да његовом грешком људи узалудно гину, овај пут отворено заговара уништење цијелог Озренског одреда.

На истој страни Тошо показује своју поквареност, безобразлук и дрскост када на дну исте стране каже:

„Узео сам одмах ријеч и брзо сам успио увјерити људе да је оно што Цвијетин прича или најобичнија његова злонамјерна измишљотина или неко намјерно подметање, јер ако су пратизани негдје некога стријељали, онда је он то сигурно и заслужио“.

Зар у овоме није сам себи рекао да је бозобразан, да говори шта све припрема и када му неко да примједбу на то што ради, он каже да је то лаж и подметање.

Из ове претпосљедње реченице се види да је Тошо са својим комунистима наређивао ликвидацију људи из разноразних разлога па и ликвидацију оних који нису хтјели у њихову партију, као што су Лука Пливчевић, Млађан Радојчић, Лазо и Живко Радојчић, Богдан Јовичић, Кршо Петричевић и многи, многи други.

Видјевши да је промашио читаву бригаду и читаву Кривајски долину, Тошо жели да допуни чланак овога наслова и оним стварима које не припадају овоме наслову и које уопште нису истините. Критикује команданта попа Саву и команданта Сојића, који му нису дали подршке у његовој намјери, па наводи како они хоће сарадњу са усташама и Нијемцима, а о томе нема никаквих доказа. Затим, на страни 327. своје књиге измишља причу о некаквој породици од пет чланова који су се наводно сакрили од усташа у један снијегом затрпан трап. Никакве везе са истином то нема, јер би, прије свега, траг по снијегу открио мјесто скривања, а друго, у један трап се не може сакрити ни једна особа, а камоли пет особа. Како ово не би неко провјерио, Тошо се намјерно не сјећа имена човјека који је пребацивао курире и мање групе људи.

Ево још једне неистине у истом чланку, која такође нема везе са насловом. На страни 332. Тошо каже:

„Већ 29. марта, између Карановца и Сочковца дочекали смо један мјешовити воз. Том приликом смо заробили једног њемачког подофицира и три војника док је један подофицир погинуо".

На стани 337. Тошо поново демантује сам себе и предочава депешу коју је сам себи прилагодио, без основних података, а на истој страни каже:

„У извјештају који је станица Карановац упутила Равнатељству за промет 29. марта 1942. године каже се да је због квара локомотиве 28. марта у 16,10 часова стао воз између Карановца и Босанског Петровог Села, да су послије тога у воз упали устаници и напали особље воза и војна лица у њему итд, итд.".

Имао је времена тридесет и четири године да прилагоди датум и узрок догађаја, и опет је промашио, као и увијек кад лаже.

Након 34 године, знајући исход борбе између комуниста издајника и озренских четника, Тошо поново прилагођава наслове, изразе, ријечи и ситуацију.

У првом реду онолику масу људи које је припремио за издају и удар на, како он каже мали број људи на Озрену, већ назива БАТАЉОНОМ (сиц!). Када се срео с том јединицом, сав сретан, познао је Мурата са којим је био сваки дан,ваљда га је био заборавио. Војни стратег и војсковођа као што је био Тодор Вујасиновић, да би ухапсио и ликвидирао Цвијетина Тодића, Ђокана Шарчевића, др Бранка Стакића, учитеља Мирка Топића, Богдана Јовичића и Кршу Петричевића, значи укупно шест људи, у које како он каже народ није имао повјерења, припрема читаву армију.

Док је ходао по озренским селима, каже Тошо, видјело се да „људи једва чекају да ме виде", а када је стигао у Стријежевицу, о чему прича на 351. страни своје књиге, он кроз хумор каже:

„Почео сам да их грдим и да им приговарам како су смјели да заузму такав став и да запосједну положаје када знају да према њима иде командант њиховог одреда".

Иако су све борбе (напади и одбране) на подручју Озрена успјешно вођене и окончане на свестрано задовољство бораца и становништва, лудом Тоши је био једини циљ да се ти борци зову партизани, што је било немогуће, као и да он буде командант тог одреда, што је такође било немогуће. Тодору Вујасиновићу у то вријеме били су неопходни психијатри и психолози који би му нешто мало могли помоћи јер је исти био потпуно у „офсајду".

Тошо је хтио да буде мудар, а памети нема, он би све Србе које жели побити сазвао на Брезике, тобож на савјетовање, довео у окружење читаве армије и побио. То се није десило јер је сваки борац од првог до последњег био од Тоше паметнији и прозрео његове намјере. Нико се начудити не може, зар само ради назива „партизани" и функције командант-робијаш припрема и чини толико зло. Тошо „охрабрује" своје симпатизере па макар у књизи, пише да су потјерали четнике према Остравици и Липцу, што опет не стоји. Светислав Николић у ***Немирном осињаку*** каже да су четници послије прогона пролетера опљачкали Брезике, што значи да су ту и били. Овдје је израз пролетер дошао до пуног изражаја, наиме, када су их четници узели преда се, бјежали су све један преко другог. Како Тошо пише:

„Остали су тада били растурени и мало ко од њих је могао да нас стигне".

То му је једина истина, а четници су из штаба покупили своју опрему и преселили штаб у Бољанић ближе ватреном положају.

Из свега овога се види колико је Тошо цијенио Цвијетина Тодића, његову способност и храброст, чим је имао толики страх да се обрачуна саовим, само га није волио јер није био комуниста и није Тошу признавао као команданта.

УНИШТЕЊЕ ВИШЕГРАДСКЕ БОЈНЕ

У књизи ***Немирни осињак***, на страни 115. стоји:

„Трећег фебруара командир Липачке чете примио је из Стријежевице извјештај да се њихова и Трбучка чета морају да повуку дубље на нове положаје ка Озрену, због осјетно јаког притиска непријатељских снага, потпомогнутих Нијемцима са Трбука, Рјечице и Пакленице“.

На овакав извјештај командир Липачке чете Игњат Радојчић није реаговао. На страни 116. ***Немирног осињака*** стоји:

„У рано јутро трећег фебруара 1942. године из команде Другог батаљона стигло је наређење да све чете буду у строгој приправности и да обрате пажњу на положај са леђа. О томе је телефонски касније стигло тачно обавјештење из штаба Одреда. Сувопољани су се повукли са положаја и склонили под Конопљишта, Липчани под Брезике, Придјељани између Конопљишта и Брезика“.

Светислав Николић каже, да су у жестокој борби Липчани и Придјељани потпуно десетковали усташе, јер је и он Липчанин. Па онда каже да, послије разбијања усташке бојне, Липчани, Придјељани и Сувопољани су поново заузели положаје које су имали пред повлачењем испред Нијемаца. Овом задњом реченицом Светислав хтједе да припише и Сими Лукићу овај успјех а уједно и Сувопољанима. Вели, кад сам рекао да су Липчани и Придјељани десетковали усташе ,а нису, да уз њих прислоним и Сувопољане. Кад каже да су поново заузели положаје које су имали пред повлачењем испред Нијемаца, назире се њихов стварни положај под Брезицима, како је већ написано, а то је око 15 км од мјеста гдје се одвијала борба.

Овај исти случај Тошо описује у двије варијанте. Прва је: „Главни ударац задат је једном батаљону домобрана, такозваној Витешкој бојни бранилаца Вишеграда. То је био онај фамозни батаљон који је неколико мјесеци с успјехом одолијевао четничкој опсади Вишеграда и тако стекао своје 'витештво' које је усташка пропаганда растурила на све стране. Тај батаљон је тада формално збрисан са Преслице тако да су његови разбијени дијелови успјели да се прикупе тек у Добоју“.

Друга варијанта је:

„Исто тако, примио сам и извјештај о ономе шта се збило у Липачком троуглу, испод пресличког друма. Домобранске јединице, које су смијениле Нијемце на тим положајима, покушале су да се ту утврде и да запосједну неке положаје с којих су Нијемци отишли не чекајући домобране. Тај моменат наши су одлично искористили. Борци 2 и 3. чете 2 батаљона напали су поново 'Вишеградску бојну' чији су се разбијени дијелови били прикупили и поново упутили на Липачке положаје. У неодољивом налету наши су разбили овај домобрански батаљон и натјерали у бјекство према Добоју. Том приликом једна домобранска чета је скоро уништена.Најжешћи ударац задат је непријатељу под Преслицом код Илијиног гроба".

Прво и прво, ниједан аутор не зна гдје је Преслица нити лично знају како се одвијала борбена ситуација, нити су им извјештаји били тачни.

Овде је комадант 2. батаљона Цвијетин Тодић знао да непријатељ наступа од Рјечице преко Трбука, Пакленице, Осојнице, Стријежевице и Придјела према Добоју. Знао је да је то „Витешка бојна" комбинована од усташа и Нијемаца. Кад је видио да на његову команду комунисти не реагују него бјеже са својим четама што даље од сусрета са непријатељом, било му је јасно да нема од њих помоћи. Одлично познавајући терен, распоредио је и груписао борце по стријежевачким засеоцима Наранчићи, Лукићи, Лазукићи, Радићи, Блатњаци и Брезици. Овај распоред је чинио потковицу у коју је требало да упадне и упала је „Вишеградска бојна".

Наводи Светислава Николића у књизи ***Немирни осињак*** су диктат Игњата Радојчића, а извјештај о овој бици, који је добио Тошо, такође је извјештај Игњата Радојчића, али се опет не подударају.

У првој својој варијанти Тошо хоће да каже да четници нису борци јер су усташе одолијевале њиховој опсади Вишеграда. Овдје озренски четници дотукоше и Нијемце и донесоше Тоши радост, а он опет написа да су то урадили дезертери, а Цвијетина и командира Прве чете неће ни да спомене да постоји.

Никакве смјене непријатељских јединица није било, како то Тошо каже, да су Нијемци напустили положаје. Истина је да су усташе и Нијемци били у пролазу према Добоју. Комунисти, знајући да ће се обрачунати са четницима на Озрену, стално изостављају, појединце, поједине јединице и њихове успјехе у борби, четнике оцрњују и блате, а њихове успјехе приписују себи. То је права

Јосипова методологија, који је и своје комунисте прво кањао па затим искључивао из КПЈ а онда ликвидирао. Николић наводи да је по шумама и поред путева остао велики број мртвих и рањених војника. То је тачно, али то су Липчани и Придјељани видјели тек 6. фебруара 1942. године кад су се вратили из склоништа.

Из овог текста, који је писао Светислав Николич у ***Немирном осињаку***, као и из текста који је писао Тошо у ***Озренском партизанском одреду*** види се неизмјерно задовољство и радост због уништења „Вишеградске бојне“. Неком је јасно одмах, а неко би требало овај текст прочитати бар још један пута, па да види праву истину.

Лијепо на страни 115 и 116. у ***Немирном осињаку*** пише:

Цвијетин Тодић, командант другог батаљона, је преко своје обавјештајне службе сазнао први да наилази злогласна „Вишеградска бојна“. О свему овоме је обавјестио своје три чете (Липачку, Сувопољску и Придјелску) путем командира Липачке чете Игњата Радојчића и упозори да треба заузети борбени положаје како би могли дејствовати у моменту наиласка ове домобранске формације. Међутим, Игњат Радојчић, члан КП, када је примио обавјештење и наредбу од свог камаданта Другог батаљона, Цвијетина Тодића, није ништа рекао другима, а ништа није ни подузео него је назвао Брезике и обавијестио о томе Тодора Вујасиновића.

Тодору Вујасиновићу је било потребно мало више времена да ову информацију провјери.

Кад је се Тошо увјерио да је истина да наилази „Вишеградска бојна“, није звао камаданта Другог батаљона, Тодића, него је назвао члана КП Игњата Радојчића са којим је се договорио да се Сувопољани повуку под Конопљишта, Придјељани између Конопљишта и Брезика, а Липчани под саме Брезике, ближе Тоши.

„Вишеградска бојна“ је наилазила дуж пруге и цесте од Маглаја до Трбука, затим од Трбука преко Осојнице, Стријежевице, Придјела и Липца према Добоју.

Комунисти су знали куда се усташе крећу и зато своје комунисте склонили 15 километара даље од маршуте којом се креће „Вишеградска бојна“, тако да оставе Стријежевачку чету односно Цвијетина Тодића на цједилу.

Послије бјекства ове три чете, Стријежевљани су морали прихватити борбу прса у прса.

Слиједи истина.

На страни 116 командант Другог батаљона, Цвијетин Тодић, са својом обавјештајном службом и извиђачима је са сигурношћу утврдио да ће наићи њемачке и усташке јединице преко Стријежевице према Добоју и наредио да се Липачка, Придјелска и Сувопољска чета повуку у заклон и сачекају непријатеља. Ово обавјештење комунисти нису хтјели прихватити док нису то исто обавјештење добили од свог ментора, комунисте Тоше, са Брезика. Ове три чете, када су добиле обавјештење од Тоше, оне су, по Тошином и Игњетовом договору. побјегле, Сувопољани у Конопљишта, Липчани у Брезике, а Придјељани између Конопљишта и Брезика. Бјежање ових комунистичких јединица са Преслице, кроз Дубоки поток и Конопљишта снимили су и Нијемци и усташе, а Мурата и његову групу Хусињана су снимили како бјеже према Маглају (страна 533. на средини у књизи ***Озренски партизански одред***). Описујући уништење „Вишеградске бојне" у књизи ***Немирни осињак,*** аутор Светислав Николић намјерно заузима непријатељски и неограничено циничан став, као и Тошо, према борцима Трбука и Стријежевице у овој офанзиви, исто као и код ослобађања Добоја, диверзије на Усори и свим осталим офанзивама. Овај отровни,. дезертерски син, код формирања чета а касније код њиховог прерастања у батаљоне, уопште не спомиње борце Трбука и Стријежевице који су били окосница у борбама. Највеће и најжешће борбе су се водиле око Трбука који су управо бранили борци ова два села. Светислав Николић није учесник рата, а да је и био понашао би се као и његови рођаци и Тошо, стално би избјегавао рат. Пошто ова два несрбина нису знала, као ни Игњат Радојчић што није знао, како се одвијала ситуација са „Вишеградском бојном", могли су то преписати из непријатељске документације (стр. 528. до 545. у књизи ***Озренски партизански одред***). Пошто су оба намјерно изоставили Трбучане и Стријежевљане, овај пута морамо описати мјеста акције коју су извели:

Стријежевачка и Трбучка чета је на територији Стријежевице опколила пар њива које се називају „Мераје" преко којих пролази пут куда морају проћи наведене непријатељске јединице. „Мераје" се налазе између куће Дамљена Тодића, Горњег брда према Добоју и Преслице гдје су куће Стојановића. Када су Нијемци и усташе наилазили на подручје „Мераја", примјетили су да се неко испред њих налази и одједном је један од њих викнуо на њемачком „Ко је

тамо"? Бранко Тодић, Цвијетинов брат. је одговорио исто на њемачком да се на овој страни налазе усташе.

Када су добили одговор Нијемци су повјеровали и почели да наилазе на подручје „Мераја", брисани простор величине око 30 дунума.

Када су скоро сви непријатељски војници били на том брисаном простору, Цвијетин је издао команду за паљбу, гдје је до изражаја на првом мјесту дошао пушкомитраљезац Јован Тодић звани Брко, брат Милана Тодића. Кад их је Јован пустио све да нагазе на брисани простор, пошто су се кретали према њему, он је из свог митраљеза шарајући лијево-десно прво тукао позадину. И тако шарајући рафалима по непријатељским јединицама, уз помоћ још петнаестак својих сабораца, успио је потпуно потући непријатеља. Двадесет до тридесет челних непријатељских војника је успјело побјећи у правцу Придјела и Добоја.

Четници су, познавајући добро терен и прилике у свом селу, успјели сустигнути на подручју Ивановића још петнаест непријатељских војника и побити их, а ту су заробили и једног њемачког официра. (Ивановићи су једна голет на рубу Стријежевице, прије уласка у саму шуму према Добоју) Борци су заробљеног њемачког официра довели код куће Дамљена Тодића.

Иако је и најљепши непријатељ најружнији, овај официр је са плавом косом и униформом, чизмама и чиновима, изгледао као да је дошао на избор за љепотане.

Бранко Тодић је покушао на све начине да се с њим споразумије и добије било какве податке , али је све било узалудно, Нијемац није хтио проговорити ни ријечи.

Цвијетин Тодић је одредио мјесто у предјелу Пушћаница, између два велика камена, гдје Нијемца треба стрељати и тражио добровољце.

Одмах, ко из топа, јавио се Цвијетин Кандић и рекао је да ће он то учинити. Командант му није указао повјерење ради његове брзоплетости и лакомислености. Командант је одредио другог човјека за извршење овог задатка, чије име овдје нећу наводити због његове мале неспретности.

Задатак је био са пушком на готовс отјерати њемачког официра од куће Дамљена Тодића са цесте преко њиве зване Лијепе воде на удаљености од око 600 метара према Малој ријеци и стријељати.

Идући тако један за другим док су их остали посматрали, Цвијетин Кандић увијек радознао пратио их је обојицу.

Када су дошли до назначеног мјеста између два велика камена Нијемац је употријебио своју вјештину, за трен окренуо се и отео пушку своме пратиоцу. Цвијетин Кандић као да је слутио, своју пушку је држао на готовс и у истом тренутку опалио и убио њемачког официра. Дакле, што је суђено, суђено је.

Није ово све о уништењу „Вишеградске бојне".

Послије ове четничке побједе, усташки заповједник кад је сазнао да је „Вишеградска" бојна разбијена и да су њени припадници бјежали испред четника до самог Добоја, наредио је да се сатнија III бојне 5. п.п на челу са бојником Цвиљушићем и остаци прикупљени по Добоју од „Вишеградске" бојне, на челу са сатником Тутићем, одмах врате према Стријежевици и нападну четнике у предјелу „Ивановића". Борци ова два села, имајући на уму наредбу главног заповједника, да се послије заузимања ових села сва спале, а све становништво да се похвата и одведе у логоре, добили су још већу снагу и морал за уништење сваког појединца непријатељске војске. За заповједниково наређење је однекуд сазнао Бранко Тодић, Цвијетинов брат. Цвијетин је знао да би могла услиједити поновна усташка офанзива из смјера Добоја па је послао извидницу до стријежевачког „Висића". Исти дан око 16 сати извидница је примијетила надирање усташких снага из правца Добоја и повукла се према четничким положајима. Имајући у виду да се иза четничких леђа налазе српска села, српско становништво и њихова имања, четници су поново дочекали и разбили непријатељски напад. Разбијене и десетковане усташке снаге су до 17,30 сати поново стјеране у Добој.

Петог фебруара сатник Шрајбер са Селишта у Липцу јавља заповједнику I бојне 3. п.п, да су му борци напустили положаје на „Јазавцу" и отишли на „Вртлиће", бојећи се још увијек четника из Стријежевице. Ова информација је пренесена заповједнику 4. пјешадијске дивизије, који наређује да се бојна има одмах вратити да изврши задатак који је добила. Док је сатник Шрајбер примао ово наређење преко телефона, у том моменту му је побјегло 3/4 бојне према Добоју.

Заповједник I бојне 3. п.п. је одмах по овом сазнању направио рацију по Добоју док их није све бјегунце скупио у дворишту „Павелића дома", одржао им говор и упутио их поново сатнику

Шрајберу на „Вртлиће" у Липцу да поново заузму положаје на засеоцима Вртлићима, Селишту и Јазавцу.

И ову акцију, као и ослобађање Добоја и извођење диверзије на Усори, извели су озренски четници без присуства иједног комунисте.

У знак извињења за овај пораз, фотографије својих савезника, пуковника Густловића и пуковника Шушника, које су највеће зло нанијели озренском српском народу, Тодор Вујасиновић је, умјесто фотографија Цвијетина и Бранка Тодића, ставио у својој књизи ***Озренски партизански одред*** на страни 580. Заједно са својим комунистима.

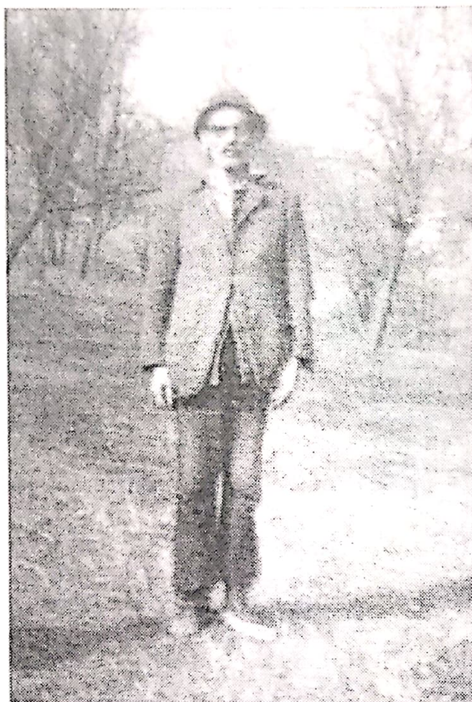
У овој акцији су учествовали српски борци из свих Стријежевачких засеока и Трбука, а нарочито су се истакла браћа Лазукић, Стјепановић, Јован и Милан Тодић, Бранко и Цвијетин Тодић, Богољуб Божановић, Цвијетин Кандић, Бранко и Симо Топаловић, Мирко и Раде Ђурановић, Митар С. Никић, Божо Топаловић и многи други.

У књизи Синови Озрена на страни 96. пише:

„Повјерење у властите снаге поново је повратио Цвијетин Тодић, сачекавши на Преслици 'Витешку бојну бранилаца Вишеграда', којој је то била посљедња битка. Вишеградски батаљон је збрисан са Преслице и потучен до ногу. Командант батаљона Тодић је на Брезике послао извјештај у коме је стајало да је преко 200 домобрана и усташа заробљено, а број погинулих није утврђен".

Тог момента на Брезицима се зачула пјесма. Деморалисани борци и на хиљаде избјеглица из долине Спрече, Криваје и Босне почели су да пјевају и извикују Цвијетиново име, које је те вечери добило митски ореол. Од четвртог фебруара 1942. године на Озрену је постојао само један вођа - Цвијетин Тодић. Он је тог дана Озренцима вратио пољуљани морал дјелима, а не ријечима, у вријеме када је Озрен био капитулирао, а комунисти су изгубили повјерење и код оно мало њихових симпатизера, а код народа Озрена нису га ни имали.

Ето ко је уништио Вишеградску бојну и њемачке јединице.

Јован Тодић
пушкомитраљезац

Марко Илић, Драго Копић
и Радо Марковић

Петар и Недо Бошановић

КОМУНИСТИ И ПАРТИЗАНИ ГУБЕ БИТКУ

Након осмомјесечне комунистичке припреме, како је то описано у књизи ***Озренски партизански одред***, у поднаслову *Припрема комуниста за ликвидацију браниоца Озрена,* дошло је вријеме да се акција оконча и прослави побједа.

Да би ову акцију извели, комунисти су морали обавити своје савјетовање на коме су дотјеране још неке финесе ради 100% учинка. Јест да Тошо рече на страни 344. своје наведене књиге „бригада је стигла", својим очима је видио и пребројао њене борце, ипак на страни 345. исте књиге каже *Ударни батаљон је стигао*, и наставља:

„Кренуо сам према кући за коју су ми рекли да се у њој смјестио друг Темпо са штабом. У соби са ниским троножцима, сједило је више другова. Мурат ме је представио високом мршавом човјеку. Био је то друг Темпо. Сјели смо да разговарамо.

Упитао сам Темпа да ли остаје на снази његово наређење за напад на долину Криваје, које ми је пренио Миљенко и да ли ће у тој акцији учествовати и Пролетерски батаљон. Темпо ми рече да Одред треба да изврши задатак, али да пролетерски батаљон у њему неће судјеловати".

Ово је трећа Тошина акција коју није извео, јер није била ни потребна док пролетери не побију оне који су на Тошином списку, тек онда кад се буду враћали у Зеницу.

Тошо наставља да прича да су одржали савјетовање на коме је он изложио ситуацију на територији Одреда.

„Договарали смо се како приступити чишћењу Одреда од некомуниста. Потребно нам је било још људи да омасовимо Пролетерски батаљон".

На страни 140. у књизи ***Немирни осињак*** Светислав Николић пише:

„Када је средином априла на Озрен стигао са Ударним батаљоном Светозар Вукмановић Темпо, борци су очекивали од његовог доласка много. Уочи самог напада четника негдје око 17. априла на Висић, у земуницу је навратио Петко Ђурић из болнице са Брезика. Петко је упознао борце са планом и намјерама руководства Одреда".

Припремио је Петко комунисте за напад на четнике.

„Ријешено је да батаљон већ у зору крене према Брезицима. Издата су наређења да се одмах ухапсе Богдан Јовичић и Кршо

Петричевић, као организатори убиства курира. Споразумјели смо се да треба ухватити др Бранка Стакића, учитеља Мирка Топића, Цвијетина Тодића и Ђокана Шарчевића.

Док се Пролетерски батаљон одмарао, Темпо ми је дао у задатак да организујемо савјетовање представника свих војних и позадинских власти, и да на то савјетовање позовемо што већи број утицајних људи с територије Одреда. На том савјетовању требало је да раскринкамо четничке цјепаче Цвијетина Тодића, Ђокана Шарчевића, Мирка Топића, др Бранка Стакића и друге. Пошто се Батаљон одморио, кренули смо да прокрстаримо с њима села око Преслице.

По проласку кроз Текућицу, продужили смо са Пролетерским батаљоном ка Стријежевици. Цвијетин је са својим људима заузео положаје изнад Стријежевице и врло је вјероватно да ће нам дати отпор ако кренемо напријед. Ишао сам према људима које је Цвијетин извео на положај. Рекао сам им да смо ухапсили Богдана и да ћемо га извести пред војни суд зато што је побио партизанске курире. Исто тако рекао сам им да ћемо за дан-два сазвати савјетовање на коме ћемо расправити сва питања и одлучити онако како буде хтјела већина бораца“.

Овдје су важна два момента. Први моменат је да Тошо ухапшеног Богдана већ осуђује на стријељање јер каже да је Богдан побио стражаре. Кроз цијелу књигу пише и говори да је курире побио Душан Милиновић из Коноплишта, али од Маринка Нешковића Грабље није Душану смио или није хтио ништа учинити.

Други моменат је кад Тошо заказује савјетовање у Брезицима мислећи да ће Цвијетин Тодић доћи комунистичким зликовцима у раље. То су само комунистички трикови на које је Игњат Радојчић преварио Тодора Цвијановића, и открио базу Ђорђе Цвијановића.

Тошо наставља:

„Поред редовних курира разаслали смо у села и нешто домаћих људи, оних који су се већ били јавили за бригаду, да тамо проагитују и настоје да прикупе још нешто бораца. Већ у рано јутро 18. априла почео је Пролетерски батаљон да се припрема за смотру. Управо сам завршавао неке послове кад ми јавише да су курири с водићима и оном групом Крајишника спремни за покрет, кад одједном на сјеверној страни села, тамо негдје око првих сеоских кућа, зачусмо убрзану пушчану и митраљеску паљбу.

То је Цвијетин са својом групом извршио препад. Упао сам међу борце једне чете Пролетерског батаљона која се у нереду повлачила изненађена жестоким нападом. Покушао сам да их задржим, али сам одмах увидио да ми то у овом часу неће поћи за руком. У згради штаба нисмо се могли одржати јер је грађена од јелових греда кроз које су меци лако пролазили, а нападач је већ почео да избија изнад Симића кућа. Удар који је извршио Цвијетин био је муњевит и жесток. И по несрећи он се сручио управо на борце који су у пролетерски батаљон дошли из Зеничког одреда.

Знали смо да је ова изненадна борба омела заказано савјетовање. Савјетовали смо се шта да радимо. Другови су се чудили како се могло десити да о Цвијетиновим припремама и нападу нисмо били на вријеме обавијештени, и то ми пребацивали.

Темпо је управо био ријешио да с ударним батаљоном кренемо против Цвијетина Тодића кад стигоше први курири 5 батаљона и зеничког одреда са поштом из Главног штаба упућеном Темпу. Другови из Главног штаба предлагали су Темпу да се с батаљоном што прије врати у Главни штаб.

Друг Темпо је одржао савјетовање на коме је донио одлуку да Ударни батаљон одмах напусти Озрен и пријеђе у зенички крај.

Они су оцијенили да нас је Цвијетин напао са три до четири стотине људи и сама чињеница да нас је изненадио прије него што нас је ико могао обавијестити о тим његовим намјерама, говори да на Одред, као савезника, Пролетерски батаљон не може рачунати. Мени је наређено да и сам одем са Пролетерским батаљоном и покушам да што прије скупим све другове из Одреда нарочито комунисте. Обавијестио сам их о покрету и наредио им да прикупе што више људи и пожуре да нас још до мрака стигну. Покушао сам то с мало наде. Остали су тада били растурени и мало ко од њих је могао да нас стигне. На Сташничкој ћуприји могли смо очекивати усташку засједу. Стакић или неко други обавијестио је усташке власти о нашем кретању и правцу. Извидница коју смо послали напријед није нашла никога ни на мосту ни око њега.

Неколико дана касније пребациле су се ове наше прикупљене снаге преко Коњуха у Шековиће. Цвијетин и његови савезници нашли су се брзо на окупу. Они нису имали великог избора , остало им је или да побјегну или да прихвате борбу и опредијелили су се за ово друго. И мада није био од оне врсте људи који се плаше борбе...“

На почетку овога посљедњег цитата Тошо ипак путем курира саберс још бораца како би формирао пуну бригаду. Иако је Пролетерски батаљон био спреман, Тошо се чуди како их је Цвијетин могао изненадити, а да нису знали ништа о Цвијетиновом нападу и припремама. Тошо је знао сто посто, а то је на пар страна и написао, да Цвијетин нешто спрема, само му се није могао супротставити. Пролетере као и увијек спасава депеша да морају хитно у Главни штаб и започету битку морају хитно напустити.

Тошо на свом одласку са Озрена одаде два признања.

Прво признање је кад каже да пролетерски батаљон не може рачунати на Озренски одред као савезника. И ово је доказ да на Озрену није било партизанског него четнички одред.

Друго признање је Тошо упутио озренском команданту и одао признање за храброст кад каже „Цвијетин је био од оне врсте људи који се борбе не плаше". Бјежећи с Озрена Тошо се плашио да га на Сташничкој ћуприји не сачекају савезници, усташе а по наговору Стакића, а кад је дошао на ћуприју, усташа нема ни на ћуприји ни око ћуприје, што значи да је опет Тошо изрекао лаж.

Поред оволико Тошиних лажи, он рече као што рече и Светислав Николић у своме Н***емирном осињаку,*** да су се четници повукли прво према Остравици па су опет од неког чули да се повлаче према Липцу.

Ја не знам која је варијанта тачна јер се ради о супротним правцима и смјеровима. Трећа је варијанта да су четници почели пљачкати, што говори да су четници као побједници били на Брезицима, само што тамо нису имали шта пљачкати.

Светислав у Н***емирном осињаку*** каже:

„Када је Цвијетин Тодић сазнао да је Ударни батаљон кренуо преко Озрена у правцу Криваје, одушевљен издајом, са још већим апетитом кренуо је у противнапад. Њему је било довољно да од Брезика не иде даље. Послије борбе настала је пљачка."

А Тошо каже овако: „Цвијетин је организовао на брзину један дио својих људи у такозвану летећу групу, с намјером да нас гони. Међутим тој његовој војсци није се много журило за нама. Стигли су само до Брезика. Ту су разоружали већину бораца Брезичана и опљачкали неколико кућа".

Сад се стварно види да су четници, послије побједе над пролетерима, били на Брезицима.

Пошто комунисти нису успјели формирати Озренски партизански одред, а такође нису успјели омасовити своју КПЈ, тако малобројно чланство КП, страховало је да на Озрену, како Тошо каже, острву, без контакта са партизанским јединицама, буде уништено. Мислећи да њима неко спрема зло, пуних осам мјесеци су свим снагама и уз помоћ својих савезника све зло свијета припремали цијелом Озренском одреду.

Стара народна пословица каже: „Зла се боји онај ко га чини". Њихова тајна сарадња са непријатељом, тајни курири и њихова тајна пошта и тајна партијска савјетовања, постали су јавна тајна цијелог Озрена. Јест да Тошо борце Озренског одреда назива борбеним и у суштини добрим, али необрађеним сељацима.

Човјек, ако ово није грешка написати, који је завршио само пет разреда основне школе, са оволико „много" школске спреме, омаловажава и потцјењује све и свакога, то се одмах види да са њим нешто није у реду. Тошо је завршио 4 разреда основне школе, а уписану Реалну гимназију (садашњу осмогодишњу школу) покушао је у четири највећа града БиХ да заврши па му тако паметном наука никако није ишла, једва је завршио тај први разред Реалне гимназије, односно пети разред Основне школе, који није задовољавао никакав услов за упис у било коју другу школу.

Оно што пише он или неко други да је завршио Српску православну богословију у Сарајеву, то је лаж, ту богословију је завршио његов брат Дејан. Ја не знам да ли има, и гдје, ђаволска школа, која производи, утваре, сотоне и авети, и акоТошо каже да је завршио ту школу, ја и цијели свијет ћемо му вјеровати. Богослов је пастир и проповједач православља и православне вјере, српства и српских вриједности, а не атеиста, невјерник, издајник и изрод српског народа и православља. Тај лажни богослов је на основу својих лажних књига и литературе, послије Другог свјетског рата вршио дужност министра жељезница у ФНРЈ па су му људи изгинули на изградњи тунела „Љескове воде" на прузи Добој-Бања Лука. Иако се то десило великим дијелом због његове грешке, исти није одговарао, јер за тако крупне грешке не могу одговарати људи који имају само пет разреда основне школе.

Тодор Вујасиновић, знајући да је претрпио пораз од далеко мање бројнијег противника и да су његови саборци бјежали један преко другога са Озрена, мора мало да ублажи ситуацију па ставља нови наслов: *Ударни батаљон је стигао.*

Читаоци који не знају величину и бројност бојних јединица треба да знају да је бригада четири пута већа од батаљона.

Наивни договор Тоше, Мурата и Темпа, да организују своје савјетовање на Брезицима како би подмукло побили српске браниоце, није уродио плодом па су кренули по Озрену да их нађу, а Бога су молили да их не сретну.

Ево шта каже о доласку његове ударне јединице на Озрен, Светозар Вукмановић Темпо у својим мемоарима које је објавио у листу „Ослобођење" и књизи „Револуција која тече (1), на страни 270, 271 и 272.

„Послије дужег колебања ипак сам одлучио да кренем на Озрен. Каснији развој догађаја показао је да сам погријешио.

Међутим, увјерио сам се да нам је потребно најмање мјесец дана јер нам нико од нових бораца не прилази. Све је то говорило да није требало да одлазим и покрећем батаљон са Романије. Али, умјесто да из тога извучем логичан закључак и да се вратим необављеног задатка, односно да послушам Вујасиновића савјет и да останем нешто дуже, упао сам у нову грешку.

Обилазак јединица на положајима углавном је добро прошао. Примили су нас наизглед пријатељски, одржали смо митинге са борцима, али сам читаво вријеме имао непријатан утисак да се не налазим међу својима.

Умјесто да се обезбиједимо од могућег изненадног напада, прилично смо се раскомотили када смо дошли у сједиште штаба одреда. Зато нас је неспремне затекао напад батаљона на чијем се челу налазио четнички настројен командант. Наш батаљон је био приморан да се повуче у нереду.

Умјесто конференције која је требало да се одржи управо тога дана, окупили смо се ради договора о томе шта нам ваља чинити. Вујасиновић је предлагао да са ударним батаљоном пођемо у потјеру за нападачима, да их казнимо и тиме учврстимо дисциплину у одреду. Наводи да је у нападу учествовао само један батаљон док су се остали држали пасивно. Нисам оспоравао Вујасиновићеве наводе, али сам указао да нам се нико није придружио. Чак нико није дошао на конференцију.

Све је то говорило да би смо лако могли бити изоловани и приморани да се по Озрену гањамо са четницима који добро познају терен и имају јатаке по свим селима. Нагласио сам да наши борци долазе из других крајева и да се не зна како би се држали батаљони

који су сада неутрални. Уколико би нас и они напали, могли бисмо се наћи у веома незгодном положају, на једној страни опкољени четницима, а на другој одвојени долином Криваје и Коњухом од осталих наших снага.

На тако уском простору за маневрисање могли бисмо бити уништени. Због свих тих разлога одлучио сам да се истог дана пребацим на терен Зеничког одреда.

Вујасиновић је предлагао да остане у штабу са групом бораца Озренског одреда: сматрао је да га четници неће напасти и да ће несметано обављати функцију команданта одреда. Пошто сам био убијеђен да би га четници одмах убили, наредио сам да се и он повуче са нама".

Темпо каже да је послије ликвидације четника требало реорганизовати одред смјеном неких командира и команданата и ништа више.

Тодор Вујасиновић у својој књизи Озренски партизански одред, на страни 349/350 ову реорганизацију одреда описује у своју корист и своју славу. Тошо одмах теоретски формира нови штаб Групе одреда за Требаву, Озрен и Зеницу. На чело тог штаба ставља сам себе а за политичког комесара Миљенка Цвитковића, итд.

Тодор одржа сам савјетовање и изврши реорганизацију одреда, а Темпо каже да нико од Озренског одреда за пет дана није приступио ударном батаљону, што га је довело у сумњу да ли на Озрену уопште има партизана. А умјесто заказане конференције (савјетовања) претрпјели смо напад и пораз од стране четника.

Темпо описује да је морао да се повуче јер је на Озрену поражен и да нема ни снаге ни тактике да се супростави четницима. Тошо све скупа замотава „у сарму" и каже да је из Главног штаба дошла пошта у којој се тражи да Темпо одмах мора да се врати у Главни штаб.

Са једне стране Тошо себе унапређује у команданта неког новог Групног штаба, а са друге стране не може да призна пораз од стране четника, него се курвенски вади на некакву депешу и да тобоже Темпови партизани морају напустити Озрен незавршеног посла. Ако је Темпо морао у Главни штаб, није морао Тошо и његови борци док не побију четнике, који су били расположени за борбу.

Оно што Тодор Вујасиновић и Светислав Николић пишу у својим књигама да је Пролетерски батаљон уз помоћ Озренских комуниста 18.04.1942. године потиснули четнике према Остравици и

Липцу, Светислав то на страни 14. ***Немирног осињака*** опет другачије говори:

„У рану зору 18.04.1942. године из правца Брезика чула се пуцњава и потмуле експлозије бомби. Поново су назвали Суво Поље из кога се јавио Мирко. Објаснио им је да су Текућичани још синоћ намјерно прекинули везу са Брезицима и да не дозвољавају да се она поново споји. Очигледно, четничка завјера је била ширих размјера и добро организована. Ипак у Липцу су се надали да Тодић није успио. Исувише су вјеровали у снаге наших у Брезицима и још више у опрезност и способност руководилаца, као што су Темпо, Тошо, Пашага и други – причао је Миленко. Ипак ситуација се измјенила. Око подне 18.04.1942. године са Преслице су се вратили неки борци који су отишли са Тодићем. Од њих су сазнали страшну истину. Тодић је са четницима напао на штаб и ударни батаљон на Брезицима. Причали су свашта. Један од њих је чак показивао и шубару Рефика Бешлагића“.

Не знам шта Светислав хоће да каже кад каже „чак показивао и шубару Рефика Бешлагића“. Ваљда се сјетио да Рефик није носио титовке. Како видите да је веза Брезици-Босанско Сухо Поље и обрнуто функционисала и да није била прекинута пошто се Мирко јавио. Али ипак је на основу те лажи, Игњат Радојчић послије тога стријељао Стојана Ђурића Марчићевића, наводно да је овај покидао везу, а како видите веза није била прекинута.

Са Брезика према Преслици и Липцу су побјегли комунистички настројени партизани који су растјерани на Брезицима и одатле однијели вијест своме остатку у Липцу и шубару Рефика Бешлагића.

И овдје се доказује ко је дигао устанак код Башче на Озрену, када се каже да је један од њих показивао шубару Рефика Бешлагића.

Пашага, Бешлагић и Трампић не могу представљати муслимански народ него су се повиновали Озренским устаницима, четницима, и прилагодили своје униформе и ознаке.

Истовремено су ухапсили лажно оптужене Богдана Јовичића и Кршу Петричевића, са намјером да Цвијетин и његова браћа крену према Брезицима, а они би им ударили са леђа и побили их. Међутим „памет царује, снага кладе ваља“, а пролетери не имадоше ни снаге ни памети па упадоше у Цвијетинову клопку у Малој Ријеци. Када су упали у окружење, Цвијетин им је поставио услов да се ослободе из затвора Богдан Јовичић и Кршо Петричевић,па ће и он њима ослободити пролаз према Брезицима.

Подмукли и безобразни комунисти су се и овдје послужили лукавством. Када је Цвијетинов ултиматум стигао на Брезике, а знајући да им је комплетна ударна јединица у окружењу, из Брезика су јавили да су Богдан Јовичић и Кршо Петричевић пуштени. Цвијетин наивно, обрадован овом виješћу и гледајући јадне и чемерне Темпове и Тошине борце, деблокирао је пролаз и пропустио их према Брезицима, али им је подвукао „уколико ми будете слагали и не будете ослободили Богдана и Кршу, бићсте протјерани до Зенице".

Уз чврсто обећање да су стварно ослобођени Богдан и Кршо уз захвалност четницима, пролетери су наставили пут; на њих није ни метак опаљен.

Међутим кад су четници сутрадан стигли на Брезике, комунисти су погазили своју часну ријеч и претходног дана у предвечерје стријељали Богдана Јовичића и Кршу Петричевића, ни криве ни дужне.

Ову казну није изрекао Војни суд јер га нису ни имали, него су крволоци самоиницијативно извршили стријељање Богдана и Крше у знак „захвалности" Цвијетину и његовим људима који су им опростили живот.

Вијест о ликвидацији Цвијетинове десне руке,Богдана Јовичића и Крше Петричевића, донијели су са Брезика у Стијежевицу Саво Гајић и Милан Недић, навече око 10 часова. Прије поласка на Брезике Цвијетин је окупљеним борцима одржао кратак говор. Било је то у један сат послије пола ноћи:

„Браћо Озренци, добио сам вијест да су комунисти синоћ око 17 часова убили нашег великог борца, узданицу и Србина, Богдана Јовичића. Тај злочин извршили су јуче након одласка из Стријежевице, не чекајући савјетовање које су заказали за сутра. Ево ту су Саво Гајић и Милан Недић са Брезика, па нека вам кажу шта се десило и како је народ на Брезицима огорчен. Браћо, немамо другог избора него да одмах кренемо и да разбијемо ту багру која је дошла на наше прагове да нам скида главе".

Борци-добровољци су покличом „Идемо браћо" поздравили командантов говор и кренули према Брезицима.

Ова кап није превршила само чашу, него читаво море, ништа друго није остало него чишћење Озрена од сотона. Пролетери су знали шта су урадили и шта ће Цвијетин урадити; били су у стопостотној борбеној готовости и приправности. Кад је Цвијетин

18. априла 1942. године распоредио своје борце и у муњевитом нападу разбио и растјерао ударне пролетерске јединице ,чији су борци бјежали један преко другога, како Тошо каже на страни 359 своје књиге:

„Обавијестио сам их о покрету и наредио им да прикупе што више људи и пожуре да нас још до мрака стигну".

А Тошо, што пише да се Цвијетин са својом јединицом повукао према Липцу, то је чиста лаж јер да је отишао Цвијетин према Липцу онда би Тошо и Темпо били побједници и остали на Брезицима и Озрену. У оваквим случајевима пролетери обично добијају депешу да се морају повући на друге положаје.

Читаоче, прочитај цијелу књигу ***Озренски партизански одред,*** треће допуњено издање и доћи ћеш до закључка да су малобројни комунисти, жељни власти и свог утицаја, правили смицалице, ликвидирали људе, омаловажавали појединце па и групе и њихове успјехе приписивали себи, фалсификовали документе и депеше, убијене борце по Тошином наређењу сахрањивали у партизанске гробнице, лагали и каљали образ српских бораца, испоручивали оружје и муницију усташама, цијело вријеме рата сарађивали с домобранима, десном усташком руком, ослобађали заробљене домобране који убијају српску нејач и пале им куће, а људе који неће у КП ликвидирају, стално се тајно договарају, шаљу тајне курире који српским борцима носе смрт, праве смицалице и кад бјеже кажу да гоне, итд, итд,

Од КНОЈ-у и УДБ-и па, касније, и Јосиповој милицији, ниједан учесник, очевидац ни свједок није смио рећи ни ријеч истине о комунистичким недјелима на Озрену у вријеме Другог свјетског рата.

Ето тако је то било у најкраћем. Темпо и Тошо закажу савјетовање, а кад Цвијетин дође они побјегну.

Ђокан Шарчевић

Душан Станојевић

Лука Тодић

Група бораца из Осојнице-са командиром Симом Митровићем

СТАЊЕ НА ОЗРЕНУ ПОСЛИЈЕ КОМУНИСТИЧКЕ ИЗДАЈЕ

На страни 128. ***Немирног осињака*** пише:

„Пуних осам мјесеци Озренски партизански одред је живио, ратовао и држао велики дио ослобођене територије у обручу јаких непријатељских гарнизона у овом дијелу источне Босне".

И овдје комунисти користе правила да више пута написана и изречена лаж, постаје истина. Све ово написано морало је бити истина док је био жив Јосип Броз, његов КНОЈ, УДБ-а и милиција, јер права истина није се смјела ни рећи ни написати. Свако онај ко би рекао да су др Младен Стојановић, Сава Ковачевић, као и они који су у овој књизи наведени, као и многи други, страдали од стране партизана и комуниста, отишао би тамо одакле никад више не би видио ни сунца ни своје породице. Све је ово тактика и политика комунистичких партизана што су је и за вријеме рата проводили. На Озрену од 23.08.1941. године па све до 1945. год. све нападе, диверзије, акције, борбе, гоњења и одбране од непријатеља изводили су Тошини „необрађени сељаци" српски устаници Озрена, једина регуларна војска Југославије на том терену, а звали су се четници. Више нема потребе ни спомињати партизане, јер они тек на крају рата долазе на Озрен као непријатељи озренског народа и окупатори Озренске територије. Комунисти, када су напустили Озрен и оставили српски народ на милост и немилост, сви они који су отишли и онај мањи број који је остао углавном код својих кућа, ипак су међусобно одржавали контакте и у потаји наставили да спремају и чине зло браниоцима Озрена, а самим тим и српском становништву Озрена.

На страни 135. ***Немирног осињака*** пише:

„Тодор Панић, Симо Лукић, са преосталим комунистима, имали су задатак да у илегалним условима продуже борбу против озренских четника. Игњат је био члан КПЈ па му је Симо давао задатке да од најпоузданијих људи у Липцу организује десетине наоружаних бораца која ће бити спремна да на њихов позив крену у оружани обрачун против четника. Међутим, како су се догађаји касније одвијали, недостајало је искусније и енергичније војно-политичко руководство. Акције које су припремали биле су превише споре, без чвршће организоване и јединствене команде".

Како се види из овог цитата непријатељ је знао водити политику, како сачувати своју стражњицу, знао је измислити зло и припремити га, али није имао бораца да то изведу. Комунисте више није интересовао ни Озрен ни народ Озрена, ни Нијемци, ни усташе ни домобрани који су још увијек ту били и нападали озренску територију.

На страни 137. ***Немирног осињака*** стоји:

„Успостављајући своју команду четници су одмах у Горњем Сувом Пољу разоружали Симу Лукића и Јову Митровића. Концем априла 1942. године по наређењу Цвијетина Тодића четници су ухапсили Симу Лукића и спровели у затвор који се налазио у подруму куће Симе Ђурића. Неко вријеме он је остао у затвору, али на интервенцију Симе Ђурића, који је као кум и добар пријатељ Цвијановића, успио убиједити четничког команданта Ђорђа Цвијановића да Симу спаси од смртне казне.

У хајци за Симом и Јовом, четници су у Сувом Пољу вршили незапамћен терор над борцима и њиховим породицама које су биле присталице НОП-а. Хајка на сувопољске људе привржене НОП-у није престајала".

Из наведеног цитата се види да су четници имали Симу Лукића у својим рукама скоро свако десет дана и, да су га хтјели убити, сигурно би га убили, али се види да им то није био циљ, нити су имали разлога ни потребе да над таквим као он и народом врше било какав терор или хајку.

Ево још једне комунистичке хиперболе. Кад је аутор ***Немирног осињака*** сјео са Радом Цвјетковићем у кафани у четири ока Радо му је испричао своје „успјехе" послије повлачења из борбе против окупатора. На страни 139.Николић биљежи:

„Непријатељ је у току 1942. године (односи се на мјесец јуни) почео градити велике бетонске бункере поред жељезничке пруге дуж комуникације Добој-Тузла. Један од таквих бункера грађен је и на жељезничој станици Суво Поље. Раде је прикупио неколико бораца и са оближњих висова почео из митраљеза на њих да припуцава како би ометао извођење радова на бункеру".

Ако се вратимо на страну 120. Исте књиге, видимо да тој страни пише овако:

„Четвртог марта 1942. године сувопољска чета са својих положаја из непосредне близине напала је на оклопни воз и посаду бункера на сувопољској жељезничкој станици. Због овога напада и

губитка непријатеља, привремено је био обустављен промет путничким возовима према Тузли".

Иако наведена обустава саобраћаја због напада на воз и бункер, није имала разлога да се деси све док је локомотива исправна, а поготово у жељезничкој станици са више колосијека, но важан је бункер у станици Суво Поље. Ако се вратимо на страну 65/66. ***Немирног осињака*** видјећемо да тамо пише:

„Један такав бункер саграђен је и у станици Суво Поље. У њему се налазила домобранска посада јачине једног вода војника. Посада из бункера свакодневно је пушкарала по сувопољским положајима, који су били скоро над самом жељезничком станицом. Досадило ово провоцирање Сувопољанима и Текућичанима па су донијели одлуку да четрнаестог септембра 1941. године нападну на бункер и разјуре посаду. Вјешто су се привукли бункеру, изненадно напали, упали у бункер и разоружали посаду".

Како се види бункер је био изграђен још у септембру 1941.године, значи да је оно што стоји на страни 139. Николићеве књиге, а односи се ометање изградње бункера и наведене Радине активности, лаж.

У станици Босанско Суво Поље постоји само један бункер; нит је га неко рушио, нити други градио. Из свега овог се види да су горе активности Раде Цвјетковића наведене у књизи ***Немирни осињак*** лажне.

Ако неко нешто увеличава, наш народ каже да тај исти прави од мухе медвједа, а када неко каже да се од ништа може направити нешто, онда наш народ каже да је лаж.

Зар на оволику пуцњаву Раде Цвјетковића и његове чете, пун оклопни воз Нијемаца и домобрана не опали ни једног метка на ту непостојећу Радетову чету партизана, која тобоже припуцује по домобранима?!

Према Радетовој тврдњи, када он доказује да по домобранима пуцају партизани, значило је да Нијемци и домобрани не смију узвратити ватром него су се само наљутили и отишли за Добој.

Напад на бункер и оклопни воз извођен је више пута.

На страни65/66 ***Немирног осињака*** описан је један такав напад који је изведен у септембру 1941.године.

Овај напад су извели Текућичани и Сувопољани; командир сувопољске чете је био Симо Митровић-Калајџић.

На страни 66. ***Немирног осињака*** аутор каже како су устаници усташе побили а домобране пустили на слободу. Ово је чисти доказ сарадње партизане и домобрана, али пошто су ову акцију извели четници, нико није био поштеђен. На страни 120 ***Немирног осињака.*** описан је други напад који је изведен на исти бункер у марту 1942. године. Командир сувопољске чете тада је био Јован Гаврић који је замијенио покојног Симу Митровића.

У та два случаја у редовима Текућичких и Сувопољских бораца није било чланова комунистичке партије што говори да су ове нападе на бункер и оклопни воз извели четници. Према подацима из, ***Немирног осињака*** Раде Цвјетковић је 28.05.1942. године по задатку КП, која је побјегла са Озрена 18.04.1942. године, постављен за сеоског командира чете, али без војске, а у септембру 1943. године је био командир вода.

Поставља се питање ко је Радета деградирао, или наведене тврдње нису тачне?!

У станици Босанско Суво Поље постоји само један једини такав бункер, кога је човјек касније реновирао и преиначио у породичну кућу. Ове изведене акције говоре да је тај бункер био изграђен раније и више није грађен никакав бункер.

Пошто се овакве лажи нису смјеле причати, а камоли писати, теоретски командир чете, теоретску акцију прослави тридесет година послије завршетка Другог свјетског рата.

Ово је очит примјер како су комунисти фалсификујући документацију, крали успјехе и побједе озренских четника, кроз цијелу партизанску литературу.

На страни 143. ***Немирног осињака***. пише:

„Многи борци које је Тодић тјерао у борбу против партизана извлачили су се на рачун разних болести. Прибављали су разне потврде да су болесни како не би ишли у борбу. Било је људи који су глумили и нервне болеснике само да не би ишли у борбу. По неким прописима озренских четника прехрамбене намирнице се нису смјеле преносити са њихове територије на другу, а посебно у Добој. Домобрани су масовно крали оружје, муницију и другу опрему и четницима давали за ракију и сувомеснате производе.

По налогу Бранка Јоксића у Липцу су жандари највише тјерали Милу, Анђелка, Владу, Мирослава, Гојка и Кузмана Николића, Благоја и Љубу Благојевића и Раду П. Ђурића и Станоја Радојчића.

Душан Станојевић, командант батаљона, наредио би да се изврши прозивка ради увида који од бораца из ових чета није дошао".

Овдје први и четврти цитат говоре какви су комунисти били борци и ради кога су основане жандармеријске јединице. Само они неће доћи на зборно место, неће ратовати против усташа, домобрана и Нијемаца и, када их жандари дотјерају, они с фронта бјеже. Тада се није ратовало против партизана како то аутор ***Немирног осињака*** наводи.

У другом цитату, аутор изражава мржњу према четницима, а хтио је њихову храну да разноси по Добоју, да храни своје савезнике, усташе и домобране. У трећем цитату аутор наводи најпаметније ствари које су четници радили, а даје им негативан предзнак, што значи да аутор нема појма.

Општи закључак би био: Четници нису за комунистима правили никакве потјере, никакве прогоне ни комуниста ни њихових породица, јер су их имали у рукама сваки дан.

Има још један интересантан моменат који се одиграо у сувопољској чети.

Послије комунистичке издаје на Брезицима и њиховог бјекства, командир сувопољске чете био је и остао Јован Гаврић из Станић Ријеке јер у Сувом Пољу није било подобне личности за ту функцију. Пошто је Јован био одан Цвијетину Тодићу, а није био члан КПЈ, Симо Лукић је успио да смијени Јована Гаврића и постави Раду Цвјетковића. Ова смјена је извршена само зато да се сувопољска чета расформира.

Да су наводи о активности Раде Цвјетковића и партизанске чете у Сувом Пољу послије 18.04.1942. године, које описује аутор ***Немирног осињака***, лажни, ево доказа:

Када је Симо Лукић на своју руку, присилно скинуо Јована Гаврића са функције командира сувопољске чете, на исту функцију поставио је Раду Цвјетковића у циљу да овај направи расуло у чети, како би се ослабио Озренски четнички одред. Да би убиједио борце сувопољске чете да су на Озрену њихови непријатељи четници, од којих им слиједи хапшење, злостављање и мучење и њих и њихових породица, Лукић је одржао са истим борцима пар тајних савјетовања. Ову Симину идеју су подржали симпатизери КП, а остали су се уплашили да не остану у мањини па су и они, тешка срца, прихватили приједлог да напусте Озрен и своје породице и домаћинства и оду у пролетерске јединице. Овога пута престају да

буду домаћини и постају пролетери, без обзира што остављају своје породице.

У пролетерске јединице одлазе сљедећи: Гојић Трипуна Петар и Мирко, Кујунџић Саве Миливоје, Кујунџић Ђоке Мирко, Кујунџић Јована Радо, Кујунџић Симе Спасоје, Кујунџић Марка Живко, Лукић Игњета Драго, Лукић Симе Ђорђе, Лукић Боже Госпава, Лукић Игњета Петар, Лукић Симе Саво, Лукић Станоја Софија, Митровић Митра Јово, Митровић Јовице Васкрсија-Кршо, Ристић Ристе Божо, Ристић-Цвјетковић Јована Душан, Ристић Марка Госпава, Томић Јове Душан, Томић Крсте Илија, Томић Цвијетина Симо, Киперовић Ђоке Јово и Недељко, Миличевић Ђоке Јово и Митар. Ово су симпатизери КП из Сувог Поља, које је Симо наговорио да оставе своје домове, породице и Озрен и оду у пролетерске јединице. Остатак Сувопољана били су четници и остали да бране Озрен своје и пролетерске породице и домове.

Из овога се види да је Раде Цвјетковић, као јединка и без војске,бјежао од борби као ђаво од крста.

С обзиром да су се у сувопољској чети налазили, како Светислав Николић каже, сами неписмени сељаци, Симо и Радо, када су успјели расформирати чету и њих петнаестак послали у пролетерске јединице, своје куће, породице и свој Озрен су оставили да бране четници.

Како год су комунисти крали борбе, успјехе и четничке подвиге, тако су им крали и људе. Сваког српског борца кога су партизани убили и све оне добре четничке борце који су погинули у борбама прије 18.04.1941. године, све су их партизани сахрањивали у своје гробнице.

И у овом посљедњем цитату Светислав настоји да отргне најхрабријег четника, кад каже да су жандари злостављали и мучили Станоја Радојчића-Ћалца.

То је српски соко који је 23.08.1941. године ступио у четнике код Башче, и остао у четницима све до краја рата.

Партизани и комунисти треба да кажу да је Станоје један од учесника приликом чишћења Југославије од остатка Нијемаца и усташа. У овој акцији Станоје је учествовао са својим братом Душаном, такође четником, гдје су служили као топовско месо, између Нијемаца, усташа и партизана. Брат Душан му је убијен са леђа од стране партизана и његово тијело је остало на хрватској територији, а његово име стоји на партизанском споменику у Липцу.

Иако се за Станоја боре и отимају партизани, нису му дали никакво признање, него су му у знак захвалности мјесто рођења ставили Палежницу како не би писали да је то Јошава-Липац гдје је стварно рођен и он и његови рођаци, Весо, Игњат и Пајко Радојчић.

С намјером да се напише истина о Озрену и његовим браниоцима потребно је прво анализирати комунистичке и партизанске неистине и одговорити на исте.

У првом ставу на страни 135. ***Немирног осињака*** Николић одаје признање команданту Тодићу да је одржао приближне формације по батаљонима послије пуча на Озрену и бјекства комунистичких партизана па даље каже:

„Одмах је посмјењивао команданте и командире који су му били сумњиви као комунисти или симпатизери НОП-а, а на њихова мјеста постављао своје присталице. Ради што успјешнијег обрачуна са преосталим комунистима на Озрену, свој штаб устоличио је у Бољанићу, како би имао већи увид у ситуацију, а нарочито над Тодором Панићем".

Имајући у виду комунистички учинак у првих осам мјесеци ратовања, ниједан од њих нити је имао командујућу функцију нити ју је заслужио.

Познавајући појединачно сваког комунисту и њихове намјере, а што ће и аутор ***Немирног осињака*** касније описати (дезертерство, бјежање испред „Вражије дивизије", бјежање са линије фронта, бјежање из офанзива, глумећи непостојећу болест и, уопште, избјегавање ратовања) ниједан од комуниста није заслуживао нити је био способан да прихвати било коју командујућу функцију.

Тодор Панић, који није био члан комунистичке партије, нити ју је симпатисао, постављен је првобитно за начелника штаба Озренског четничког одреда. Без обзира на тако високу функцију и повјерење ипак је подлегао наговору Симе Лукића, Тодора Вујасиновића и Игњата Радојчића да припреми и учествује у атентату на команданта Тодића што га је коштало живота.

Свим преосталим члановима КП дата је могућност да се докажу у борби за одбрану свога Озрена и свога народа, као што је дата и осталим борцима. Послије Тошиног бјекства са Озрена комунисти су изгубили потребу за друштвено-политичком радом и повластицама и престала је потреба за њиховим савјетовањима.

Озлојеђени комунисти што морају на ватрену линију, заборављају на Нијемце, усташе и домобране, и организују четврту компоненту уперену против бранилаца Озрена и озренског народа.

Са жељом да наставе Тошин партијски програм и изврше његова наређења и директиве за ликвидацију трговаца, домаћина и српских бранилаца, припремају атентат на свога команданта.

На страни 136. ***Немирног осињака*** аутор наводи случај Павла Киперовића као шпијуна Симе Лукића. Наиме, овај је тобоже из своје радозналости отишао са браниоцима Озрена с Башче на Брезике што је могуће, као и његова шпијунажа. Међутим, није логично, како каже Николић, да је по завршетку борби настала пљачка те да су четници на Павла натоварили балу памука.

Па ето, и ако је случајно понесен пакет памука (или вате) за потребе бораца, зар није логичније да тај пакет понесе радознали Павле, који ништа друго није носио, него други борци који носе наоружање и муницију. Ако су Павла и одвели у Брезике гдје је он био у току борбе, четницима није ни пало на крај памети да одреде човјека који би чувао безопасног Павла; да је био опасан за четнике, сигурно би био ликвидиран.

Друго, аутор ***Немирног осињака*** каже да је послије борбе настала пљачка. Поставља се питање шта су то и кога четници пљачкали? Када су са Озрена протјерали комунисте и њихове ударне јединице са Тошом и Темпом на челу, сједиште штаба је даље било њихово сједиште и нису имали ни кога ни шта пљачкати.

Село Брезици су толико пасиван крај да је у то доба сламарица била најскупљи дио намјештаја и, као што видите, није се имало шта пљачкати, уосталом, то је све био озренски српски народ кога су четници бранили и чија су војска били.

На страни 136. ***Немирног осињака*** аутор каже: „..ипак Симо је навече отишао код Тоше на Брезике и добио директиве за рад у илегалним условима послије пуча“.

Аутор заборави да је Тодор Вујасиновић, као пролетер, „пролетио“ скупа са Светозаром Вукмановићем Темпом и ударним батаљоном према Зеници.

Како се види, потом у Брезицима није више било ни једног пролетера па према томе није Симо имао куда ићи према Брезицима, али аутор хоће своме љубимцу да припише бар још једну лажну активност.

На страни 138. ***Немирног осињака*** се каже:

„Приликом формирања жандармерије у Текућици, илегалци из Сувог Поља су међу жандаре убацивали понекад неког од својих људи који су имали задатак да прате рад четника, а нарочито жандармерије, која је вршила потрагу за преосталим симпатизерима и илегалцима у селу".

Свако жив зна да, када сељаци оду у град и добију стан, иако станују врата уз врата, комшије једни друге не познају, али на селу сваки грађанин села зна сваког становника у најмање три околна села, а поготову у ратним ситуацијама, сваки борац је познавао сваког борца као и сваког становника у три села и више.

У четничке жандаре су бирани најоштроумнији, најокретнији и најборбенији борци, којима није могао ни мрав проћи невиђен, а камоли неки комунистички вирус.

Опет се види лаж, а исто тако се љубимцу приписује лажна активност.

Аутор каже на страни 129/130. ***Немирног осињака***:

„Међутим због ситуације на Романији Ударни батаљон је морао што прије да се врати у Главни штаб".

Ово је један од стотину случајева гдје пролетери не признају свој пораз и бјежанију, измишљајући некакве журбе, депеше и слично. Истина је да су пролетери изгубили борбу и побјегли према Кривају и Зеници заједно са Тошом.

Како се види из овога текста на страни 129/130. аутор наводи да су четници изгубили битку и протјерани преко Остревице, Коноплишта, Бољанића и Текућице према Сувом Пољу, Липцу и Придјелу. Ако је ово истина, онда није истина да су чували Павла и да су имали када пљачкати по Брезицима.

Не може се ни набројати на колико мјеста у својој књизи Николић представља четнике као зликовце, који по њему злостављају, малтретирају и прогоне озренски народ како би сазнали за комунисте гдје се налазе. Како видите, послије неуспјелог комунистичког атентата на штаб српске војске у Бољанићу, сви су комунисти пролазили кроз руке бранилаца Озрена по пет шест па и више пута, и ниједном није фалила длака са главе, иако су тражили српску крв.

Највише њихових живота спасио је командант Ђорђе Цвијановић-Нешковић, а комунисти су његовог брата Тодора преварили, уз обилна обећања, ухапсили и над њим извршили највећи злочин и масакр.

Да је лаж оно што комунисти пишу, да су потиснули команданта Тодића и његове четнике 18.04.1942.године према Липцу и Добоју, ево још једног доказа:

Четници су послије прогона комуниста са Озрена одржали сједницу на Брезицима 22.04.1942.године у 10 часова.

На овој сједници су искристалисане функције руководећег кадра. Између осталих за начелника штаба изабран је Тодор Панић у кога је Цвијстин имао пуно повјерење, првенствено због заслуга његовог брата Луке Панића и зато јер ниједан нису били чланови КПЈ.

Пошто на Озрену више није било комуниста, који су протјерани са Озрена 18.04.1942.године, престала је потреба за њиховим савјетовањима и политичким образовањем, донесена је одлука да се штаб Одреда пресели из Брезика у Бољанић, у кућу Тодора Лукића. Ова одлука је донесена ради бољег и функционалнијег рада, обавјештајне и курирске службе, ефикаснијег рада и контроле жандармеријске службе и командног кадра. Сједиште штаба се налазило непосредно поред саме ватрене линије, курирске маршруте су биле пет-шест пута краће, борци на ватреним линијама су имали непосредни контакт са цијелим командним кадром па и самим командантом Цвијетином Тодићем.

Цвијетин је имао пуно повјерење у Тодора Панића све дотле док није сазнао да је Тодор подлегао комунистичким наговорима Тодора Вујасиновића, Симе Лукића и Игњата Радојчића да треба извршити атентат на Озренски четнички штаб и његовог команданта Цвијетина Тодића.

Кристализацијом Озренског четничког одреда, на мјеста команданата и командира углавном су постављени они људи који су се доказали у борби и били од повјерења. Оно мало симпатизера КП који су остали на Озрену послије комунистичке издаје, осјећали су се као муха без главе. Више није било комунистичких повластица, дезетерства и савјетовања. Да би избјегли рат, а остали у својим селима, прибављали су од својих савезника којекакве потврде и оправдања, као да имају некаква обољења и болести. Пошто су их четници знали, свакога појединца у главу, овакви папири нису пили воде, али су били стопостотни докази да се на такве људе не може рачунати у рату. Највише дезертера (српских издајица) било је у Босанском Сувом Пољу, Липцу, Петровом селу и дјелимично у Придјелу. Гледати мирне душе и посматрати како непријатељ

напада, злоставља и пали српска озренска села и не подузимати ништа у циљу одбране истих, то је ратни злочин. Појединци који то и тако раде највећи су ратни злочинци, једнаки као и они који чине злостављање и паљење.

Због дезертерства, бјежања из борби, сакривања како не би ишли у рат и због злочина који на овај начин чине, симпатизери КП проузроковали су формирање жандармеријске јединице, Војног суда и затвора. Надзор над злочинцима, који су зарадили затвор и издржавали казну у затвору, вршили су врло способни борци, којима није могла ни муха промаћи, а то су били Милош Пашалић, Цвијетин Стокић, Никола Божић и други.

Како каже Николић у ***Немирном осињаку*** на страни 145:

„Пошто се липачка чета вукла увијек најзадња и пристизала на положаје када су се већ њени батаљони развијали за борбу, брзо би се расула. Половица бораца би се разбјежала и враћала натраг кућама. Таквих примјера било је више. Четници су насилно потјерали у борбу Милу, Владу, Анђелка, Мирослава, Гојка и Перу Николића. Када су дошли испод обронака Краљице на Озрену, они су отказали послушност и почели бјежати у правцу Коноплишта. Ни у Придјелу Тодић није имао својих ватрених присталица. Послије пуча дужност командира чете повјерио је Спасоју Спасојевићу. Придјељани су долазили на зборна мјеста као и Липчани. Понашали су се као Липчани. Они су масовно избјегавали борбу и многи од њих су били „болесни“ па су им некако четничке власти гледале кроз прсте. Али су стално имали на нишану своје другове: Вељку Кршића, Љубу и Илију Кршића, Чеду Стојановића, Ратка Митровића, Милорада Петковића, Омера Грахића, Џефера Сефера и Мустафу Мујића, Хамида Мешнића, Ибришима Хаџића, Хазму и Омера Хорића“.

Ове горе наведене и овакве Николић назива присталицама НОП-а и родољубима, међутим, ко овако ради, не може бити родољуб, него злочинац. Овдје аутор помијеша и некаквих осам мутевелија који никад нису били у српској војсци нити су припадали чети Спасоја Спасојевића. Са овим аутор неће да гаси савезништво са дојучерашњим непријатељем, а уједно четнике прави националним.

Никада се човјек не може начудити откуд комунистима толики безобразлук и поквареност. Свако жив зна да су партизани 1945.године, на крају рата, испали побједници. Сва своја законска права су остварили и далеко више од тога. У своме „демократском“

једнопартијском систему помоћу КНОЈ-а, УДБ-е и Јосипове милиције утјерали су цијелом народу страх у кости, тако да нико није смио ни да се јави, без обзира што му „очи искачу". Комунисти и такозвани партизани, који су се осилили владајући над немоћним народом, остали су гладни и жедни неистине и лажи. Без икакве потребе, дали су се на издавање књига везаних за Други свјетски рат, препуне лажи. Партизани, учесници рата, да би прикрили своје дезертерство и минимално учешће у рату, можда су у почетку и морали себе хвалити а четнике кудити, јер су то добро и скупо наплаћивали. Али писати књиге након 30 или 40 година по завршетку рата, без имало истине и много више лажи, то је највећа поквареност.

У књизи ***Немирни осињак*** С. Николић ставља поднаслов наслов *Привидни успон четника*. Откуд аутору идеја за оваквим насловом? Да је исти прочитао Тошине и друге партизанске књиге и реално их анализирао, сигурно би извео позитиван закључак. Они који су стварно ратовали на Озрену против непријатеља, и који би могли рећи и написати истину, нема их, побијени су.

Четници су на Озрену дигли устанак 23. августа 1941.године код Башче, цијело вријеме бранили и одбранили Озрен и Добој. Сви успони и успјеси на Озрену су четнички максимални труд, нико други на Озрену није имао ни успјеха ни успона.

Треба свако жив да схвати да на Озрену није било партизана у току Другог сјетског рата, све до 1945. године. На Озрену су били цијело вријеме рата само четници као одбрамбена војска, а Озрен су нападали Нијемци, усташе, домобрани и партизани.

Осим набројаних, на Озрену се налазио и по неки комунист који је стално стављао клипове у точкове четничких борбених кола и успоравао њихове побједе и успјехе.

Стара пословица каже „Чега се паметан стиди будала се поноси".

Зар аутора није стид кад каже за своје рођаке: Милу, Владу Анђелка, Мирослава, Гојка и Перу Николића, да су бјежали са ватрене линије у току саме офанзиве и да су то редовно радили. Ово бјежање ауторових рођака се дешавало редовно, а овај случај аутор је требало да стави у поднаслову *Офанзива вражије дивизије* јер су тад бјежали његови рођаци преко Конопљишта.

Како ниједан од наведених рођака није рекао аутору ***Немирног осињака да*** ту њихову срамоту не описује?! Ако имају имало

свијести макар сада виде да је то срамота и да су таквим поступцима уступали простор и вријеме Нијемцима и усташама да лакше убијају српску нејач на Озрену и да је одводе у логоре.

Бјежати са фронта, правити се болестан да не би случајно спријечио Нијемца и усташу у њиховим намјерама, то је највећа људска издаја. Треба макар читалац да схвати да је на Озрену била само једна битка између домаћих бораца четника и Темпових партизана-пролетерских јединица у априлу мјесецу 1942. године.

Овога пута су те партизанске јединице на Озрену разбијене и протјеране са Озрена.

Више на Озрену није било борби између четника и партизана, како то аутор ***Немирног осињака*** наводи, све до партизанске инвазије на Озрен 1945. године.

Зар се може толико блатити образ и поступци жандарског командира, по чину капетана прве клас, Бранка Јоксића, који је морао лупеже молити и силом гонити да бране своју дјецу и огњишта. Ако су стварно ти лупежи били против озренских Срба и њихове територије, могли су отићи са Тошом и отуда са стране пуцати на Озрен, његове старце, жену и дјецу.

Зар аутор не примјећује да на неке ствари на страни 143. ***Немирног осињака*** погрешно гледа и наопако пише о њима кад каже:

„По неким прописима озренских четника, прехрамбене намирнице се нису смјеле преносити са њихове територије на другу, а посебно у Добој. Јоксић је лично прегледао женама корпе, итд, итд“

Па ко је тај ко ће прегледати и контролисати пролазнике и такве као што су били комунисти ако неће жандар, полицајац и милиционер.

Четници су основали жандармеријску јединицу ради лопова, шверцера, комуниста и свих других сумњивих лица.

Ко је то требало да храни добојске паразите, који ни репом не макоше, док Озренци ратују, гину и крв пролијевају за Озрен и за Добој?

На дну стране 143. ***Немирног осињака*** аутор говори да су у Добоју били гладни комунистички савезници домобрани, десна усташка рука, и зато су били љути на четнике и Бранка Јоксића, који су пресјекли ланац сарадње.

Да ли је патриота Спасоје Бјелић који је цијели рат био на нишану или ауторови рођаци који побјегоше из сваке офанзиве и борбе.

Ово што је написано у ***Немирном осињаку*** није привидни успон четника, него велика и највећа комунистичка срамота.

На страни 144. ***Немирног осињака*** аутор набраја лица која је, како он каже, Бранко Јоксић највише прогонио, па опет набраја: Милу, Анђелка, Владу, Мирослава, Гојка, Кузмана Николића, Благоја и Љубу Благојевића, Раду П. Ђурића, Петра Бјелића и Станоја Радојчића. Све ове горе набројане, осим Станоја Радојчића, аутор је на почетку своје књиге, док је Тошо био на Озрену, опјевао и завио у злато као борце, само што им није медаље подијелио.

Послије Тоше одбијају сваку борбу и дезертирају. Да су тако Тоши одбијали наређења, сигурно би били ликвидирани. Откуд са овим саботерима аутор помијеша Станоја Радојчића-Ћалца који је заједно са Миланком Пливчевићем, Живком и Лазом Радојчићем чинио једну од најхрабријих и најуспјешнијих четничких група?!

Станоје Радојчић-Ћалац је провоциран и шиканиран од стране комуниста и то од својих рођака Весе, Игњата и Пајке, који су га отписали из Јошаве и уписали га као становника Г. Palежнице само зато што је био четник; на основу тога му је и лична карта издата, умјесто да му признају учешће у рату.

Да ли је аутор ***Немирног осињака*** знао шта говори, кад на страни 143. наводи да су домобрани давали оружје, муницију и другу опрему четницима, за храну. Свако жив треба да зна да би ова радња била погрешна од стране четника да се радња одвијала обратно, а ово је све исправно. Четници би прихватили и оклопни воз да су им домобрани понудили као што су га понудили партизанима. Тошо је давао наоружање усташама у Тузлу, а за узврат је добио покољ озренског српског народа.

Станоја Радојчића Ћалца партизани су протјерали из његове родне Јошаве у Горњу Палежницу зато што је њихове пријатеље заробио и ликвидирао у бункеру на ријеци Текућица. Следећа пјесма говори о Станојевом подвигу.

ПОДВИГ СТАНОЈА РАДОЈЧИЋА

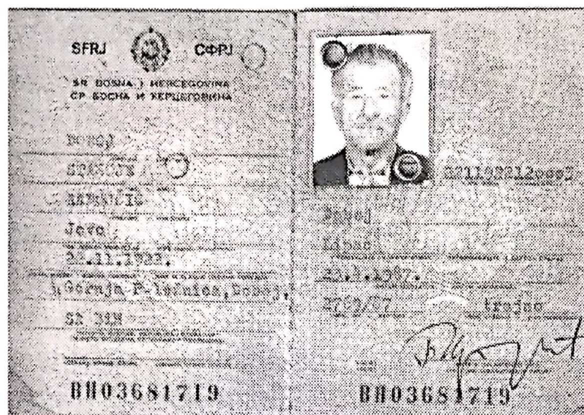
Кад се чита ратна историја
из ње права истина не сија.
Сам се види борба скојеваца
против наших српскије отаца.
На Озрену гдје год бјеше теже
браћа туку а скојевци бјеже.
Кад је Швабо Трбук нападао
Тошо каже за то није знао.
Специјалне швабске јединице
навалиле као грабљивице.
Док се борбе на Трбуку воде
Тошо некуд у Бољанић оде
Кад Бољанић нападну усташе
скојевци се од тога уплаше,
па се селе у горње Брезике
јер не воле ратне неприлике.
Увијек буду на супротној страни
кад се наша Озрен гора брани.
Написаше историју своју
да су били најбољи у боју.
Нигдје нема четничких подвига
јер то није скојевачка брига.
Нигде нема битке на Краљици
што водише најбољи војници.
Против Швабе борба је велика
и његових вјерних савезника.
Док се браћа против Швабе боре
грми сјева не може бит горе
Тошо чува своје пролетере
да их швапски рафал не подере.
Партизане на телефон зове
сачекајте исход борбе ове
Сад видите што би човјек крио
ко је коме ту свезник био.
Нигдје нема у њиховом плану
да су браћа дигла шећерану.
Ко је кидо возове и пруге
ко су били Јосипове слуге.
Нико нигдје ни ријечи не рече
да четници раде радње прече

Ево једног очитог примјера
гдје су били велика невјера.
Пролетери пустише усташе
да заузму све бункере наше.
И чувају пругу и возове
куд провлаче мине и топове.
Од Добоја пругом до Петрова
бункери су препуни лопова.
Српска земља, а српска и пруга
а Србе је обавила туга.
Својом земљом не смију ходати
сваког дана опасност их прати.
Највише је настрадало лица
гдје пролази ријека Текућица
Поред пруге, а уз ову ријеку
усташе су направиле чеку.
Друг се Тошо осјетио није
да се овдје стража стави прије.
Није смио он ни покушати
да усташе треба истјерати.
Једног дана четрдесет треће
састале се старјешине веће.
Састала се наша браћа мила
да се сломи та проклета сила.
Проговара Нешковићу Ђорђе
ко је спреман да на бункер пође.
Треба бункер што пре заузети
велика нам сад опасност пријети.
Ту нам многи људи изгинуше
вако браћо не можемо више.
Потребни су добровољци сада
да униште усташкога гада.
Сам што рече морамо нек знате
неко викну ја ћу комаданте.
Низак момак а тежине мале
по надимку завали су га Ћале.
Гласно викну Радојчић Станоје
ја ћу ићи даћеш ми још двоје.
Даћеш мени Живка Радојчића
и са њиме Миланка Пејића.

Нас тројица побит ћемо банду
твоју ћемо извршит команду.
Живко му је брат од стрица био
с њим је скупа и јео и пио,
а Миланко Спасе Пливчевића
мајка му је била из Пејића.
Ћалац бјеше најнижи у строју
али има чврсту вјеру своју.
Чврсту вјеру а и срце има
то је било одмах јасно свима
да ће Ћале бункер заузети
погинуле Србе да освети.
Види Ђорђа пред собом јунака
и даде му наређења вака.
Слушај мене Радојчић Станоје
Бог помого помагаче твоје.
За пет дана нек задатак буде
ја ћу друге припремити људе,
нек помогну диверзије ваше
ако би вас напале усташе.
Ћале у брк команданту рече
потребно је само једно вече.
Друге људе немој замарати
ова тројка све ће издржати.
Кад је тако командант му рече
иди Ћале коју хоћеш вече,
иди брате нек те срећа прати
то обави и здраво се врати.
Баш у зору двaест седмог марта
поранио Станко са два брата.
Свето тројство три добра јунака
српска их је изродила мајка.
Сад наредбе Станоје издаје
само неком погледати даје.
Вас двојица идте с горње стране
и чекајте ту зорице ране.
До бункера приђите што ближе
немој да вас усташа нанижe,
а ја одо до ријеке Спрече
да нам доле нико не утече.
Кад чујете пуцањ из пиштоља
Не треба вам ни оса ни зоља,
већ на врата одмах нападамо
да усташе живе поватамо.
За акцију вријеме дошло бјеше
браћа своја мјеста заузеше.
Пређе Ћале текућичка поља
ноћ је црна ал га носи воља.
Од Спрече је крено ка бункеру
храбар момак има тврду вјеру
крај обале рјеке Текућице
примиче се све до земунице.
Примиче се а оружја нема
Бога питај ком се црно спрема.
Пиштољ носи а иде бункеру
да уништи ту нечисту вјеру.
Кад је дошо на триест метара
опазио усташког стражара.
Заклон узе жеља срце пара
оком прати погледе стражара
три су сата ноћца се већ диже
Станоје се примиче још ближе.
Нанишани и јунак опали
усташа се у ријеку свали.
Сам што паде престаде да дише
бункерска се врата отворише.
Ниси мого набројит до седам
улетјеше браћа као један,
а усташе тек поустајале
руке у вис викну на њи Ћале.
Построио седамнаест усташа
Станко каже ја сам церибаша.
Брат му Живко и с њиме Миланко
покупише оружје полако.
Муниција и два митраљеза
неће више пуцати на кнеза.
Ту је било двадесет пушака
заробише три српска јунака.
Све то скупа у Бољанић гоне
на муштулук команданту своме.
Кад су дошли у Бољанић село
цјело друштво било је весело.
Предадоше робље команданту
а он њима као своме брату,

на храбрости поче честитати
хвала браћо нек вас срећа прати.
Добри борци и српски војници
то су били озренски четници.

Још је било успјеха и већих
да је неко некад смио рећи.
Да је вако пролетерско крило
историји краја не би било.

SFRJ СФРЈ
SR BOSNA I HERCEGOVINA
СР БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
BH03681719 BH03681719

Ово је лична карта Станоја Јове Радојчића народног хероја, који никад није био у селу Горња Палежница

На страни 159 и 160. у књизи ***Немирни осињак*** пише:

„Ради ликвидирања посљедњег комунисте на Озрену, четници су, под окриљем окупатора, прибјегли бијесу и терору. У овој срамној издајничкој роботи од априла 1942. године до конца 1943. године они су убили десетине истакнутих партизанских руководилаца, велики број бораца и симпатизера НОП-а.

Скоро четрнаест мјесеци Игњат, Пајко Радојчић, Симо Лукић и Јово Митровић крили су се по базама Станић Ријеке, Свјетличе и Костајнице, а да им ови злочинци нису могли ући у траг.

Тих дана из Липца је погинуо и посљедњи члан „липачке тројке“ – Раде П. Ђурић. Овога пута он је пошао на Усору да изврши мању диверзију, али је при извршавању задатка погинуо.

Да би се прикључили јединицама II пролетерске дивизије, која се налазила на Озрену, у Брезицима су погинули, из Липца Живко и Лазар Радојчић. Њихов прелазак четници су осујетили и када су покушали да пређу, са леђа су их поубијали“.

Аутор не раздваја партизане и комунисте, што се и ми слажемо јер сва недјела и зло што су комунисти наређивали партизани су извршавали, тако да имају одговорност по питању команде и извршења злочина. Друга ствар, аутор поистовјећује присталице комунистичких идеја и присталице НОП-а.

Све војске Краљевине Југославије, која је била нападнута, формирале су свој НОП. Сви су они ратовали у циљу ослобађања свога народа, па према томе, НОП се не може поистовјећивати са некаквим настраним комунистичким идејама, које су народном крвљу натопиле комунистички симбол - црвену звијезду петокраку.

Аутор на овим странама своје књиге ***Немирни осињак*** наводи да су четници испољавали бијес и вршили терор, убијали десетине комуниста, ликвидирали посљедњег комунисту на Озрену, убијали, клали, мучили и прогањали. По његовом писању човјек би рекао да је Други свјетски рат на Озрену завршен одмах након комунистичке издаје 18.04.1942. године и да више нема Нијемаца, усташа и домобрана, него само четници што прогоне и злостављају комунисте. Сам је аутор рекао да је на Озрену ликвидиран и посљедњи комуниста, значи да их више није ни било на Озрену; Игњат, Пајко, Симо и Јово су узели годишњи одмор од четрнаест мјесеци и склонили се од борби у Требаву. Поставља се питање које су то онда комунисте четници злостављали и прогонили кад их нема.

Овдје би прво требало да реагују партизани чланови КП, јер им је аутор угасио рад КП као и саму КП, ликвидацијом посљедњег комунисте на Озрену.

Ми стално тврдимо да на Озрену није ни постојала основна организација КП ни партизани.

За ликвидацију посљедњег комунисте и убиства десетина истакнутих партизанских руководилаца, четнике савјест не гризе, јер тога није било, а да је било, била би овдје уписана и имена убијених јер се ради о руководиоцима чија се имена провлаче кроз цијелу књигу а овдје не.

Савезништво између четника са једне стране и усташа, Нијемаца и домобрана са друге стране, на четничкој територији се огледа у непрекидној међусобној крвавој борби, док партизани бјеже у склоништа годину и по дана.

Да би увећао терор четника, аутор на страни 160. ***Немирног осињака*** прислања смрт сина ратног злочинца, Радета П. Ђурића који изгуби живот својом непажњом и нестручношћу непотребно, а бога питај како.

Што се тиче Лазе и Живка Радојчића, прича је мало дужа. Станоје Радојчић звани Ћалац о томе каже овако:

„Ако неко треба да прича о мојој браћи Живку и Лази, онда сам то ја, јер смо били раме уз раме од дизања устанка до њихове

погибије. Да би узрок њиховог убиства био тачнији, треба прво споменути један од подвига моје браће.

По наређењу команданта Цвијетина Тодића Живко и Лазо су добили задатак да оду у Градачац обаве извиђање, а они су успут са куле скинули и донијели црну усташку заставу и успутно обавили нека извиђања.

То су моја браћа успјешно одрадила и вратила се на Озрен жива и здрава.

Послије ове акције сликали су се са нашим командантом Цвијетином Тодићем.

У јулу 1943. године, у предјелу Паредника и села Коноплишта напала нас је Друга далматинска бригада, гдје је вођена дуга и жестока борба. У овој исцрпној борби, из непознатих разлога Живко и Лазо су дошли у окружење непријатељске војске, гдје су ухапшени. Послије хапшења спроведени су у Брезике гдје су мучени и злостављани и кад су партизани код Лазе у џепу нашли слику њих двојице са командантом Тодићем, одмах су одведени у Г. Буковицу и ликвидирани.

Е сад ако је Друга далматинска чији су припадници носили петокраке била четничка, онда су их побили четници, али пошто се за њихове гробове не зна, нити смо ми смјели питати за њих, нити тражити кости својих четничких сабораца, док су сви партизани који су погинули пронађени уредно сахрањени, овдје се ради о партизанском злочину па се за Лазине и Живкове кости ни данас ништа не зна“.

Податке о ликвидацији Живка и Лазе Радојчића, као и изјаву Станоја Ј. Радојчића-Ћалца, потврдила је Тодору С. Радојчићу и једна жена која је радила у друштвеној исхрани у Дубоштици, а родом је из Брезика, која је желила да остане анонимна.

Послије комунистичке издаје на Озрену 18.04.1942. године, Озренски четнички одред није изгубио ни једног борца ни старјешину. Само је извршена кристализација старјешина и бораца. Штаб одреда пресељен је из Брезика у Бољанић. Они комунисти и њихови симпатизери који нису смјели остати да бране свој Озрен, своје куће и своје породице, отишли су у пролетерске јединице ван Озрена. Тамо су негдје остварили свој вјечни сан и формирали Озренски партизански одред без Озренаца и Озрена. Они остаци комунистичке партије који нису отишли у пролетерске јединице, остали су без свога Тоше, па нису одржавали ни савјетовања, а

ратовати нису хтјели. Повукли су се у базе и по индиректним Тошиним наређењима, припремали четницима иза леђа смицалице, вршили пропаганду код озренског народа како не треба одавати комунисте гдје се налазе, да народ мора носити храну комунистима у базе, да не треба четницима давати храну јер ће они побјећи са Озрена и издати озренски народ, да не пуштају четнике у куће, облачили су четничке униформе па у селима која их не познају злостављали људе и жене, отимали им храну и стоку, палили стогове сијена, ноћу отварали штале и стоку изгонили из штала у ноћ, штампали некакве летке да српски народ бјежи са Озрена и бацали по селима. Било је тих прљавих радњи много више, ипак, резултати су били мали. Хтјели су да заваде озренски српски народ и четнике како би четници изгубили подршку народа. Све су то радили јер нису ни примјећивали усташе, Нијемце и домобране око себе. Четници су ушли у траг свакој комунистичкој радњи и намјерама. За овакве поступке морали су бити хапшени и испитивани. Ради оваквог понашања преосталих комуниста на Озрену морала је бити формирана жандармерија и суд. За сваког појединца се знало гдје се налази и шта спрема. И кад их жандари ухвате на дјелу и приведу на саслушање њих или њиховог члана породице, комунисти кажу како су четници вршили свакодневну тортуру, злостављање и малтретирање невиног народа на Озрену. Све способне мушкарце који су избјегавали рат, жандари су морали на силу гонити у борбу против непријатеља. Комунисти су глумили и најтеже и најружније болести само да не иду са четницима у рат, без обзира што њихове породице очекују да их заштите од непријатеља. Жандари су знали да су то само симулације и зато су их опет купили по селу и гонили у рат. И опет су Тошини комунисти бјежали са линије фронта. Иако се ратују против Нијемаца, усташа и домобрана, комунисти кажу гонили су нас да ратујемо против партизана. Иако су тако радили све до агуста 1944. године, нико од њих није ни поштено претучен нити убијен.

Озренски четници и поред ових чарки са издајницима свога народа, чврсто су држали територију Озрена под својом контролом.

Кад су четничке снаге биле у пуном замаху рата и ратовања скоро у цијелој Босни и Херцеговини, па и Србији, и кад је Броз предосјетио распад партизанског система, преко својих тајних служби, извршио је политичку лаж и превару краља Петра II. На основу ове Брозове пропаганде, а у циљу смањења жртава, краљ

Петар шаље поруку четницима да се прикључе партизанима и наставе заједничку борбу против Нијемаца, усташа и домобрана. То је било 20. августа 1944.године. Краљ није знао колико су комунистички партизани зла нанијели српском народу, нити је знао да би Броз више волио Павелића за савезника него четнике.

Савезничке стране прелазе на страну партизана што Броз вјешто користи и наводи савезничку авијацију на четничке положаје и српска села и градове. Ова ситуација је узроковала осипање бораца у четничким редовима. Осипањем бораца, четничке јединице постају малобројније и мање борбене моћи. Иако су четници извршили припреме за дизање устанка, дигли устанак, ослободили Добој, извршили диверзију на Усори, сваки напад непријатеља одбили, издржали све борбе и офанзиве, држали озренску територију неосвојеном и слободном цијело вријеме рата, сачували домаћинства и становништво, комунистима није све ово било довољно.

За вријеме офанзиве „Вражије дивизије" на Краљици, док су четници водили жестоку борбу са Нијемцима, усташама и домобранима, комунисти су припремали четницима зло иза леђа, правили су се болесни, бјежали са ватрене линије. Тако су дозволили да усташе, које су четници на Краљици побиједили и протјерали, бјежећи са Озрена похватају тридесетак становника и потјерају према Јасеновцу. Одвођење ових становника комунисти су мирне душе пропратили из својих кућа и база гледајући својим очима, ни метка нису опалили. Зато формирани Озренски партизански одред од јула 1943. године напада Озрен, четнике и преостало становништво, ваљда су мислили да је мало оно тридесет становника што су усташе одвеле. Тошо, као добар познавалац озренског терена, а највећи непријатељ озренског српског народа, из штаба II пролетерске дивизије у интервалима шаље на Озрен да у саставу других јединица пуца по српском становништву.

Први напад у саставу 17. дивизије на Озрен изведен је у августу 1943. године, али без успјеха.

Други напад на Озрен извели су 17. источнобосанска дивизија и Озренски партизански одред 22. септембра 1943 године , без успјеха.

Трећи напад на Озрен извели су 17. дивизија и Озренски партизански одред 23. септембра 1943. године, без успјеха.

Четврти напад на Озрен извела је 15. мајевичка бригада и Озренски партизански одред 26. септембра 1943. године, без успјеха.

Пети напад на Озрен извела је 2. далматинска бригада и Озренски партизански одред и праве окружење Озрена са дјелимичним и кратковременим успјехом и поново се повлаче, пред четничким јаким отпором и контраофанзивом.

Шести напад на Озрен извели су 6. босанска бригада, 17. дивизија и Озренски партизански одред 14. октобра 1943. године, при чему 17. дивизија по устаљеној депеши продужава за Вареш, а четници остатак партизана чисте са свога терена.

Седми напад на Озрен извели су 6. бригада и Озренски партизански одред, а за њима 17. хрватска бригада и 18. хрватска бригада (18 хрватска бригада су били домобрани стр. 407. ***Озренског партизански одред***) 21. септембра 1943. године; одбијена 6. бригада продужава према Криваји, а 17 и 18. хрватска бригада иде према Рибници док Озрен остаје чист.

Након оволико зла које је Озренски партизански одред са својим савезницима нанио озренском народу, сигурно га је бог проклео, па је 21 и 22. јануара 1944. године у Тузли десеткован и уништен тако да је 25.01.1944. године расформиран.

У љето 1944. године формиран је озренски партизански батаљон и ушао у састав Корпуса народне одбране (КНОЈ).

Овај батаљон у саставу КНОЈ-а у посљедњим данима рата попио је много озренске српске крви.

Ослабљене јединице Озренског четничког одреда и даље су чврсто држале линије фронта по цијелој периферији Озрена. Наиласком агресорско-окупационих снага непријатељске војске, Друге армије такозване НОВЈ, 23 и 53. дивизије, озренски четнички корпус је морао почети са повлачењем према Добоју.

По наређењу врховне команде партизанске војске, авијација савезничких снага бомбардовала је пут кретања четничког корпуса из Озрена, испред самог Добоја.

Тако је народни непријатељ побиједио побједнике.

Тошо, Светиславе и сви који сте писали лаж и радили зло озренском српском народу, који отјерасте Озренце са њихове родне земље Озрена, који растависте мужеве од супруга, очеве од дјеце, синове од родитеља, домаћине од њихових кућа и имања, чопор сте лопова и фашисти који отјерасте браниоце своје отаџбине.

Ваша дјело на Озрену је фашизам, а ви сте фашисти. Сада важи ваш слоган: „Смрт фашизму слобода народу!“

КОМУНИСТИЧКИ НАПАД НА ШТАБ ЗРЕНСКОГ ОДРЕДА

У сваком рату склапају се савези, пактови и други облици удруживања, као агресора и окупатора тако исто између нападнутих земаља и њихових савезника.

Селекција војних јединица може бити по: државним, покрајинским, расним, националним и другим припадностима, зависи од плана нападача и крајњег циља. У Другом свјетском рату када је нападнута Краљевина Југославија, требало ју је бранити и то сви њени грађани, међутим то није било тако.

Они који су подривали поредак Краљевине изнутра, мало им је то било па су почели нагризати своју сопствену државу и свана. Овде је био циљ да се свргне краљ односно српска власт како то Јосип назива шовинистичка. И ако су се многе ствари знале унапријед, за одбрану земље нико није марио.

Највећи заокрст са потпуно супротним ефектом направио је Јосип Броз. Његов први циљ је био стварање Независне Државе Хрватске, што је остварио у једном потезу, склапањем споразума са окупатором, да се Хрватска неће супростављати окупатору Краљевине. Јосип се није овим задовољио, јер проклет увијек тражи више него гладан. Овога пута Јосипу је најважније било како међусобно завадити срби, јер се њихова власт руши, како би овладао цијелом Југославијом. Срби родољуби Краљевине, одмах су ступили у припреме и дизање устанка против окупатора. Слијепи срби су прихватили политику и идеје Јосипове и његове КП. Ово је већ други остварени циљ Јосипа Броза. Све дотле су били срби један народ, рађали их српкиња и србин, крштавали се славили славу , вјеровали у бога и ишли у цркву. Ова Јосипова група срба је се одрекла свега што је српско само да се дочепају власти и тако постају атеисти – неверници. Невјеровати у бога, значи невјеровати у човјека, а то значи бити нечовјек. Онај ко је некад био србин, па постао нечовјек, он постаје најкрволочније биће без циља.

Овакви људи заборављају на све околности и потребе, као мамене (бијесне) лисице. Бијесне лисице не примјећују, ни ловца, ни оружје, ни домаћина са сјекиром нити пса, долази у двориште у пола дана да би ухватила кокош. И Јосипови комунисти су такви исти били на Озрену. Није важно што четници бране озренску територију

и комплет становништво од Нијемаца, усташа и домобрана, комунисти цијелог рата тражс српску крв.

Ево шта поражени Тошо и његови слијепи срби опет припремају браниоцима Озрена иза леђа. Овакве прљаве ствари и радње да су макар људског поријекла сигурно, не би макар писали и ако су тако радили.

На странама 367, 368, 374 и 375 ОПО пише овако: „Већ првих дана послије нашег одласка са Озрена, на иницијативу Симе Лукића, дошло је до првог контакта између Тодора Панића, Војина Панића, Игњета Радојчића и још неких. На једном од првих састанака ријешено је да се одмах приступи организовању борбе против Цвијетина. Том приликом је договорено да се повежу сви они на које се може сигурно ослонити, а исто тако да се припреми шири састанак на коме ће се донијети конкретније одлуке.

На следећем састанку, који је крајем маја одржан у кући Тодора Николића у Бољанићу, поред већ поменутих били су присутни Станко Станојевић Чано из Перова Села, Јово Барбут из Карановца и Маринка Нешковићш из Коноплјишта, ствар је почела да добива све шире и све организованије форме.

Није ту додуше, било људи с неким већим искуством у погледу конспирације.

У међувремену наши су другови ријешили да што прије пређу у напад. Десетог јуна 1942. године позвао је Тодор Панић извјестан број најпоузданијих људи, обавијестивши их да за ту ноћ спреме напад на четнички штаб.

Тодор је обавијестио углавном људе са одсјека 3. батаљона којим је он командовао. Брезици су се одмах одазвали његовом позиву. Из Петрова Села кренуо је један вод под командом Милана Стјепановића. С њиме је кренуо и Ђока Шешлак. Путем им се прикључио и Симо Јеремић, командир Какмушке чете, с неколико људи.

Тодор је замислио напад овако: једна десетина да упадне у штаб и побије Цвијетина и његове најуже сараднике, а остали размјештени у засједама око Бољанића, да осигурају успјех акције.

Симо је послао извјештај Цвијетину по своме брату Мирославу и обавијестио га о свему.

Тодор Панић је у зору распоредио засједе. Према четничком штабу је кренула група која је била предвиђена да га нападне. Међутим услед издаје, изненађење је изостало. Дошло је пред

штабом до пушкарања, којом је приликом теже рањен Цвијетинов брат Бранко. Њега је ранио Миленко Јаћимовић, али је и сам том приликом био рањен. Њему је метак пробио обје ноге и он је убрзо умро због излива крви.

Кад је видио да је ствар пропала и сазнао до на њега крећу Цвијетинови жандари, Тодор Панић је набрзину прикупио оно људи које је те ноћи био сазвао и пожурио према Гостиљу да ту заузме положај и прихвати борбу. Али непријатељ је био бржи.

Кад су наши избили на Црквину, непријатељ је већ наступао са Гостиља према њима.

Борба која се заметнула том приликом била је жестока, захваљујући надмоћности, четници су успјели да разбију наше.

Тодор је повукао људе у Прењу, гдје се савјетовао са Ђоком Шешлаком, Војином Панићем и осталим што да чине. Било је ту разних приједлога и комбинација, али је јасно било једно: сад је већ касно да се прикупи већи број бораца и прихвати борба са Цвијетиновим жандарима који су се у току ноћи скоро сви прикупили. На крају је на приједлог Ђоке Шешлака ријешено да у току дана и следеће ноћи прикупе што више најоданијих и најсигурнијих људи и с њима да крену према Шековићима.

Ето шта каже Тошо у својој књизи ОПО.

Нешто слично пише и Светислав Николић у књизи НО на странама 148-155 са насловом „Злочин на Пресличкој цести".

На страни 148 НО стоји:

„Крајем маја 1942. године у кући Тодора Николића у Бољанићу одржан је састанак на коме је присуствовао ужи круг људи. Састанком је руководио Тодор Панић и закључено да се што прије организира напад на четнички штаб у Бољанићу, ликвидира Цвијетин Тодић и његови ужи сарадници. Десетог јуна Тодор Панић поново је сазвао састанак, на коме је уз учешће најпоузданијих људи из Трећег батаљона разрађен план напада на четнички штаб". Симо Лукић и Игњет Радојчић као главни организатори атентата са Тодором су договорили и разрадили план. Али опет на истој страни питају: „Зашто нас не зову" и „Шта да радимо". Кад су бјежали ово су један другог питали тобож.

На страни 149 ОПО пише:

Кад су четници заробили групу атентатора на четнички штаб у Бољанићу „Неке од бораца из те групе су пустили, али Игњета, Радивоја, Станка Радојчића и Раду Ђурића везали су телефонском

жицом ..... дотле је четнички „пријеки „ суд донио одлуку да се ови пострељају ....“.

На страни 147 НО пише:

„Да би се увјерили у све оно што се догађа на Пресличкој цести, (хоће да каже, са Игњетом, Радивојем, Станком и Радом). Симо је упутио истога дана навече Раду Цвијановића и Душана Томића да детаљно испитају шта се десило са Игњетом, Радивојем, Станком и Радом, који су већ били пострељани. Раде и Душан брзо су пронашли пострељане Липачке комунисте .....“.

И ако пише да су Раду ухватили четници и одвели у затвор, што се не може вјеровати јер је Раде све лагао, зар Душан Томић и они пуштени, како он каже другови, нису одмах могли пренијети своје пострељане другове и одвести Игњета који је био жив. Никакве потребе није било, увеличавати муке и стрељање оних који су пошли да побију србе ни криве ни дужне.

Овај наслов је морао бити овакав јер га је Светислав писао по директиви Игњета Радојчића.

Суштина овога чланка је да се опише и хиперболише рањавање Игњета Радојчића. Према Светином опису и Игњетовом диктату рекао би човјек да су Игњету од удараца поломљене све кости и покидана сва мишићна ткива. Ране на Игњету које ова двојица описују да су веће од шољице кафене и изгубљена крв не гарантују никоме да ће остати у животу, па ни самом Игњету. Али ова два комуниста могли су добро и смјели су у својој држави све лагати у своју корист, док ми остали нисмо смјели ниједну једину ријеч истине рећи.

У ствари Симо Лукић и Игњет Радојчић су са својим комунистима и симпатизерима, држали у окружењу четничи штаб при извођењу атентата. Кад су видјели да је како Тошо каже „акција пропала“, дали су се у бјег у правцу својих села. Они су мислили да држе четнички штаб у окружењу, а у ствари и сами су упали у окружење Текућичких бораца који су их цијело вријеме држали на нишану. У овој бјежанији Игњет, Радивоје и Станко Радојчић и Раде Ђурић су налетјели на групу Текучићких бораца и отворили пушчану ватру по њима, јер су знали да су то Цвијетинови људи. Текућичани кад су узвратили ватру успјели су сву ову четворицу израњавати и пообарати на земљу.

Послије рањавања ове четворице, наставили су потјеру за Симом Лукићем и осталим комунистима.

Симо Лукић и његова група су успјели побјећи и сакрити се, тако да су даљу потјеру за њима текућичани прекинули и вратили се на своје полазе положаје.

Овде је Игњет Радојћчић добио само једну прострелну рану, без оштећења виталних органа и костију, прићутао се и кришом прко шума дошао у Јошаву.

Сваки нормалан човјек би и Игњету и Светиславу превидио ову лаж коју су напислаи, али не знам шта су они мислили. Дали су они мислили да четници морају само дигнути руке и да их комунисти стријељају а комунистима не смије нико ништа.

Тражили су мртву главу и добили су.

Игњет Радојчић свакоко није се укључивао у рат као и остали његови комунисти, читаву годину и по дана.

За то вријеме да му је глава откинута могла је нова нарасти.

Опет како би Тошо рекао бригада долази. Умјесто да прославе побједу четника и честитају побједнику над далеко бројнијим непирјатељем, ђаво им опет не да мира.

Комунисти су имали више разлога да припреме атентат на Цвијетина Тодића у Бољанићу.

Први разлог је склапање привременог примирја између четника са једне и Нијемаца и усташа са друге стране. У свим ратовима на свијету који су се десили и који ће се десити склапали су се и склатат ће се такви споразуми.

Све је то било јасно комунистаима, али је њих жуљала друга ствар. Жељни ауторитета и власти они су мислили да су богом дати, иако су са Богом рашчиситли, да су они ти који требају преговарати са сваким па и са противничком страном. Иако су одмах на почетку рата упозорени да су вишак и ако су им Озренци одбили полагање комунистичке заклетве, иако знају да на Озрену није формиран „Озренски партизански одред“ ипак су у својим књигама уписивали фалсификоване депеше и телеграме. У непијатељској документацији свагдје пише да су њима непријатељска страна – браниоци Озрна, четници.

То партизани прекрижe па кажу „читај партизани“.

И то је доказ да партизани нису бранили Озрен. Када су формиране ратне јединице они нису ни смјели ни хтјели прихватити се функције командира водава, чета и батаљона, него су само били некакви слободни електрони или евентуално некакви непотребни политички комесари.

Можда ће се неки упитати зашто то?

Ствар је потпуно јасна, сваки онај који прими (задужи) неку ратну јединицу, његово је мјесто на ватреној линији, одговара за своје борце, за становништво на његовом терену и за територију на којој се налази.

Друго, изложен је непријатељској ватри, нападу и окружењима, а одговара за акције против непријатеља. То су мјеста и ситуације гдје се не спава, а рањава и гине. Обзиром да је комунистички штаб био подалеко од ватрене линије, а комунисти су сами себе савјетовали сваки други дан они су морали бити ти слободни електрони како би могли присуствовати својим састанцима и савјетовањима, док борци ратују и гину.

И када одрже савјетовање онда кажу да је одржано савјетовање командног кадра.

Комунисти на челу са Тошом и Муратом чим су дошли на Озрен упозорени су од стране озрнског становништва и озренских бораца да су непотребни и да им на Озрену није мјесто. Тјерајући инат, дјеловали су као посебна радна јединица која жели само власт, и од првих дана устаника, планирају и припремају нож у леђа борцима Озрена.

Други случај је жеља за осветом и анализирањем срамоте када их је командант Цвијетин Тодић на Брезицима својом скромном јединицом растерао да се нису могли сабрати никада више.

А уједно су жалили свог ментора Тошу којем је Темпо бјежећи наредио да мора и он отићи са Озрена, иако је хтио остати како он сам каже.

Трећи разлог је, што је Цвијетин Тодић преселио штаб у Бољанић непосредно крај саме ватрене линије. Под оваквим условима комунисти нису имали разлога да иду у Брезике, а пред четницима нису могли одржавати своја тајна савјетовања и припреме.

Пошто не би могли одржавати своје тајне састанке и савјетовања аутоматски би морали прекинути сарадњу са домобранима десном усташком руком.

Четврти случај је тај, што кристализацијом Одреда гласи се морално политички рад комуниста па би исти морали задужити оружје и заузети положаје на ватреној линији. Да би се овај последњи услов испунио четници су морали формирати посебну жандармеријску јединицу.

Пошто пролетери нису навикли да буду везани за једно мјесто и бране га до задње капи крви, морали су послије неуспјелог атентата напустити Озрен и крити се по шумама Костајнице и Станић Ријеке.

Не знам како би ове покушаје и намјере назвао Светислав Николић. Да су на Брезицима комунисти пробили (постријељали) све људе које су имали на списку, да ли би то назвао „злочин на Брезицима" или можда да им је успио атентат у Бољанићу да ли би то назвао „злочин у Бољанићу".

Да ли је онај злочинац ко припрема зло или онај ко се нужно брани.

За ликвидацију како Тошо рече мањег броја људи на Озрену било је припремио пролетерску бригаду, два ударна батаљона и своје истомишљенике из одреда. Све је то војни стратег и старјешина, командант другог батаљона Цвијетин Тодић растјерао на Брезицима који су се дали у бјекство према Зеници и то све само са једним батаљоном.

Симо Лукић, Игњет Радојчић, Тодор Панић и Војин Панић припремили су за напад на четнички штаб у Бољанићу војну формацију већу од пет чета на чијим челима су били углавном комунисти. Захваљујући способности Цвијетинове обавјештајне службе, наивни комунисти су упали у четничку потковицу из које су се јадва извукли, али необављена посла.

Браћа Мирослав и Симо Јеремић са Милићем Симићем

ОФАНЗИВА ВРАЖИЈЕ ДИВИЗИЈЕ

На страни 167 и 168 НО аутор није само губио образ него толико постаје дрзак и безобразан кад каже да се четницима губи тло под ногама због огорчења народа према коме су се наводно огријешили четници.

Да ли су се браниоци Озрена огријешили код народа зато што су од дизања устанка на Озрену 23. августа 1941. године низали успјех за успјехом у одбрани свог народа и своје територије, или зато што су баш те наведене 1943. године издржали непријатељску офанзиву и извојевали побједу на Краљици против специјалних и далеко надмоћнијим Нијемцима, усташама и домобранима.

Зар су се ови борци огријешили код свог народа проливајући своју крв и дајући своје животе у борби против окупатора, док чланови СКЈ и њихови симпатизери бјеже са Краљице гдје се одвија рат за голи живот свога народа и бјеже у Костајницу и по другим ћошковима док како они кажу „Вражија дивизија“ заслугом чланова СКЈ са таквим својим поступком несметано шета Озреном.

Ово је само једно од огледала како наш народ каже „Кад комуњара из мржње сунце замазује блатом а оно опет сија а мјесец освјетљава батеријом а он нема па нема своје свјетлости!

Између осталог он каже:

„Руководиоци илегалних група ових села нису само развијали идеолошко-пропагандну активност и припреме бораца за масовни одлазак у НОБ, него су вршили и оружане акције и диверзије на четничком оземљу дуж жељезничких комуникација Добој-Тузла и Добој-Маглај“.

Сам аутор наводи да су Нијемци подузели офанзиву 1943. године. Да заузму највиши врх Озрена „Краљицу“ како би прославили побједу над српским народом Озрена.

Сваки нормалан и паметан човјек па и овог пута командант Тодић Цвијетин није могао бити хладнокрван кад види да авет и неман гази његову дјецу, жене и родну груду земље док неки који себе називају партизанима дезертирају и припремају нападе и атентате на браниоце Озрена и његовог народа.

Види се да је се овде аутору омакло па је тако лијепо освијетлио рад чланова КП у народно-ослободилачком рату, који су водили четници а такозвани партизани увијек у бијегу, увијек у запећку и никад на фронту и тако до 1945. године.

Аутор као да се на брзину сјети да четници испадоше позитивни а то су и били па набрзину поче набрајати породице које су наводно четници злостављали а посебно му је важно набројати муслиманска имена да би цијела муслиманска нација мислила да су четници противници муслиманског народа што апсолутно није тачно.

На простору Озрена од стране четника у току Другог свјетског рата страдали су само они муслимани који су као домобрани и усташе хрлили на српска села и српску нејач. А српске породице које се жале на рад четничке жандармерије нека питају своје идеолошко-пропагандне раднике, ако нису на фронту што макар нису код куће куд су побјегли са Озрена у Требаву док Озрен окружују Нијемци, усташе и домобрани, једном ријечју Озрен гори.

Аутор је и у овој теми док траје офанзива „Вражије дивизије" на Озрену ујагмио муштулук од Игњета Радојчића који је побјегао са Озрена и као избјеглица у Шековићима добио сина Боривоја.

Аутор рече да је командант добио сина и опет промаши, јер је Игњет постао командант ОПО тек у октобру 1943. године.

Аутор Немирног Осињака није хтјео да своје рођаке Милу, Владу, Анђелка, Мирослава, Гојка и Перу упише под овим насловом јер су исти побјегли из саме офанзиве са „Вражијом дивизијом" на Краљици. Кад год их је Бранко Јоксић и Спасоје Бјелић уводили у борбу за одбрану Озрена увијек су бјежали и крили се, као да то није њихова поткућница и на њој нису њихове породице.

Аутор Немирног Осињака на стр. 167 под истим насловом „ОФАНЗИВА ВРАЖИЈЕ ДИВИЗИЈЕ" каже: Видјевши да се на Озрену налазе сами четници, који су дочекали, разбили и растјерали Вражју дивизију половином априла 1943. године, да би заварао траг и пажњу читаоцима опет помјеша брзине.

Иако су му Симо Лукић, Јово Митровић, Игњет и Пајко Радојчић побјегли са Озрена преко Спрече у Костајницу, он под овим насловом формира „Озренски партизански одред" са Игњетом Радојчићем на челу.

Рекао би човјек ево „Озренског партизанског одреда" који ће се супротставити „Вражијој дивизији". Ова је чиста лаж и подвала.

На чело „Озренског партизанског одреда" Игњет Радојчић је постављен (за команданта) у Тузли у октобру 1943. године.

Тај Игњетов одред није био нити долазио на Озрен да га брани, него је нападао Озрен и пуцао по озренском народу.

Исто тако аутор Немирног Осињака под насловом Вражије дивизије описује Другу пролетерску дивизију и однекуд је доводи теоретски на Озрен као да је и она ратовала против „Вражије дивизије“ на Озрену, а нигде је није било.

Наслов јест офанзива, али аутор не може да преломи срце, нити може рећи истине да су офанзиву против „Вражије дивизије „ водили четници, да не би почињао офанзиву он почиње са лажним оптужбама.

Наводи како четници терроришу своје становништво, како постижу споразум са непријатељом, како 2. пролетерска дивизија јури четнике, како је народ огорчен на своје једине браниоце четнике, како VI Источнобосанска пролетерска ударна бригада јури четнике озренске, своје комунистичке савезнике домобране представља као четничке савезнике, није ни примјетио да су његови комунисти опљачкали продавницу и магацин Алиризаха Коњића у Босанском Сувом пољу.

Све човјек описа од почетка априла 1943. године па све до априла 1945. године на страни 169, али офанзиве нема па нема.

И када читалац прочита битку на краљици против „Вражије дивизије“ коју су водили четници, уверит ће се да је у Немирном осињаку написана лаж. На страни 158 „Немирног Осињака“ се наводи огорчење Вељке Кршића према Бранку Јоксићу и каже: „Испричао је како је Јоксић бјежећи из борби, газио жене и дјецу бјежећи пред „Вражијом дивизијом“ умјесто да се бори, а Вељко сједи код куће.

Зар није ова хипербола превршила сваку мјеру, док је Јоксић ратовао против „Вражије диверзије“ и Нијемаца бранећи територију Озрена: Вељко, Симо, Тошо, Игњет, Весо, Пајко и сви такви комунистички вируси вребали су да побију српске браниоце Озрена и то иза леђа и подмукло.

Аутор једним потезом жели да свог кућног љубимца који је вирио из мишије рупе док се ратује, направи херојем, а правог бораца блати и приказује злочинцем како гази жене и дјецу.

Ко познаје гоеографски положај Озрена и ратну ситуацију на Озрену као и кретање јединица српских бораца на Озрену схватити ће да Јоксић није се у то вријеме ни налазио у Придјелу нити је могао бјежати пред „Вражијом дивизијом“ коју су браници разбили и протјерали са Краљице, а по завршетку борби српски браниоци Озрена су се окупили у селу Мичијевићи које се налази југо-источно

од Краљице док се Придјел налази сјеверо-западно од Краљице на удаљености од 30 км што говори да је стварни положај Бранка Јоксића и села Придјел у то вријеме потпуна супротност.

А кад би ова лаж и била истина и кад би било ко бјежао пред непријатељем, да ли здрав разум може схватити да се у таквом бјежању могу газити жене и дјеца. Свеједно кад би воз или камион од нечега бјежали неби могли никога тако згазити а камоли толико људи, жена и дјеце. Вељко блати Бранка, а сакрио се као и Симо, Игњет и Пајко.

Да би својим љубимцима илегалним кукавицама и дезертерима приписао још један лажни успјех, аутор на страни 168 каже: „Видјевши како су њихови савезници прошли, домобрани су на станици пружили слаб отпор, а потом надали бјежати према Добоју".

У цијелој књизи мјеша појмове, мијеша успјехе и неуспјехе, мјеша борце и чланове СКЈ, мијеша датуме догађаја неких битака или датуме прилагођава тако да се четнички успјеси припишу члановима СКЈ или у противном да се и незабиљежи као успјех. Тако исто да је јасно и гласно навео и подвукао на више мјеста у књизи да су домобрани савезници члановима СКЈ који су имали међусобно добре везе са домобранским официрима и да су размјењивали информације како то каже и на страни 162 „Немирног осињака".

Комунисти као и увијек, ако ставе један плус четницима брзо пожуре да брже боље упишу макар пет, шест минуса. Овде поштено признају да је Озрен био четничка територија. Одмах послије тога помијеша брзине и блокира даљу вожњу. Нијемци, усташе и домобрани нису имали шта протестовати и тражити било каква објашњења од четника који су вршили диверзије на пругама наведених релација.

Аутор спомиње „Чишћење озренског крај" од стране комуниста, заборавља да је послије комунистичког покушаја да очисте Озрен од четника, у ствари је Озрен очишћен од комуниста. Остаци Тошиних комуниста су побјегли са Озренцима у Костајницу и Станић Ријеку испред „Вражије дивизије", а оставили су своје породице и остали српски народ Озрана да четници бране. На страни 166 се види да је аутор стварно помијешао брзине кад каже да је између Нијемаца и усташа с једне и четника с друге стране потписан још срамнији уговор. Очито лаж, јер да је истина приложио би текст и овога „још срамније уговора" и то крупним и масним словима. Очито се види да

аутор није прочитао књигу свога ментора Тодора Вујасиновића трећи дио.

Тошо ти је Свето лијепо рекао да је Озренски партизански одред тада био на Коњуху а не на Озрену. До комунистичке издаје на Озрену „Озренски партизански одред" је постојао само теоретски и то само за комунисте, а послије издаје није постојао ни теоретски. И на страни 166. аутор хоће да стави петокраку преко кокарде команданта првог четничког батаљона Јована Бајкановића.

Тачно је да је Јован био добар и храбар борац и да је погинуо али као четнички командант.

Офанзива „Вражије дивизије" односно битка на Краљици одвијала се половином априла 1943. године на Озрену, између одбрамбене војске четника и агресора „Вражије дивизије" потпомогнуте комунистима.

Под овим истим насловом и датумом аутор „Немирног Осињака" подводи радње које су се дешавале и које се уопште нису дешавале, „Битка на Гребићу" без датума а уствари није ни била, догађаје из августа и новембра 1942. године, затим догађаје у јулу, септембру и октобру 1943. године.

Знао је аутор да су Симо Лукић, Игњет и Пајко Радојчић, Јово Митровић, Вељко и Љубо Кршић и Ратко Митровић побјегли и сакрили се испред „Вражије дивизије".

Да су његови рођаци Миле, Владо, Анђелко, Мирослав, Гојко и Перо Николић побјегли из саме офанзиве са краљице, ствар је била потпуно јасна.

У овој офанзиви је погинуо рођак Светисава Николића, Николић Марка Весо, који није побјегао са Краљице са наведеним дезертерима и аутор га у својој књизи НО не признаје као палог борца него га води као жртву.

Ако читалац жели да зна колико су четници предали оружја усташама и какав су споразум потписали како то Светислав Николић каже у НО на страни 166. нека прочита наслов „Битка на Краљици" из књиге Синови Озрена који ће бити описан прије пјесме под овим истим насловом.

Послије склапања примирја између четника који су били главни непријатељи Нијемцима и усташама и који су чинили главну окосницу рата на Озрену, Нијемаца и усташа, у Јошави 28.05.1942. године, четници се нису успавали, него су и даље радили на осматрању, прегруписавању, извиђању, изводили и даље диверзије

на пругама, пресијецању телефонских водова, дочекивали и одбијали усташке нападе и обезбјеђивали храну, одјећу и обућу за своје борце.

Морам навести овде како стоји у непријатељској документацији: „Четнички комадант Јово Бајкановић је са својом јединицом заробио 4.4.1942. године осам непријатељсих војника и у замјену за те војнике тражио, за сваког војника по 50 кг соли. Ово наводим само ради тога да читалац свати ко је био Јово Бајкановић. Нијемци и усташе су озренске борце некад називали четницима а некад одметницима. Те исте четнике су партизани називали између осталих израза и шумњацима и одметницима.

Што значи одметнули су се у шуму да се боре.

Ове четничке активности и јак отпор Нијемцима, усташама и новом непријатељу Озренског народа партизанима проузроковале су офанзиву на Краљицу у априлу 1943. године. Главни циљ непријатеља је био заузимање Краљице највеће коте 884 на Озрену. Да је непријатељ ово успио, цијели Озрен би био покорен, села би била попаљена, а становништво заробљено и одведено у логоре. Захваљујући четничкој опрезности и јунаштву непријатељ је био разбијен и растјеран, а Озрен ослобођен.

Комунисти су све четничке активности приписали себи и ако их није било на Озрену, а офанзиву на Краљици нису ни споменули ни описали.

Комунистички партизани су толико затровали народ својим лажним говорима, лажним књигама, лажном историјом и лажним ратним филмовима да народ и дан данас гријеши и погрешно репрезентује радње и збивања које су се дешавале у току Другог свјетског рата на Озрену и Добоју.

И поред тога Тошо пише на страни 359 и 360 ОПО, ради се о крвопролићу које је узроковао Пролетерски батаљон и офанзиви Вражије дивизије на Озрену.

Између осталог он каже:

„На тај задатак је био пошао и Фрањо Марковић, кад је набасао на Цвијетинове људе који су кренули да нас нападну. Он је био прва жртва. Остали су тада били растурени и мало ко од њих је могао да нас стигне“.

Значи партизанија и комунисти су растјерани и отјерани 18.04.1942. године са Озрена и више их на Озрену није ни било све до 1945. године.

Опет на страни 389. ОПО каже:

„Половином априла 1943. године кренула је „Вражија дивизија“ са задатком да „прочешља“ озренске шуме и казни и разоружа озренске борце. Та акција је покренула Симу Лукића, Игњета Радојчића, Спасоју-Пајка Радојћића и Јову Митровића из њихових база у Сухом Пољу и натјерала их да се неко вријеме склоне преко Спрече у Костајницу, гдје их је у својој кући крио Недељко Стојановић“.

То исто пише и Светислав Николић у својој књизи „Немирни Осињак“.

У поднаслову „Офанзива вражије дивизије“ на страни 166 НО аутор каже:

„Ова акција је покренула Симу Лукића, Јована Митровића, Игњета и Пајка Радојчића из њихових база у Липцу и Сувом Пољу и натјерала да се неко вријеме склоне преко ријеке Спрече у Костајницу гдје су их крили Недо Стојановић, Никола Ћелић и Савка Гаврић“.

Он додуше не каже да су комунисти побјегли пред Вражијом дивизијом, нити да су оставили голорук озренски народ на располагање усташама, него налази благ израз и каже:

„Ова акција је покренула ... комунисте итд“.

У овом истом поднаслову на страни 165 НО, аутор је пресушио као јаруга, кад наводи некакве акције и диверзије дуж пруга Добој-Тузла и Добој-Маглај на четничкој земљи. Није могао везати ниједно комунистичко име ни за једну акцију нити за диверзију, а не хтједе признати да су то све радили сами четници.

Знајући након тридесет година ко је био члан КПЈ, ко је касније ступио у партизане а ко је био четник, ко је погинуо а ко је још жив, аутор НО прилагођава ситуацију и побједе партизанима а поготово оним који су још живи. Приписује им непостојеће активности, хиперболише њихове успјехе, четнике омаловажава, потцјењује и назива разним напогрдниjим ријечима, а њихов учинак и јунаштво приписује партизанима.

Ако прочитате НО увјерићете се да се име:

Игњета Радојчића наводи 168 пута,

Вељка Кршића наводи 127 пута,

Симе Лукића наводи 114 пута,

Весе Радојчића наводи 57 пута.

Њихов командант Цвијетин Тодић се спомиње само 3 пута и то само тамо када је постављен за командира односно команданта, а 69 пута у негативном контексту иако он једини од њих још увијек брани Озрен и Добој и народ овог краја.

Ето видите они који су остали живи послије Другог свјетског рата Игњет Радојчић, Вељко Кршић, Весо Радојчић и Радо Цвјетковић на основу чијих је изјава и цедуљица аутор написао „Немирни Осињак", њихова имена се небројено пута спомињу, док имена правих бораца и јунака само се спомињу ту и тамо.

ОФАНЗИВА ВРАЖИЈЕ ДИВИЗИЈЕ

Од четири странице које су написане под овим насловом у књизи ***Немирни осињак*** ево колико текста се односи на овај наслов. Аутор на страни 165-169 каже:

„Нијемци су предузели офанзиву 1943. године. Тодић је бијеснио од муке, јер је њихова „владавина" пољуљана, а савезници са којима је склопио споразум, почели су их игнорисати.

Половином априла 1943. године 'Вражија дивизија' пошла је на Озрен са задатком да 'прочешља' озренске шуме и казни озренске борце. Ова акција покренула је Симу Лукића, Јову Митровића, Игњета и Пајку Радојчића из њихових база у Липцу и Сувом Пољу и натјерала да се неко вријеме склоне преко Спрече у Костајницу, гдје су их крили Недо Стојановић, Никола Ћелић и Савка Гаврић.

Цвијетин Тодић нит је смио, нит је био у стању, да се одупре „Вражијој дивизији". Јован Бајкановић прикупио је око себе своје борце и у жестоком окршају јуначки погинуо. „Вражија дивизија" прокрстарила је озренским крајем. Том приликом пао је већи број храбрих и поштених људи.

Тодић и његови савјетници успјели су, ипак да се поново нагоде са крвницима свога народа и да пристану на нову, још срамнију капитулацију. Они су покупили и предали усташким властима дио оружја и потписали још срамнији уговор. Борба се и послије ове њемачке акције продужила".

На три и по странице овог наслова аутор Светислав Николић, умјесто да опише припреме, за офанзиве и тачан резултат борбе, као и учеснике борбе с једне и друге стране, он наводи следеће:

1. Руководиоци илегалних група развијали су идеолошко пропагандну активност и припреме бораца за масовни

одлазак у НОБ, подузимали су оружану акцију и диверзије на четничком оземљу. (Оних којих нема организују оне којих нема за одлазак у НОБ, иако је офанзива у току они се не укључују, јер их нема).

2. Али партизани су и даље били ту скривени пред њиховим очима, партизански одред није капитулирао. (Озренски партизански одред није никад формиран на Озрену, а партизани-комунисти су побјегли и крили се пред њемачким, усташким и домобранским очима).
3. Док офанзива још траје аутор набраја цијело становништво Придјела, Липца, Г. Сувог Поља и њима додаје два муслиманска села Придјела Г. и Д. Суво Поље, ваљда ради националне заступљености, чије је становништво изложено терору и прогону од стране четника. (са једном се стражњицом никад није могло на двије столице, четници су водили офанзиву против Нијемаца, усташа и домобрана, а ове које аутор наводи да су тад злостављани, свако жив види да и они нападају четнике са леђа. Ова два муслиманска села нит су се укључивали у рат на Озрену нит су у њих четници улазили)
4. Аутор за вријеме офанзиве доведе и II пролетерску дивизију на Озрену, у помоћ Нијемцима, усташама и домобранима све против Озренских четника.
5. Затим аутор Николић, од дезертера који су се крили по Требавским базама, опет формира Озренски партизански одред којега нема на челу са Игњетом Радојчићем ваљда и њега уводи у офанзиву против озренских четника
6. Аутор доводи јединице VI источнобосанске пролетерске ударне бригаде на Озрен против четника, а офанзива Вражије дивизије траје.
7. Светислав Николић на страни 167 НО каже: „Тодићеви четници, сабијени као у рогу, били су немоћни, рачунајући на помоћ савезника Нијемаца, усташа и домобрана". (Сам аутор је одобрао наслов „Офанзива Вражије дивизије", сам је као непријатељску страну одредио Нијемце, усташе и домобране а одбрамбену страну четнике, према томе само луд може рећи да су ове двије супростављене стране савезници).
8. Аутор под овим истим насловом, крстари Озреном са разним пролетерским јединицама, које се никако не укључују у

> офанзиву. Он обилази Малешевце, Коњух, Тузлу, Бановиће и Мајевицу, уписује имена комуниста гдје је који погинуо, гдје је који рањен, гдје су се појединци лијечили и тако све до краја 1945. године када су од њих појединци отишли у НОВЈ.

Све он јадан описа до краја 1945. године, али офанзиве нема па нема. Тешко је бити човјек па написати истину, ако те мајка таквог није родила.

Да читаоцу буде јаснија слика, Офанзива Вражије дивизије, битка за Краљицу отпочела је око 8. априла 1943. године и трајала је све до 15. априла 1943. године.

Игњат Радојчић је постао комадант Озренског партизанског одреда, оног који је формиран на Коњуху, а послије Мустафе Хукића, око 8. октобра 1943. године негдје око Тузле.

Напомена:

У овој офанзиви Цвијетин Тодић је имао свога зета „Бранковића" као и цар Лазар.

Цвијетинов „Бранковић" је се држао при четницима али пошто му је Пајко био комшија, више је њега морао слушати да му се живот не би угасио.

Кад су почеле припреме за офанзиву Вражије дивизије „Бранковић" је требао да се јави своме комаданту Цвијетину, у међувремену добио је и ултиматум од Пајке да ће бити ликвидиран ако се са Краљице врати жив.

„Бранковић" је узео своју пушку и један метак протјерао кроз рођену ногу. Тако да је задовољио обадвије стране. По завршетку рата, КНОЈ кад је ухапсио „Бранковића" требао је бити стријељан ради учешћа у четницима, али је Пајко ступио на сцену и истог ослободио и признао му учешће у рату као партизана, на основу чега је примао борачки додатак. Са друге стране у једној књизи пише да је се тај „Бранковић" истакао у борби и на Краљици истина не под правим презименом него сличним. Аутор те књиге, прикупљајући податке је одсјео у кући „Бранковића", пио кафу и написао тако како је написао.

Исти „Бранковић" је прије изласка књиге која описује његову храброст у офанзиви на Краљици, у приватном разговору тврдио да никад у животу није био на Краљици ни као туриста, а сада шути.

Лука Панић брат Тодора Панића који није био члан КПЈ нити је био партизан, спомиње се у „Немирном Осињаку" само успутно на

страни 86, 87 и 88. Овај српски витез, борац, јунак и херој је ликвидирао најжешћег усташког заповједника Аликадића и то борбом прса у прса.

Нема му бисте у Добојском парку, јер је то мјесто Тошо чувао за себе и Тодора Панића, Лукиног брата.

Сада је све јасно да на Озрену од 18.04.1942. године није било ни партизана ни комуниста нити других бораца осим четника.

На основу ових комунистичко-партизанских лажи и данас дан партизански унуци рођени послије 1960 године, шире лажи и пропаганду да су партизани и четници заједнички издржали офанзиву против „Вражије дивизије" 1943. године на Краљици (РТРС 10.09.2008. године тема о Озрену и селу Врела у 15 часова).

Дјецо, оканите се лажи ако ваши нису били људи будите макар ви.

Офанзиву против „Вражије дивизије" на Краљици водили су искључиво четници на челу са својим командантом Цвијетином Тодићем. На Озрену је само постојао Озренски четнички одред.

Ако је неко из четничких редова 1945. године прешао у партизане и служио партизанима за чишћење Југославије од остатака усташа и Нијемаца и био је убијен иза леђа од стране партизана на подручју Хрватске.

Такви људи ако су учествовали у офанзиви на Краљици, тада су били четници јер су ратовали под четничком заставом.

Комунистички наводи су апсолутна лаж. Тошо је морао лагати да би се све успјешне борбе приписале партизанима, али овде је био искренији и поштенији од репортера РТРС, кад наглашава локацију гдје су се налазили комунисти и партизани у току офанзиве „Вражије дивизије".

Цвијетин Ђурић

Војин Ристић командант V батаљона

Ђорђе Ристић Ђокин

Милан Тодић командант I и II батаљона

С лијева на десно: Душан Т. Јовић Тривунов, Саво Васиљевић Маричић, Ристић Томичић Воин Ђокин, Марковић Перо, Илић Ђорђо Лезета, Софренић Поповић Никола Јовин и Остојић Недо

БИТКА НА КРАЉИЦИ

Крајем марта 1943. године њемачка команда из Маглаја упутила је мање патроле да извиђају озренске територије, рачунајући на четнике као своје поданике који су са њима прије непуну годину дана направили примирје како би могли обрађивати своја поља. Команда Првог озренског батаљона упозорила је и вратила патроле. Другог дана Нијемци упућују јачу патролу, око стотину војника, који нису слушали упозорења команде на Озрену и насилно су продрли дубоко у територију. Командант Првог батаљона Јово Бајкановић, бивши подофицир југословенске војске, иначе врло храбар и одлучан, обавјештава команданта Четничког одреда Цвијетина Тодића о насилном продору ове групе Нијемаца на озренску територију. Командант Тодић издаје наређење Бајкановићу да се та њемачка група, у којој је био и један генерал, блокира и потуче. Командант Првог батаљона Бајкановић одмах издаје наређење Алекси Лукићу из Прве чете на територији села Бакотића, Крсног Поља, Доње и Горње Бочиње да засједне, опколи и уништи њемачку извидницу, а они ће му одмах у помоћ послати стотињак бораца. Бајкановић убрзо преузима команду и са двјеста бораца муњевито напада Нијемце са свих страна. Главна засједа била је у селу Бакотићу, на мјесту Витањ, код малог моста на цести. У овој акцији учествовали су најхрабрији борци из батаљона: Дамљан Миливојевић, Рајко Лукић, Станоје Рилић, Лука Лазић, Андрија Петровић, Стјепан Никић, Јасенко Јовић, Петар Јовић, Васо Пијуновић и многи други.

Њемачка чета дотучена је до ногу. Спас су нашла само три Нијемца који су скочили у Босну и препливали на лијеву обалу. Међу погинулим Нијемцима био је и један генерал и много официра, који су имали намјеру да продру до највишег врха-Краљице на Озрену. У заробљеним документима сазнало се да су то била врло важна извиђања, која су се морала обавити прије него се савезници искрцају на Јадрану. Требало је да имају у дубини чисту територију, без свих својих непријатеља, па и четника од којих су многи презали. Овај пораз Нијемаца огорчио је Хитлера и његове сараднике па су почели са опсежним припремама за уништење Озренског одреда. Припреме за ову акцију трајале су десетак дана. Повучене су неке њемачке јединице из четврте офанзиве. Најприје су почела авионска

извиђања, а непосредно пред акцију бацали су и летке. Текст летка баченог из авиона априла 1943. године гласио је:

„Корчула-Корчула“!

Предајте се, озренски четници, не гините лудо, ваш даљњи отпор је илузоран, који вас води у тоталну катастрофу и самоубиство. Опкољени сте ваздухопловством и тешким топништвом њемачке силе. Свима који се добровољно предају са оружјем, њемачка команда гарантује безбиједност и живот. Ово важи само за четнике Озрена, остали четници, останите и даље лојални њемачкој команди“. На Озрену је извршена општа мобилизација способног људства од 15 до 60 година.

Главни напад отпочео је од Маглаја на село Брусницу и Доњи Раковац, према Кобиловцу и Брезицима. Деветог априла 1943. године нападнута је територија Озрена од Завидовића до Трбука. Тога дана Нијемци су јаким снагама нападали од Трбука према Преслици. Трећа јака њемачка групација нападала је истовремено од Завидовића према Подцјелову, гдје је нашу територију бранио Седми батаљон под командом Предрага Трипуновића. Првог дана борбе на сва три фронта непријатељ је ушао дубоко у нашу територију. Наши су се повукли и преко ноћи чврсто укопали све фронтове. Прве вечери Први, Други и Седми батаљон траже помоћ од команданта Тодића. С обзиром на то да спречанска долина није нигдје нападнута (очекује се јак удар од Лукавца и Пурачића), командант Тодић издаје наређење команданту Трећег батаљона Душану Станојевићу да одмах пошаље стотину бораца у помоћ Другом батаљону на Трбуку, којим је командовао Милан Тодић, а командант има Четвртог батаљона Милошу Лукићу и Петог батаљона Сими Јеремићу да одмах пошаље по стотину бораца као појачање Јови Бајкановићу, који води најжешће борбе у Доњем Раковцу.

Други дан борбе, 10. априла 1943. године, непријатељ јаким снагама напада од Лукавца и Пурачића. Дакле, отвара се и четврти фронт на Озрену. Ова групација наступа у два правца. Са мањим снагама крећу преко села Сижја и Кртове која бране двије чете Петог батаљона. Наше потискују дубоко. Нијемци се одмах укопавају на брду Градишнику изнад Петрова села. Друга, много јача групација, креће од Пурачића преко Милина Села, Ступара и Доње Бријеснице на Пањик. Овој групацији супротставља се веома јак и добро организован Шести батаљон под командом Душана Иванишевића,

подофицира бивше југословенске војске, веома способног команданта. И овдје непријатељ првог дана продире до Бајковца, али ту га борци Одреда заустављају и добро се укопавају. На осталим фронтовима другог дана борбе непријатељ жестоко напада и пробија одбрамбене линије на више праваца. Нападнута је цијела озренска територија, изузев спречанске долине од Добоја до Миричине. Браниоци Озрена приморани су на повлачење.

На подручју Другог батаљона непријатељ је другог дана борбе жестоко нападао и употребљавао тенкове цестом од Трбука према Преслици. Четници се повлаче уз жесток отпор. Помоћ стиже послије подне из Трећег батаљона и прелази се у контранапад, на јуриш. Уништена су три њемачка тенка, заробљено нешто оружја и доста ратне технике. Тог дана на овом фронту Озренци су имали преко 20 мртвих и рањених. Организовали су бомбаше са свежњевима бомби, а имали су и неколико противтенковских пушака, али мало муниције. Друго вече Нијемци су потиснути до жељезничке станице Трбук, али су они на подручју Другог батаљона извршили пробој и потисли јединице Озренског одреда дубоко у унутрашњост. Када је стигла помоћ Првом батаљону од 200 бораца из Четвртог и Петог батаљона исте вечери извршен је конртанапад и Нијемци и усташе су потиснути до села Јабланица. Било је много погинулих и рањених бораца на обје стране. Убрзо Нијемци опет жестоко нападају, Озренци се постепено повлаче наносећи непријатељу велике губитке. Иванишевић је са својим Четвртим батаљоном претходне ноћи покушао да потисне Нијемце, али са мало резултата. Тог 11. априла Нијемци жестоко нападају Шести батаљон, који се повлачи до Пањика и укопава на одбрамбеним положајима.. На подручју новоформираног Седмог батаљона усташе и Нијемци нападају од Завидовића. Борци овог батаљона принуђени су на повлачење. Четвртог дана Шести батаљон под командом Иванишевића креће са Пањика у рану зору у жесток јуриш. Борба прса у прса. У овој бици рањен је командант Душан Иванишевић кроз уста и руку. Када је Иванишевић покренуо Нијемце са њихових првих положаја, гонио их је у стопу десетак километара, све до муслиманског села Турије. У његовој јединици губици су били велики: више од 30 мртвих и десетине рањених, док су њемачки губици били далеко већи. Петог дана борбе, 13. априла 1943. године, Нијемци прелазе на свим фронтовима у огорчене нападе, уз подршку артиљерије и посебно авијације, која је од првих дана борбе била

веома активна. Свакодневно је учествовало на десетине авиона разних типова бомбардујући српске положаје по селима. Када је 13. и 14. априла почело повлачење у шуме Озрена, почели су да бомбардују и шуме. Борци Озренског одреда на свим фронтовима 13. априла постепено се повлаче ка селу Брезици, гдје је била смјештена централна болница још од 1941. године, пружајући непријатељу тврд отпор.

Када су 8. и 9. априла почеле борбе, нарсђено је од штаба Одреда да се дигне у ваздух жељезничка пруга од Добоја према Тузли, до села Миричине. Исто тако и пруга од Добоја уз Босну до Маглаја, те је окупатор послије битке на Озрену имао, много посла док је обнављао саобраћај. У Доњем Раковцу, гдје су биле највеће непријатељске снаге и најжешће борбе, у зору 12. априла у јуришу је погинуо славни командант Првог батаљона Јово Бајкановић, ликвидиравши прије тога са групом истакнутих бораца неколико њемачких ровова. Њега, ће на положају команданта замијенити Митар Мијановић из Бакотића. Наређено је да се остаци Трећег, Четвртог и Петог батаљона повуку из спречанске долине у центар Брезика. Они до 13. априла нису смјели да напусте своје положаје јер су очекивали нападе; углавном су давали помоћ угроженим батаљонима. Наређење у први мах било је да се батаљони повуку на високе Коноплишта, Каменице, Брезика и Краљице, али је 13. априла издато ново- да се сви батаљони навече повуку у Брезике. Након пет-шест дана тешких борби са Нијемцима и припадницима „Вражије дивизије“, озренски четници повлаче се са рањеницима до болнице у Брезицима. Нијемци постепено напредују према Брезицима из свих праваца. Иду према Озрену, према Краљици. У току борби бесомучно су бомбардовали четничке положаје, па и саму болницу. Наређено је да се сви тежи рањеници са својим јединицама смјесте дубоко у шуме. Обезбијеђена им је храна и могућа медицинска помоћ, а штитио их је специјални вод за обезбијеђење. Рачунало се да је ова офанзива пролазна и да ће рањеници издржати неколико дана у шуми. Касно увече, 13. априла, скупиле су се све јединице у Брезицима. Штаб Одреда са свим командантима и командирима чета одмах је засиједао како би се договорили шта даље да се ради, јер је даљи отпор био такорећи немогућ. Након што су евакуисани тежи рањеници из болнице у шуму и све што је вриједније, (лакши рањеници прикључени су својим јединицама), из болнице је евакуисана и сва храна и лијекови.

Пред одсудну битку која ће почети наредног дана борци Одреда су се окријепили шљивовицом. На сједници командног кадра (којој је присуствовао и аутор ових редова као водник Првог вода и замјеник командира чете), била су два приједлога. Први, да се у рану зору са свим прикупљеним јединицама изврши пробој из обруча преко виса Кобиловца и Горње Буковице према Подцјелову на ријеку Кривају у Зенички четнички одред. Други приједлог, да се у исто вријеме тим путем изврши пробој, али само до Горње Бријеснице, у шуме Црне Плоче на јужну страну и да се практично зађе непријатељу иза леђа. Оба приједлога дата су на гласање, а већина је била за други. С обзиром на то да током ноћи 13. априла нису прикупљене све јединице, донесена је одлука да се пробој одгоди за један дан и да се 14. април предани на врху Озрена, на Краљици. Ту су били: Први батаљон десеткован, скоро преполовљен, који води нови командант Митар Мијановић из Бакотића, Други батаљон под командом Милана Тодића, који је такође доста искрварио у борбама у Трбуку, Трећи батаљон, под командом Госте Тодића, који је током задњих борби највише сачуван и четврти под командом Милоша Лукића. Пети батаљон, којим је командовао Симо Јеремић, такође је био добро сачуван, изузев његових двију чета из Кртове и Сижја, које су водиле два-три дана борбе и повукле се са својих положаја. Ова три батаљона давали су помоћ угроженим батаљонима у току борби. Они ће и чинити језгро Одреда у току пробоја и касније док се непријатељ не истјера.

Шести батаљон под командом Душана Иванишевића водио је борбу читав дан 13. и до послије подне 14. априла и, након посљедњег отпора Нијемцима на Васиљевцима, повукао се на Краљицу. Претрпио је велике губитке: око 40 погинулих и неколико десетина рањених бораца. Чекајући цио дан развој ситуације, 14. априла 1943. године прикупљане су на Краљици остале јединице из Одреда , да би се навече извршио пробој према Црној Плочи у Горњу Бријесницу, непријатељу иза леђа. Ово је био најдужи дан. Патроле су биле истурене на све стране према непријатељу и наређено им је да у 17 часова буду на врху Краљице. Нијемци су упали у Брезике 15. априла. На врху Краљице чекало се долазак Шестог батаљона који је још водио борбе 14. априла прије подне. Седми батаљон одијечен је између Возуће и Подцјелова и није се могао повући на Краљицу како је још 12. априла било наређено. Њемачка авијација смањила је своју активност 14. априла послије

подне. Напокон, око 17 часова стиже и Шести батаљон са командантом Душаном Иванишевићем. Сада нема више шта да се чека, за који час треба кренути у пробој. На Краљици је било око 2.000 бораца у протеклих шест батаљона. Када је командант Иванишевић стигао на Краљицу и рапортирао команданту Одреда Цвијетину Тодићу да је стигао са својим Шестим батаљоном, Тодић га је оштро прекорио зашто се раније није повукао и да се само на њега чека. Иванишевић је одговорио да је био скоро одсјечен и да се једва повукао преко Васиљеваца. Дошле су му непријатељске снаге са јужне стране, из правца Завидовића, којима овај батаљон није био у стању да се успјешно супротстави. Седми батаљон на челу са командантом Предрагом Трипуновићем био је малобројнији од осталих батаљона, а држао је велико подручје нападнуто од непријатеља. Непријатељске снаге ишле су из правца Раинова Брда и Мичијевића према Васиљевцима. Командант Шестог батаљона Душан Иванишевић повлачећи се на Краљицу 14. априла послије подне морао је оставити неколико тежих рањеника у Васиљевцима.

Када је командант Иванишевић стигао и рапортирао команданту Тодићу, тог момента Тодић је својом жељезничком пиштаљком по устаљеном обичају позвао све команданте на окуп да се коначно договоре о пробоју. Није прошло ни сат времена послије доласка Иванишевића са источне стране Краљице, са Камена су дотрчала двојица курира које је патрола послала да траже команданта Тодића. Одмах су упућени команданту који је управо разговарао са командантима батаљона. Били су присутни и сви командири чета па и неки водници. Курири саопштавају команданту Тодићу да јаке њемачке снаге у неколико колона иду уз брдо према Камену и врху Краљице, удаљени само око два километра.

У том моменту командант Цвијетин Тодић гласно позва своје руководство да се примакну што ближе. Када направише обруч око њега, он их погледа војнички све редом и рече: „Браћо Озренци, непријатељ је у непосредној близини, свега два километра и креће према врху Краљице. Наш је задатак да извршимо пробој на југ према Црној плочи и да непријатеља обезглавимо и потучемо. Послије пробоја зборно мјесто на Мичијевићима, у центру села. Напашћемо непријатеља са три стране: са чела, са лијевог и десног бока“. Командант потом повиси глас: „Браћо Озренци, ово су судбоносни дани за народ Озрена који од нас очекује спас. Зато нека запамте наша покољења како се брани родна груда и родни праг.

Немојмо се обрукати, него смјело у пробој да ову гамад потучемо. Нека добро запамте српску Краљицу на врху нашег Озрена".

Потом је издао оштро наређење: „Командант Другог батаљона Милан Тодић и командант Петог батаљона Симо Јеремић са својим батаљонима трчећим кораком право низа Стрмац и напасти бочно преко села Врела и Васиљеваца са сјевера. Командант Шестог батаљона Душан Иванишевић и командант Првог батаљона Митар Мијаковић са својим батаљонима јужно од Краљице у село Сикуље, од Доње Буковице ударити бочно са јужне стране преко села Мичијевића. Командант Трећег батаљона Госто Тодић и командант Четвртог батаљона Милош Лукић са својим батаљонима право на Камен, развити се у стријелце и кренути силовитим јуришем на непријатеља који је у непосредној близини. Команду над ова два батаљона вршиће и координирати њихову акцију командант операције Ђорђо Цвијановић. Идем и ја са вама браћо на јуриш, рече Тодић док му је као и увијек у рукама његов омиљени тенковски митраљез кога је заробио од Нијемаца на Трбуку септембра 1941. године. На крају запита: „Јел вам јасно, браћо?" Сви углас повикаше: „Јасно, брате команданте!" А он: „Нека вам је са срећом и Бог вам помогао. Јуриш, браћо Озренци!" Све је заорило од пјесме и кренуло на одсудан бој, на пробој. Дивно је и дирљиво било гледати и слушати ове ријечи команданта Цвијетина Тодића, његово хладнокрвно издавање наређења што и доликује једном старом, прекаљеном и неустрашивом борцу какав је уистину и био. Послије издавања наређења, Други и Пети батаљон кренуо је низ Стрмац сјеверно према манастиру Озрен. Након пола сата, у подножју Краљице, низ Стрмац се провали громовска борба. Био је то знак да је отпочео сукоб са Нијемцима „Вражије дивизије" испод Камена на Краљици. Кључало је као у лонцу. Прво се проломио прасак пушака и митраљеза, а затим бомби. Поче пјесма, а затим и вика из свег гласа: „Јуриш браћо, јуриш". Жестина ове битке трајала је све док Други и Пети батаљон нису примили борбу. Нешто прије тога борбу су прихватили Први и Шести батаљон, јер су они имали нешто краћи пут. У први сумрак на Врелима и Васиљевцима поново се проломи: „Ура, јуриш браћо"! То Трећи и Четврти батаљон јуришају и гоне непријатеља низ брдо. Када је појединцима нестало муниције, тукли су их камењем кога је било у изобиљу. Ово је била борба прса у прса, било је за вратове, гдје су једни друге давили. Отимало се оружје голим рукама. Чуо се на тренутак и јаук на обје стране, али га

је надјачавала пјесма Озренаца и јуриши који су се смјењивали. У првом судару на Васиљевцима Нијемци пружају јак отпор и ту гине на десетине бораца Озренског одреда. Ипак непријатељ је присиљен на повлачење. Чини то у паници бацајући ранце и оружје. Жестоке борбе воде Шести и Први батаљон на Мичијевићима. Нијемци трпе губитке бјеже и све слабије пружају отпор. Њихова позадина утврдила се на брду Липовача, око четири километра источно од Краљице. У први сумрак борци Одреда нападају их са оба бока, са сјевера и са југа. Поново се чула пјесма и јуриш Трећег и Четвртог батаљона. Након неколико сати крваве борбе Нијемци су сатјерани у подножје Краљице, у превоју Брезика. Непријатељ је овдје имао доста наоружања, тако да је убрзо извршио прегруписавање и поново кренуо у напад. И тада се заорила пјесма, а потом нови јуриш Тодићевих бораца. На фронту Трећег и Четвртог батаљона у Брезицима, гдје су биле најјаче њемачке снаге, Озренци су се помијешали са Нијемцима. Борба се води бомбама и кундацима, а потом и хватањем за вратове.

Ова ће битка засигурно остати запамћена не само на Озрену него и шире, у којој су Нијемци и усташе претрпјели тежак пораз од Озренског четничког одреда, који се са око 2 000 бораца супротставио сили која је бројчано била 20 пута јача. Том приликом заробљено је пет тешких митраљеза, шест већих и неколико мањих бацача, десетине лаких митраљеза, неколико стотина пушака, бомби, много муниције, одјеће и остале ратне технике. Заробљена су и два њемачка љекара. Пробој је извршен и отворен је пут за Црну плочу и Горњу Бријесницу. Ово је била једна од највећих битака вођених у току Другог свјетског рата на Озрену, која је са прекидом трајала од првог до 15. априла 1943. године.

Састав непријатељске групације „Вражије дивизије" био је 50 одсто из редова Хрвата и босанских муслимана, који су годину дана прије тога вршили војну обуку у Њемачкој. У овој бици било је доста мртвих и рањених. Процјењује се да је на непријатељској страни било око хиљаду погинулих и рањених војника и официра. Озренски одред изгубио је око 300 бораца, а било је и много жртава-цивила. Само у одлучујућем пробоју погинуло је и рањено 200 бораца, међу којима су била и два команданта батаљона, те неколико командира чета и водова. У посљедњем јуришу пао је неустрашиви командант Четвртог батаљона Милош Лукић и чувени командир Сочковачке чете Перо Нешковић, кога су добро запамтила озренска

села по његовим подвизима од првих дана борбе. У овом пробоју лакше је рањен и командант Одреда Цвијетин Тодић, налазећи се са својим тенковским митраљезом у првим редовима. Било је много страшних сцена када су тежи рањеници вршили самоубиство или молили да их неко од другова убије, само да не би пали живи непријатељу у руке. Заробљених војника у овој бици није било, а није опроштено ни двојици заробљених љекара. Огорчену масу нико није могао зауставити, па су због тог чина касније искрсле многе компликације са њемачком командом.

Нијемци су се, након четничког пробоја, зауставили на брду Липовача. Снаге одреда су се током ноћи прикупиле у Мичијевићима и кренуле према Црној плочи, а сутрадан (15. априла 1943.), све до навече, у том мјесу трајало је прикупљање, пребројавање и помагање многобројним рањеницима.

Глад и умор овладали су и оним најиздржљивијим борцима. Одмах ујутро за команданта Четвртог батаљона привремено је именован, тешки инвалид бивши подофицир југословенске војске Душан Станишић. Тешке ране задобио је крајем 1941. године на Преслици у борби против усташких јединица. Послије подне стигао је и Седми батаљон на челу са командантом Предрагом Трипуновићем који је остао одсјечен. Читав тај дан проведен је у Црној плочи, а већ 16. априла ујутро настављено је гоњење непријатеља. Одред је распоређен у двије групе. Прву групу са Првим, Другим, Шестим и Седмим батаљоном у правцу Маглаја водио је Бранко Тодић. Са овом групом кренуо је и штаб одреда. Друга група са Трећим, Петим и Четвртим батаљоном коју је водио Ђорђо Цвијановић, кренула је према манастиру Озрен и спречанском долином према Добоју. У овом покрету нигдје се није наишло на непријатеља. Нијемци су послије пораза, 14. априла навече, према причању сељака-водића, цијелу ноћ маршевали, једни према Маглају, други преко Краљице, Рудине, низ Јапинску косу преко ријеке Јадрине, Чачиновца, Какмужа, Сочковца, Карановца према Добоју. Приликом повлачења опљачкали су озренска села, мушкарце отјерали у логор на Сајмиште у Земун и попалили неколико кућа.

У овој офанзиви учествовала је „Вражија дивизија" са најмодернијим наоружањем, ратном техником и са 40-50 разних типова авиона, затим дијелови Четврте домобранске дивизије из Добоја, као и домобранска бригада из Тузле. Преко 40.000 непријатељских војника и официра. За ту офанзиву пуштени су у

саобраћај и оклопни возови од Добоја до Завидовића. Овим њемачким и усташким снагама у почетку борбе супротставило се око 2.500 озренских бораца наоружаних пушкама, бомбама, митраљезима (око стотину митраљеза), неколико бацача разних калибара за које није било муниције, неколико тенковских пушака са врло мало муниције и један топ, такође са врло мало муниције. Али побједа је ипак била на српској страни, у чему је одлучила чврста воља овог храброг народа да сачува своју територију и своје светиње.

Шта су радили сусједни четнички одреди у току ове велике непријатељске офанзиве на Озрен?

Када су почеле припреме непријатеља да нападне озренску територију у исто вријеме обавијештен је Зенички и Требавски четнички одред да буду спремни, уколико затреба , доћи у помоћ Озренцима. Међутим, Зенички одред у то вријеме имао је великих проблема са усташама и легијом, те није могао на упућени позив стићи на Озрен. Зеничани су понудили гостопримство Озренском одреду у случају да се не успије одржати на свом терену.

То је и био првобитни план Штаба Одреда, али је на савјетовању, 13. априла навече, преовладало мишљење да се не напушта своја територија ни по коју цијену. Вјеровало се, међутим, да ће ближи сусјед, Требавски одред, на челу са Савом Божићем, доћи у помоћ. Али Нијемци су то претпоставили, а можда су од неког и обавијештени.

Кад су Требавци пошли у помоћ Озренцима, наишли су на блокаду. Цеста од Добоја до муслиманског села Клокотница била је блокирана њемачким борним колима и војском, тако да се Требавци нису могли пробити на Озрен.

Како видите, нема ни једног ни комунистичког ни партизанског имена.

Ево пјесме о офанзиви на Озрену, гдје долази до пуног изражаја сарадња и коалиција Нијемаца, усташа и партизана.

ОФАНЗИВА НА КРАЉИЦИ

Драга браћо истина се крије
гдје покојник долазио није.
Нит је дошо нит је смио доћи
јер је знао да ће лоше проћи.

Све је дао да се Озрен сруши
срушит српство то му је у души.
Палит шуме, куће, а и базе
где се српски борци све налазе.

Уништити фамилије цјеле
уништити борове и јеле.
Озрен гору цјелу оголити
да не могу браћа у њој бити
лакше ћемо пронаћ гамад српску
и побит редом све по списку.
Поватајте велико и мало
много нам је до Озрена стало.
Када виђе да успјеха нема
са Хитлером нови потез спрема.
Са Хитлером и са усташама
сад се оштри за Србина кама.
Сад је кама са три стране оштре
иза леђа Јосипове коштре,
с друге стране од Маглаја града
ту усташка залаја бригада,
с треће стране а и са небеса
ударише њемачка чудеса.
Циљ је био заузет Краљицу
и побити ту српску дјечицу.
Убит сваког ко за Јозу није
то се мора урадит што прије.
Како рече и уради тако
мислио је да ће бити лако
Четрдесет и године треће
мислио је да ће имат среће.
Кад је чуо да се Озрен брани
рачуни су били побркани.
Сад примирје са Швабама склапа
не били се промјенила мапа.
Са Швабама и са усташама
не стиди се никаквога срама.
Сад су нове настале прилике
Јозо спрема своје савезнике
све спремио и донио хране
да удари Србе са три стране.
На све стране модерна техника
однос страна није ни прилика.
Небо јечи земља се пролама
нико помоћ није дао нама.
Мало нас је а све добри борци
прекаљени у борбама момци.

Цвијетин је сакупио борце
све редовне а и добровољце:
Ви сте чули моја браћо мила
велика је спремила се сила
да ударе на ове просторе
и затару сјеме Озрен горе
Краљицу нам желе заузети
наваљује тај душманин клети.
Него ћемо овако радити
овдје не смје кукавице бити.
Замислите да ту Србин живи
за мном ће те а ја идем први.
Не смијемо битку изгубити
Бог ће дати све ће добро бити.
Без обзира на ту банду многу
морамо их побити до ногу.
Страну себи изабери праву
назад нема ни за живу главу.
Прво ћемо везу уништити
лакше ће нам педесет посто бити.
Затим ћемо а уз помоћ Бога
уништити душманима свога.
Свако браћо помените Бога
да нам живи наша српска слога.
Кад су Срби направили плана
уста јека са свих Божји страна,
Копном војска небом авиони
са свих страна ударише они.
Браћо моја сад смо у прилици
да видимо ко су савезници,
у по дана ували се тама,
сам да видиш издајничког срама.
Цвијетин стао никог се не боји
на Краљици заклон не постоји,
Брат до брата ко бедеми стоје
срцем бране родно мјесто своје.
Цигарету по три борца пуше
комад хљеба на четири душе.
Суво воће основна је храна
тако бјеше неколико дана.
Грми сијева из ведрога неба
са свих страна опасност нас вреба.

Душман пуца опадају гране
прашина се дигла на све стране.
Хитлер земљу Немањића оре
сад се Срби за огњиште боре.
Прави Срби огњишта не дају
Јосипови Хитлера слушају.
Кроз плотуне тешкије граната
а и кишу пушчаних метака,
проговора из облака вила:
Браћо Срби ви сте већа сила.
Мање вас је али сте на своме
покажите душманину томе,
Бог је с вама ваше мора бити
нико Србе неће покорити.
Цвијетин узе митраљеза свога
прекрсти се и помену Бога
Редом борци поменуше Бога,
погледаше команданта свога.
Напред браћо сад команда паде
ја да видиш шта ђикани раде
Један четник десет противника,
ал је брате погледати дика
Душмани су један на другоме,
мртви леже бојовнику своме.
Више не знаш ко су Јосипови
ко усташе а ко Хитлерови.
Неко нема ноге неко руке
усташе су заглавили муке.
Крвца тече а Швабо се крије
нека тече кад од људи није.
Сваки дан је дужи од седмице
соколови издржљиве птице.
Мудро мисле а храбро се боре
одјекују шуме Озрен горе.
Дан за даном смањује се јека
свак би реко судбина је неко.
Судбина је да правда побједи
душманима увјек казна слиједи.
Кад су браћа потукла душмане
нађоше се с Бријесничке стране.
На Црној се Плочи постројише
на брзину људство пребројише,
Рањенима прву помоћ даше
заробљени плијен побројаше:
пушке бомбе и минобацаче
митраљезе и оружје јаче.
Ту су била два швапска љекара
о њима се сада Србин стара.
Они који успјеше побјећи
хтјели су нам јад нанијети већи.
Бјеже назад пале српске куће
и ватају све што је могуће.
Све што бјеше српске крви роде
у Зеницу у логор одводе.
То је било петнестог априла
савезничка сломљена је сила.
Ето Јозо гдје се тајно крије
жеља ти се остварила није.
Нико никад Јози реко није
да планове Хитлерове крије
Нит је реко нит ко смије рећи,
Хитлер му је савезник највећи.
Сви мислише и свако говори
да се Јозо против Швабе бори.
Није Јосип против Швабе био
само га је на Србе водио.
Наводи га гдје код Срба има
да што прије рашчисти са њима.
Сад се нова историја пише
међу нама нема тајне више.
Истина се написати мора
и лијепа и она најгора.
Јозо умрије сад се рећи смије
да Хрватска ратовала није.
Хрватска се сачувати мора
има Босна има Црна Гора,
и Србија православна мати
знаде Јозо гдје ће ратовати.

ФОРМИРАЊЕ ОЗРЕНСКОГ ПАРТИЗАНСКОГ ОДРЕДА ПРВИ ПУТ

Сада је на помолу истина о Озренском партизанском одреду"који поново напада озренске борце, озренске жене, старце и дјецу. Истина је да у њему нема ни Озренаца ни Срба, зато се тако и понашао.

И тај по први пута формирани Тошин Озренски партизански одред са Мехмедалијом Хукићем на челу стално напада Озрен и обилази га као киша око Крагујевца.

У јулу мјесецу 1943. године Тодор Вујасиновић са озренским комунистима у расулу, када су добили још шеснаест озренских дезертера на Коњух планини, ријешили су да остваре своју замишљену жељу још из 1941. године и формирају Озренски партизански одред. Одред је формиран 21. јула 1943. године, на челу тога одреда постављен је Мехмедалија Хукић.

На страни 394. ***Озренског партизанског иодреда*** стоји:

„Већ првог дана сазнао сам новости о Озренском партизанском одреду. Он је за тих двадесетак дана мога одсуства нарастао на око 50 бораца и извршио низ задатака учествујући у разним акцијама II пролетерске дивизије. Сазнао сам и неке појединости о првим његовим жртвама. У групи која је стигла с Мехмедалијом Хукићем били су теже рањени Ахмет Хукић и Рашид Мургић. Погинуо је Мустафа Мурадбашић. Он се у борби затекао уз противколац 2. бригаде кад су наступили њемачки тенкови према Пољицу. Рањен у првој борби, пао је у руке непријатељу. Нијемци су га дотукли и бацили у Спречу. Нашли су га његови сусељани баш у његовом селу Дубоштици, гдје се закачио за брану млина".

„На озренској страни 17. дивизија се задржала свега неколико дана. Већ предвече 27. августа издато је наређење за покрет према Сребренику. На обронцима Мајевице застао сам посматрајући колону која је пролазила. Тражио сам очима Озренски одред. Није га у колони било. Грешком или немарношћу неког из Штаба дивизије, њих о покрету нико није обавијестио. Стигли су нас око 10 сати прије подне, пошто су се пробили за нама.

Мехмедалија Хукић у својој изјави каже да се Одред ноћу 27/28. августа налазио у Ступарима, на истуреном положају према Цвијетиновим четницима. Борци су спавали спокојно јер су ту биле бригаде и штаб дивизије. Али кад су се пробудили, нигдје никога

није било. Кад су хтјели да крену, наиђе неки сељак, који је те ноћи водио партизане преко Спрече, те их он поведе. Тек што избише до Кртове, сустигоше их четници и пођоше за њима припуцавати. Оставили су их тек кад су прешли Спречу и замакли у кукурузе".

Тошин Озренски партизански одред у саставу 17. дивизије дошао је на Озрен да макар види ту поносну планину по којој име носи. Пошто пролетери никад нису ратовали нити су знали ратовати, одмах су поспали, мислили су да су дошли на савјетовање. Пошто у овом Озренском одреду није било Срба, нису могли ни знати да четници одмах иза Јелове горице славе велику Госпојину. Чим је 17. дивизија сазнала за четничке положаје, издато је наређење за покрет према Сребренику.

Нит освојише територије, нит кога ранише, нит кога убише, дођоше и одоше. Додуше, четници су их гонили до преко Спрече. Такви су пролетери.

Кад је Тошо видио да посао не иде како треба, он опет врши рокаду па овај свој озренски привјесак прислања уз 2. крајишку као пети батаљон, а све скупа у састав 17. дивизије. Ова нова формација је упућена на Циганиште и Бецањ изнад Костајнице да разбије снаге озренских и требавских четника. Ево шта каже Тошо (страна 396. ***Озренског партизанског иодреда***):

„Било је то 22. септембра. Сљедећег дана по наређењу штаба 17. источнобосанске дивизије, кренула је на тај задатак цијела бригада. Трипут су Крајишници и Озренци јуришем заузимали ровове и сваки пута били противнападом враћени. Штаб 17. дивизије, не желећи да троши снаге на споредним правцима, наредио је пребацивање Крајишника и Озренаца на сектор Грачанице, с тим што је Озренски одред још исте ноћи, 23. септембра требало да учествују у нападу на Грачаницу. Око подне 25. септембра јаке четничке снаге прешле су Спречу. Прилазе Грачаници штитили су Крајишници и Озренци. Борба је трајала цијели дан. Четници су запалили суву траву и лишће не би ли покренули Одред. У току ноћи он се морао повући с Хурија, јер је био обухваћен јаким четничким снагама. Оне су му с лијевог крила зашле у позадину, продирући преко Ораховице, коју нико није бранио".

И поред Тошине рокаде, пролетери губе битку на Циганишту, Бецњу и Грачаници, иако су петоструко бројнији. Ове Тошине формације тако су се помјерале до Тузле гдје су, како Тошо каже, имале почетком октобра доста успјеха у одбрани Тузле.

Тошо на страни 402. ***Озренског партизанског иодреда*** каже ово:

„Како је дотадашњи вршилац дужности команданта Озренског партизанског одреда Мехмедалија Хукић био повучен на политички рад на терену Пурачића и Бановића, то смо у Штабу корпуса ријешили да за команданта Коњушког озренског партизанског одреда поставимо Игњата Радојчића“.

Овај најновији Озренски партизански одред, на челу са Игњатом Радојчићем, заједно са 1. мајевичком бригадом, 6. босанском бригадом и 17. дивизијом, крстарили су Озреном ради уништења четника. У овом нападу четници су се повукли из Конопљишта на нове положаје без отпора. Циљ пролетера је био уништити озренске четнике и растурити Озренски четнички одред. Међутим, кад су осјетили тврд отпор, 17. октобра 17. дивизија је морала хитно оријентисати своје снаге ка Варешу, као и увијек, напуштајући борбу.

Ево шта Тошо каже на страни 403. ***Озренског партизанског иодреда***:

„Послије одласка 17. дивизије према Варешу, четници су поново дигли главе и завели терор. Због тога Озренском четничком одреду нико више није смио прићи. Озренски партизански одред је 20. октобра напала једна група од 700-800 четника, те се он морао повући ка Турији, али је послије жестоке борбе морао напустити и ово село и повући се у Прокосовиће“.

Како би Светислав Николић рекао, оволику руљу пролетера натјерати на повлачење према Варешу и Прокосовићу, а све то правдати некаквим наређењима за преусмјеравање својих јединица тобож на друга ратишта, а нису завршили посао на Озрену. Честитке побједницима и браниоцима Озрена.

Озренски партизански одред послије ослобађања Тузле имао је задатак да се заједно са 15. мајевичком бригадом пребаци правцем Тузла-Букиње-Пурачић-Милино Село-Деветак на простор села Сижја и Кртове ради уништења озренских четника и убијања српске дјеце, жена и стараца.

Тошо о судбини и заслугама Озренског партизанског одреда на страни 412 ***Озренског партизанског иодреда***. овако пише:

„Петог дана борби око Тузле Озренци су били продрли до марвенске пијаце, кад су добили наређење да се повлаче. Већ десеткован у борбама, штитећи одступницу, Озренски одред је код

Вуковије ступио у борбу с јаким есесовским јединицама, помогнутим од усташке милиције и зеленог кадра. Према Пожарници, испред Одреда, пробијала се 6. бригада водећи тешку борбу. У неколико узастопних јуриша одред је, одбијајући непријатеља, успио да се пробије до Пожарнице, изгубивши преко стотину бораца, што мртвих, што рањених. Тог дана је Озренски партизански одред изгубио у борби готово цио свој командни кадар. Од командног кадра преостао је само командант одреда Игњат Радојчић. Штабу 3. корпуса није ништа друго остало него да нареди расформирање Озренског партизанског одреда. Расформирање Озренског партизанског одреда извршено је 25. јануара 1944. Годи"с".

Љета 1944. године формиран је Озренски батаљон и ушао у састав 2. бригаде Корпуса народне одбране (КНОЈ) гдје је доказао своју крволочност

Озренски партизански одред формиран је 21. јула 1943. године и све до почетка октобра командант му је био Мехмедалија Хукић, а од почетка октобра 1943. године па до 25. јануара 1944. године, командант му је био Игњат Радојчић.

Овај одред, како видите, живио је свега шест мјесеци и промијенио два команданта. У саставу војних формација одреда били су дезертери, саботери и неискусни комунисти или, како би Тошо рекао, људи без искуства и праксе. И зато што су о злу мислили да униште озренске четнике и озренски живаљ, њима се зло десило. Стара пословица каже, ко зло чини и о злу мисли, зло му се и дешава.

Гдје год су дошли, били су поражени и изгубили су сваку битку. Такви су пролетери, који неће да чувају слободну територију него некуд увијек лутају и избјегавајући рат остављају цијело становништво, па и своје породице, да усташе убијају, кољу и одводе у логоре.

Ето кад је и гдје формиран Озренски партизански одред, ко су му били команданти, какав је успјех постигао и зашто је расформиран.

Свако зло је жестоко и тешко, а срећа кратко траје.

Навалили људи да виде тај поносни Озрен по коме им одред носи име али не могу придоћи ни близу.

Кад је Мехмедалија видио да не може остварити циљ, он се сналази као и Тошо, измишља другу функцију, а у ватру шаље Игњата Радојчића.

Игњат Радојчић, познавајући озренске четнике и њихову борбеност, кад год би кренуо на Озрен, увијек би пошао са 17. дивизијом а кад четници растјерају његове саборце он нађу излаз као и Темпо како тобоже морају хитно на неку другу линију или мјесто.

Наравно, боље је у књизи 403. ***Озренског партизанског одреда*** рећи како је морала 17. дивизија хитно оријентисати своје снаге ка Варешу, него да каже свака част озренским четницима ал нас растјераше.

На истој страни Тошо каже:

„Због тога озренском одреду нико више није смио прићи".

Сигурно је мислио на озренски четнички одред јер су партизани побјегли према Турији и Прокосовићу.

Па опет, јадни озренски партизански одред, како стоји на страни 405. поред толиког силног свог „напредовања" у борби са четницима, аутор мораде измислити депешу да побјегне правац Бољанић-Брезици-Возућа-Криваја а четници ни капи зноја не пустише гонећи пролетере.

И тако је јадни Игњат муку мучио а ником није смио рећи како би радије ишао на било коју другу страну него на Озрен.

Ни овдје Тошина прогноза није важила, он на много страна каже:

„Нијемцима се жури и неће се дуго задржати".

Овога пута приликом напада на Тузлу, тачније речено у предјелу Пожарнице, 21. јануара 1944. године Нијемцима се није журило, а од озренског партизанског одреда остао је само Игњат и још пар бораца док су сви остали изгинули.

Штаб 3. корпуса је донио одлуку 25. јануара 1944. године да расформира Озренски партизански одред. Жалећи за неиспуњеном жељом, Тошо је намолио руководиоце 3. корпуса да се формира макар озренски батаљон и прислони тузланском одреду да му се макар име не угаси.

И та последња Тошина жеља била је испуњена и формирана је јединица али опет као озренски батаљон а не као озренски партизански одред, који је касније ушао у састав 2. бригаде корпуса народне одбране (КНОЈ) гдје ће доказати своју крволочност.

Никола и Анђа

У ***Немирном осињаку*** испод једног од унутрашњих наслова наслова под називом *Пали борци и руководиоци у Народноослободилачком рату 1941-1945.* године, на страни 183. стоји:

„Радојчић Боже Анђа, рођена 1915. године у Станић Ријеци, домаћица, члан КПЈ. У НОБ ступила 23.08.1941. године. Убијена на свиреп начин од четника у Јошави, августа 1943. године“.

На страни 117 и 118. ***Озренског партизанског одреда,*** треће издање, пише:

„Да бисмо што боље организовали снабдијевање наших јединица, а истовремено што боље уредили нашу обавјештајну службу, дозволили смо неколицини наших поузданих људи, углавном бивших жељезничара, да „побјегну“ од нас и врате се на своју стару службу. Већина их је одлично послужила.

На том послу нарочито се истицао Петар Вукељић, жељезничар из Осојнице, Анђа, жена Радета Радојчића жељезничара из Липца, итд...“.

На страни 159/160. ***Немирног осињака*** пише:

„Половином августа 1943. године четници су осујетили активност другарице Анђе Радојчић, супруге стријељаног комунисте Радивоја Радојчића из Јошаве. Једног кобног предвечерја четници су упали у њену кућу и из руку истргли мушко дијете од двије године. Извели су је из куће и повели према Доњем Сувом Пољу. Тражили су од ње да им успут покаже тајне базе гдје се крију комунисти. Анђа је рекла: 'Никад ви од мене нећете ништа сазнати, а ето ваше пушке, а ево мојих груди па пуцајте'. Кад је Анђа пркосно раскопчала своје груди и запријетила да ће она осветити свога мужа Радивоја, одмах је била погођена смртоносно и остала лежећи мртва са раскопчаним голим грудима“.

Због нејасноће овдје се поставља питање откуд да се Анђа Радојчић могла вратити на жељезницу и заузети било које радно мјесто кад је све под усташком контролом а партизани тврде да нису са усташама сарађивали?!

Према преосталој четничкој документацији, одлазак Анђин у Добој је апотекара Ђуру Вукојевића коштао живота.

Анђа и њезина група, кад су дошли у Добој, почели су по продавницама купити робу са полица и из магацина што год су

стигли, без икаквог плаћања, а уз пријетњу оружјем и показивањем некакве партизанске депеше, у којој се каже да ће бити стријељан сваки власник и домаћин који се супротстави одузимању имовине.

Кад је иста група дошла у апотеку Ђуре Вукојевића и почела редом купити робу са полица, Ђуро се енергично супротставио и спријечио пљачку, али је био на лицу мјеста ликвидиран. Ево по којој депеши:

Тошина депеша:

„Вашим одбијањем да предате нашем човјеку, кога смо послали да преузме робу за потребе народноослободилачке војске, ставили сте се у непријатељски положај према народноослободилачком покрету и наш ратни суд осудио је Вас на смрт".

Анђа је као комунистички активиста прва по Тошином наређењу почела с домобранима преговоре за предају оклопног воза партизанима, који је требао бити употријебљен за ликвидацију озренских четника.

У четничкој документацији такође стоји да је Анђа, скупа са својим мужем Радивојем, била међу првим активистима који су припремали атентат на четничког команданта Цвијетина Тодића.

Иако се не зна ко је лично од Текућичана убио Анђу, само ради освете, речено је да је убиство извршио Никола Божић. Игњат, Весо и Пајко Радојчић наредили су потјерним групама да се Никола ухвати и доведе на свадбу Милића Зарића из Липца заселак Зарића брдо, код младожењине куће. Никола је ухваћен у Костајници, везали су га око појаса конопцем, а руке су му везали на леђима.

Да би увећали „ весеље", потјерна група са Николом на конопцу придружила се сватовима код куће Милића Зарића. Када су Игњата обавијестили да је Никола ухваћен и доведен, он је изашао из куће и рекао: „Пресудите му како смо се договорили". Игњат се вратио у младожењину кућу и сјео за софру. На сцену је ступио његов брат Пајко са својим рођацима.

Свим присутним је наређено да Николу туку чим прије стигну: ногама, рукама, кољем, камењем, да га газе и играју коло на њему. Сви поштени људи, омладина и дјеца су крадом напустили мјесто догађаја и из прикрајка гледали шта раде џелати. Након извршеног батињања, гажења и удараца Николи су повађени тестиси. Док је још био у животу отворен му је грудни кош, извађено срце и огуљена кожа на прсима.

Кад је жртва издахнула, однијели су га 300 метара даље и закопали поред једног електро-стуба.

Ово је био врхунац „славља и весеља" Милићевој свадби, који су припремили рођаци његове изабранице Гопе.

По истој Тошиној депеши ликвидирани су многи српски домаћини на Озрену, који су спречавали пљачку своје имовине од стране комуниста. Са једним примјерком те умножене Тошине депеше располагао је и Миливоје Девић из Пакленице који је био члан СКОЈ.

По наговору Јосипа Јовановића, Миливоје Девић је са својом групом, а на основу Тошине депеше, закренуо кола у њиву Пере Шарчевића у Пакленици и обрао зрео кукуруз.

Перо, имајући у виду свој мукотрпни рад на тој њиви, и пуну кућу дјеце, покушао је да спријечи пљачку. Без обзира на ратне околности, дјечију глад и Перин труд који је уложио за обраду те њиве, на лицу мјеста и на истој тој њиви био је одмах ликвидиран.

Миливоје Девић је био један од оних који су послије рата узимали откуп од народа.

Осјећајући се силом на основу комунистичке власти, Миливоје је ушао једном приликом у кућу једног муслимана у Рјечици и почео купити ствари које год су му се свидјеле. Муслимани, овај пут паметни а и мудри, сакупили су се у групицу и моткама напали Миливоја. Послије сваког ударца слиједиле су ријечи „Скидај торбу". Кад је Миливоје видио шта се десило, врпољио се и викао: „Ма није људи торба".

Група је наставила са линчовањем и тражила да скине торбу а кад је Миливоје видио да је враг однио шалу, замолио је да га пусте и рекао: „ Није ово торба ово је природна ствар". Група је знала о чему се ради, али је ту Миливојеву особину искористила као разлог за премлаћивање.

Миливоје Девић је у ствари био дегенерик како наш народ каже, имао је грбу и на леђима и напријед.

Стара пословица каже „Чувај се онога кога је Бог забиљежио".

Веселин, Анђа и Пајко

Весо и Пајко Радојчић, чланови КПЈ од јесени 1941. године као партизански симпатизери, углавном се нису у току рата упуштали у ратне окршаје. Као Тошини извршни органи углавном су радили на

омасовљавању КПЈ и на важнијим курирским пословима. Под важнијим куриским пословима подразумијевају се радње и акције које су се односиле на организовању доласка пролетерских јединица на Озрен, сарадња са домобранима, преговори о примопредаји оклопног воза, припрема атентата на озренског команданта Цвијетина Тодића, све у циљу ликвидације и уништења четника на Озрену. Комунисти нису смјели преузети оклопни воз јер о техници на њему нису знали ништа.

Пролетрске јединице су изгубиле битку на Озрену и отјеране су са Озрена. Атентат на команданта Цвијетина Тодића није успио, атентатори су растјерани и побијеђени, тако да је Весин и Пајкин учинак остао непримјећен.

Видјевши да на овим пољима немају успјеха, на крају рата су се укључили у Корпус народне одбране Југославије (КНОЈ).

У овим потјерним групама ипак им је пошло за руком да докажу своју комунистичко-партизанску способност и дођу до пуног изражаја.

У потјери за преосталим четницима 1946. године њихова потјерна група у сваком озренском селу имала је своје жртве (старце, омладину, дјецу и појединце).

У јесен 1946. године Пајко и Весо, са својом потјерном групом, долазе у Стријежевицу, родно село Цвијетина Тодића и Голуба Божановића, са намјером да сазнају за мјесто гдје се налазе браниоци Озрена. Да би постигли свој циљ дјеца, омладина и старци су били изложени злостављању (шамарању, везању, вјешању итд).

Испред ових џелатских група народ Стријежевице је морао да се крије у шуме, шпиље и бјежи у друга села. Овога пута 1946. године супруга Голуба Божановића Анђа оставила је своје три мале кћеркице код куће Симе Божановића, Голубовог брата, и отишла у Доњу Костајницу да потражи хране за своје три цурице и уједно да се склони од џелата. Овог пута Анђа се зауставила у Доњој Костајници код својих познаника Ђорђе и Тривуне Лазић, који су били поријеклом из Стријежевице.

Наиласком ове џелатске групе у Стријежевицу у засеок Лукићи, прва Голубова комшиница, у страху од злостављања не слутећи шта ће се десити, рекла је Веси да не зна о Голубу ништа, а да му је супруга Анђа отишла у Костајницу код Ђорђе Лазића по храну.

Код куће Ђорђе и Тривуне Лазић је сакупљена храна и одатле пребачена за Стријежевицу и Озрен, сиромашним породицама. Пајко

и Весо са својом групом нису се много ни интересовали за Голуба нити су га смјели директно тражити него су кренули линијом мањег отпора. Одмах су кренули у Доњу Костајницу и дошли у кућу Душана Ристића. Кућа је одмах опкољена са пушкама на готовс, а Весо и Пајко су почели са испитивањем затечених чланова породице, уз пријетње. Питања су углавном била: гдје се налазе и гдје долазе четници, гдје се налазе чланови четничких породица, итд. Највише су испитивани Душанов син Обрен и његова дјевојка Ружа Паравац. Између осталих питања, на крају су их питали, гдје се налази „Шупљи камен". Одговор је био да не знају за такав камен. То је наводно била једна шпиља гдје су четници повремено боравили.

Послије саслушања овог домаћинства Весо и Пајко са својом групом отишли су право кући Ђорђе Лазића.

При доласку Ђорђиној кући петорица су одмах опколили кућу, тројица су упала у кућу, а двојица су остала на улазним вратима. У кући су се налазили Ђорђо, Тривуна, њихових троје дјеце и Анђа Божановић. Ова тројица који су ушли у кућу, Пајко, Весо и још један, опколили су Анђу и одмах су услиједила питања пропраћена ударцима:

„Јеси ли припремила храну за четнике и гдје се четници налазе?".

Анђа преплашена, није могла проговорити ни ријечи. Услиједили су ударци испод ребара пушчаним цијевима и понављана су иста питања. Анђа се онесвијестила и пала по патосу. Поливали су је водом и поново питали и тукли. Ова тројица су уз помоћ оне двојице са врата, узели су конопац и везали Анђу око појаса и испод рамена и објесили на вериге.

Анђа је и даље у полусвјесном стању ћутала. Кад су видјели да одговора нема, испод ње на огњишту су наложили ватру. Кад је Анђа осјетила ватру, само је рекла:

„Ја нисам ништа крива, нити шта знам".

Пајко је пресјекао конопац изнад Анђе тако да је иста пала на ватру. Ухватили су је испод руку и вукли онако немоћну по земљи до пута у непосредној близини.

Један између њих, висок војник, је рекао

„Мој пиштољ не може да пуца", док су остали уперили оружје у Анђу. Чула су се три пуцња од којих је Анђа пала као покошена.

Џелати су напустили мјесто злочина и оставили Анђин леш на ледини.

Сав овај призор морали су директно посматрати Ђорђо, Тривуна и њихова дјеца, без могућности да се склоне са лица мјеста.

Мјештани су се касније сакупили и сахранили Анђин леш ту гдје је и убијена.

Након неког времена Стијежевљани су дошли у Доњу Костајницу, повадили Анђине посмртне остатке и пренијели у породично гробље у Стријежевици. На мјесту Анђине погибије и првог покопа, касније је направио кућу Душко Симић. Послије смрти Ђорђе и његове супруге Тривуне дјеца су се разишла, а кућа се срушила и постала буњиште.

Партизанско-комунистичка „хуманост" над Голубовим домаћинством завршена је 1947. године.

Пошто је Богољуб-Голуб Божановић био заузет одбраном Озрена и Добоја, није имао времена да ради са воловима. Комунистички партизани, пошто нису били заузети ратним акцијама, узели су Голубове волове, мало се на њима иживљавали затим их заклали и појели. Голуб се није више морао бринути о храњењу и смјештају волова. Да не би Голуб држао шталу само ради краве, комунистички партизани су узели и Голубову краву, мало се и на њој иживљавали, а затим заклали и појели.

Кад су „народни" ослободиоци видјели да су поклали волове и краву, схватили су да ни Голубова супруга нема потребе за животом јер више не треба да ради око стоке, ухватили су је у Доњој Костајници, мало тукли, мало вјешали, мало злостављали, а затим ликвидирали.

Кад су поклали Голубове волове и краву, ликвидирали супругу Анђу, ни Голубов живот није имао смисла. У Јошави су комунистички партизани направили засједу 1947. године и ликвидирали и самог Голуба.

Голубове и Анђине три кћеркице, када су остале без оца и мајке, без волова и краве, наравно, нису имале од чега живјети.

Стриц Симо Божановић, Голубов брат, је у своје крило узео три своје братичине и тако спријечио комунистичко партизанску даљњу „хуманост".

Прича Милорада Пливчевића и Воје Гаврановића

Ево још неких појединости и „храбрих“ подвига Весе и Пајке Радојчића у току рата и послије рата.

Ова два „борца“, како сте видјели, у ратним операцијама скоро нису ни учествовали. Али су имали специфичне задатке. Пајко је од Тоше добио партијски задатак да ради на омасовљавању чланства КП, првенствено у редовима војних старјешина и бољих бораца, а затим и осталих бораца и виђенијих домаћина. За учлањивање у КП биле су три методе, и то: метода добре воље, метода уцјењивања и метода присиле. За ову трећу методу Тошо је дао Пајки тајну наредбу и одобрење за ликвидацију оних који ни на једну од ове три методе не пристане. Послије дизања устанка основна организација КП на Озрену је бројала тринаест чланова, даљим током времена било је спорадичних учлањења и незнатног повећања чланства у КП у односу на број бораца на Озрену.

Весо као и Пајко, послије учлањења у КП, не мјери своје успјехе учешћем у ратним операцијама и ратним успјесима, него му Тошо даје повјерљиву улогу курира, који одржава везе озренских комуниста са комунистима у другим војним јединицама у окружењу Озрена. Највећи посао Веси је био припрема материјала за комунистичка савјетовања и присуствовање савјетовањима, која су се некад одржавала скоро сваки трећи или четврти дан.

Како се види, ова два рођака у току Другог свјетског рата нису била искоришћена ни десет посто у односу на остале борце, зато су се потрудили да као припадници КНОЈ-а докажу своје „борачке и моралне“ способности.

Ову причу о храбрости и успјеху рођака Весе и Пајке испричао је брат борца и хероја Луке Пливчевића, Милорад Пливчевић из Липца.

„У јесен 1945. године, када је отрган кукуруз и пожњевена клашевина (класура), њиве се, као и обично, пуштају за испашу стоке. Без обзира чија је њива, ми чобани дотјерамо стоку у њиве и док стока пасе ми се играмо и пазимо да нам стока не направи какав зијан (штету).

Један дан ми дотјерали стоку у поље звано „Мркине аде“ испод Мрчевца. Тај предио нам је био најпогоднији за чување стоке, зато што та поља окружује ријека Спреча, а ми само с пруге посматрамо њено кретање. Само што смо се распоредили за игру, неко од дјеце

повика: Ено, кер је ухватио зеца! Потрчасмо сви према керу; Војо Гавриловић је био највјештији и отео је зеца од кера. Било нас је седморо дјеце: ја, Војо и Здравко Гавриловић, Ђуро Стјепановић, Миливоје Суботић, Стоја Дамјановић и Босиљка. Ђуро Стјепановић је имао некакву чакију којом је огулио и припремио зеца, одсјекао ражањ и сошице и ставио на ватру да се зец пече.

Док је Ђуро припремао зеца, ми остали смо сабирали дрва и ложили ватру. Таман се наш зец почео запјецати, Стоја повика да иду некаква три човјека. Сви смо стали и уперили погледе према тројици долазећих људи. Одмах смо познали Весу и Пајку-Спасоја Радојчића, а оног трећег нисмо познавали. Био је жуте косе и мало виши од оне двојице. Били су огрнути кабаницама. Чим су дошли до нас, стали су у ред један поред другога и одмах је Весо нама поставио питање: 'Кога сте видјели у овој шуми''? Скоро сви смо у глас одговорили, никога. Затим је Пајко почео појединачно да нас пита: 'Ко је био код ваше куће синоћ''? Босиљка је била некако прва по реду и одговорила је: 'Код наше куће је био Спасоје Бјелић'. Босиљку су одмах од нас одвојили и више је нису ништа питали. Исто питање је важило и за остале, само што је Пајко у нас, једног по једног, упирао прстом. Стоја је одговорила да код њихове куће није био нико, Пајко ју је ухватио за плетенице и нагло тргнуо. Стоја је почела плакати. Нама петорици је важило исто питање, а ми смо дали исти одговор да нико није био код наших кућа синоћ. Како је који одговарао, тако је био вучен за солуфе уз длаку. Исто питање је поновио и Весо. На исто питање добивали су исти одговор, а за исти одговор почели су нас ударати пушчаним цијевима у предјелу стомака и кундаком у леђа. Послије оваквог поступања, Воју је то наљутило па им је опсовао мајку. Ђуру као најситнијег су удаљили од нас у шуму, а Воју и Здравка су у стојећем ставу ставили једног на лијеву једног на десну шину. Весо је држао једног за прса, а Пајко другог, и на команду 'сад' јаким трзајем Војо и Здравко су један другог ударали главом у главу. Од силног ударца Војо је пао ван колосијека на једну, а Здравко на другу страну. Док их нису дигли, на њиховим очима је била само бјелина.Када су дигли Воју и Здравка и кад су ови мало дошли себи, поново су нам поставили исто питање. Више од нас нико није давао никакав одговор, почели су нас шутати ногама, а Стоју су за плетенице вукли по пружним праговима. Након неколико удараца пушчаном цијеви, кундаком, руком и ногама, повезали су нас и повели пугом према бункеру.

Пообарали су нас у колосијек и повезали за шине, лијева рука и нога за једну шину, а десна рука и нога за другу шину. Речено нам је, уколико не кажете ко је био синоћ код ваше куће, све ће вас воз згазити. Нико ништа није говорио, сматрали смо да смо готови јер се већ чуо воз из станице Суво Поље. Након пар минута су нас одвезали и разбацали поред пруге. У одвезивању и разбацивању поред пруге учествовао је и онај трећи жути човјек. Кад је воз поред нас прошао, онако исцрпљени од удараца и злостављања, добили смо још по један ударац ногом у стражњицу или леђа и пријетњу:

'Ако вас неко за ово буде питао, не смијете никоме ништа рећи, нити смијете рећи да сте нас видјели. Ако неко проговори само једну ријеч о овоме, све ћемо вас поново похватати, премлатити и побацати у ријеку Спречу".

Милорад даље каже:

„Вјерујте да сам петнаест дана ходао као луд и само сам ћутао. Вјеровали или не, никад и никоме нисам о овоме причао, знао сам да су ми они убили брата Луку, мислио сам да сам и ја готов.

Сви ми дјечаци и дјевојчице били смо старости од 13 до 15 година и добро смо познавали и Весу и Пајку као и они нас".

Маринко Радојчић

У Николићевој књизи ***Немирни осињак***, на страни 35. стоји:

„Још у вријеме опште хајке и прогона Срба уочи устанка, преко једне жене поп Камбер је поручио сељанима да је вољан разговарати с њиховом делегацијом како би им 'изашао' у сусрет. Испред народа из Липца су код попа Камбера пошли Петко Ђурић, Недо Николић, Благоје Благојевић и из Придјела Ристо Марковић. Делегација је имала задатак да пренесе жеље народа ових села да власти одустану од прогона, хапшења и покрштавања народа.

Камбер их је примио код своје куће. У разговору Петко му је пренио жеље народа, али је Камбер у својим тврдоглавим захтјевима ишао далеко и одбијао приједлоге делегације сељака. Камбер је и даље инсистирао на покрштавању Срба, признавању лојалности НДХ, враћању скривеног оружја и хватању комуниста.

Непосредно послије дизања устанка, од усташких власти у Добоју стијељани су: Стево Николић из Липца, Никола Кршић из Д. Придјела и Перо Кујунџић из Г. Сувог Поља. Они су били

жељезнички службеници и за вријеме устанка су се затекли у служби, гдје су одмах похватани и постријељани".

Светислав Николић каже да су устаници сазнали од Маринка Радојчића да се на Усори налази велико складиште муниције. Он је врло добро познавао свој позив стекао повјерење код претпостављених као „лојални" припадник државе којој служи. Ову Светислављеву тврдњу је Тошо анулирао на страни 27. ***Озренског партизанског одреда*** кад каже:

„Знали смо да су Нијемци и усташе недјељама прикупљали оружје и опрему једне разоружане југословенске армије и да су све то сабрали у бившу фабрику шећера на Усори и у војне магацине и бараке у Барама испод Добоја".

Како је већ наведено, Миланко Радојчић имао је четири сина: Маринка, Весу, Спасоја и Јову. Спасоје Радојчић, звани „Бијели", дизањем устанка код Башче и нападом на Добој ступио је у четничке редове, све док Спасоје Радојчић звани Пајко није почео са ликвидацијом оних који оду у четнике и неће да буду чланови КПЈ. Послије Пајкиних ликвидација, Спасоје Радојчић-Бијели под притиском својих рођака и брата Весе, морао се дистанцирати од рата, тако да није хтио у КПЈ, а није смио у четнике.

Весо Радојчић, послије дизања устанка, ступио је у чланство КПЈ са жељом да формира „Озренски партизански одред" бави се друштвено политичким радом и назива себе партизаном.

Јово М. Радојчић, њихов брат, доспио је у заробљеништво и цио рат је провео у заробљеништву.

Маринко Радојчић користи прилику, приступа покрштавању, прима католичку вјеру код Камбера и постаје лојалан НДХ и усташама. Иако је имао кућу у Јошави гдје је и рођен, Маринко није хтио да ступи у устаничке редове, него на основу лојалности према усташким властима, добива од усташа повјерење и цијелог рата остаје у Добоју на радном мјесту.

Возовођа Маринко као такав није знао нит је смио знати шта се налази у затвореним вагонима, а нарочито кад је у питању наоружање и муниција с обзиром на војну тајну.

Тодор Вујасиновић на страни 27. у књизи ***Озренски партизански одред*** каже да су устаници знали да је оружје прикупљано од стране Нијемаца и усташа и да је ускладиштено у фабрици шећера на Усори.

Значи борци су знали, а нису ту информацију добили од Маринка, како то наводи Светислав Николић у својој књизи ***Немирни осињак***. Пошто је наведена књига писана 30 година након рата а на основу цедуљица које су у џеповима носили Игњат и Весо Радојчић, Вељко Кршић и Радо Цвјетковић. Весо је извршио утицај на Свету да се Маринко прикаже онако како је приказан да би сачувао свој образ и ауторитет.

Да је ово истина потврђује и чланак на страни 50. ***Немирног осињака*** гдје пише да су сви Срби, који су се затекли на служби у Добоју, похапшени и постријељани, а Маринку није фалила ни длака с главе. Овакво чишћење је било свакога дана не само на дан устанка, а католик Маринко остаде на свом радном мјесту.

Три брата Радијчића знали су да једна војска побиједити мора па ће један другог спашавати кад буде требало. Тако је и било, упркос ратном изазову, сви су остали живи и здрави.

Послије природне смрти Маринка, на надгробном споменику поред имена и презимена, нема никаквих симбола припадности, док код Веселина на надгробном споменику, на средњем бијелом стубу је бијелом бојом непримјетно уцртана петокрака. Обадвојица су сахрањени у породичном липачком гробљу. Пролазници се питају да ли су ту уопште сахрањени људи.

Спасоје, њихов брат звани „Бијели", који је дао велики допринос у борби као четник, сахрањен је у Јошавачко гробље. На надгробном споменику у Спасоја стоји прави српски симбол „крст", а то му и припада.

РАЗГОВОР АУТОРА ОВЕ КЊУГЕ С ДУШАНОМ СТАНИШИЋЕМ

– Да ли се сјећаш Душане припрема за дизање устанка на Озрену у августу мјесецу 1941. Године? Чија је идеја била да се дигне устанак и како су текле припреме за дизање устанка?

„Драги моји Срби, хвала вам кад се интересујете за нашу горчину и наше муке, ви сте једини које интересује истина, али ја вам могу рећи само оно гдје сам ја био, шта смо радили, шта сам видио и како су се неке ствари одвијале.

Била је ријеч да су неки наши из Краљевине Југославије који нису вољели краља Петра и поредак у краљевини одлазили у Њемачку и договарали агресију и то баш на Београд и краља.

Да ли је то тачно или није вријеме ће показати а рећи ће и људи који о томе знају, ако их смрт не превари.

Углавном, послије агресије на Југославију и послије њеног пада, да се хтјело одмах стати у редове југословенске војске, непријатељ би брзо био заустављен и уништен али, гледајући реално, појавило се више страна.

Прво и прво, чланови КП и СКОЈ нису вољели ни краља ни краљевину па се нису ни обазирали на пад краљеве Југославије мислећи да ће у овој капитулацији страдати само краљ и његов режим, дочим, прво је страдао народ и југословенска војска која је држала све на својим плећима.

Друга струја је Република Хрватска као чланица Краљевине Југославије, која је вјечито тежила само својој независности и једва дочекала да неко нападне Краљевину Југославију. Овог пута Хрватска је одмах стала на страну окупатора и формирала своје усташке јединице које су више зла нанијеле свим народима Југославије, а нарочито Србима и Јеврејима, више него њемачки агресор и сви остали непријатељи.

Трећа неприлика је била мјешовито национално становништво у Босни и Херцеговини.

Чим је Хрватска стала на страну непријатеља, одмах су сви католици у Босни и Херцеговини приступили, мањи број у усташе, а већина у домобране, а муслимани ко муслимани увијек су ишли уз католике у ратовању и допуњавали усташке и домобранске јединице.

Ја вама не говорим о „самониклицама“ у редовима муслимана и католика који су се ту и тамо прислониле уз српске устанике у партизанима.

Углавном, устанци су дизани у српским селима и на српској земљи, а устанике су чинили углавном Срби око 95%, док се касније пред крај рата нису почеле формирати и чисте муслиманске јединице, фактички, када је рат приведен крају.

Српски народ Озрена, видјевши да га зло окружује, а нарочито усташке јединице које су све угледне људе и домаћине на Озрену хапсиле и одводиле у усташке базе, тамо их злостављале и малтретирале до изнемоглости тако да се многи нису могли пјешице вратити својим кућама него су се морали крити у непосредним близинама усташких база како би се одморили од усташких батина па се затим лагано привлачили својим кућама.

Није било потребно познавати неку нарочиту политику у свијету, довољно се било обазријети и видјети сјекиру за вратом и оног ко држи ту сјекиру.

Прикупивши нешто оружја по српским селима Озрена, угледнији људи су почели заговарати дизање устанка. Одмах да кажем, по српским селима Озрена није било чланова КП нити СКОЈ, једино што је у Босанском Сувом Пољу члан КП био Симо Лукић и то један једини, а у Липцу је био члан КП Петко Ђурић док у осталим селима Придјелу, Трбуку, Осојници, Стријежевици, Пакленици, Бољанићу, Текућици и другима нит је било чланова КП нити њихове основне организације, нити је на њих било ко обраћао пажњу.

У наведеним селима, гдје је био по један члан КП, организација устанка је ишла теже, јер су чланови КП правили чисту пометњу у народу, глумили су некакву „памет“, али народ им није вјеровао.

Најлакши и најбржи споразум за дизање устанка постигли су Текућица и Стријежевица у сагласности са Трбуком, Осојницом и дијелом Бољанића.

На Озрену има пет муслиманских села из којих није, ама баш, ниједан становник присуствовао припреми ни дизању устанка.

Тачно је да су се браћа Бешлагићи, Адил и Рефик, касније укључили али, као и увијек, бавећи се шпијунажом. Дошли су на Брезике са шубарама (српским капама) на глави да виде колико ће Срба кренути у рат, а њихови сународници су сви отишли у усташе и домобране. Што се тиче Пашаге Манџића званог Мурат, многи су то

рекли, или говорио о Пашаги Манџићу-Мурату или говорио о Омеру Џамбеговићу-Кепи, намјера и циљ су им били исти, што је Мурат и доказао дуго времена по завршетку рата.

У августу мјесецу 1941. године када су вршене припреме за дизање устанка те, када је дигнут устанак, никакви чланови КП нису ништа сами организовали јер их није ни било; нико није носио петокраку што значи нису кренули као партизани, није полагана никаква партизанска заклетва, а било је у томе покушаја што су борци одбили. Дедо Трампић је на Озрену „гостовао" у четничкој униформи.

Према томе, нема ни говора да је КП организовала устанак на Озрену и да смо ми кренули у рат као партизани".

– Душане, Тошо (Тодор Вујасиновић) каже да су он и комунисти хтјели код „Башче" на Озрену дићи устанак 15/16.август 1941. године, али Требава није била спремна?

„Драга моја дјецо, о томе ја вама и причам. Пошто смо се ми сами између себе организовали, извршили припреме за дизање устанка и договорили датум 23. август 1941. године, комунисти као Тошо нису имали другог посла него да нешто преиначе.

Тошо, Симо (Лукић), Петко (Ђурић) и Јосип (Јовановић), да би рекли да су они нешто радили, хтјели су готовом дјетету да буду отац. Они су се састали у мом комшилуку, у кући Тодора Нешковића Цвијановића, и покушали да промијене датум дизања устанка и да то буде, како сте ви рекли, 15/16. август 1941. године.

Да би се ми устаници са тим сложили, они су у командни штаб са комунистима помијешали наше главне организаторе и носиоце устанка, Цвијетина Тодића и Станка Панића из Стријежевице.

Цвијетин и Станко су били свјесни да се за тако кратко вријеме не могу обавијестити устаници о промјенама које су комунисти хтјели, да би успјех био половичан, односно не би устанак успио.

Цвијетин и Станко су енергично одбили приједлог и остали према договору са устаницима да то ипак остане 23. август 1941. године.

Комунисти су овдје одмах доживјели антипатије од стране устаника, па су свој одгођени датум дизања устанка правдали да, као тобоже, Требава није била спремна иако је она извршила све припреме за дизање устанка прије него Озрен. То је био само почетак трасирања лажног комунистичког пута на Озрену.

Четници су извршили припреме за дизање устанка на Озрену, одредили мјесто и датум устанка, они су дигли устанак, заузели Добој, извршили диверзију на Усори, водили офанзиве на Озрену и Добоју, бранили и одбранили Озрен и Добој а комунисти који су поштени могу ово све посвједочити".

– Душане, пошто си директни учесник рата 1941-1945. од првог до посљедњег дана, шта можеш да кажеш о диверзији на Усори у августу мјесецу 1941. године?

„Наш напад на Добој и његово ослобађање 23.08.1941. године је био и наш први испит и прво ватрено крштење.

У садејству са борцима Требаве и Крњина опколили смо Добој, у мојој групи су били Текућичани, Сувопољани и Липчани. Нас је предводио Ђорђо Цвијановић, а са југа од стране Придјела на Усору је ударила група Стријежевљана, Трбучана, Осојничана и Придјељана коју су предводили браћа Тодићи, Цвијетин и Бранко.

Са сјевера и сјеверозапада су ударили борци Требаве и Крњина.

То је била наша прва борба са највећом жељом за побједом, али са слабим изгледом јер нас је пола било без оружја.

Вас вјероватно интересује сама диверзија, колико могу закључити из вашег питања. Већ сам вам рекао да су на Усору ударили Стријежевљани, Трбучани, Осојничани и Придјељани. Сви смо имали тежак задатак, али њихов је био најтежи. Прво је требало заробити пјешадијско наоружање и муницију у магацинима и изнијети на сигуран терен како би га подијелили оним борцима који немају наоружање.

Захваљујући слози свих бораца и мудрим потезима Цвијетина Тодића и херојству његовог брата Бранка, ова акција је изведена лакше него што је очекивано, са потпуним успјехом; из складишта муниције прикупљено је око 140 до 160 пушака, доста бомби и далеко више муниције.

24. августа, односно други дан послије дизања устанка, наша текућичка чета налазила се између Текућице и Сувог поља на Гребићу и дијелом на Гарића коси. Нисам био учесник диверзије, али смо сви чули у поподневним сатима серију детонација и експлозија.

О овој диверзији ми је лично причао покојни Станко Панић који је директно учествовао у овој диверзији. Он ми је причао овако:

'Одмах послије напада на Добој, друго јутро, нас су Цвијетин Тодић и његов брат Бранко сакупили да се договоримо о даљим активностима.

Први дан 23.08.1941. године, приликом напада на Усору и Добој, наша група од петнаестак бораца је с Бранком Тодићем, приликом ликвидације стражара, примијестила складиште оружја и муниције и вагоне у којима је такође било муниције и наоружања. Први дан смо нешто наоружања и муниције покупили и изнијели на нашу територију, али је тога много више остало. Договорили смо се да то други дан уништимо како не би Нијемци и усташе прије нас покупили и искористили.

Цвијетин Тодић је одабрао групу за припрему и извођење диверзије. У ту групу ушли су Бранко Тодић као вођа, Милан Тодић, ја и мој брат Бранко, Спасоје Ђурић, Крсто и Спасоје Глигорић, Спасоје Спасојевић, Недо Петковић и Чедо Стојановић. Док смо ми правили сламнату стазу, други су вадили барут и посипали по сламнатој стази. Кад смо завршили са припремама, Бранко Тодић нам је рекао да на брзину обавијестимо околно становништво и упозоримо на предстојећу опасност. За све ово вријеме док смо вршили припреме, обезбјеђивала нас је једна група наших бораца. Кад смо све ово урадили, Бранко Тодић је нама наредио да се сви повучемо преко ријеке Босне према Придјелу, а он је остао да изврши потпалу, затим је дошао за нама.

Не могу се тачно сјетити колико је било сати, јер сата нисмо ни имали али, гледајући по положају сунца које је већ било преокренуло према западу, могло је бити око шеснаест или седамнаест сати када су почеле прве експлозије.

Неколико дана су се чуле експлозије и видјела ватра у којој су догоријевали вагони и магацини", наставља Душан. „Многи чланови КП кад описују ову диверзију говоре о устаницима, а на крају успјех приписују неким партизанима. Ја сам учесник и очевидац да су ову диверзију извели четници под командом Цвијетина Тодића који је на основу ове акције и успјеха и постављен за првог командира првоформиране чете на Добојском сектору, а чланови КП су негдје сједили у хладу у Дубоком потоку са Тошом Вујасиновићем, одакле нису могли ни видјети ко шта ради и ко је шта урадио, а ја их тад нисам нигдје видио".

С обзиром да су се завадили са четницима и да нису хтјели похвалити заједничку борбу устаника против Нијемаца, усташа и

домобрана, њима је остало да четничке успјехе и подвиге себи приписују. Они овдје наводе Пашагу Манџића као руководиоца устанка који није ни видио фронта нити га је ко од бораца волио, јер је он дошао на Озрен да затрује српске борце, као усташки вирус, што је послије рата и доказао".

– За вријеме твога ратовања на Озрену у којим си борбама учествовао са члановима КП и кад је било најтеже?

„Одмах да вам кажем, у нашим редовима ако је било два три члана КП, ја кажем да их није ни било, па према томе са члановима КП никад нисам учествовао ни на једном фронту иако сам скоро на свим учествовао, а чланова КП није било.

Када је отпочела борба на Озрену и Добоју и када су четници примили борбу, та два три члана су се дистанцирала од рата и водила су борбу за омасовљивање своје партије, ваљда по наређењу некаквог њиховог партијског врха.

Била је то њихова добра тактика, али само за њих, са једне стране избјегавали су борбу, жртве и рањавање, а са друге стране борили су се за своје партијско омасовљавање. У најтежим борбеним окршајима нису директно учествовали па према томе нису могли ни гинути нити су били рањавани, него су сву енергију и потенцијал сачували за крај рата.

Ако ме питате кад је било најтеже, мени је скоро сваки пута било скоро исто јер су се водиле увијек жестоке борбе, било ми је тешко када су нас издали чланови КП, побјегли са Озрена и тамо су негдје око Коњуха формирали „Озренски партизански одред" са којим су нападали Озрен умјесто да га бране.

Управо тих дана лежао сам у болници на Брезицима и зацјељивао своје ране. Када су дошле пролетерске ударне јединице на Озрен, ми о њиховим намјерама и о њиховом доласку нисмо знали скоро ништа. Нит смо знали нит смо смјели знати, ми који нисмо били чланови КП, осим Петка Ђурића који у том периоду напушта болницу, одлази у Липац и поново се враћа на Брезике. Било ми је тешко и криво што су комунисти подмукло припремали толико зла људима који на својим плећима држе цијели фронт. Никада нисам био сретнији кад сам својим очима и својим ушима, пропратио акцију чишћења Озрена од ударних јединица и комуниста. То вам је изгледало као да сте бацили бомбу међу велику групу зечева, једни одмах изгинуше, други рањени запомагају, а они

читави се разбјежаше на све божије стране. Они су се прикупљали читава два дана и пожурили су за Тошом, Муратом и Темпом који су одмах побјегли на Кривају па према Зеници.

Било ми је тешко кад сам био тешко рањен и оштећен, било ми је тешко кад су наша браћа четници Станко и Бранко Панић погинули на „Бајића камену", које смо уз помоћ Новака Паравца и Челића Николе осветили.

Од борби најтежа је била офанзива на Краљици коју су искључиво водили четници, а оно комуниста што је било с нама, побјегли су из борбе и крили се по шумама, а нису заштитили становништво тако да нам је у том периоду похватано и одведено у логор Јасеновац око четрдесет суграђана.

Најтеже ми је било на крају рата кад сам видио борце које су партизани побили и четнике који су прије подјеле изгинули да су сахрањени у партизанске гробнице и да изнад њих стоји петокрака умјесто крста.

Била је то политика са више лица. Прво и прво, убили су људе који нису хтјели у КП и у партизане као што је био Лука Пливчевић, Млађан Радојчић и други. Убили су их, али нико не смије знати да су их они убили па су их тобож сахранили у партизанске гробнице.

У њихово вријеме и у њиховом режиму нико није смио ни ријеч проговорити о томе, а породице су утјешили некаквим боновима, тачкицама, пакетима и плакетама, тако да им је остало да шуте и живе па шта им се дадне.

Друго, приказали су четничке борце као своје борце и своје жртве; они уствари то и јесу, али жртве које су пале од руке партизана па тако испаде више партизанских палих бораца.

Треће, јунаштво и успјеси бораца које су они побили и које су сахранили у партизанско гробље, аутоматски су приписали себи и својој КП.

Многи знају за моје успјехе и храброст и да сам бранио Добој и Озрен од првог дана па све до завршетка рата и да сам на крају испао као тобожњи партизан јер сам са партизанима вршио заједнички прогон остатака Нијемаца, усташа и домобрана.

Моји успјеси и успјеси мојих сабораца четника у партизанским књигама су описани као успјеси партизанских јединица, а моје име у цијелој књизи можете наћи само на два мјеста као и име Тодора Панића који је наивно насјео на причу чланова КП да треба убити најодважнијег борца и старјешину Цвијетина Тодића, а иначе је био

опредијељен и вјеран четничким идејама и циљевима, као и његов храбри брат Лука.

У њиховим књигама, на свакој страници, сваки члан КП мора бити споменут и написан најмање по три пута".

– Шта можеш рећи о чланку „Злочин на пресличкој цести" што га је написао Светислав Николић у својој књизи „Немирни осињак"?

„Да се злочин десио, то је тачно, али како и гдје, то је друго питање. То су опет прљаве игре комуниста на челу са Симом Лукићем, Игњатом Радојчићем, Петком Ђурићем потпомогнутим наивним Тодором Панићем. Тодора Панића смо увијек цијенили као војног старјешину и стратега, али је исти стално био под утицајем комуниста, иако није био члан КП. Треба да схватите да су комунисти са својим симпатизерима били опасали четнички штаб у Бољанићу у кругу пречника 200-300 метара са око 400 људи.

Цвијетин Тодић и његов брат Бранко су увијек знали направити клопку у коју су ловили непријатеља, а овај пут су то били комунисти, који су правећи окружење око четничког штаба упали у четничку потковицу у којој су многи заглавили. Ако се човјек упита шта су ту радили и шта су хтјели да ураде, одговор је јасан: Ишли су са великом жељом да направе зло. Е ето видите то исто зло десило се њима, зато јер су га жељели и тражили. Исто као што су га тражили на Брезицима.

За ове њихове „заслуге", касније су испаштала дјеца и неки борци Текућице, Стријежевице, Какмужа и других села. Петко Ђурић, кад је постављен за команданта града Добоја, извео је многе Србе везане жицом на обалу ријеке Босне и ту их побио својом руком, из пиштоља.

Имали смо доскора живог човјека који је преживио Петково стријељање у Добоју, а то је био Љубо Палексић.

Касније су Радојчићи, Игњат, Весо и Пајко ухватили Николу Божића и убили на најсвирепији начин.

Како видите, највише жртава је дала Текућица за тај Светин „злочин", али је Текућица имала свог Обилића који је ликвидирао Петка Ђурића".

Бошко Грујичић-Обилић

Петар Стакушић и Душан Станишић

Ко је издао озренски народ у току Другог свјетског рата од 1941-1945. године

Одмах по извршењу бомбардовања Београда и окупације Југославије, 10. априла 1941. године, проглашена је Независна Држава Хрватска (НДХ). Путем прогласа су позвани хрватски официри, подофицири, војници, полиција и грађани да положе заклетву НДХ и њеном поглавнику Анти Павелићу. Формирањем хрватских војних формација, усташа и домомбрана, под њихову заставу су стали сви католици и дио муслимана широм Хрватске и БиХ. Усташе и домобрани, понесени њемачком подршком и апетитом за српском крви, одмах су почели нападати и палити српска села, убијати и клати српску нејач. Озрен је 90% српска територија насељен српским живљем, а тек по његовој периферији налази се понеко муслиманско село.

На потезу од Добоја до Лукавца, од Бановића до Завидовића, од Завидовића до Добоја, Озрен окружују углавном муслиманска села. Села у окружењу Озрена су служила као одскочна даска усташама и домобранима за напад на озренски народ.

Овакав поступак усташа је натјерао сваког појединца да потражи оружје за одбрану.

Под притиском зла, брзо су се преносиле вијести од човјека до човјека, од куће до куће, од села до села на Озрену, за прикупљање оружја и организовање група за одбрану и устанак. за право да су они за нешто заслужнији од других.

Људи су се састајали на разним мјестима и договарали, а појединци су договорене планове преносили у сусједна села код виђенијих људи и домаћина.

Становници озренских српских села припреме су извршили прије Тошиног и Муратовог доласка. Комунистичка партија се пробудила послије 25. јуна дотле чекајући напад Њемачке на Совјетски Савез, тек онда је почела са припремама.

На Озрену је крајем јула, било свега три члана Комунистичке партије. У току припрема народа за устанак, чланови КПЈ на Озрену, нити су могли, нити су одиграли какву улогу везану за организацију и дизање устанка. А то и они сами кажу, да уопште једни за друге нису ни знали.

Петко Ђурић и Симо Лукић били су везани за добојску групу комуниста, а Добој је био пун усташа. Душанка Вајић из Трбука, била је везана за Маглајску групу комуниста, а и Маглај је био пун усташа. Оно што је најуочљивије је да нису једни за друге знали док није Тошо стигао на Озрен, а он је дошао на готово.

Први комунистички циљ је био промјенити датум дизања устанка, умјесто 23. август 1941 да то буде 15/16. август, само да не буде онако како су се устаници прије њих договорили али није им то успјело. Покушали су да формиране јединице подведу под своју команду и сами себе поставе за функционере у Озренском одреду, што борци нису прихватили.

Покушали су подвалити текст заклетве, по укусу Комунистичке партије, како би формирани Озренски одред преименовали у Озренски партизански одред. Борци дуж фронта су одбили текст заклетве у коме се не спомиње Краљ и Бог, нису је хтјели ни погледати. Покушали су довести ударну бригаду пролетера да ликвидирају озренске борце и чуваре свете земље и њеног народа. Овога пута су протјерани са Озрена и основали су први пут „Озренски партизански одред“, али на планини Коњух. Остаци чланова КПЈ на Озрену су, уз помоћ врбованих и наивних бораца, организовали у селу Бољанић атентат на команданта Озренског

четничког одреда, Цвијетина Тодића. И овога пута четници су растјерали и дјелимично уништили многобројнију комунистичку јединицу коју су предводили Тодор Панић, Симо Лукић и Игњат Радојчић.

Послије 11. јуна 1942. године кад је протјерана и последња група комуниста са Озрена, на Озрену су остали сами, чисти четници. Остатак комуниста, који су остали живи послије неуспјелог атентата, напустили су Озрен и отишли у пролетерске и ударне јединице ван територије Озрена.

Од 23. августа 1941. године па све до краја 1945. године интензитет напада Нијемаца, усташа и домобрана није јењавао. На Озрену је доминирала само четничка војска, која је од 18. априла 1942. године против себе имала још једног непријатеља, а то су били партизани.

Тачно је и то, када су четници одбранили Озрен од окупатора, партизани су прикупили све своје елитне јединице, корпусе, како би успјели протјерати Озренске браниоце и прогласити себе ослободиоцима.

Ето, читаоче, сам процијени ко је издао озренски народ и оставио га на цједилу цијело вријеме од 1941 до 1945. године. Многи ће рећи, ево опет четници дижу главу, и шта хоће сада. Ми нећемо ништа нарочито, жеља нам је да докажемо макар мало истине.

У свим напредним културним и демократским земљама осим у СФРЈ, сваки грађанин, група као и свака друштвена цјелина, има право на своју слободу, своје мисли, начин изражавања и слободу доказивања истине. Људи имају жељу и потребу да се удружују у разне организације као што су странке, партије, невладине организације, вјерске заједнице итд. Најновији закон о људским правима треба прилагодити закону Европске уније у коме се људске обавезе и дужности и не спомињу. Ко год жели да има право, он мора да изврши своје дужности и обавезе према држави. У борби за социјална давања инвалидима од рођења, цивилним инвалидима, војним инвалидима и дргугим, само се повећава број сиротиње, док се мањи број богати од туђе муке и свога нерада.

Ето, видите, свако има право на све и свашта, а озренски четници нити су смјели нити су имали право да кажу само истину. Још нисам чуо ни Хрвата ни Муслимана да критикује и осуђује усташке поступке у току Другог свјетског рата, него само осуђују

четничке поступке. Све ово изискује потребу за истином о озренским четницима.

Тачно је да је прошло више од 60 година од завршетка Другог свјетског рата, и да су многе ствари заборављене, скривене и преиначене. Ако је неко погрешно осуђен и лежи у затвору, на примјер за убиство које није починио, а није могао доказати своју невиност, ако је осуђен на 10 година затвора, вјерујте да је тих 10 година дуже него 100 година на слободи. Па и ових протеклих 60 година озренски народ се осјећао као у затвору, јер није ни могао ни смио рећи истину о својим борцима и браниоцима.

Овдје говоримо о борцима и браниоцима Озрена и Добоја, невезано за друге крајеве Југославије. Патриоте Озрена су самоиницијативно извршиле припреме за дизање устанка на Озрену. Сами су договорили и одредили датум дизања устанка. Сами су одредили ударне групе за напад на Добој, као и вође група. Сами су разрадили и координирали план напада и сами извели напад. Извршили су диверзију на Усори сами, у то вријеме највећу диверзију у Европи.

Али, одбили су пријем у КПЈ, и одбили су текст комунистичке заклетве. Ето ова два момента их направише издајницима, иако су од 23. августа 1941. па све до половине 1945. године бранили и одбранили Озрен и Добој.

Комуниста на Озрену било је нешто мало, док партизана није било. Озренски партизански одред формиран је тек у јулу 1943. године на Коњуху. Тај одред и касније, било какав његов облик организовања био, сијао је смрт по озренском српском народу. И кад су партизани сабрали све своје ударне бригаде, дивизије и др. и напали на браниоце и домаћине Озрена, браниоци су били потиснути.

КО ЈЕ КРВОЛОК, А КО БРАНИЛАЦ ОЗРЕНА

Ово су ваша комунистичко-партизанска (не) дјела

У Рајчеву на Озрену 1947. године ухватили сте команданта Озренског четничког корпуса Цвијетина Тодића, који је био већ рањен у обје руке. Могли сте га возити, водити, вући или на коњу донијети до вашег војног суда, и судити му, како сте народу Озрена и обећали, и свако пет дана сте народ дотјеривали на зборно мјесто све док Цвијетина нисте ухватили. Нисте га довели пред народ нити суд, јер није имао грешке, а ви сте се тога бојали и ако је суд био ваш.

Кроз Цвијетинове руке Тошо је прошао шест пута, Симо Лукић четири пута, Вељко Кршић више пута, Раде Цвјетковић више пута, Спасоје Радојчић три пута, Кузман Николић више пута, Миле, Владо, Анђелко, Мирослав, Гојко, Перо Николић небројено пута. Комплет ударна јединица са Светозаром Вукмановићем Темпом на челу и многим другима који су долазили на Озрен, никоме није фалила ни длака са главе. Злочинци су команданту Озрена „рекли хвала" на тај начин што су га рањеног, без суда, сасјекли сјекирама, мотикама и крамповима а посмртне остатке закопали, сакрили и замели траг гробнице.

Злочинци су то тако урадили од Цвијетина само зато што је био човјек и није био злочинац и комуниста.

У Малој Ријеци из Текућице на Озрену, ухватили сте рањеног четничког команданта Ђорђа Цвијановића-Нешковића 1945. године. Умјесто да извршите своје обећање, или да га бар одведете пред суд и судите, опет не имадосте разлога, па га изведосте на Камењарски Соко изнад Грачанице. Зашто баш на територију која је цијело вријеме рата била под усташком контролом. Иако му нисте судили, иако сте га одвели на усташку територију, зашто сте му кожу гулили и со сипали на ране. Вјероватно сте то извели у знак захвалности, што је био бољи борац од вас, и зато што вам је поклањао ваше животе и пуштао вас из затвора. Закопан је и маскиран без ознаке гроба и мјеста.

Почетком 1946. године у Бољанићу сте ухватили начелника штаба Озренског четничког корпуса, Цвијетина Ђурића Перендића. Дотјерали сте га у ОЗН-у на Усори гдје је одлежао 4 мјесеца, али опет без пресуде, јер разлога није било. Након 4 мјесеца протјерали

сте га у Сарајево да га на Усори не би видјели супруга и дјеца. Уцјењивали сте га, малтретирали, злостављали, на крају извели сте га у пола ноћи на Нишићку висораван и ликвидирали. У Сарајеву нисте имали мјеста за леш српског браниоца, па сте га спалили или у воду бацили, то ви реците, јер му гроба нема. Зашто сте му то урадили?! Ваљда зато што је био српски херој и човјек, и зато што није припадао злогласној КПЈ.

У Малчићима на Озрену 14. априла 1942. године ухватили сте команданта батаљона Богдана Јовичића. Романијске курире које наводите у својој литератури без имена и презимена, а које сте прогласили мртвим и жигосали да их је убио Душан Милиновић заједно за Маринком Нешковићем Грабљом, нису Богдан Јовичић и Кршо Петричевић ни видјели. Нисте имали другог разлога за почетак ликвидације српских озренских бораца, него сте Богдана и Кршу лажно осудили само како би отпочели са својим злочином.

Измучили сте српске борце, побили, измасакрирали и оставили да их једузвијери, нисте их закопали, макар ради своје безбједности. Ово задње нисте ни имали времена, јер сте морали бјежати један преко другог према Возући. Ово вам је важнији и тежи посао био пошто вас је било много, па сте један другога морали газити бјежећи, како би то рекао Вељко Кршић.

У априлу 1945. године ухватили сте српског борца, јунака и љепотана Драгу Копића из Липца (Карабеговац). Наводно сте га послали на дослужење војног рока у Словенију, иако је био борац и војник пуне четири године. Три пута сте слали депеше да се исти ликвидира, али резултата није било. Кад сте видјели да и у Словенији има људи, онда сте послали свог (не) човјека из Липца у Словенију. Тај исти (не) човјек, Драгин комшија је Драгу поставио на саму обалу Драве и пресјекао га рафалом. Тијело Драге Копића је пало у Драву и отада му се губи сваки траг. Злочинац је Драгу предао рибама, умјесто да га преда породици која би га по српским обичајима сахранила.

Зашто сте убили храброг и одважног борца? Вјерујем, само зато што он вас није, и зато што је бранио ваша огњишта, жене и дјецу од усташа, док сте ви пуцали на Озрен у ту своју дјецу.

Шеснаестог фебруара 1942. године убили сте командира вода Липачке чете Луку (Милана) Пливчевића у Коругића гају у Јошави. Зашто убисте храброг и неустрашивог српског борца, који је био главна препрека за Нијемце и усташе? Убили сте га само зато што је

пошао да заштити Озрен, Добој и њихове грађане, а није хтио у чланство КПЈ и СКОЈ. По сили закона уписали сте га у КПЈ и од мртвог четника направили партизана кога сте потом сахранили у партизанску гробницу. Мјесто сахране Србина, означава крст, а не петокрака.

Петнаестог априла 1943. године у Јошави на Озрену, убили сте командира и српског борца Млађана (Јове) Радојчића. Зашто га убисте кад је један од способнијих бораца, постављен за командира. Вјероватно зато јер није имао морално-политичке подобности. Био је српски борац и патриота, бранио свој народ, Озрен и Добој, није хтио у чланство КПЈ и СКОЈ, јер је имао своју вјеру, зато сте га убили. Сахрањивањем његовог тијела у такозвану партизанску гробницу, силом сте га учланили у КПЈ и од српског борца, направили партизана.

Посљедња жеља сваког Србина је да почива испод крста, а не као луталице и невјерници, да почивају испод петокраке.

На Паредницима испод Коноплишта, ухватили сте Живка Ц. Радојчића и Лазара П. Радојчића. Дванаестог јула 1943. године одвели сте их у Брезике испитивали, малтретирали и мучили. Када вам нису хтјели одати ни једног четника, и кад сте код Лазара нашли заједничку слику са комадантом Цвијетином Тодићем, одмах сте их спровели у Буковицу и стријељали. Оставили сте тијела српских бораца и витезова бачене на њиву, препуштене животињама. Рекосте у својим књигама да су погинули од четника, као и Лука М. Пливчевић. Чудим се да и њих мртве нисте примили у КПЈ. Хвала Буковчанима који сахранише српске борце и хероје Озрена.

Све Србе који су погинули прије комунистичке издаје на Озрену, једноставно сте згрнули у своје гробнице као мрве са стола и прогласили партизанима, а неке посмртно учланили у КПЈ. Сахранили сте српске соколове из Стријежевице, Станка и Бранка Панића, у партизанску гробницу у Трбуку. Односно, изнад њихових имена сте раскорачили петокраку која није српски симбол. Ви сте њихове успјехе кроз своје књиге приписали себи, комунистима, ал сте изнад њихових имена могли ставити крст, јер су то крштена бића. Станка сте посмртно примили у чланство КПЈ иако он то никад није био, нит је хтио да буде.

Исто сте урадили и са „громовником“, командиром и српским борцем Богданом Гаврићем. Неко од вас убаци у вагон бомбу и уби Богдана док је голим рукама давио усташе. Да се Срби не би

досјетили, и њега сте посмртно примили у КПЈ, као и Симу Митровића Калајџића. Симо је погинуо на Трбуку у борби против Њемачких и усташких специјалних јединица 10. септембра 1941. године. У знак захвалности ви сте Србина сахранили у партизанску гробницу, и након осам дана пошто је погинуо, мртвог сте га примили у КПЈ.

У Добоју се може рећи да су усташе биле флексибилније од партизана. Усташе су имале свој пријеки суд, па је сваки ухапшени Србин прошао макар некакво суђење док је Петко Ђурић, као командант града Добоја, без суђења, побио стотине Срба и њихове дјеце повезане жицом, и тако стријељане побацао у ријеку Босну. Петко као такав, почива у борачком гробљу усред села Липца са надгробним спомеником већим пет пута од споменика осталих бораца.

Петкове жртве, невине и без права на суд и одбрану немају ни гроба, а њихове кости је вода однијела „питај бога куда". Једини живи свједоци живих злочина су Миленко Максимовић из Петрова и Љубо Палексић из Текућице.

Интересантан је један детаљ:

Када је Петко сазнао да је Љубо жив, и да се налази код своје куће у Текућици он је свој пиштољ који је добио од Станоја Радојчића дао свом зету Анђелку Илићу из Липца. Анђелко је добио задатак да оде у Текућицу, нађе Љубу и поново га стријеља. Анђелко је поступио по пунчевом наређењу, али свјестан његове крволочности и Љубине невиности, дошао је до Љубине куће, са њим се испричао, пожелио му брзо оздрављење и вратио се кући.

Ипак је пунцу морао поднијети некакав извјештај. Рекао му је да Љубе нема код куће, вратио му пишољ и рекао:

„Ако ти треба ти га тражи, ти си га и први пута стријељао". Петко није имао петље да дође на територију Текућице и да тражи Љубу, тако да је остао свједок партизанског фашизма.

Питамо вас, зашто их побисте, зашто им не судисте и гдје су гробови и кости невиних Срба. Петков споменик и данас дан баца сјенку на српску светињу (цркву) у Липцу на Озрену, док кости браниоца Озрена и српских светиња труну у муљу некаквих мутних ријека.

Све жртве Омера Кепе у Рјечици и све усташке жртве у Доњем Придјелу, које су биле чисти српски вјерници, нису биле ни борци, а камоли партизани, нити су били чланови КПЈ, сахранили сте испод

петокраке. Кад видите петокраку на надгробном споменику, ви не знате шта се налази испод ње. Крст на споменику говори да је ту сахрањено српско православно биће које има своју вјеру, поријекло и традицију.

Слијепи Србине, да ли сада видиш какав сте све гријех и злочине учинили свом народу. Вратите српске кости у српске гробнице, макар ваше остале празне.

Слијепи Србине, био си присутан 29. новембра 1943. године у Јајцу када сте одржали прво засједање АВНОЈ-а. Ударили сте темеље новој ФНРЈ и тек тада сте имали коме полагати заклетву. Овај датум је значајан и по томе што је твој маршал испунио жељу НДХ и Словеније. Узели су ти, слијепи Србине, цијело Јадранско море и Јадранско приморје, а тебе су отјерали као кера од мела. Додуше, слијепи Србине, и ти си успио надјенути имена својим српским мјестима и градовима (Титоград, Титово Ужице, Титов Велес, Титов Дрвар, па и Титов гроб). Само што су ти ови градови листопадни, па некако ово „Титов“ , опаде као лист са гране у јесен.

Пошто је твоја петокрака највећи непријатељ српскога народа и његовог симбола крста, а ти волиш петокраку, ствар се промијенила. Без крста и славе нема Србина, значи више ниси ни слијепи Србин него само слијепац.

По завршетку Другод свјетског рата на простору Озрена, КНОЈ и УДБА су се дали на посао како би уништили и посљедњег српског браниоца који није био њихов, а уједно да елиминишу свједоке и траг истине. Сваким даном је милиција наоружана пушкама М-48 ходала по селима, тако да нико није смио рећи ни ријечи истине. Стара пословица каже да беспослен човјек више прича. Да не би било ове приче, они који су у рату изгубили своје најмилије, нису смјели, ни имали права да траже своје покојнике и да их сахране по православним обичајима.

Браниоци Озрена су проглашени државним непријатељима, јер су бранили свој Озрен и своја огњишта. Ожалошћени, осиромашени и исцрпљени народ Озрена, власт је оптеретила разним даџбинама, како му не би на ум пала ни истина ни покојници.

Одмах је оптерећен великим порезима. Опорезована је земља, шума, куће, зграде, воћњаци са тачним бројем стабала, стока, кокоши, ћурке, пси, каце с комом, бачве с ракијом и све остало, осим мачке.

Наметнуто је убирање откупа (меса, масти, сланине, вуне, кукуруза, пшенице и свега осталог).

Млађи људи неће схватити смисао откупа, па да се боље разумијемо, нико ништа није плаћао народу, него отимао, харач се мора дати макар дјеца у кући умирала од глади.

Основане су земљорадничке задруге у које су морали сви сеоски домаћини ући, и довести своју стоку. Ове задруге су биле кратког вијека и брзо су биле расформиране, али стоку нико није добио натраг, нити је добио било какво обештећење.

Приоритет је дат обнови земље, тако што је милиција наоружана пушкама ходала по селу и ноћу и дању и одгонила све способне жене и мушкарце на обнову и изградњу, тако да кућне и послове на њиви није имао ко да обавља. Није могло проћи ни два дана да милиција не прође селима и не ухапси бар једног становника, за кога њихови доушници кажу да је нешто случајно урадио или рекао, што је било забрањено од комуниста. У сваком селу су била по два или три доушника који су милицију обавјештавали о стању у селу, а то су били чланови КПЈ и СКОЈ.

Народ Озрена је био оптерећен овим обавезама и репресалијама, а поред тога оснивана су многа удружења, конференције, АФЖ и други видови предавања на којима се говорило о партизанима и комунистима као „идеалима", а сви остали су били злочинци и државни непријатељи.

Сваки онај кога су доушници пријавили, па макар и лажно, морао је добити своје (шамару, палицу, ударац ципелом или кундаком), а ако посјети станицу милиције онда би добијали пуну порцију. Под овако тешким бременом обавеза, оваквим репресивним мјерама и овако вођеном политиком, поједини житељи Озрена су морали тврдити да су устанак на Озрену дигли комунисти као партизани и да су они цијело вријеме водили одбрамбени рат за одбрану Озрена и Добоја.

По завршетку рата Брозова прва брига била је да се ријеши Руса, који су имали и те какву улогу у ослобађању Југославије у његову корист. Имајући у виду да су Други свјетски рат у Југославији на својим леђима углавном изнијели Срби-православци, Јосип Броз је са Русима-православцима рашчистио 1948. године.

Више се Русија није смјела ни споменути, али се зато пјевала пјесма „Америка и Енглеска биће земља пролетерска". Ипак његови

католици не хтједоше у пролетере, ваљда ради те широке Брозове демократије.

Ниједан комуниста нити његова породица на Озрену, нису доживјели никакве непријатности од четника.

Они комунисти који су тражили туђу главу, дали су своју. Комунистички партизани су знали цијело вријеме рата да је Озрен слободна територија чиста од непријатеља. Никакве потребе није било да комунисти долазе на Озрен, него су га једноставно могли обићи и чистити неочишћена подручја од Нијемаца, усташа и домобрана.

Партизанске јединице, засићене усташама, домобранима и оним муслиманима и католицима који су се у рат укључили крајем 1944. и почетком 1945. године, биле су жедне озренске српске крви. Овакве и многобројне сличне јединице починиле су највећи злочин над српским народом Озрена и тако дошле до побједе.

Сви комунистички злочини се не могу набројати, али мора се навести још макар један који најсликовитије приказује учинак комунистичких партизана.

У току цијелог рата ови фашисти су најмање потрошили муниције, у рату им није ни требала, а код извођења злочина на српским борцима били су им потребни: маљеви, сјекире, крампови, мотике, скалпели, со и слични реквизити.

Да само поменем име Николе Божића.

Никаквог доказа немате да је он извршио убиство Анђе Радојчић. Ви говорите да су то били Текућичани, а да знате ко је то урадио, ви бисте то име написали крупним масним словима.

Овакво свирепо убиство и масакр над Николом Божићем могли су направити само комунистички партизани.

У Николу сте могли сумњати, иако он то није направио, али зашто такво исто зло направисте над Анђом Божановић, над српском мајком и домаћицом која није ни мрава згазила.

Тако нешто могу радити само усташе, а ви то фактички нисте, јер сте ви само њихови савезници и, не можете рећи да сте Срби.

Бјежати са линије фронта и из борбе док офанзива траје, називати борце издајницима, а издајнике и дезертере борцима, погинуле српске борце и оне српске борце које су партизани побили сахрањивати у партизанске гробнице, стријељати српску дјецу везану жицом и бацати у Босну, злостављати и убијати недужне српске свештенике, гасити крсну свијећу, забрањивати слављење

славе, забрањивати вјероисповијест, заробљеним четницима не судити него их злостављати, масакрирати, бацати њихове лешеве у воду, спаљивати их, не дати да се сахране у породична гробља, називати браниоце Озрена државним непријатељима само зато што нису комунисти и воле свој народ.

Зар ови крволоци нису злочинци?

Ако ово набројано што су направили комунисти и партизани на Озрену није злочин, онда ја нисам људско биће.

Стријељање похватаних и осуђених устаника извршио је на Барама код Добоја партизан Петко Ђурић

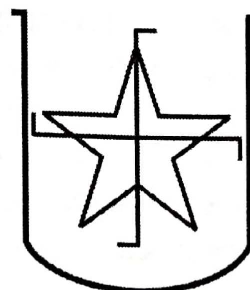
Пуковник Густловић Артур, командант IV домобранске дивизије

Тодор Вујасиновић комуниста и лажни поп

Пуковник Шушник (лијево) командант 718. њемачке пјешадијеске дивизије, у пратњи с неког домобранског официра

Удружени симболи српских крволока 1941-1945. године

Коалиција која је извршила агресију и окупацију српске државе Краљевине Југославије само зато што је краљ био Србин.

КО СУ БИЛИ ЧЕТНИЦИ ОЗРЕНА

Послије изведеног бомбардовања Београда и окупације Краљевине Југославије, иако су чланови КП знали да ће се то десити, стање у земљи је било неодређено.

Неки су се уздали у Југословенску војску да ће она успјети одбранити земљу и протјерати окупатора. Неке нације па и комплетне покрајине су једва дочекале да се окупација догоди. Најмање се у почетку размишљало о дизању устанка, појединци (као нпр. чланови КП и СКОЈ) чак нису хтјели ни да се одазову на мобилизацију. Било је потребно некако повезати људе на подручју цијеле Краљевине, и извршити припреме и огранизацију устанка.

Најмања брига је била бјекство краља и пар министара из земље. Ипак су се појединци, групе, па и веће масе народа, почеле сналазити за оружје. Неко је имао лично наоружање, неко ловачко, неки су се снадбдијевали оружјем из напуштених касарни и војних магацина. Када је окупатор надвладао и ослабио Југословенску војску, оружје се могло наћи на сваком кораку, од погинулих бораца, дезертера, које је бацано поред путева, пруга, чак се могло наћи и у жељезничким вагонима.

Што је вријеме више одмицало оружја је било све више. Све патриоте које су служиле војску у Краљевини Југославији и дале заклетву својој држави, приступиле су организацији и припреми оружја за одбрану своје нападнуте државе Краљевине Југославије, сви осим комуниста. То су били углавном они људи који су се огријешили о државни закон и једва су чекали да се сруши поредак у земљи. Одмах по проглашењу „НДХ“, путем прогласа позвани су сви хрватски грађани да одмах положе заклетву својој новој држави и поглавнику Анти Павелићу, што су и урадили. Сви католици па и муслимани су стали под усташку заставу. Хрвати нису вољели друге нације, а имали су жељу за осамостаљивањем и својом државом, а то су потврдили и колективном заклетвом. Док је у Београду горела српска земља, њемачке тенкове у Загребу су дочекале мажуреткиње са букетима цвијећа. Хрвати понесени својом НДХ и њемачком подршком, кренули су у окупацију цијеле територије Краљевине Југославије, а нарочито територија које су биле насељене српским живљем. Највећи камен спотицања за дизање устанка на вријеме били су чланови комунистичке партије. Комунистичка партија на челу са Јосипом Брозом, знала је још у марту 1941. године, да ће

Њемачка напасти Југославију и то баш Београд. Јосип Броз је у својој новој држави НДХ, дао смјернице хрватским комунистима да не дају отпор окупатору. Истовремено у мају 1941. године у Загребу, Броз окупља своје комунисте и припрема их за борбу али, углавном, против српског народа. Послије овог савјетовања Броз напушта Хрватску и у њу се није враћао до 1945. године. Хрватски народ је остао да ради по предвиђеном сценарију, а Јосип је окружен грешним Србима кренуо на турнеју по Србији и БиХ, углавном по српским територијама. Није тешко закључити да ли је Јосип Броз више волио Анту Павелића или краља Петра. На савјетовању својих комуниста усред Загреба у новој „НДХ", Јосип није имао ни једне једине примједбе на проглашење „НДХ", нити на формирање усташких, и домобранских јединица у које су ступили сви хрватски домољуби. Ваљда задивљен мјесечним извјештајима о раду „НДХ" , њених органа и институција, шаље поруку српском народу. Пење се на леђа том народу и јаши цијело вријеме рата кроз БиХ и Србију, а поглавнику Анти Павелићу оставља у „НДХ", да ради то што је радио без ометања.

Да су комунисти одмах приступили мобилизацији и укључили се у рат, окупатор би био протјеран и земља ослобођена. Али то није био комунистички циљ, они нису хтјели слободну земљу која би се поново звала Краљевина Југославија, него су намјерно правили задршку док југословенска војска не капитулира, а уједно су чекали напад Њемачке на СССР све до краја 1941. године. Оваквом задршком, комунисти су изгубили на времену са припремама за устанак, па су тек крајем јула почели са припремама за омасовљавање своје КП.

Наведеним поступком Хрватске, Словенија је била потпуно одсјечена од осталог дијела Краљевине Југославије. Иако је имала добар проценат родољуба Краљевине, ипак је прешла на организованост државе по узору на Хрватску. Свако се борио за своју државу и формирао своју војску.

Војска Краљевине Југославије без помоћи суграђана, морала је капитулирати. Хрвати и муслимани су формирали своје војске, усташе и домобране. Српски народ изложен великој тортури и одвођењу у логоре од стране истих, морао је формирати своју одбрамбену војску која се звала четници, са обиљежјем југословенске војске у отаџбини. Добар дио Словенских бораца су били четници, али због географске препреке „НДХ", нису могли

дођи до изражаја. Сви родољуби Краљевине Југославије већ су имали положену заклетву својој домовини и ступили су у рат понашајући се према датом тексту заклетве. Сви су отишли на другу страну, једино су Срби, као и 1991. године остали да бране заједничку државу.

У оваквој ситуацији свако је имао свој циљ и намјере осим комунистичке партије. Комунисти нису имали своје жељене државе нити војске, па нису ни полагали заклетву нити су је имали коме полагати, све до новембра 1943. године. Комунисти су у рат ушли без оружја са жељом да формирају своју војску, „партизане", како би послије рата формирали своју државу.

Ни један рат на свијету није трајао вјечно, сваки је након неколико година окончан, па тако и 2. Свјетски рат на простору Југославије, али не заслугом партизана, него њиховом подмуклом тактиком.

Јосип Броз, кад је препустио Хрватску усташама, више их није ни ометао у њиховом послу и намјерама, него је своје партизане који су стално били у покрету без обавезе да држе неке ватрене положаје, водао по српским крајевима које су бранили четници и зато је српски народ највише страдао у Другом свјетском рату.

Имајући у виду да су на Озрен напали 2. пролетерска, 2. далматинска бригада, 6. источнобосанска, 2. и 1. армија НОБ, 17, 23, 45, 53 дивизија да би отјерали његове браниоце, и то само 1200 бораца, види се ко су били прави хероји.

На Озрену нема ни католика, ни католичког села, углавном живи српски живаљ. Пар муслиманских села, која се налазе на периферији Озренске територије, у току 2. свјетског рата нису од стране четника осјетила никакво зло ни тортуру. Ни једна кућа није ни срушена ни запаљена. Све комунистичке књиге пишу да су злочин над муслиманским народом на Озрену чинили четници, у циљу развијања мржње према тим људима. Озренски четници се нису борили против Хрвата и муслимана, него против усташа, који су навалили на српску нејач Озрена.

У вријеме њемачке агресије на Краљевину Југославију за коју су комунисти знали, али то држали у тајности и почетком Другог свјетског рата, на подручју Југославије била ја само једна једина југословенска војска која је била регуларна.

У бројно стање југословенске војске, убрајају се сви они способни мушкарци коју су већ били регрутовани и они који су већ

били пред регрутацијом, војна лица чији је војни рок био у току и све оне предходне генерације које су одслужиле свој војни рок и положила заклетву својој домовини. Ово су генерације са цијелог подручја Краљевине Југославије у моменту агресије Њемачке на Србију, или било који други дио Југославије.

Међутим то се није десило. Заговарачи агресије су чекали да прво капитулира југословенска војска и Краљевина, а затим би они формирали своју нову државу и њено уређење. Хрвати су одмах по Јосиповом споразуму са Нијемцима да неће имати отпора у Хрватској, приступили формирању НДХ и њене војске која има два огранка - усташе и домобране. Муслимани који се у књизи СРЕДЊА БОСНА У НОБ пишу малим словом на основу комунистичких закључака донесених у Загребу маја мјесеца 1941. године, ступају у усташке и домобранске редове са Хрватима. Ове последње двије групације Хрвата и Муслимана, полажу заклетву НДХ и Анти Павелићу и самим тим постају регуларна хрватскомуслиманска војска. Ова војска заједно са окупаторским снагама усмјерава рат на Србе и српске територије. Срби Краљевине Југославије који су били способни за рат, а положили су заклетву истој, морали су се супроставити вишеструком непријатељу у циљу заштите свога народа и територије.

Овај терет је пао на плећа југословенске војске, касније назване Југословенска војска у отаџбини, са свим тим обележјима и нешто модификовани проглашени су четницима.

То је та једина регуларна Југословенска војска која је једина бранила Краљевину Југославију од окупатора, усташа, домобрана и комунистичких партизана.

У књизи ***Средња Босна у НОБ*** на страни 46. под бројем 10, стоји:

„ЦК КПЈ је, у закључцима донесеним на мајском савјетовању у Загребу 1941. године, указао комунистима Босне и Херцеговине на опасност распиривања националне мржње, 'која ће имати тешких последица за народе у Босни ако се томе не стане на пут', и изричито нагласио да је 'најпречи задатак комуниста у Босни' 'сузбијање сијања те мржње .... борба против узурпатора и окупатора у Босни, борба за братство народа'!

У мају 1941. године и Покрајински комитет КПЈ за Босну и Херцеговину својим прогласом указује Србима, Хрватима, Муслиманима и Јеврејима Босне и Херцеговине на 'страшну

трагедију која је задесило наше народе', па обраћајући се Србима, наглашава да је великосрпска буржоазија двадест година 'потпиривала ... у вама шовинистичку мржњу према Хрватима и Муслиманима да би могла да влада', а да сада њемачке окупаторске снаге хоће да вас униште.

Терором над вама, преко плаћеничке и издајничке франковачке господе, хоће да вас баце у братоубилачки рат са вашом браћом Хрватима и Муслиманима", који „немају никакве везе с плаћеницима-франковцима".

Ово су Брозови закључци на основу којих је створена НДХ, регуларна војска - усташе и домобрани, учвршћена и проширена национална мржња, а Србе је Броз прогласио шовинистима. Кад је рекао да је двадесет година великосрпска буржоазија потпиривала у Србима шовинистичку мржњу према Хрватима и Муслиманима, самим тим је мислио исто што и Анте Павелић да Хрвати и Муслимани затру, побију и покоре Србе као своје вјечне непријатеље.

Нека Крајишници прочитају књигу ***Средња Босна у НОБ*** и сличне књиге, па нека се не чуде како су им за 24 сата клана по четири села док су они ходали за Брозом, јер у овим књигама се усташе зову само војска, у 80 % изјава.

Успоредба школске спреме

У току 2. свјетског рата на Озрену су историју правили јунаци, а по завршетку рата писале су је кукавице. Могли су писали како су хтјели, лагали колико су хтјели, а то су радили јер репризе рата нема. Не знам шта су комунисти у својој литератури хтјели да кажу кад су говорили да је неко неписмен или полуписмен и сличне ствари.

Партизански врховни командант је једва, због своје проблематичности завршио браварски занат и био кв бравар. У току свог живота није могао положити ни за вкв бравара. Тодор Вујасиновић Тошо завршио је 4 разреда основне школе. Покушавао је у четири града, Бихаћу, Бањој Луци, Сарајеву и Тузли да заврши бар још једну годину али није ишло. С ауторитетом и угледом његовог брата Дејана, Тошо је са 4 разреда основне. школе уписан на Богословију. Обогаћен сотонским хормонима, нити је имао смисла ни знања да заврши богословију тако да је остао на своја 4 разреда

школе. Могао је он уписивати све могуће школе и факултете, али је чињеница да ништа више није завршио.

На Озрену, Симо Лукић је слика на слику кад је ријеч о Тоши. Како Тошо у ***Озренском партизанском одреду***, на страни 387, каже да се Симо Лукић, послије истјеривања из ниже Тузланске гимназије са своја 4 разреда основне школе, вратио се земљорадњу у Суво Поље.

Петко Ђурић радио је као физички радник, без икаквог завршеног заната или средње школе. Вељко Кршић је такође био искључиво земљорадник. Ратко Митровић био је најамник код Лазе Тодоровића.

Немамо намјеру да потцјењујемо било кога или било чију школску спрему јер за ратовање и вођење борби највећи допринос доносе храбре и одлучне патриоте своје постојеће државе.

У успоредби школске спреме четника и партизана можемо рећи сљедеће:

Четнички врховни командант био је квалификован човјек за рат генерал, остале старјешине су углавном били официри, наредници, капетани, агрономи, учитељи, доктори, медицински техничари резервног састава итд.

Сљедећи четнички команданти били су стручни људи у ономе што су радили у рату: Драгољуб Дража Михаиловић, Бранко Стакић, Цвијетин и Бранко Тодић, Душан Станојевић, Цвијетин Ђурић, Мирко Топић, Бранко Јоксић, Ђорђе Цвијановић, Душан Ђукић, Новак Паравац, Саво Божић, Петар Арнаутовић, Ђоко Милошевић итд, итд.

Кад хоћете да се гађате школском спремом, погледајте успоредите и стидите се својих ријечи.

Увреде које су комунисти нанијели озренским Србима у току 2. свјетског рата

1. Слагали су да је КПЈ припремала народ Озрена на дизање устанка.
2. Слагали су да је устанак подигнут на Преслици на позив КПЈ.
3. Слагали су да су чланови КПЈ организатори и носиоци устанка на Озрену.
4. Слагали су да су се на устанак одазвали грађани Добоја, Маглаја и Грачанице.
5. Чланови КПЈ нису хтјели прихватити борбу.
6. Чланови КПЈ сами се савјетују, сами хоће да формирају „Озренски партизански одред", сами себе проглашавају руководиоцима и старјешинама.
7. Чланови КПЈ подваљују текст заклетве борцима на Озрену, који борци нису прихватили.
8. Чланови КПЈ цијело вријеме рата, борцима Озрена, иза леђа спремају ликвидације.
9. Чланови КПЈ убијали су борце Озрена који нису хтјели у њихово чланство.
10. Комунисти су све оне борце које су побили ради одбијања чланства у КП и оне који су изгинули прије комунистичке издаје на Озрену сахранили у такозване партизанске гробнице, иако ови нису били ни партизани ни чланови КПЈ.
11. Вршили су злостављање цјелокупног српског становништва на Озрену.
12. Комунисти су убијали народ ни крив ни дужан, без обзира на пол и старосну доб.
13. Заробљене српске дјечаке комунисти су везали жицом, убијали без суда и бацали у ријеку Босну.
14. Чланови КПЈ су хапсили злостављали и убијали српске владике и свештенике без икакве кривице.
15. Пљачкали су српска домаћинства, магацине и продавнице.
16. Комунистички партизани су пљачкали и злостављали стоку српских домаћина и бораца.
17. Држали су лажне говоре, митинге и конференције.
18. Писали су лажне књиге о рату на Озрену.

19. Убијали су браниоце Озрена и крили њихова тијела без обиљежја, иако су им они више пута живот опраштали.
20. Комунисти су све четничке борбе, херојства и успјехе на Озрену, приписивали себи.
21. Ниједног српског борца на Озрену не изведоше пред суд, него их злостављаше, побише и сакрише посмртне остатке.
22. Чланови КПЈ својим дезертерством, дозволише да непријатељ одведе многе у логор.
23. Забранили су све српске обичаје (цркву, славу, крштења, сахране, итд.).
24. Комунистички партизани односисли су од озренских домаћина месо, вуну, кукуруз, пшеницу, воће, маст, сланину, живину и остало.
25. Озренска села су вукли уназад, док је цијело друштво ишло напријед.
26. Комунисти никад нису дозволили да било ко рекне истину о њиховом понашању у току 2. свјетског рата на Озрену.
27. Комунисти су у току рата сарађивали са домобранима и усташама.
28. Највећу увреду Озренском српском народу комунисти су нанијели кад браниоце Озрена називају партизанима. „Зло сте били, зло вам сјеме замело!"
29. Испред основне школе у Трбуку стоји биста Душанке Вајић, умјесто Миће Вајића.
30. Налогодавац свакога зла на Озрену био је Тодор Вујасиновић који је издавао писма и депеше извршиоцима зла увијек са фалсификованим потписом, па на крају и потписом некаквог Македонца Георгија Васиљевског.
31. Главни извршиоци зла на Озрену и у Добоју по Тошином наређењу су: Петко Ђурић, Спасоје Радојчић Пајко, Игњет и Весо Радојчић, Ратко Митровић, Радован Живковић, Јуре Билић, Симо Лукић и многи други.
32. Зашто прогласисте браниоце Озрена и Добоја државним непријатељима и одузесте им сва имања кад су се они борили за ослобођење државе док сте ви комунистички партизани дезертирали.

Како је командант озренског четничког корпуса Цвијетин Тодић доспио у руке зликоваца

Чуо сам да Светислав Николић од злогласних официра УДБ-е Раде Кантара и некога Јеше тражи податке о томе како су зликовци ликвидирали команданта Озренског четничког корпуса.

Ево, Светиславе, истине о Другом свјетском рату на Озрену. Знам да ће те тебе и твоје антисрбе обрадовати ликвидација Цвијетина Тодића, али ћете разочарати кад прочиташ да Тодор Вујасиновић никад није био командант Озренског одреда, јер у њему није било партизана.

По завршетку рата између озренских четника и њихових непријатеља, на Озрен су усмјерене све партизанске ударне бригаде, батаљони, армије и дивизије. Крволочни комунисти на челу са Тодором Вујасиновићем, који су издали народ Озрена и побјегли, ријешили су да на крају рата докажу да су они ослободили Озрен од Срба, пијући српску крв.

Послије разбијања четничког корпуса на Озрену, формиране су потјерне групе састављене од припадника КНОЈ-а и УДБ-е. То су били углавном они који су ликвидирали српске борце Озрена у току рата што нису хтјели у чланство КПЈ. У редовима тих јединица за ликвидацију, највише је било бивших заробљених усташа који су се приклонили партизанима и оних који су се у рат укључили тек 1944. и 1945. године.

Да би доказали да су и они заслужни за окончање рата, приступили су у првом реду хапшењу и злостављању четничких породица, кумова, пријатеља, јатака и симпатизера.

Поред хапшења свих који су подржавали своје ослободиоце четнике, похапшене су комплет породице из Стријежевице који су се презивале Тодић, па и други.

Злочинци су највише мучили: Здравка Ристе Тодића, Тривуну Неде Тодића, Анђу Томе Тодића, Милку Дамјана Тодића, Десанку Шарчевић Стјепановић и многе друге.

Народ Стријежевице и околних села, по наређењу ових ударних група, морао је долазити на зборна мјеста у селу, од најстаријег до најмлађег. У Стријежевици то зборно мјесто била је њива Цвијетина Пејића, између куће Цвијетина Тодића и Боже Топаловића. Причало се да ће ту бити доведен Цвијетин Тодић чим буде ухваћен и да ће му народ судити. Потјерне групе су знале и по два пута седмично

купити народ по кућама и њивама и дотјеривати на то зборно мјесто. Оваквим тортурама нису били изложени само Стријежевљани него и остали становници Озрена.

Радојчић Спасоје-Пајко и његови рођаци сазнали су да Цвијетин има своје јатаке и у њиховом селу Јошави. Тачно је то да је Цвијетин Тодић, поред својих бораца и симпатизера из Јошаве имао и своје јатаке. Једна од таквих породица је била породица Ристе Јовића у Јошави.

Ово је кућа Јовића у Јошави одакле почиње издаја браниоца Озрена

Поред доста Пајкиних рођака који су били у четницима, били су и Трифуновићи и Јовићи, међу којима је био Душан, рођени син Ристе Јовића. Када је Пајко осујетио илегалан рад Ристе Јовића и његове породице и кад је то пренио свом „брату“ усташи Јури Билићу, ситуација се нагло промијенила.

Госпава Јовић, супруга Ристе Јовића, која је била поријеклом из Шарчевића, фамилија Ђокана Шарчевића, била је прва на удару пред комунистичким цијевима. Једном приликом Госпаву је Јуре Билић након испитивања и мучења био осудио на смрт. Јуре је ухапсио Госпаву у Јошави код њене куће, задужио је једног свог комунисту да је отјера један километар даље у поток звани Сјерковац и да је тамо стријеља. Госпава је иначе била сналажљива у животу и кад су дошли на поток, знајући шта ће бити, рекла је свом пратиоцу ово: „Сине знам да су ти наредили да ме убијеш, смисли се на своју мајку и опали у небеса, даћу ти дукат“. Да ли је комуниста помислио на своју мајку или се обрадовао дукату, опалио је изнад њене главе у небо. Добио је дукат и ту су се растали. По доласку пред свог бојовника Јуру, обавијестио га је да је задатак извршен. Послије овога стријељања Госпава није смјела кући, него се крила по земуницама и у кући Митра Гаврановића и Милана Пливчевића. Кад је процурила вијест да је Госпава жива, Јуре је свог комунисту са дукатом ухапсио и ликвидирао.

Послије ове ликвидације, након неког времена, Госпава је поново пала у руке усташе Јуре Билића и његових сабораца. Овога пута су смислили другу опаснију тактику, уцијенили су Госпаву њеном главом и цијелом породицом а првенствено животом њеног сина Душана, који је био Цвијетинов борац.

Овога пута је морала под Јурином контролом припремити вечеру и позвати Цвијетина и Голуба код своје куће. Јуре и његова група имали су сједиште у кући Маринка Радојчића у Јошави близу Госпавине куће. Када су кумови дошли, Госпавина комшиница је имала да обавијести зликовце да је вријеме за акцију што је и учинила. Када су крвници опколили кућу, кумови су посумњали да се нешто дешава и искочили су кроз прозор. На Цвијетина и Голуба одмах је отворена ватра, али су успјели да се супроставе непријатељу и да се повуку према Стријежевици.

На овој слици се види кућа Неде Марковића у Јошави, на том мјесту је била кућа Маринка Радојчића, у којој су се окупили и чекали зликовци Јуре, Пајко и вод припадника КНОЈ-а

На том путу према Стријежевици километар од Ристине куће, на мјесту званом Бугарлук, поново су пали у засједу. У овој засједи иза једног великог камена на оштрој кривини, кумове је дочекао непријатељски рафал од кога је Богољуб Божановић-Голуб смртно рањен, а Цвијетин је погођен у обје руке. Тако рањен више није могао

Овдје на овој кривини у Јошави према „Горанском језеру“ погинуо је Богољуб Божановић звани Голуб, а његов кум Цвијетин Тодић рањен у руку

наставити борбу, него је наставио пут према Стријежевици и даље према Рајчеву, а са њим је кренуо и Јован Бекановић. Дошли су до куће Остоје Симића, који га је одвео даље од куће у једну шталу и тамо га превијао. Када се Јован Бекановић вратио у Стријежевицу, ђаво му није дао мира, него је пред својим братом Миланом испричао цијелу ситуацију која је задесила Цвијетина.

Пошто је Милан био склон алкохолу, једном приликом га је Мара, супруга Станка Тодића, ухватила пијаног и искушала све о Цвијетиновом рањавању и даљој ситуацији. Мара Тодић, рођена Топаловић, била је члан СКОЈ-а и обавјештајац УДБ-е. Одмах се потрудила да пријави случај и ситуацију у којој се нашао њен дјевер Цвијетин.

На основу ове Марине дојаве УДБ-а је дошла у Стријежевицу ухапсила Јована Бекановића и отјерала га право у Рајчево до куће Остоје Симића. Пред овим крвницима Остоја, вјеран као и увијек Цвијетину, почео је тражити изговоре и лагати стварно стање. Јован Бекановић га је пресјекао и рекао:

„Признај Остоја и ја сам морао признати, издани смо“.

Немајући куда, Остоја је повео крвнике право према штали у којој се Цвијетин Тодић налазио. Ту су га тако рањеног везали и повели у поток према мјесту званом „Меграја“. Успутно су калили свој бијес на српском команданту, вјерном браниоцу Озрена.

Кад су стигли до одредишта, комунисти су га почели мучити како су то они знали, на најсвирепији начин, а потом без икаквог суда, убили су команданта Озренског четничког корпуса Цвијетина Тодића, који је био крив само зато што није био члан КП и зато што је остао вјеран Озрену и његовом народу.

Послије убиства крвници су Цвијетиново тијело искомадали као пси и тако разбацане дијелове загрнули земљом, тако да се за гроб не зна. Најкрволочнији овога пута био је Радован Живковић са својим крампом.

Као и увијек, комунисти и овога пута слагаше да ће пред народом судити Цвијетину Тодићу, али не смједоше грешници извести невиног пред суд.

У литератури непријатеља озренског српског народа пише: „Када смо ухапсили Цвијетина, он је покушао бјекство па смо га морали пресјећи рафалом из машинки“, и ту је крај њиховог злочина. Злочинци кажу да су га имали намјеру предати суду у Тузли.

Исти ти злочинци су сваке седмице, па и овога пута дотјеривали све грађане Стријежевице и околних села на њиву звану „Палучак“ гдје се данас налази основна школа, а ту би наводно судили Цвијетину. Један вод непријатељске војске и три непријатељска официра КНОЈ-а и УДБ-е имали су у својим рукама рањеног човјека, разоружаног и са набаченим гуњем преко главе, могли су се са њим играти као мачка са мишом. Нису га смјели одвести ни на суд нити судити му пред народом, јер српски херој ништа није крив.

Богољуб Божановић Голуб

У наредној пјесми ће се видјети, да у читавом ланцу издаје и злочина над браниоцима Озрена учествују само Срби под командом КПЈ.

ИЗДАЈА ОЗРЕНСКИХ СОКОЛОВА

Дани иду мјесеци пролазе, црни дани Србима долазе.
Пролетери и усташе младе, против Срба заједнички раде.
Јуре Билић борац Павелића, пошо тражит Цвијетина Тодића.
Покупио Србе издајице са Озрена па и околице.
С њима иде од села до села сумљива им Озрен гора цијела.
Треба наћи Ђоку Шарчевића треба издат Ђорђу Нешковића.
Треба затрт сјеме Јеремића ко ће наћи Цвијетина Тодића.
И ако их случајно нађемо у голе им руке не смијемо.
Морађемо набавити пара не би ли нам успјела превара.
Да би ове похватали рибе пронаћемо половичне Србе.
У свакоме селу таквих има мораћемо сарађиват с њима.
Са женама извршит прељубу а мушкарци нека добри буду.

Који неће издат вука стара мора остат сломљених ребара.
Који нашу сарадњу потпише може добит коју пару више.
Обишли су старе савезнике од синова српских издајнике.
Обишли су све чланове СКОЈ-а издајнике од српскога соја.
Озрен гора борове повила да би своје синове сакрила.
Гдје год дођу нико их не прима намјера је била јасна свима.
Прави Срби не одају тајне и четнике своје борце сјајне.
Иде Јуре иду полусрби чини ми се стражњица их сврби.
Траже браћу траже соколове па ће добит положаје нове.
Траже л траже али бога моле јер с њима сусрест не воле.
Више бјеже него што их гоне знаду они соколове оне.
Куд год иду галаме и вичу не би ли им браћа чула причу.
Ако чују дат ће нам на знање имаћемо вријеме за бјежање.
Жеља јака али вјера слаба могла би их растјерати баба.
Иду дани а и вријеме тече Видаковић Љуба нешто рече.
Одала је браћу Јеремиће издала је те соколске птиће.
Сад Ристића узела презиме хоће жена да сакрије име.
Нећеш једном на двије столице мораш своје показати лице.
Ако познаш Љубана Кршића убио је Ђоку Шарчевића.
У његовој родној Пакленици случајно је био у прилици.
Док је Ђока у кући радио душман му је бомбу убацио.
Пуче бомба и уби Србина а остави мрког циганина.
Ни он није дуго уживао живот му је однио ђаво.
Ко би реко нек помене бога да ће Тодор издат брата свога.
Долази му Радојчић Игњате и каже му што се правиш дијете.
Кажи нама велики Србине гдје је Ђорђо ко о њему брине.
Ни длака му неће фалит с главе нестало је његове државе.
Нема више ни бога ни краља са другима нама живјет ваља.
Ђорђи ћемо сада помоћ дати да се здравље на нормалу врати.
Дугујемо Ђорђи помоћ дати да се увијек добро добрим врати.
Многима је Ђорђо помагао комунисте младе сачувао.
Тодор мисли да истину каже и не сумња да му Игњет лаже.
Слаба петља у Тодора бјеше очит примјер како Срби гријеше.
Заборави да је исти тата и показа прстом на свог брата.
Ухватише ту соколску птицу одведоше баш у Грачаницу.
Ухватише великог Србина и предаше мрким циганима.
Један соко а сто лешинара да га сада видиш мајко стара.
Кожу гуле на њу со наносе сад цигани Србима пркосе.
Од овије душманскије мука умре јунак не пусти јаука.

И ту брата срце не заболи нек се знаде колико га воли.
Даље куга по Озрену влада треба наћи команданта сада.
Треба убит Српског великана који брани Озрен од душмана.
Команданта и његовог кума пролетери не скидају с ума.
Кумови су као бијеле виле не боје се пролетерске силе.
Мудри борци и јунаци били али су се љуто преварили.
Позвани су на задњу вечеру у Јошави нађоше невјеру.
Ристо Јовић и Госпава жена и Драгиња то је кћерка њена.
За кумове вечеру спремиле раније су са Јозиним биле.
Кад кумови пођу вечерати Јозини ће на њих запуцати.
Кад су дошли у Ристину кућу Драгиња им сипа кафу врућу.
А Госпава оде комшиници,комшиници својој јетрвици.
Јетрвице прва си комшинка иди кући Радојчић Маринка.
Реци Јури да је све у реду нек понесе митраљез и бреду.
Тако рече и кући се врати мислила је нико неће знати.
Кад је Госпа вратила се кући уста ћуте срце хоће пући.
Прсте ломи црне очи крије као да се наспавала није.
Осјетише на Госпином лицу да је за њих припремила мицу.
Осјетише браћа и кумови да издају спремише лопови.
Искочише кроз мале прозоре и почеше с њима да се боре.
Растјераше једну групу већу али даље не имаше срећу.
У путу их засједа дочека митраљеза устала је јека.
Пусти рафал отпала му рука паде Голуб не пусти јаука.
Команданту рани обје руке сада нове настадоше муке.
Видје јунак колико је сати сад оружје не може држати.
Сузе пусти и кума пољуби тужна срца стиснутије зуби.
Шумом иде до роднога села боже мили драма је почела.
Кад је дошо у Стријежевицу требао је видјети дјечицу
пошто су му душмани на трагу није мого видјет дјецу драгу.
Због љутије на рукама рана а уз пратњу Јована Бекана
пут настави до Рајчева села судбина је ваљда тако хтјела.
Баш код куће Симића Остоје да он вида горке ране своје.
Остоја ће ране превијати а Јован се својој кући врати.
Када се Јован кући повратио са Миланом братом говорио
да никоме не каже ни ријечи догод соко своје ране лијечи.
Ал је Милан слабе вјере био када се је ракије напио.
Мара га је пјана уватила и све редом трагове открила.
Мара бјеше из Топаловића а супруга од Станка Тодића.
Рђа бјеше члан прокетог скоја офарбана у стотину боја.

Са Јуром је петљала у свему све податке предала је њему.
А усташа и његова страна ухватише Јована Бекана.
Одведоше у Рајчево село хоће клупко одмотати цјело.
Ту нађоше Симића Остоју на њег Јуре сручи силу своју.
Сада казуј гдје си га сакрио сазнали смо да је овде био.
Хтједе Симић истину избјећи ал га Јован Бекан унесрећи.
Проговара језик му се кочи стало срце а стоје и очи.
Признај брате и ја сам признао да је Цвијетин код тебе спавао.
Више Симић ни ријечи не рече банду води а савјест га пече.
Доведе их и врата отвори а сиви им соко проговори.
Издајице ви сте већа сила јер су моја поломљена крила.
Сада би вас натјеро на муке ал су моје оштећене руке.
Ја сам борац ви сте кукавице ваше ће се црвенити лице.
Стоји соко не говори више орлушине на њег се сручише.
Мотикама и са крамповима али Цвијетин проговори њима.
Ја сад гинем свијетла образа за злочине немате доказа.
Када буде историја цијела сазнаће се за ваша недјела.
Са осмијехом на бијелом лицу мртав паде испусти душицу.
Орлушине у крв огрезнуше а Радован Живковић највише.
Радован је та нагазна мина,крампом туче свезаног Србина.
Закукала наша Озрен гора пролетери куга су најгора.
Погазише своју Крсну славу не признају светитеља Саву.
Нит се крсте нити богу моле сваког више од Србина воле.
Никад нико запамтио није нит ће бити нит је било прије
За несрећу да муштулук траже да је ружно од лијепога draже
Да је туђин пречи од својега ко то жели не било ни њега.
Колико су починили јада нашој браћи приписаше сада.
Наше свијетле потамнише дане а своје су маскирали мане.
Успјехе су туђе присвојили па испаде да су борци били
Што на бојном не могоше пољу, написаше историју бољу.
Написаше како њима штима,људи памте још их живих има.
Хвала оним што истину памте рекосмо вам па да и ви знате.
Има оних што сте их патили да би своје жеље испунили.
Знаду људи да се образ губи ко свог гази а туђина љуби.
Знаду људи хвала им на свему ко је игро игру непоштену.
Рат је трајо четири године пролетер се за Озрен не брине.
Све нападе а и офанзиве трпе браћа четири године
а Јозини около одаше сам годину дана ратоваше.
Сад се нова историја пише ко је коме зла нанио више.

Ћутали смо педесет година браћа наша била су невина.
Терет тежак педесет година кад се скине разнјела га мина.
Кад се скине и кад се отпише сад се лакше кудикамо дише,
Историја ваша бјеше лажна а истина нова нам је дража.
Нисте дали истинито рећи да су Срби од вас борци већи.
Потукли су јединице ваше док вас нису помогле усташе.
Четници су редали побједе чувајући ово српско биједе.
Зло сте били хвала милом богу опростити Срби вам не могу.
Свако знаде какви сте јунаци нек вам земља сад кости избаци.
Вашима је непријатно сада живјели сте од српскога јада.
Ви што српство приведосте крају сигуран сам да нисте у рају.
Ви што грешке направисте веће четници вам опростити неће.
Да л због силе љубави ил пара полусрпска била је превара.
Сада знаде и птица на врби све су Србе издавали Срби.

АНАЛИЗА ДИЗАЊА УСТАНКА 1941. ГОДИНЕ

Морал озренских Срба за одбрану Краљевине Југославије и злочин који су усташе почеле чинити над српским народом овога краја, убрзали су припреме за дизање устанка 23.08.1941. године код Башче на Озрену (Комунисти погрешно кажу на Преслици).

Чланови КП, нит су се međусобно познавали, нит су били школовани, а народ их као такве није ни признавао, према томе нису имали ни знања ни могућности да утичу на народне масе у погледу припрема за устанак и дизање устанка.

Народ Озрена их је напросто мрзио јер су то прави ђаволи који су почели црвати и разарати народно благо и традицију српског народа (вјера у бога, слављење славе, крштења, изградња и надоградња вјерских објеката православне вјероисповијести).

Ако је ово највеће богатство српског народа, а јесте, а КП то забрањује, шиканира вјернике и злоставља их, ко је тај да воли такво чудовиште.

Многи кажу како је КП покренула велике народне масе и увела у рат за ослобађање Југославије. Одмах треба рећи да КП уопште није ратовала а поготово за ослобађање тадашње државе.

У почетку рата пролетери су се на цијелој територији Југославије углавном прислањали уз четничке јединице у оним мјестима гдје им је поријекло, али се нису упуштали у рат са окупатором ни у ратне окршаје.

За комунистичке партизане се може рећи да су вршили припреме за рат док је рат био у највећем јеку а рат су почели тек од 22.12. 1941. године када су формирали своје пролетерске јединице. Њихово ратовање се огледа у кретању по слободној територији без оружаних сукоба. Ти исти људи треба да се упитају како и када је КП покренула те народне масе.

Крајем рата 1945. године комунистички партизани су приликом чишћења Југославије, гонећи остатке Нијемаца и усташа испред себе, гонили дио четника који су се предали партизанима, и голоруки народ, као топовско месо, који су били завјеса која штити партизане. Овдје су четници који су се предали гинули и сприједа и одзада, сприједа од Нијемаца и усташа, а одпозада су их партизани на десетине хиљада побили и оставили по шумама и њивама Хрватске и Словеније гдје су остали вјечно, али несахрањени. Ето то

је то, КП је успјела на силу да потјера, а не да поведе широке народне масе у рат.

Ко год познаје ситуацију која се одвијала у Југославији непосредно прије рата и у току напада Њемачке на Краљевину Југославију, њему је све јасно и чисто. Кад год је избио рат на простору Југославије, нема везе ко ју је напао, увијек су муслимани и католици ишли у усташе тако да би као коалиција били снажнији у борби против Срба, то је увијек било и увијек ће тако бити.

Њемачка армија бројно и добро наоружана није представљала неку велесилу на простору Југославије, него су били зло усташе које су биле добри познаваоци прилика у земљи, а жедни српске крви одмах су почели палити српска села и куће, клати жене, дјецу и српску нејач.

Шта је Србину остало него да се одметне, некад у ускоке, некад у хајдуке а овај пута у четнике. Ако читајући књиге анализирате дешавања и ситуације, видјет ћете да су на простору цијеле БиХ, гдје год има српско село, устанак организовали и дигли четници и чврсто држали своје положаје, првенствено зато што им је комшија муслиман и католик, једном ријечју усташа, почео клати старце, жене и дјецу.

Српски народ, да се није на вријеме организовао и дигао устанак, рата отприлике не би ни било, земља је била окупирана само је требало успоставити институције и власт. Једна Брозова жеља била је већ испуњена, а то је успостављање НДХ. Брозу и његовој КП више се није ни у ком погледу журило. Главни им је био циљ омасовљавање своје партије, праћење ратне ситуације и припрема војске за финални обрачун са четницима. Појединци који су се већ били укључили у борбу, имали су задатак да избјегавају борбу са окупатором и бјеже са линије фронта, тако да ослабе четничке редове. Оно што је радио Бранко Јоксић као четнички жандар гонећи на силу Симу Лукића, Игњата, Весу и Пајку Радојчића и њихове симпатизере Владу, Анђелка, Перу, Милу и Гојка Николића, цијело вријеме рата, да бране своје породице и куће, а они стално бјеже од рата, то је била неминовност.

Само ако пажљиво читате и анализирате њихове поступке у току рата, види се какао се они чврсто држе десне усташке руке домобрана. Сви договори и преговори се врше преко домобранских официра и група са партизанима. Ова формација војске има блажи и симпатичан назив „Домобрани". То би значило бране свој дом, а у

њиховој позадини остају спаљене српске куће и поклата српска нејач.

Упитај се читаоче је ли муслимански или католички дом српско село, или они можда бране српска села која су напали српска дјеца и српске жене. А ако стварно бране свој дом откуд је та усташка рука као домобран Исмет Мујазиновић полетио са ватром и ножем на српску нејач.

Чињенице говоре да ти комунистички партизани нису се борили за ослобађање нападнуте Југославије, него користе прилику док непријатељ руши а четници бране Краљевину Југославију, да по завршетку рата успоставе своју власт и свој поредак, а то им је и пошло за руком.

На Озрену је била далеко чистија ситуација, јер је Озрен скоро чиста српска земља и овдје други није имао шта да тражи. У септембру мјесецу 1941. године формиране су четири сектора, на сваком сектору дјеловала је једна војна формација и то чета, значи четири сектора четири чете, а то чини само један батаљон. То није био одред како то робијаш Тошо каже и поставља сам себе на чело непостојећег одреда.

Није било ни Одреда ни партизана. Оно комуниста што је било на цијелом Озрену (13) могли су сачињавати једно одјељење, а Тошо им је могао бити командир, а могао је добити чин разводника или евентуално десетара.

Цијело вријеме ратовања од 1941 до 1945. године комунисти кажу да су у групама илегално радили на озренској четничкој територији што је стопосто тачно јер су четници ослободили озренску територију и чврсто држали под својом контролом. Илегално комунистичко партизански рад се огледа у омасовљавању КП, и злу које су иза леђа припремали браниоцима и народу Озрена.

Потпуна и апсолутна је грешка што се пише у партизанским књигама, а то исто стоји и на споменику код Башче, да је народ добојског, маглајског, грачаничког и кривајског сектора на Озрену дигао устанак. Широк је појам речи, народ ових сектора, то би значило да је сав народ ових крајева дошао на дизање устанка, Срби, Хрвати, муслимани и остали, па би ту били ударени и темељи братства и јединства, али то није тачно.

Устанак на Озрену 23.08.1941. године дигао је само српски народ Озрена, као одговор усташама за злостављање српског народа озренског краја. Тачно је и то да су четници дигли устанак, бранили

и одбранили ова четири озренска сектора, без учешћа и присуства иједног борца муслиманске и католичке вјероисповијести.

Да би зло било веће, чланови КП почетком рата 1941. године и току цијелог времена док су били на Озрену, стално су условљавали сваког борца да приступи у чланство КП , у почетку милом а касније силом. То им је била главна преокупација, да првенствено привуку и учлане командире чета, водова и десетина, боље борце и домаћине, како би за њима касније кренули и остали. Циљ им је био да по могућности учлане већину устаника. Да су у томе успјели, имали би међу борцима већину, а самим тим и власт и команду.

Устаници, видјевши да се даје приоритет учлањивању у КП, а да се одбрана Озрена и Добоја ставља у други план, иако је све у жару борбе, енергично су одбијали такве понуде док траје рат.

Чланови КП, кад су увидјели да од омасовљавања чланства нема ништа, почели су примјењивати методе приволе. Ако је командир чете, вода или десетине, речено му је:

„Ти си добар човјек, добар домаћин, а још бољи борац, штета би било да не будеш члан КП јер нећеш моћи бити ни командир“.

Или ако је неко добар борац, а не мора ни то бити, а није командир ниједне формације њему је речено:

„Ти као добар борац и добар човјек, кад постанеш члан КП аутоматски ћеш добити функцију командира једне од војних формација“.

Те молбе и приволе су толико биле провидне и наивне да је сваки борац могао видјети да од тога нема никакве користи него само ојачавање столице и угледа оним који су комунистички вирус донијели на Озрен.

Увидјевши да ни једна од примјењених метода није направила ни помак у чланству, чланови КП приступају методи присиле и застрашивања. Ова метода се састоји у томе да је сваки углeднији командир и борац био призиван појединачно на разговор или рапорт, гдје му је упућена отворена пријетња да неће више бити то што је досад био уколико не приступи у чланство КП.

Борци, знајући да их КП није позвала у рат нити их је поставила на мјесто командира, те да се сами комунисти не укључују у рат, енергично су одбијали чланство и напуштали мјеста састанка. Послије оваквих демонстративних одбијања чланства и напуштања мјеста преговора, чланови КП су организовали засједе ради ликвидације оних који одбијају чланство.

Широм Босне и Херцеговине српски народ се морао организовати и дизати на устанак, штитећи свој народ и своја села и градове, морали су ратовати против свакога онога ко зло наноси српском народу или оног ко минимизира злостављање српског народа као што су били чланови СКЈ, што је Тодор Вујасиновић доказао на Озрену страна 304, 284 и 285.***Озренског партизанског одреда***,

Наиме, Тодор Вујасиновић на страни 304. у својој књизи говори: „Обилазећи тај рејон, неколико дана касније, и ја сам у некој забаченој појати под Потцијеловом набасао на један гнусан примјер звјерства које су починили Капетанчетови људи (не каже Тошо усташе ни нељуди). У једном углу лежале су двије заклане дјевојке са пребаченом сељачком кошуљом према крвавим грудима и врату. Међу њихове ноге угурале су оне звијери два уска каиша чађаве суве сланине. Тих дана су Мајчинове и Капетанчетове банде упале у село Жељаву и побиле око половину његових становника“.

На страни 328. у истој књизи говори:

„Мишу Игњатовића су наши стријељали због тога што је, наводно, силовао неку удовицу и што је на своју руку послао неки новац породицама бораца Зеничана. Касније се утврдило да је он новац послао у ствари породицама оних другова који су заједно са шумаром Бакићем и изгинули у гостовичком крају. Било ми је необично жао Мише“.

На страни 284. у истој књизи говори:

„Францетићева „Црна легија“, помогнута Хаџиефендићевим бандама, чинила је страшне злочине над голоруким народом по кривајским селима. У те наоружане банде окупило се прилично олоша. Њихова појава унијела је праву пустош у села између Цареве Ћуприје и Завидовића и стала главе око 800 стараца, жена и дјеце. Најзвјерскије групе предводила су два крволока, неки Заим Капетановић, звани Капетанче, из Рибнице и Зећир Херић, звани Мајчин, из Рибничких Осјечана. Злочин који су они починили харајући по долини Криваје прелазе људску фантазију. Мјесец дана касније, силазећи у те крајеве, налазили смо по путевима и на згариштима кућа снијегом завејане лешеве изнакажене на најзверскији начин. Палили су живе жене и дјецу по кућама, силовали жене и клали их. Лешеви су остајали мјесецима непокопани“.

У првом и трећем наводу Тошо описује звјерство које је нека војска починила над некаквим народом.

Тај партизански „поп" не може никако да каже да су то учиниле усташе и домобрани над српским народом. То је све ради човјека који је био са Тошом раме уз раме, а био је усташки настројен.

У другом наводу који се налази под насловом *Чекамо бригаду* Тошо је морао измислити ријеч „наводно" као и код Богдана Јовичића, како би ликвидирао Мишу Игњатовића, али је само тако олакшао да усташе врше покољ над српским народом.

Богдан Јовичић, Кршо Петричевић и Мишо Игњатовић, са својом војском су управо били та бедемска препрека за усташе, због чега је Мурат био љут, па је Тошо оваквим поступцима правио уступке Мурату. Али, зато није смио убити ни једног горе наведеног усташу који извршиши злочин над толиким српским народом.

Овако формиране војне формације састављене од искључиво српског народа звали су се четници. Не знамо шта у том називу има лоше и ружно. Борити се за свој народ и огњиште и бранити га од сваког зла, то је понос сваког Србина и српског војника.

Четници су се широм Босне и Херцеговине први организовали и дигли устанак против Нијемаца и усташа, издржали све прве и најжешће борбе и офанзиве са окупатором.

Кад би неко упитао усташе шта мисле о четницима, одговор би сигурно био:

Да није четника, ми не би имали противника на територији Југославије. Без четника, њихових породица и имања, наш рат би изгубио смисао, они су нам једина препрека.

Партизани би сигурно рекли оно што су рекли и написали да су четници издајници. Са овим ће се и сами четници сложити уз једно мало појашњење.

Четници јесу издали КПЈ и комунистичке партизане који су бјежећи испред Нијемаца, усташа и домобрана остављали српска села, старце, жене и дјецу усташама да несметано кољу и одводе у логоре. Ова „издаја" се огледа у томе што су четници остајали у својим селима и давали отпор Нијемцима, усташама и домобранима бранећи српску нејач.

Партизани су имали тактику сталног премјештања из једног мјеста у друго мјесто, избјегавајући сусрет са непријатељом, њихов циљ је омасовити своје чланство, организовати одборе, организовати кухиње за себе, одредити политичке делегате, организовати власт и,

што им је најважније било, реорганизација у већ формираним јединицама како би чланови СКЈ били у командним штабовима и политички комесари, итд.

Ову пролетерску особину су вјешто користиле усташе и за партизанима несметано клале и палиле све што је српско.

Партизанска тактика организовања кухиња је на истим принципима као што су по завршетку рата организовали земљорадничке задруге и откуп.

У земљорадничке задруге сељаци су морали дотјерати сву своју стоку, а задруге се убрзо распадају чим се стока покоље, а сељаци се кући враћају празних руку. Исто тако, сељаци су морали преко одбора које су у току рата формирали Скојевци доносити храну у партизанске кухиње, а за то су добивали потврде, тобоже да могу наплатити кад држава заживи. (***Средња Босна у НОБ***, II дио, страна 433.).

Сви они који памте рат, знају да је сељак био сиромашан и оно мало хране и стоке што је имао, требало је њему и његовој дјеци. Свака кућа је имала по петоро и више дјеце, а новаца није имала па му је сваки залогај хране био пријеко потребан као лијек.

Крава за кућу пуну дјеце је била мајка број два и нормално да је то биће било грехота заклати.

Партизани који су већ били окренули леђа цркви, богу и вјери нису мислили на такве грехоте.

Од подизања устанка па све до партизанске издаје, аутор у својој књизи ***Немирни Осињак*** првог командира прве формиране чете, првог команданта првог и јединог батаљона на Добојском сектору уопште не спомиње као центар за издавање наређења и извођење акција, иако се акције и успјеси нижу један за другим.

Он у својој књизи команданта Тодића поимснично спомиње само на три мјеста и то тамо гдје говори о његовом постављењу.

Аутор све борце који су до партизанске издаје погинули евидентира као партизане и као чланове КПЈ иако нису били ни једно ни друго.

Борци као Лука Пливчевић, Млађо Радојчић, Лазо Радојчић, Живко Радојчић, Богдан Гаврић, Симо Митровић, Станко и Бранко Панић и многи други никад нису били партизани нити чланови КПЈ, али пошто су их партизани побили, а били су стварно истакнути борци, требало је опрати руке од српске крви тако да се сви такви

упишу као партизани и сахране под петокраку као чланови КПЈ иако то никад нису били.

Аутор каже да су исти изгинули у борби са четницима што се може узети као истина ако се гледа са супротне стране то јест истина је да су они цијело вријеме ишли раме уз раме са четницима и у тим борбама изгинули од партизанских куршума или кукавичких засједа.

Код наведеног аутора, у акцијама које припрема и изводи Богдан Гаврић као командир чете, Игњат Радојчић у своје име о овој акцији обавјештава Тошу. Исто тако, у сувопољској чети Симо Лукић нешто командује и руководи без икакве функције иако је командир чете Јован Гаврић. Ниједан Гаврић није био члан КП нити партизан и зато их нико ништа није питао.

Сада је све јасно, Други свјетски рат је далеко иза нас, ми хтјели то или не морамо живјети заједно.

Жеља нам је да дамо допринос истини, точак историје не може се вратити назад.

На Озрену су били устаници, војници и симпатизери Краљевине Југославије који су служили Југословенску војску и положили заклетву својој домовини.

Устаници на Озрену звали су се четници и од дизања устанка 23.08.1941.год. па све до краја 1945. године успјешно су водили рат на Озрену и бранили га од сваког непријатеља.

Партијска ћелија од три члана КПЈ настала од људи који не поштују закон и који су као робијаши поткопавали своју сопствену државу и ради својих настраних идеја крећу за човјеком који их је користио као штит док његови сународњаци линчују, злостављају и убијају српски народ.

Цијело вријеме рата од 23.08.1941. године па до краја друге половине 1945. год. избјегавају борбе, само раде на омасовљавању свога чланства и чекају да четници побиједе Швабе, усташе и домобране, да би докрајчили ослабљене четнике у рату и прогласили себе побједницима.

Питам се гдје су ти исти партизани који су Југославију опасали лажним појасом братства и јединства били 1990. и 1991. Године?!

Зашто не спријечише Цирила Рибичића, који је предводио словеначку делегацију СК, да не напушта четрнаести пленум СКЈ у Београду.

Зашто њихови генерали не извршише војни удар без жртава и штете да сачувају Југославију.

Зашто чланство КПЈ не сачува Југославију нити се хтједе борити за њен опстанак 1990. године и даље.

Зашто се тако касно чланови СКЈ након педесет година окрећу свако својој нацији и своме народу.

Зашто 1991. године не кренуше за Титовим генералом и чланом СКЈ Фрањом Туђманом, можда би им било боље јер су тако исто 1941.године оставили свој народ и своју државу и отишли за Јосипом Брозом.

Зашто угасише рад Комунистичке партије на простору цијеле СФРЈ кад је тобоже радила „исправно, правилно, поштено и демократски".

Многи четници који су изнијели борбу на својим леђима и којима су на крају рата многи саборци изгинули и нестали, кад се више нису могли борити против страног и домаћег непријатеља, морали су се придружити свом домаћем непријатељу. Такви борци су све своје подвиге и заслуге као и заслуге својих сабораца аутоматски пренијели и приписали партизанима, а њих су партизани иза леђа побили у заједничкој акцији чистећи Југославију од остатка Нијемаца и усташа.

У многим чланцима партизанске литературе описују се успјеси и подвизи устаника а гдје се није могао убацити појам СКЈ, партизана и сл, види се да су ти устаници искључиво били четници.

У многим чланцима партизанске литературе, ако су акције биле обимније и успјешније, кроз цијели текст се спомињу устаници и кокарде па се онда макар на крају текста помијешао по неки израз петокрака, СКЈ или партизан из чега се може закључити да су то чисте побједе и успјеси четника који су изгинули прије завршетка рата, а плодови њиховог рада остали су партизанима.

Примјера ради, у књизи (***Средња Босна у НОБ***, II дио) подвизи и успјеси Милоша Вујаковића и сличних бораца који су погинули прије краја рата, а били су у чистим српским формацијама, приписани су партизанима. Такви су били и Урош Дреновић, Марчетић, Митар Тривунчић, Раде Радић и други српски борци.

Када удари поплава, када се распламса пожар, када се изврши окупација једне државе, прва фаза одбране од поплаве, гашења пожара и одбране државе од окупатора је најтежа.

Касније, у другој и трећој фази, вода се разлива и повлачи, пожар догоријева, а у рату ситуација се потпуно мијења, људи изгину, губи се морал, нестаје муниције, мијења се свијест у остатка

агресорског људства на туђој територији, и сам жели да се повуче да би сачувао живу главу.

Крај рата је протјеривање остатка деморалисаног окупаторског људства, купљење чахура, формирање државе и завођење власти и диктатуре.

Ако је ово тачно, а тачно је, онда се зна да су Други свјетски рат на Озрену и другим крајевима БиХ изнијели четници на својим леђима.

Сваки читалац, када пажљиво прочита књигу ***Немирни осињак*** анализира и апсолвира битке и успјехе, у периоду 23. августа 1941. године па до краја 1945. Године, може да изведе следеће закључке:

Прво и прво устанак није дигнут на Преслици 23. августа 1941. године него код „Башче", око 2,5 км даље од Преслице. Прела или Преслица се назива обрежак код куће Рајка Стојановића у Стријежевици гдје се спајају путеви Добој-Стријежевица и пут Трбук-Грачаница.

Друго, на састанку код „Башче" који је предходио дизању устанка нико није предочио нити прочитао некакву наредбу, уредбу, депешу, апел нити било који документ којим Комунистичка партија позива народ Озрена на устанак. Према томе не може се рећи да је устанак дигнут на позив Комунистичке партије, него је устанак дигнут на основу пробуђене свијести озренског народа и опасности која је окруживала Озрен.

Међу устаницима није било више од три члана КП и њихових симпатизера, па према томе не смију се приписивати никакве заслуге нити привилегије људима који чине само три члана КП у односу на осталу масу људи.

Треће, униформе у којима су на Озрен дошли браћа Бешлагићи и Дедо Трампић не говоре да је комунистичка партија дигла устанак, нити да су формиране партизанске јединице. Шубара и шајкача су искључиво српске капе.

Четврто, прва војна формација која је формирана на Озрену састојала се од четири чете, што се никако не може назвати одредом, него само батаљоном. Тодор Вујасиновић је сам себе прогласио командантом непостојећег озренског одреда, побјегао од ватрене линије 30 километара у Брезике одакле није имао никаквих телефонских веза са фронтом него је користио курире, само ради своје информисаности.

Пето, за командире првих чета изабрани су најхрабрији и најспособнији људи које су борци највише цијенили, а кад су то у наредним борбама и доказали, поново су постављени за команданте батаљона, али пошто нису били чланови СКЈ њихова се имена од 23. августа 1941. године па до априла 1942. године нигдје и не спомињу.

Шесто, на много мјеста у књихи ***Немирни осињак***" каже се: Истицали су се многи за које се у почетку мало знало, били су то браћа Лазукићи или се каже да су устаници постигли значајан успјех и показали велику храброст.

Све су то били људи који су од почетка устанка били четнички оријентисани а нису били чланови СКЈ. Зато им нема имена.

Седмо, без обзира на низ побједа, успјеха и храбрости, у цијелој књизи се најмање помињу у позитивном контексту имена: Лука Панић, Цвијстин Тодић, Ђорђе Цвијановић, Дедо Трампић, Душан Станишић и њима слични.

Осмо, у истој књизи се на више од десет мјеста односно примјера говори о чврстој и трајној тајној вези домобрана и чланова СКЈ са циљем елиминације бранилаца Озрена.

Девето, у цијелом тексту књиге ***Немирни осињак,*** скоро на свакој другој страници, може се запазити да су са терена на ратиштима са штабом комунистичког одреда од 23. августа 1941. године па до априла 1942. године информације размјењивали само чланови СКЈ, док су команданти и командири игнорисани од стране чланова КП.

Десето, из ове књиге се види и у њој стоји да су се чланови СКЈ и њихови симпатизери борили заједно са осталим устаницима за одбрану и ослобођење Озрена и Добоја само непуних осам мјесеци.

Од априла 1942. године чланови СКЈ и њихови симпатизери напуштају Озрен и Добој, а четници остају сами све до краја рата да бране Озрен, Добој и околину.

Остатак комунистичког вируса на Озрену, Добоју и околини само је радио у илегали за уништење Озрена и околине и преузимању власти.

Једанаесто, тачно је да чланови СКЈ нису бранили Озрен, Добој и околину послије свога одлазка са Озрена у априлу 1942. године, што потврђују мјеста и њихове погибије, нпр:

1. Адил Бешлагић рођен у Зеници, рањен на Сутјесци, умро у Доњој Трнови

2. Рефик Бешлагић рођен у Добоју, погинуо код Олова
3. Симо Лукић рођен у Босанском Сувом Пољу, а погинуо на Вуковији код Тузле
4. Исмет Капетановић рођен у Добоју, а погинуо у Малешевцима
5. Тодор Панић рођен у Бољанићу општина Грачаница а убио га је његов кум Петар Јаћимовић звани Пеља, у шуми под Остревицом послије неуспјелог атентата на команданта Цвијетина Тодића у Бољанићу, а оба кума су учествовала у атентату на четнички штаб.
6. Тодор Вујасиновић звани Тошо родио се у Тешњу, а умро природном смрћу, никад није ратовао, није рањаван нити је имао потребу да носи оружје.

Сви горе наведени имају своје бисте у добојском парку и не симболишу борце нити су били браниоци овог поднебља, него симболишу посмртне остатке Комунистичке партије, јер су ту постављени само зато што су били чланови СКЈ.

Зашто Лука Панић, Богдан Гаврић, Душан Станишић, Лука Пливчевић, Станко Панић, Симо Митровић, Цвијетин Тодић и други немају своје бисте у добојском парку и на подручу за чији су народ и територију дали своје животе и дијелове свога тијела; само зато што нису били чланови црваве Комунистичке партије.

Више нема СФРЈ, нема СКЈ па према томе ни бисте немају шта да симболишу.

Дванаесто, у тексту књиге ***Немирни осињак*** често се помиње да су четници вршили потјеру за члановима СКЈ ради прогона и слично.

Послије неуспјелог атентата у Бољанићу, па и прије, сви чланови СКЈ од Тоше па до посљедњег, неколико пута су хапшени и прошли кроз четничке руке и ни једном није фалила длака на глави; сви су пуштени на слободу.

Заузврат, партизани су извршили злочин над многим ухапшеним четничким борцима и цивилима што ће бити прилог овој књизи.

Тринаесто, сада када је нестало Комунистичке партије и њене СФРЈ, када се упореди труд чланова СКЈ у вријеме вођења рата од 1941-1945. године и чувања суверенитета и територијалног интегритета СФРЈ, долази се до закључка да су уложили исти труд и у првом и у другом случају.

Распад СФРЈ су започели чланови СКЈ на своме четрнаестом пленуму у јануару 1990. године у Београду.

Имали су толико масовно чланство, око 2.000 000 чланова СК у народу ради те проклете морално политичке подобности, имали су ЈНА модерну и јаку армију чији су официри и подофицири сви били чланови СКЈ, имали су секретаријат унутрашњих па и секретаријат вањских послова, који су такође сви били чланови СКЈ, имали су комитете и централне комитете у којима су били сами чланови СКЈ.

Ако се има у виду да је Јосип Броз, како комунисти кажу, ослободио Југославију са 800000 партизана, зар се та иста Југославија није могла сачувати са 2.000 000 чланова СКЈ и њихових симпатизереа 1991. године и да се избјегну толике жртве и материјална штета.

Да су имали жеље колико су имали моћи, могли су сачувати СФРЈ и не би било ни једне једине жртве.

Сви су пожурили у своје националне странке и вратили се свако своме народу, сматрајући да је њихов народ угрожен, и тако започели рат.

Сада када је све изгубљено, када су пале безбројне жртве, када су многи постали инвалиди, када су многи остали без својих најближих и када су многи остали без својих домова и свога имања, борачке организације припадника 1941–1945, амнестирале су поједине усташе као што је Пашага Манџић и помоћу млађих симпатизера и амнестираних усташа омасовиле своју борачку организацију која сада, кад нема Тита, нема Комунистичке партије, нема СФРЈ, хоће да славе некакве празнике као што је 25. новембар дан ЗАВНОБИХ и сличне празнике.

Човјеку који је некада живио па умро, обави се сахрана, обаве вјерске или партијске процедуре и њему се никад не слави рођендан.

По завршетку Другог свјетског рата партизани као побједничка војска имали су велике потешкоће како доказати да су се стварно борили за народ, како прикрити своје дезертерство, како сакрити своје грешке због којих су многи завршили у Јасеновцу и како сакрити своја недјела и руке окрвављене српском крвљу.

Постављајући своје команданте градова као што је био крвник Петко Ђурић, постављањем најгрешнијих својих бораца на највише положаје, оснивањем КНОЈ-а и УДБ-е и народне милиције, како они кажу, власт је штитила себе.

Сви они који тој власти нису одговарали, били су ликвидирани, основани су за њих затвори и логори попут Голог отока, заведени су откупи, основане су земљорадничке задруге преко којих су народу одузели стоку, уведен је присилни рад и присилна обнова земље.

Овога пута су се стварно дали на пропагандно-политичку дјелатност пишући лажне књиге, снимајући лажне филмове, држећи лажне говоре и забрањујући да било ко о партизанима негативно каже, односно да каже истину или да каже да је неко други позитиван или позитивнији од партизана.

Нико није смио споменути да су партизани цијело вријеме били ван зоне борбених дејстава и мијењали мјеста боравка без обзира што је борба била у току, они тај терен напуштају бјежећи од офанзиве под изговором да морају по некој депеши ићи на друго мјесто и то тамо гдје нема рата, да морају у друго мирно мјесто на савјетовање својих комуниста или да нешто организују итд.
По овим својим бјежањима, односно по пролијетањима добили су назив пролетери.

Нико није смио споменути да су партизани опљачкали нечије домаћинство, нечију продавницу, нечији магацин, нечије усјеве (кукуруз или пшеницу), нечију стоку итд.

Нико није смио рећи да су српска дјеца партизанском грешком изгинула у Крагујевцу, Дрвару, Кадињачи и шире.

Нико није смио рећи да су усташе, наочиглед партизана, хватале Србе, Јевреје и Роме и одводили у Јасеновац, а Броз и партизани ништа нису подузели.

Нико није смио рећи да су у Босанској Крајини за 24 часа нестала четири села и поклано око 2.500 људи, жена и дјеце од стране усташа партизанском грешком 1942. Године.

Нико није смио рећи да је у мјесту Стари Брод код Вишеграда у Другом свјетском рату побијено преко 6.000 српских људи, жена и дјеце од стране усташа „Црне легије". (РТРС 20.07.08. године Дневник $19^{\underline{30}}$).

Нико није смио рећи да је у мјесту Шклобучари код Новог Града у Другом свјетском рату страдало 60 Срба с презименом Зец, од стране усташа. (РТРС 20.07.08.).

Нико није смио рећи да је 1941. године страдало од усташа у ливањском крају (Челебић, Рујани ...) 1.700 Срба, људи, жена и дјеце (РТРС 29.07.08. године у $16^{\underline{30}}$ емисија Српска данас).

Нико није смио рећи да је у мјесту Мећеђа код Козарске Дубице у Другом свјетском рату од стране усташа побијено око 1.300 српске нејачи људи, жена и дјеце (РТРС 14.09.08. године у 13^{00} емисија „Капи завичаја“).

Нико није смио рећи да се затвореници у затворима Зенице, Фоче, Митровице, а посебно на Голом отоку малтретирају, злостављају и ликвидирају тако да их нико њихов никада више видјети неће.

Нико није смио рећи да је у мјесту Шушњар у Другом свјетском рату побијено 5.500 Срба од стране усташа (РТРС 28.07.08. године Инфо у жижи).

Нико није смио рећи о покољу Срба у Другом свјетском рату све док Јосип, СФРЈ и КПЈ нису помрли и нестали до 1991. године.

Нико није смио рећи зато што је и Јосип исте народности и националности као и усташе и зато што Срби више воле добар положај и своју стражњицу него цијелу своју нацију.

У свим књигама, филмовима и говорима које су партизани држали прво је требало облатити четнике, борце чије су успјехе приписали себи а њих су побили.

Најважније је било навести да су четници убијали муслимански и хрватски народ како би партизани постали миљеници муслиманског и хрватског народа. Затим како су четници злостављали партизанске породице па на крају испадне да су четници злостављали и своје сопствене породице.

Други циљ им је био приказати усташе у најцрњем свјетлу као највеће крвнике, као што су појединци и били, али је било и позитивних припадника у свим војним формацијама, док су домобране држали као своју златну резерву.

Трећи циљ им је био да успутно напомену да је ту била присутна њемачка војска као агресор.

Прва подршка партизанима стигла је од њихових породица које су осјетиле слану руку, а и они су помало испољавали силу над осталим поштеним грађанима.

Друга подршка партизанима дошла је од оних људи и њихових породица који нису хтјели да се укључују у рат, остали су здрави и читави и задовољни су а ту би подршку дали било коме да је побиједио.

Трећу подршку су дали сами себи заузимајући диктаторска мјеста и успостављајући диктаторски режим.

Четврта подршка је дошла од људи чији су чланови као устаници изгинули и проглашени као пали партизани.

Ова подршка је изражена ћутњом и са надом за добијање помоћи за одржавање голог живота.

Многи ће рећи зашто ћутњом, зато што су погинули мртви, а партизани су изашли као побједници, ако би неко рекао да је његов покојник погинуо као српски борац четник, изгубио би сваку помоћ и још би био малтретиран шиканиран па и ликвидиран.

Породице осталих бораца чији су најближи побијени, домаћинство опљачкано и осиромашено, нису имали никакво право нити су смјели било шта рећи, све им је узето, али су располагали довољном количином зрака и воде што им је живот спасило.

Што се тиче озренске српске територије, она има специфичан облик, који личи на некакво острво. Српску озренску територију опасују у првом реду муслиманска села, а затим и све саобраћајнице (жељезничка пруга и цеста).

На озренску територију су долазили само они људи који су ту имали некаквог посла и тако се исто враћали. Ипак то је становништво било цивилизовано и ишло у корак са осталим грађанима БиХ у то вријеме. Овај крај се није свидио само Тодору Вујасиновићу, јер је у њега дошао касно. Тодор Вујасиновић, његов Јосип и њихова КПЈ, пошто су знали прије агресије на Београд, да ће та агресија стварно бити, да су одмах развили своје активности широм Краљевине Југославије па и на Озрену, ситуација би сигурно била другачија. Та два робијаша и још њих доста, били су први непријатељи Краљевине Југославије и зато су чекали потпуну њену окупацију. Тек послије окупације Краљевине Југославије, робијаши су почели своје комунистичке активности. Та комунистичка партија је била тајна организација, па није имала дубинског продора у народним масама. Народ под притиском окупатора, а нарочито усташа и домобрана, морао је без КПЈ прикупљати оружје, вршити припреме за дизање устанка и дизати устанак. Углавном све ове радње вршио је српски народ на својој територији, јер је једини био нападнут.

Овако организован српски народ уз помоћ савезничких снага имао је велику шансу да побиједи и брзо оконча рат. Комунисти приликом свог доласка, ове српске устанке проглашавају општим народним устанцима свих народа Краљевине Југославије, са нагласком борбе за братство и јединство народа ове државе. Тада је

било касно говорити о братству и јединству српског народа са муслиманима и Хрватима који су им већ почели клати дјецу и жене и палити куће. Ова пометња коју су комунисти унијели у редове устаника, пореметила је цијелу организацију устанка на свим територијама. Комунисти су намјерно направили ту задршку, настојећи да придобију већину устаника и формирају своје јединице.

Ово потврђују и чињенице, да су комунистичке јединице почеле да се формирају крајем децембра 1941. године па све до половине 1942. године. Почетком 1942. године и у њеном току, пошто су српски устаници у својим редовима имали сав официрски и подофицирски кадар, способан за вођење рата, било је Брозових покушаја о спајању пролетерских и српских јединица.

Српски официри и устаници нису хтјели напуштати своје територије и препуштати је непријатељу. Знајући Брозове намјере, нису могли дозволити да им иза леђа командује онај ко није за то квалификован. Послије ових покушаја пролетери се почињу супротстављати српским устаницима, и постају њихов четврти непријатељ.

КОНСТАТАЦИЈА

1. До јула 1941. године на Озрену су била само три члана КПЈ, и то Симо Лукић, Петко Ђурић и Душанка Вајић.

2. У току августа 1941. године и касније у Босанском Петровом Селу примљени су у чланство КПЈ: Милован Гајић, Марко Благојевић, Ђока Шешлак и Мићан Пејић. У истом временском периоду у селу Брезици примљени су у КПЈ: Лука Лазаревић, Жарко и Бранко Шарчевић, Милован Недић, Михајло Максимовић и Божо Спасојевић.

3. Сви становници и устаници на Озрену нуђени су да приступе у чланство КПЈ али нико више није понуде прихватио.

4. Горе наведени чланови КПЈ на Озрену нису до почетка рата имали никакве међусобне сарадње, чак се нису међусобно ни познавали. Са народом Озрена нит су сарађивали нит је народ са сотонама желио сарадњу.

5. Комунисти Озрена нит су могли бити, нит су као такви били огранизатори и носиоци припрема за устанак и дизање устанка на Озрену 1941. године.

6. Припрему за дизање устанка, формирање ударних група за напад на Добој, формирање војних формација (десетина, водова, чета, батаљона и Озренског одреда) вршили су устаници из својих редова.

7. На страни 81. Тошине књиге ОПО крупним словима пише ФОРМИРАЊЕ ОДРЕДА.

Када је пописао људе и војне формације на терену које су сами устаници организовали и формирали, онда су се комунисти састали у кући Боже Спасојевића у Брезицима.

Када су видјели да су се устаници сами организовали и формирали јединице и да све функционише како треба, комунисти су ријешили да се и они међусобно изорганизују па макар не требало.

Тодор Вујасиновић је рекао да ће он бити комадант, Мурат да ће бити политички комесар, јер муслимани више воле политику, Тодору Панићу је наређено да буде замјеник комаданта, Душанка Вајићка као учитељица није се ама баш ништа разумијевала у медицину, а ипак је прихватила функцију руководиоца болнице.

Мићо Вајић, Душанкин муж, пошто је био најшколованији у овој групи као учитељ који је имао чин резервног официра, значи

био је за ове ратне прилике најшколованији и најквалификованији, постављен је за писара.

Овај комунистички распоред функција стоји на страни 83. ОПО, без иједне напомене да се ради о партизанским функцијама. Одједном као из ведра неба Тошо на страни 87. ОПО каже: „Тако је настао Озренски партизански одред, који је у том часу бројао нешто око 500 до 600 пушака и три пушкомитраљеза“.

8. Послије 26.8.1941. године када су комунисти, далеко од фронта око 30 км, измислили себи „радна“ мјеста, Тошо се није правио Тошо него је стварно био Тошо, па на страни 92. ОПО каже: „Тих првих дана морали смо много ствари да импровизујемо. Искуства није било, разговори на првим нашим обласним састанцима и прве директиве које је Мурат донио од Обласног штаба из Шековића – били су исувише опште природе. Требало је организовати војне јединице, али како ће оне изгледати, па чак и како ће се звати у тим првим данима нисмо знали“.

Тошо одмах првих септембарских дана, поништи и договор и формирани „Озренски партизански одред“. У нашем народу има мјеста кад се дијете кршћава, кум искључиво даје име дјетету. Можда је Тошо побркао све договорено па и назив Одреда док нађе кума.

9. На страни 102. књиге ОПО, Мурат, као Мурат, није му вјере хвалити, ваљда код муслимана не треба кум, надјену име војној формацији на Озрену и посла га друговима у Шековићима 15. септембра 1941. године.

Назив војне формације на Озрену је гласио:

„II Батаљон Народноослободилачких партизанских одреда Тузланске области.“

Дакле. опет није „Озренски партизански одред“.

10. Ево још неких доказа, на страни 109. и 110. ОПО Тошо каже: „Према упутствима делегата ЦК при Покрајинском комитету БиХ Светозара Вукмановића Темпа: 'Што се тиче организације Одреда, овај је према тим упутствима имао да се формира као батаљон и да носи назив: 2 батаљон'.

„Нешто доцније примили смо и Билтен Главног штаба Народноослободилачких и партизанских одреда Југославије од 8. септембра 1941. године. Био је то Билтен број 5. У њему је, поред осталог, стајало:

'Тузлански партизански одред напао су и освојио пругу од Љупљанице до Завидовића са градовима Добој, Маглај и Грачаницу на прузи за Тузлу. Партизани су разорили пругу на многим мјестима. Пруга није могла бити шест дана употребљавана. Оштећено је и много локомотива. У Усори су запаљени магацини Нијемаца у којима су биле разне бомбе. Настала је страховита експлозија".

У вези с тим Главни штаб похваљује:

„Изражавамо наше признање и захвалност Тузланском партизанском одреду који је својим примерним јунаштвом освојио вароши Добој, Маглај и Грачаницу, чиме је подигао јаки дух прогоњења народа, задао тежак ударац и страх непријатељу".

Из Главног штаба Народноослободилачких партизанских одреда Југославије знам да се овде није могло написати да су ово све направили четници, а уствари јесу, али нема ни „Озренског партизанског одреда".

11. На страни 249. исте књиге ОПО се каже:

„Касно у ноћ нашао сам се с Муратом. Разговарали смо и оцијенили да је ситуација заиста озбиљна. Он ме је обавијестио да је на Романији одржано савјетовање коме је присуствовао друг Тито.

Мурат ме је обавијестио и о томе да је, приликом савјетовања, одато војничко признање борбености и војним успјесима Озренског одреда, али да нам је нарочито приговорено што смо занемарили политички рад".

Ово признање Озренском одреду упућено је половином јануара 1942. године, али не „Озренском партизанском одреду".

И овде Тошо доказује да на Озрену није формиран Озренски партизански одред.

А комунисти, колико их је било, примили су критику за свој рад (нерад).

Тито шаље признање за јунаштво и борбеност браниоцима Озрена, који су се сами организовали и формирали „Озренски одред" и редали успјех за успјехом.

а) На основу борбености и јунаштва српских бораца, Озренски одред, али не партизански, добија похвале од Главног штаба народноосолбодилачких партизанских одреда Југославије.

б)У истим похвалама српским борцима Озренског одреда, чланови КПЈ који су били тада на Озрену имају критику за свој не рад.

Ето и Тито је видио да комунисти на Озрену нису ништа радили.

в)Треће признање и похвалу, српски борци „Озренског одреда" добили су крајем априла 1942. године на Равној Гори од врховног команданта Југословенске војске у отаџбини ђенерала Драже Михаиловића, гдје су многи унапређени у више чинове.

Ово унапређење и похвала су услиједили послије прогона пролетерског батаљона и чланова КПЈ са Озрена.

Осим бораца озренских српских села и њихових грађана, нико други није у наведеним акцијама за које су дата признања и похвале учествовао, нити грађани Добоја, ни Маглаја ни Грачанице а камоли некакав „Тузлански партизански одред".

Кад би Тодор Вујасиновић оживио и прошао кроз Добојски парк вјерујем да би му драго било кад би прочитао да је унапријеђен у команданта. Сигуран сам и у то да би окривио четнике, што му глава стоји без тијела на некаквом коцу (стубу).

Иако то четници нису урадили.

12. Светозар Вукмановић Темпо звани Марко у својим мемоарима које је дао у сарајевском листу „Ослобођење" каже: „Кад сам дошао 13. априла 1942. године на Озрен, нико од озренских бораца није се прикључио ударном батаљону, нити је ко од њих дошао на заказану конференцију, одмах сам посумњао да на Озрену уопште има партизана".

Значи ни Темпо на Озрену није нашао „Озренског партизанског одреда".

13. Још један доказ да су Озрен и Добој бранили и одбранили четници и да партизана није било на Озрену од дизања устанка па све до 1945. године.

У цијелој домобранској, усташкој и њемачкој документацији (у архивама) једини њихови противници на Озрену су били четници.

То исто и Тодор Вујасиновић тврди да су четници били доминирајућа војска на Озрену до 18.04.1942. године. А кад су отјерали пролетерске јединице и комунисте са Озрена, послије овог датума четници су поготово остали сами на Озрену.

Тошо замољава читаоце да ријеч „четник или четници" читају као „партизан или партизани".

Историја и документација се не смију фалсификовати.

У Тошиној књизи ОПО од стране 120. па надаље све ове констатације говоре, да на Озрену од 1941. године до данашњег дана никада није формиран „Озренски партизански одред".

15. Први „Озренски партизански одред" макар под именом „озренски" формиран је ван Озрена, на планини Коњух 21. јула 1943. године на чијем челу је био као командант, Мехмедалија Хукић.

16. Око 10.10.1943. године у Тузли ради одласка Мехмедалије Хукића на другу дужност, за команданта „Озренског партизанског одреда" постављен је Игњат Радојчић.

17. Око 21. јануара 1944. године „Озренски партизански одред" је десеткован од усташа у Тузли, гдје су скоро сви његови припадници изгинули.

18. Двадесет петог јануара 1944. године „Озренски партизански одред" је расформиран.

19. У љето 1944. године од праосталог људства из „Озренског партизанског одреда", формиране су мање јединице (водови и десетине) и придодаване другим одредима, бригадама и корпусима.

20. Значи, Тодор Вујасиновић никада није био командант „Озренског партизанског одреда".

21. На Озрену су устаници формирали „Озренски одред", који је послије прогона комуниста са Озрена само крштен и добио свој потпуни и прави назив, „Озренски четнички одред".

22. На Озрен су први пут дошли партизани 1945. године и направили највећи злочин над браниоцима Озрена, и озренском српском народу.

23. Ни један комуниста, осим Боже Спасојевића који је погинуо Тошином грешком, није погинуо на Озрену бранећи Озрен и Озренски народ.

24. Озрен и Добој су од 23.8.1941. године па све до краја 1945. године бранили и одбранили искључиво четници.

Ево још неких доказа о четничким успјесима и њиховом блаћењу и омаловажавања од стране партизана.

Ево Титове стратегије ратовања, страна 230. књиге I „Револуција која тече" гдје Темпо каже: „Док је Тито говорио, размишљао сам како су различити путеви револуције; октобарска револуција дошла је као резултат прерастања штрајкова и демострација радника у оружани устанак; њена судбина се рјешавала у градовима; у нас, пак, успјех оружаног устанка зависи од тога да ли ће радничке, а посебно сељачке масе бити спремне да воде дуготрајну борбу против

окупаторских снага, и то у селима и брдима а не у градовима, гдје су окупаторске снаге веома јаке".

А на страни 242. исте књиге каже:

„Сви ти елементи су се уплашили (односи се на четнике) да ће изгубити имања и положаје ако комунисти преузму руководство устанком. Зато су прешли на супротну страну. Додуше, ти елементи представљају само руководећи слој четништва, док његову масовну базу чини један дио сељаштва. Сељаци су се дигли на устанак јер им је окупатор угрожавао живот и имовину, али један дио није спреман да иде у борбу до краја. Чак је склон да се нагоди са окупатором и усташама. О томе свједочи својеврсно примирје између устаника и италијанских окупатора у Херцеговини и у једном дијелу Крајине. Устаници држе села а италијанском окупатору су препуштени градови и комуникације".

Све је ово у књизи „Револуција која тече", књига прва.

Из сваке књиге коју су писали комунисти везано за Други свјетски рат, може се извести сликовит закључак:

Комунисти нису уопште хтјели прихватити борбу против окупатора и усташа, него су само некуда ходали.

Устанике, четнике желе да омаловаже кад кажу да су то били само сељаци и да се боре само зато што су им угрожени живот и имовина.

По комунистима, четнички официри се боре само зато да не би изгубили имања и положаје, ако би КП преузела команду у рату.

У редовима КПЈ није било ни једног квалификованог човјека за ратовање и ратну стратегију.

Тито и Темпо кад су договорили наводно да устаници воде борбу против окупатора и усташа у селима и брдима и кад четници воде борбу на тај начин у Херцеговини и Крајини комунисти то називају примирје између устаника и окупатора.

Највише примједби на обављени посао имају нерадници који тај посао уопште не знају радити.

У књизи Средња Босна у НОБ-у на страни 46. пише:

„ЦК КПЈ је , у закључцима донесеним на мајском савјетовању у Загребу 1941. године, указао комунистима Босне и Херцеговине на опасности распиривања националне мржње, 'која ће имати тешких последица за народ у Босни ако се томе не стане на пут', и изричито нагласио да је 'најпречи задатак комуниста у Босни сузбијање сијања

те мржње' борба против узурпатора и окупатора у Босни, 'борба за братство народа'.

У мају 1941. године и Покрајински комитет КПЈ за Босну и Херцеговину својим Прогласом указује Србима, Хрватима, Муслиманима и Јеврејима Босне и Херцеговине на „страшну трагедију која је задесила наше народе" па обраћајући се Србима, наглашава да је великосрпска буржоазија двадесет година „потпиривала ... у вама шовинистичку мржњу према Хрватима и Муслиманима да би могла да влада", а да сада њемачке окупаторске трупе хоће да вас униште. Терором над вама, преко плаћеничке и заједничке франковачке господе, хоће да вас баце у братоубилачки рат са вашом браћом Хрватима и муслиманима", који „немају никакве везе с плаћеницима франковцима".

Овде је јасан Титов закључак да су сви Срби шовинисти и да у њима лежи потенцијална опасност за Хрвате и Муслимане.

Тито са својим ЦК КПЈ је задовољан да се из своје НДХ може обратити српским шовинистима, а своје усташе и не спомиње, јер су своју државу већ заокружили.

У књизи Револуција која тече, књига I, на страни 230. каже се:

„Тито је објашњавао како окупатори покушавају да створе код Срба увјерење да су Хрвати и други народи који су били у саставу старе Југославије криви за априлски пораз и за све недаће које су се сручиле на српски народ. Том тактиком они настоје да борбу коју је почео српски народ против окупатора усмјере против Хрвата и Муслимана. И обрнуто, покушају да створе код Хрвата и Муслимана увјерење да борба која се води против окупатора има у ствари за циљ обнављање старе Југославије".

Овде Тито пребацује лопту у туђе двориште, и хоће да каже да окупатор завађа Србе, Хрвате и Муслимане.

Горе је Тито и његов ЦК КПЈ јавно рекао да су Срби широм старе Југославије шовинисти и потенцијална опасност за Хрвате и Муслимане. Сада је јасно ко је завађао народе старе Југославије ради својих личних интереса и интереса своје партије.

Овде Тито признаде да је српски народ почео и водио борбу против окупатора, усташа и домобрана, а то су били четиници.

Ради договорене и извршене агресије на српски народ, ради хрватске издаје, ради одласка Хрвата и Муслимана у усташе и домобране, Срби су под оволиким бременом морали дићи устанак против окупатора, усташа и домобрана, који су палили домове и

клали дјецу. Срби су устали у одбрану своје постојеће државе, а не неке друге.

Прво се брани држава, а по завршетку рата се уређују и односи друштвени поредак у њој.

Комунисти нису то хтјели радити, него су само хтјели власт без борбе.

Тито кад је видио да је српски народ дигао устанак и води борбу против окупатора, усташа и домобрана, и да постиже значајне успјехе, покушава и нуди сарадњу са четницима. На страни 233. књиге Револуција која тече I,стоји:

„Добар дио свог излагања Тито је посветио сарадњи са четницима". Овде Тито предлаже формирање заједничких оперативних штабова.

Бити члан КП а немати било који војни чин значило би не знати ништа о ратовању.

За израду ратних планова и ратне тактике потребни су били војни стручњаци официри и подофицири.

На страни 237/238. исте књниге стоји Темпово тумачење. Кад су на Романију дошли стручни и квалификовани официри бивше југоловенске војске који требају да преузму бреме одговорности у заједничким оперативним штабовима, чланови КП нису се с тим сложили. Страхујући да неће моћи доћи до власти, почињу избјегавати сарадњу са четницима, као и рат, и остају само на политичком раду.

Тито није усташама налазио ни једне примједбе нити је исте нудио на сарадњу него их је оставио да раде свој започети посао.

Иако су комунистичке књиге које описују Други свјетски рат препуне лажи, ипак се у свакој може доћи до два закључка.

Прво, агресија и рат су пребачени на српска плећа.

Друго, под овим теретом је српски народ морао дизати устанке широм српских територија и водити рат као четници.

Да четници нису дигли устанак, да се нису супроставили окупатору, усташама и домобранима, Југославија би била њемачко – усташка колонија.

Често се у народу причало да су Срби изнијели борбу у Другом свјетском рату као партизани на територији Краљевине Југославије. Једном приликом Стипе Шуар на ТВ каже да су Срби у партизанима чинили 60% борачке популације. Ако човјек узме податке тих људи које је Јосип Броз завео на своју страну, тачна су српска имена и

презимена, српска су имена и презимена и имена њихових родитеља и њихових фамилија, али то нису били Срби. Комунисти на челу са Јосипом Брозом у првом реду мрзили су Србе и све што је српско па и Краљевину Југославију. Јосип је знао да ће Краљевина Југославија и конкретно Београд бити у априлу 1941. године бомбардован, али ником није хтио рећи осим својим робијашима комунистима.

Са жељом да обори краља и Краљевину Југославију окупљао је грешнике какав је и он био и почео омасовљавати комунистички покрет људима српског поријекла. Вршио је разне пропаганде како је народ сиромашан, како радници немају својих права, како ће Југословенска војска изгубити рат, како су Срби ради краља Петра постали геноцидан народ, како ће он уредити нову државу итд, итд.

Они људи српског поријекла који су се огријешили о закон Краљевине и сви њихови лабилни сународњаци кренули су за Јосипом који је знао држати политички говор, а једва је завршио браварски занат. Оваквим врбовањем људи Југословенска војска није добила подршку својих грађана и морала је бити савладана.

Први човјек који је окупио праве Србе за одбрану своје државе Краљевине Југославије је био прави борац и војни стратег ђенерал Дража Михаиловић. Видјевши да Јосип Броз препушта иницијативу усташама и Нијемцима у уништавању и покољу српског народа, српске патриоте су стале под команду ђенерала Драже и извршиле припреме и почеле дизати устанак по српским селима у циљу одбране своје државе и српског народа.

Партизани српског поријекла попримили су комунистичку идеологију при чему су изгубили свој идентитет и не могу се сматрати Србима. Исти су престали славити славу, кршћавати дјецу, ићи у цркву и вјеровати у бога.

Прогласили су себе атеистима што значи невјерницима. Сами су себе прогласили глупим јер онај ко не вјерује у бога тај не вјерује у човјека, а онај ко не вјерује у човјека није човјек. Припадник било које вјере који не воли своје, сигурно не воле ни туђе а то су ти пролетери. Прва партизанска капа је имала три рога. На основу овога партизани су пјевали: „Носим капу са три рога и борим се против бога".

Ту исту капу у знак сјећања на издајнике Краљевине Југославије је носио Франко Плешко из Словеније, на митнгу у Дрвару 25.05.2009. године. Велеизадјници – партизани су одмах кренули на уништење и брисање српског идентитета и уништење свега онога

што је српско. Циљ Јосипа Броза је био, да српски народ који изгуби своју крсну славу, изгуби крштења, изгуби цркве и манастире, изгуби и своје свештенике, придобије у своје редове. Масовно су почели убијати српске свештенике и уништавати српске богомоље.

Тако су партизани почетком октобра 1941. године сачекали у долини Врбаса у мјесту „Тијесно ауто" у коме су се налазили попови који су бјежали од усташа из правца Јајца према Бања Луци. Знајући ко се налази у ауту распалили су по ауту из наоружања и кад су видјели да нико више није жив, запалили су ауто које је са лешевима изгорјело. Нијемци су шестог октобра 1941. године нашли на истом мјесту спаљен аутомобил и лешеве. Око половине октобра усташе су у мјесту Шљивно у близини Горњег Шехера похапсили многе Србе, међу њима и свештеника Марчетића и протјерали у непознатом правцу. Одмах послије одласка усташа из мјеста Шљивно, дошао је Трећи партизански одред покупио (опљачкао) сву покретну и непокретну имовину свештеника Марчетића. Исто су тако пљачкали и продавнице (трговине) страна 193, 195. у књизи СБ у НОБ итд, итд.

За вријеме Другог свјетског рата страдало је до 150 свештенстава, прогон и злостављање се наставља и послије рата у комунистичком систему. Један од таквих геноцида извршен је над владиком Нектаријем Круљом који је се налазио у манастиру „Свети отац Никола" на Озрену. Партизан и комуниста као предсједник општине Грачаница одржао је говор на коме је ради свога партизанског неуспјеха на Озрену сву кривицу свалио на владику Нектарија и српску православну цркву. Владика је одмах ухапшен спроведен из манастира „Светог Николе" на Озрену у Петрово Село а затим у Тузлу. У току путовања, партизанске курве и скојевке су владику обарале на земљу, обарале у поток у воду, тукле разним предметима, шамарале, тукле ногама и чупале истом браду.

У сваком рату па и Другом свјетском рату све војске су чиниле злочин на различите начине, уосталом, то је саставни дио рата и ратовања. Кад је ријеч о Другом свјетском рату, ниједан католик ни муслиман неће осудити недјела усташа и домобрана ни дан-данас, нити су то осуђивали у СФРЈ. Тежиште свакога зла је приписивано само четницима, а то се зна зашто. У редовима четника није било католика ни муслимана, изузев на почетку рата 1941. године.

У почетку рата добар дио Словенаца и дио херцеговачких муслимана су ступили у одбрану Краљевине Југославије као четници. Проглашењем НДХ, физички је прекинута веза и сарадња

Словенаца са четницима осталог дијела Краљевине Југославије. Херцеговачки муслимани видјевши да је већина њихових сународника отишао у усташе и они су потомпрешли у усташе а појединци у партизане.

Ако се постави питање која је војска у току Другог свјетског рата побила више непријатељских војника, јасно је да су партизани углавном избјегавали директне сукобе са Нијемцима и усташама, њихова главна окосница ратовања су били углавном четници. Четници су били једина војска која је бранила своју државу, па су самим тиме били и највећа конкуренција партизанима који нису вољели Краљевину Југославије и борили су се против ње. Партизани са овим малим учешћем у ратним операцијама (око 30% у укупном ратовању) можда су направили и мање жртава. Оно злочина што су направили, направилу су углавном над српским народом. У свијсту је страдало око 100 милиона људи ради комунистичке идеологије.

Партизани су на крају ујагмили побједу, остали са народом, наметнули своју гвоздену дисциплину тако да нико није о њиховим недјелима смио проговорити ни ријечи.

Вријеме је пролазило, генерације су училе лажну историју тако да данас мало људи зна праву истину.

Четници су направили у рату више жртава него партизани зато јер су ратовали против Нијемаца, усташа, домобрана и партизана. Све су то биле жртве које су пале на фронту, без икаквих симптома злочина.

Католици и муслимани који су сачињавали усташке и домобранске редове, били су поштеђени ратовања са Нијемцима јер су то били њихови коалициони партнери, који су углавном ратовали против српског народа.

Без обзира што су српска села и градови били изложени геноциду од стране усташа и домобрана, Јосип Броз ништа није подузимао против усташа и домобрана, само је својим Србима које је окупио у партизане тврдио како су Срби геноцидан народ ради српског престолонаследника Краља Петра II и да треба ударити темеље (лажном) братству и јединству.

На челу усташа и домобрана је био Анте Павелић, а на челу партизана Јосип Броз.

Оба исте народности, оба Хрвати само што Анте није био члан КПЈ.

Нису имали великих међусобних сукобљавања па нису један другоме ни наносили ударце и жртве. Партизани на челу са Јосипом Брозом су избјегавали ратне операције са усташама и домобранима. За партизане су домобрани служили као нека савезничка спона преко којих су размјењивали информације са непријатељом. Партизани су својим избјегавањем ратовања остављали српска села у Босанској Крајини на милост и немилост, што су усташе и домобрани вјешто користили и вршили покољ становништвана том подручју. Тако је поклано десетинама хиљада жена, дјеце и стараца, тако да су села остала потпуно пуста. Усташе и домобрани су имали за циљ потпуног уништења српске нације и проширења своје НДХ.

Ради овога свога циља и јесу чинили највећи злочин и геноцид над српским народом који није записан у свјетској историји.

Ако се постави питање зашто и дан-данас католици и муслимани (њих већина) неће да признају усташки злочин, одговор би био, зато што носе исте те гене својих предака, а то су доказали и у овом последњем рату од 1991. до 1995. године.

Сјећи људима: руке, ноге, главе, уши, нос, вадећи очи, правећи од људи пекмез, бацати живе људе у јаме и затрпавати их, остављајући људе гладне, жедне, голе, босе и исцрпљене да крепају као пси на ливади, то није ратнички него звјерски, зликовачки, крвнички и најокрутнији поступак нечовјека.

Мањина католика и муслимана која је дочекала крај рата као партизани исто тако осуђују само четнике и њихове поступке.

Ово је потпуно нормална ствар јер су ти исти прешли у партизане из усташа крајем 1944. и 1945. године и тако маскирали свој крвави учинак. Ако би осудили усташке злочине и недјела онда би осудили сами себе и открили и партизанске злочине и недјела.

Да је тачна тврдња да је разлика између Анте Павелића и Јосипа Броза, само што је Броз био члан КП, потврђују чињенице.

Ако се присјетите да су Срби и други у Јасеновцу убијани маљевима, бацани живи у јаме, вађене им очи, одсијецане уши и много им зла чињено, таква иста недјела су радили партизани на челу са Јосипом Брозом по Србији, Црној Гори па и Хрватској и свим републикама.

Оно партизана што је било поштено ипак су били задојени Титовом идеологијом па су тако злоупотребљавани.

Титови партизани су побили масе и масе Срба по Србије и другим републикама у групама по 20

0, 400 и више људи без употребе оружја.

Изнад таквих јама (гробница) Титови партизани су стављали крстове на коми су били натписи „Пасије гробље".

По Титивом наређењу, послије бацања жртава у јаме и засипања земљом, око јаме бих партизани играли коло.

Комунистичка партија на челу са Титом у Загребу прави споразум са Нијемцима да им се неће партизани супростављати, а самим тим ни усташама, домобранима и фашистима Италијанима.

У Србији кад год би Нијемци вршили нападе и офанзиве, он своје партизане распушта кућама да обављају пољопривредне радове, тако да су опет на фронту остајали само четници.

У ово вријеме одбрану Краљевине Југославије, за коју Тито није био заинтересован, само су чинили четници, које су паартизани нападали с леђа и убијали.

Тито је у борби за власт и само своје интересе, направио списак својих комуниста, који су му сметали, били сумњиви за њега, који су се супростављали његовим недјелима, све их је више оцрњавао и клеветао, послије искључења из КП и ликвидрао. Овако је ликвидирано више од 800 људи 1949. године, као посљедица резолуције Инфорбироа.

Кардељ као најближи сарадник Титов и далеко школованији и писменији од њега, својом мудрошћу, флексибилности и опрезним говором избјегао је ликвидацију од стране Тита.

Главне ударне снаге за извођење ових злочина биле су тајне службе и припадници КНОЈ-а (Корпус народног ослобођења Југославије).

Алојзије Степинац никад не би био изведен пред суд да се није замјерио Титу.

Историја је описала „Сремски фронт" као највеће крвопролиће што је апсолутно тачно, али у историји не пише да је Тито одбио понуду помоћи од стране Руса, јер му је циљ био да што више падне жртава (српске дјеце).

Из овога наведеног и много таквих недјела тај убачени шпијун под лажним именом, под називом Тито, није бирао средства за ликвидацију Срба, четника, њихових породица па и својих комуниста. (Емисија „Некад било" РТРС у 14$^{\underline{00}}$ часова, Перо Симић публициста и новинар, као и емисија „Некад било", РТРС у 20$^{\underline{10}}$ 02.11.2012. године, Срђан Цвјетковић историчар и Бранко Булић члан КНОЈ-а)

Послије овога рата 1992 – 1995. године да се примијетити већи број изграђених цркава, а теоретски је и већи број вјерника.

Многи су партизани и комунисти крстили своју дјецу и унучад па чак и себе у позним годинама.

Све до овога рата 1992 – 1995. године били су против и уништавали све што је српско и православно (цркве, манастире, владике и попове, славу, крст и све што је вјерско).

Данас се примјећује да се тим истим партизанима и комунистима на чијем је надгробном споменику петокрака коју су носили и фашисти Италијани (Битка за рањенике филм) ипак одржава парастос.

Ти партизани и комунисти којима се одржава парастос, не говоре ништа, али живи још увијек не признају горе споменуте обичаје и институције српскс вјере.

На примјер СУБНОР Бање Луке не дозвољава да се на Козари направи једна српска љепотица црква која би окупила и ујединила српски народ Крајине.

Они неће да признају да је спомнеик на Козари, споменик српским вјерницима који су изгинули партизанском грешком и да би црква допунила оно што фали на Козари.

Ове жене, старци и дјеца су у једном дану изгинули од усташке руке у својим кућама и на својим огњиштима док партизани нису на крволока опалили ни један једини метак.

Нико од српског народа није смио знати за тај злочин над српским народом у Крајини све док Јосип Броз није умро и док није поново почео рат 1992 – 1995. године против тих истих усташа.

Иако је Јосип Броз имао најјаче обавјештајне и контраобавјештајне службе по цијелом свијету, за злочин у Јасеновцу, Крајини и другим мјестима над српским народом, није процесуирао ни једно лице (злочинац), нити је исти посјетио мјесто злочина, нит је дао говорити о овим злочинима.

Ето ви СУБНОР-овци који сте доживјели поново усташки покољ над Србима и прогон српског народа из својих кућа широм БиХ и Хрватске 1992. Године, зар немате шта да кажете?!

Ваши саборци Раиф Диздаревић из Сарајева и Божо Новаковић из Тузле, Бакир Изетбеговић, син борца „Ханџар дивизије“ и Жељко Комшић рекоше да су Срби фашисти.

Божо је сигурно видио „Тузланску колону“ на Брчанској малти, а ова тројица су сигурно учествовали у Добровољачкој улици у Сарајеву.

Сви су они знали да су та војна лица били Срби и да су носили на капама петокраке.

Сада ви СУБНОР-овци оцијените ко је овде фашиста и како се ви као такви осјећате.

Реците ви и осудите ко је крив за ова српска страдања и ко је ово све прикривао и прикрива још увијек.

Немојте се стидјети усташа који су вам се придружили 1945. године и сједе са вама у СУБНОР-у или су се удружили као симпатизери дјела Јосипа Броза.

ТРИ ПИТАЊА

1) Да ли је у Босни и Херцеговини могуће живјети у заједништву без мржње и инцидената или евентуалног рата?

Босна и Херцеговина као република бивше СФРЈ и као држава послије Дејтонског споразума најспецифичнија је по питању величине, простора и броја нација и националности у њој.

Без обзира на вријеме досељавања и насељавања и односе међу нацијама, села, насеља па чак и градови су чисто етнички насељавана једном нацијом. Може се наћи село са истим именом у коме живе двије или три нације, али таква села са истим именом су ипак етнички подијељена и носе називе уз име села: горњи, доњи, мали, велики, муслимански, католички или српски, итд. Тако да опет у једном селу живи само једна нација. У градовима је национална структура до Другог свјетског рата била скоро подударна са националном структуром у селу. Послије Другог свјетског рата, појавом лажног братства и јединства, под јаким утицајем комунистичке партије, слабљењем религијског утицаја и ограниченом слободом, долази до склапања мјешовитих бракова углавном у граду, а самим тим и до веће мјешавине нација у граду.

Кад говоримо о јаком утицају шомунистичке партије, под овим се подразумијева забрана вјерских прослава и зборова, а присиљавање грађана да славе државне празнике и одају почаст партијским и партизанским руководиоцима, а исто тако у случају смрти партијских функционера и партизана, народ је морао

увеличавати такве комеморације, а све вјерске славе, прославе и весеља су била забрањена. Ево два примјера забране и два примјера принуде наводим као примјер.

Код српског народа ових крајева је обичај да свако село има своју славу коју слави цијело село и та се слава назива молитва тог села или масла. Тога дана сва домаћинства села припремају се за дочек гостију и фамилије из других села, а по завршеном ручку народ се окупља на мјесту које се назива молитвиште гдје се наставља са весељем кроз игру и пјесму. Прије почетка прославе на молитвишту мора бити постављен већи крст који се закити цвијећем и житарицама. Такав крст сваки пута би надлежни свештеник прије почетка весеља освештао и одржао молитву уз присутно становништво. По овом чину је тај слављени дан и добио име молитва.

Први случај:

У селу Липац изнад Добоја сваке године у прву недјељу послије 12. јула слави се молитва. Тако је било и 1948. године.

Пошто су комунисти и партизани послије Другог свјетског рата све крстове по сеоским молитвиштима порушили и уништили, требало је сваки пута направити крст, донијети и поставити на молитвишту.

Овога пута 1948. године, крст у Липцу је направио и донио Милутин Суботић. Само што је Милутин донио и поставио крст на одређено мјесто, народ је почео са кићењем истог крста. Одједном се кроз масу свијета прогурао Владо Николић до крста, ишчупао га из земље и бацио у оближње трње (оструге) и запријетио да се молитва не смије славити. Овај задатак Владо је добио у Општинском комитету СК у Добоју и, како видите, успјешно извршио.

Милутин Суботић је поново извадио крст из трња код основне школе у Липцу и однио га око 1,5 километар даље у „Каурски поток" и поново га поставио гдје је одржана молитва.

Наредна пјесма говори о диктатури КПЈ над народом српске националности. Због комунистичко партизанске лажи ми данас кад више нема КПЈ добар дио становништва села Липац не подржава српску вјеру и српско јединство.

КРСТ ЈЕ СЈЕМЕ

Свако види а нико не знаде
шта Скојевци могу да ураде
Могу правит велике незгоде
могу правит чуда од природе
Свако види а нико не пише
Да л су чудо донијеле кише
Нико не зна од чега постаде
или само из небеса паде
Све што ниче своје сјеме има
то је увјек било јасно свима
Нићи неће што нема сјемена
то је било у свака времена
Има нешто јаче од природе
ово нису згоде и незгоде
Ова прича истина је цијела
десила се усред Липца села
Липац село надомак Добоја
о њему је ова прича моја
Нешто слично десило се прије
тамо гдје се нико надо није
Међугорје у Херцеговини
глас се чуо у мртвој тишини
Васкрсла је света Госпојина
осамдесет и неких година
И овде се нешто слично деси
и ако смо на другој адреси
После рата срби се састаше
да обнове обичаје наше
Обичај је у српског човјека
да се увјек слави слава нека
Четрдесет и осме године
кад су биле велике врелине
У мјесецу јулу то је било
небо ведро сунце се разлило
По Петрову у прву недељу
цијели Липац буде у весељу
Тад се слави молитва у селу
уживајућ у пићу и јелу
Кад се руча и попије пиће
добро коло и игранка биће
Иде народ са свих божијих страна
има цура има и јарана
Зборно мјесто молитвиште бјеше
сад ћеш видјет како срби гријеше
Све је спремно само нема крста
многи кажу није ово радња чиста
Молитва се одржат не може
сви ће срби с овим да се сложе
Не би мало ево Суботића
Милутина правог српског птића
Са крстом се Миле запртио
ал је мало био закаснио
Сам што стаде крст на земљу стави
од њега се „већи србин“ јави
Враг нанесе Владу Николића
који не зна шта су српска бића
Који не зна шта је српска слава
јер је исти комуњара права
Нико не зна шта скојевац крије
да се слава славити не смије
Његова су браћа друге вјере
на Милета поче да се дере
Крст му трже и у трње баци
то су били врло лоши знаци
Треба затрт српске обичаје
да се више србин не познаје
Гдје је ђаво ту нема анђела
више српска не познајеш села
Виђе народ да је јачи ђаво
свако својој кући оде право
Са недељом и молитва прође
коло воде скојевачке вође
Дан за даном пролазе године
за србина нико и не брине
Крст у трњу ђаво земљом влада
сва је српска покопана нада
Србин добар ником не замјера
догод ђаво љуто инат тјера
Вријеме прође све се заборави
ко је србин то је човјек прави
Деценије година прођоше
ту се срби проведоше лоше

Када пета наста деценија
у ђаволе ударила мина
На пленуму у сред Београда
ђаволска је задрхтала брада
Поче ђаво земљу напуштати
анђео се српској кући врати
Деведесет и неке године
поче дават знаке појединe
Једно јутро Липац подрхтава
није бура није ни кошава
Нико не зна што се тресе село
све је здраво и све је весело
Забринуло домаћине људе
нико не зна шта ли ће да буде
Нит је мина нит су топови
ни земљотрес, него изазови
Српска земља од смијеха се тресе
сваки србин сада радује се
Баш из трња гдје крст Владо баци
јавише се православни знаци
Ниче црква са мјеста истога
ко је реко да нема бога
Бог постоји и све живо види
ко не призна нека се не стиди
Стид је српска и људска врлина
то је брате било од давнина
Није србин нити дјецу крсти
на србина и не личи исти
Славе нема а цркву не воли
за србином срце га не боли
Не боли га јер он србин није
сада очи од србина крије
Нема Владо својих сабораца
ни турака нема ни шокаца
Слушај Владо српски издајниче
крст је сјеме из ког црква ниче
Вријеме прође срби преболише
комуњаре не владају више

Други случај:

У селу Стријежевици одржава се молитва у мјесецу јуну на Спасовдан. Кад је 1956. године умро Ђуро Салај прије Спасовдана, у Стријежевици нико није ни знао ко је Ђуро Салај нити је ко чуо да је умро. У селу Стријежевици није било струје, па према томе није било ни радио-апарата ни телевизије, само што су била два члана СКОЈ-а и то Мара Топаловић Тодић и Војислав Б. Пејић.

Када се народ окупио на молитвишту, које се налази на брду званом Спасовиште, и када је молитва и славље почело, одједном су у масу народа улетјела два милиционера са пушкама М 48 и почели тући и растјеривати народ у циљу забране одржавања молитве.

Ради тако агресивног наступа милиције без обавјештења и упозорења народа, три су се момка издвојила поодузимали милицији пушке побацали и милиционере и пушке и наставили са молитвом и игранком. Милиција је покупила своје оружје и повукла се од народа и отишли према Маглају.

Интересантно је да иста милиција није пријавила овај случај по повратку у станицу милиције у Маглају, ваљда зато што им је оружје било одузето. Након извјесног времена ова три момка су позвана на

суд у Маглај као и она два милиционера. По завршетку суђења, милиционери су морали скинути униформу и послати су на присилни рад на каменолому, а момци који су им одузели оружје, добили су по годину дана затвора и одлежали су у Фочи. Подносиоци пријаве су били Стријежсвачки скојевци.

Интересантно је напоменути код оваквих забрана и разбијања прославе српских обичаја прво наступају српски атеисти, доказујући и изражавајући мржњу према сопственом народу, а онда добивају подршку својих пратилаца друге нације као представника закона.

Када је Јосип Броз дошао у Добој, у току само једне ноћи је асфалтиран дио простора испред жељезничке станице и пут од жељезничке станице до моста на ријеци Босни. На дочек Јосипов стјерано је све становништво Добоја и околних села, те радници из свих добојских предузећа.

Када је изграђен пут Добој-Тузла врпцу је пресјекао и пустио у саобраћај овај пут Никола Стојановић испред републичког комитета СК у Сарајеву.

На овај митинг исто тако дотјерани су сви становници из околине и сви радници из добојских предузећа.

И прије Другог свјетског рата а и послије њега, без обзира што су села била етнички насељена, увијек је било добрих пријатеља, добрих јарана и добрих међуљудских односа.

Чињенице говоре опет друго.

Кад год је избио рат на простору Босне и Херцеговине, увијек су се грађани хрватске и муслиманске националности регрутовали у усташе и домобране и ратовали против српске нације чији су се припадници организовали као четници и бранили се од усташа и домобрана. Како год је та подјела била 1941. године, то се исто десило и 1991/92. годину.

Претпоставка је да ће се та подјела десити и у сваком наредном рату.

Посљедице сваког рата су мртви, инвалиди, пљачке, сиромаштво, изгубљено повјерење, мржња, неправда и жеља за осветом.

Изгубљени члан породице (погинули) не може се поново родити, не може се заборавити нити га може било ко замијенити.

Срушена кућа или било који објекат може се надокнадити и изградити макар уз тешке муке. Инвалиде њихова оштећења и

умањење животног вијека, вјечито подсјећају на непријатеља који му је нанио инвалидност.

Сваки рат наметну и започну политичари а у рату гину сељаци и радници. По завршетку рата они исти политичари који су започели рат, са испуњеним циљем и напљачканим богатством, настоје осакаћени, рањени и јадни народ да помире и наставе заједнички живот као да се ништа није десило.

У државама без демократије у којима се државно уређење назива режим, као и у СФРЈ, насилан међусобни живот је под притиском могућ.

У демократским државама гдје постоји владавина права, треба питати, мајке и очеве, који су изгубили дјецу, браћу и сестре, дјецу која су изгубили своје родитеље.

И сигурно је да ће сви једногласно рећи да више заједничког живота нема, него само једни поред других могу живјети.

Ето од памтивијека и у свим ратовима, увијек су католици са муслиманима настојали да униште и угасе српску нацију, али нису успјели. Исто то су Срби у самоодбрани настојали да ураде од свог противника, али нису успјели. Ако човјек хоће да схвати као што се и види, сви смо ми рођени на исти начин, расли на исти начин, формирали породице на исти начин, стварали домаћинства на ист начин и што је највећа срећа умиремо на исти начин. Све су нам животне потребе исте. Сва су нам животна права и дужности исте.

Једна једина разлика је у вјероисповијести иако кажу да је бог један.

Никакве логике нема да неко некога може или да има право уништити, протјерати, злостављати, малтретирати, уцјењивати па и мрзити без разлога. Не смије се дозволити да политичари који су увијек лагали и свађали се међусобно да тежиште међусобне свађе и мржње пренесу на екстремне вјернике јер ту настаје национални и вјерски рат и највећи геноцид.

По завршетку Другог свјетског рата на простору Југославије, под диктатуром Комунистичке партије, погажена су сва права и принадлежности солунских, шпанских и других бораца.

Један једини слој људи који је био развлашћен и овлашћен за све били су партизани на челу са КПЈ. Што је најважније, забрањиван је и пригушен религијски и вјерски живот као најстарија и најважнија тековина сваке нације.

И тако је настављен заједнички живот свих народа и народности на територији СФРЈ под лажном паролом братства и јединства, која је скупо коштала све нације у периоду од 1991. до 1995. године.

Након распада социјалистичког система на челу са КПЈ, а формирањем вишепартијског система, у почетку кад је било најважније за међуљудске односе у БиХ, формиране су свега три односно четири националне странке и то: Странка демократске акције (СДА), Муслиманска бошњачка организација (МБО), Хрватска демократска заједница (ХДЗ) и Српска демократска странка (СДС).

Од толике љубави међу нацијама, и тако заживјелог братства и јединства у социјалистичком систему, нико ама баш нико не хтједе у странку друге нације. Подјела је била тачно по националним шавовима, у СДА и МБО су отишли искључиво муслимани, у ХДЗ одоше искључиво католици, а у СДС искључиво Срби.

У току рата од 1992. до 1995. године многи су борци изгинули на све три стране. На све три стране извршена су масовна убијања, највећи геноциди и масакрирања (силовања, клања, одсијецање глава и др.).

По завршетку рата ниједан муслиман нити католик не хтједе рећи ама баш ни за једну појединачну ни масовну гробницу у којој су покопана тијела српских покојника.

Ни један једини муслиман ни католик не хтједе и неће да наведе ама баш ниједно једино име или групу људи из своје нације који су починили злочин или масакр над српским народом.

Муслимани широм свијета кукају, плачу, туже и траже осуду цијелог српског народа за ово што се десило у Сребреници.

Сребреница се десила, и морала се десити зато што је била највећа потенцијална опасност за преостали српски народ Подриња.

Сребреничке усташе су толико зла нанијели српском народу Подриња, на челу са Насером Орићем, да су морали очекивати реванш и враћање дуга.

Сребреница се десила на крају рата, заслугом Насера Орића и његових усташа, након злочина који су усташе направиле над српским народом, углавном цивилима (Братунцу, Кравици, Сребреници, Сијековцу, Чемерном, Возући, Гостовићу, Сарајеву, Коњицу и, бога питај, на колико још мјеста).

Срби су страдали, изгинули, измасакрирани, спаљени и сакривена им тијела (лешеви), а од муслиманског и католичког

народа нико се не хтједе ни сажалити ни извинити српском народу за оно што су усташе том истом српском народу учиниле.

Срби, опет, какви су такви су, продали су многе касете које су снимљене на ратиштима, а муслиманима и католицима сада служе као доказни материјал за српске поступке у рату.

Неки српски представници су се у име српског народа извињавали за случај Сребреница и слично.

Српски народ није никоме дао пуномоћ да се у његово име некоме извињава, јер то није радио цијели српски народ.

Гдје је нестала љубав међунационалних односа у БиХ и њихово братство и јединство.

Нит је нестало љубави у међунационалним односима БиХ и њиховог братства и јединства нит их је било, кога нема не може га ни нестати.

У овоме вишепартијском систему, нема братства и јединства ни унутар једне нације, па ни међу породицама у истом домаћинству.

Када је и сама КПЈ увидјела да је немоћна у даљем развоју државе, она даје велики допринос распаду СФРЈ.

Овим распадом јавља се вишепартијски систем гдје долази до изражаја оно што је народу забрањивано педесет година, а то су националне странке жељне свако своје вјероисповијести. Вишепартијски систем са неограниченим бројем странака, независних кандидата и невладиних организација углавном говоре једно те исто. Сви они ради избора и евентуалних гласова у првом реду штите своју нацију, а потом промовишу само некакво право.

Ми смо Европљани и не требамо никуда ићи него нас треба само признати. Као Балканци увијек смо се разликовали од других, а када будемо као и они, онда нас неће ни бити.

Ми можемо живјети само од свога рада и својих дужности а никако од демократије, културе и права.

Често се може чути на телевизији или у обичном животу: „Док је био Тито, дотле је био живот", „Док је био социјализам радник је добро живио", „Нема више златне Југе", „Некадашња златна времена", „Некадашња добра времена", „Нема више братства и јединства", „Нема више радничког самоуправљања" и безброј оваквих крилатица.

Овакве и сличне крилатице имају само Срби.

Почетком Другог свјетског рата нико осим Срба не хтједе бранити и сачувати Краљевину Југославију.

Послије хиљаду девесто деведесете године нико осим Срба не хтједе да остане у СФРЈ или да ју брани од распада осим Срба.

Па према томе изгубили су право на горе наведеневапаје, који више не требају ни паметним Србима.

Нема потребе више се везивати између нација путем невладиних организација, спортских друштава, путем емисија као што је „Туризам плус" и слично.

Нађите модус да живимо једни поред других јер другачије не може.

Откако сам ја рођен, ми који живимо на селу и приградским мјестима, ми смо одувијек етнички подијељени у БиХ, а остали који су населили градове као пролетери нека ријеше свој проблем и све ће бити у реду.

2) Да ли се исплати бранити сопствену државу у рату?

У априлу, тачније речено 6. априла 1941. године извршено је бомбардовање Београда и окупација цијеле Краљевине Југославије.

Сви пунољетни мушкарци, грађани Краљевине Југославије, имали су дужност да бране своју државу Краљевину Југославију па макар и свој живот морали да дају. Међутим то се није десило.

Сви грађани католичке вјероисповијести приступили су формирању НДХ и њеном проглашењу. Одмах су формирали своју војску усташе и домобране у које су се такође укључили и грађани муслиманске вјероисповијести, који су заједнички положили заклетву НДХ и њеном поглавнику Анти Павелићу. На страни Краљевине Југославије остали су само Срби, православне вјероисповијести. Ради измјешаности становиништва по националној основи у Србији и Босни и Херцеговини настала је пометња у организовању дизања устанка у овим републикама. Ово се десило управо ради проглашења НДХ која је одмах загрлила католички и исламски свијет и усмјерила их против православног народа. У свакој држави у оваквим ситуацијама, довољно је 24 часа да се изврши мобилизација грађанства и да сви стану у одбрану заједничке државе која је већ нападнута.

Политика и циљ католичке и исламске нације је била отезање, успоравање и ометање српског народа у организовању и дизању устанка.

Циљ им је био да агресор што лакше окупира Краљевину Југославију, а они се појављују као савезници и помагачи окупатора, од чега ће касније имати велику корист.

Католици и исламисти са новом положеном заклетвом постају регуларна војска усташке НДХ за чији интерес ратују, а против православног народа и његовог интереса.

Српски народ православне вјероисповијести који је остао вјеран својој држави Краљевини Југославији и заклетви коју је дао, ступа у одбрану своје државе. Југословенска војска у отаџбини као четници ступили су у рат против агресора, усташа и домобрана па и партизана у циљу одбране државе Краљевине Југославије.

Комунистичка партија, као таква, без угледа, може се довести у везу са агресијом на Краљевину Југославију и проглашење НДХ, јер је све знала прије почетка агресије, и држала све у тајности.

Знајући када ће почети бомбардовање Београда и агресија на Краљевину Југославију, знајући да треба прогласити НДХ и знајући да ће 22. јуна 1941. године Њемачка напасти Совјетски Савез, са својом тактиком и припремама за дизање устанка почиње тек послије 25. јуна 1941. године.

Формирајући паравојне јединице, устанике који ће касније пријећи у партизане, који нису имали коме положити заклетву све до првог засједања АВНОЈ-а, не укључују се активно у рат. Комунистичка партија је имала само жељу за неком другом државом, и апетитом за власт. Цијели ток рата се одвијао преко леђа српског народа углавном у Србији и Босни и Херцеговини. Значи преко леђа оних који су бранили своју државу Краљевину Југославију.

Мудром тактиком и уз благослов Запада и Совјета КПЈ је 1945. године окончала рат у своју корист.

Та иста КПЈ 1991. године у највећој снази (ЈНА, секретаријат спољних послова, секретаријат унутрашњих послова, ДБ и многобројно чланство око 2.000 000 чланова СКЈ), свјесна да није заслужила својом борбом државу и власт, на 14 пленуму СКЈ врши препреме за распад СФРЈ. Формирањем демократског друштва и вишепартијског система, појављују се странке са националним предзнаком.

По истом принципу као и 1941. године проглашава се НДХ без сагласности других југословенских република. Исти циљ и намјеру је имао и Алија Изетбеговић да то уради са Босном и Херцеговином

и преко исламског зета Богића Богићевића који својим гласом, спречава извођење војног удара, и тако уводе народ СФРЈ у рат и највеће национално крвопролиће.

Нико од савезног секретара и савезног комитета СКЈ, републичког секретара и републичког комитета, опшинског секретара и општинског комитета нити секретар основне организације или било који члан основне организације СКЈ, ама баш ни ријечи не проговорише нити подузеше било шта да се сачува СФРЈ нити СКЈ.

Како год се распаде СФРЈ тако исто се распаде једна и једина и најмасовнија партија СКЈ. На проширеној сједници пресједништва СФРЈ изасланици Фрање Туђмана и Алије Изетбеговића изгласаше неповјерење ЈНА да изврши државни удар и спријечи жртве и крвопролиће.

Намјере Милана Кучана и Фрање Туђмана су биле јасне као што су и њихови радили 1941. године.

Овде је интересантан поступак Кире Глигорова који је био први саборац Јосипа Броза, па једва је дочекао да се СФРЈ распадне и да прогласи Републику Македонију државом.

Послушни зет Богић Богићевић испуни жељу Алији Изетбеговићу и даде одлучујући глас за ратну опцију и не дозволи војни удар.

По истом сценарију као и 1941. године Словенија и Хрватска самоиницијативно проглашавају себе самосталним државама, без договора и споразума са осталим југословенским републикама.

Алија Изетбеговић са жељом да спроведе исламизацију у Босни и Херцеговини расписује референдум за отцјепљење Босне и Херцеговине као самосталне државе.

На истом референдуму муслимани и Хрвати се изјашњавају за отцјепљење Босне и Херцеговине од СФРЈ а српки народ се изјашњава за останак у СФРЈ.

Без договора свих констутивних народа у Босни и Хецеговини није могуће отцјепљење на силу. Тамо гдје договор није могућ, могућ је рат, и тако се опет дијелимо на усташе и четнике. Србима, опет вјернима заједничкој држави СФРЈ и заклетви коју су дали, остаје да бране поредак и заједништво СФРЈ. Опет Хрвати и муслимани формирају усташке јединице усмјерене да пију српску крв и одсијецају српске главе. Србима ништа друго није остало него да се организују у самоодбрани у почетку 1991/92. године као ЈНА а

касније као војска Републике Српске. (Нажалост ради остатка партизанских потомака и командног кадра, нису се могле формирати чисте четничке јединице које би дале адекватан одговор и једним и другим усташама).

Ето сада успоредите ова два идентична случаја ратовања и одбране своје државе. Од 1941-1945. године четници дигоше устанак, ратоваше и побиједише противника, партизани на крају поубијаше браниоце четнике, формираше своју државу и узеше власт у своје руке. Прогласише четнике, браниоце Југославије, највећим злочинцима и непријатељима народа.

Заузеше све руководеће функције: у предузећима, у борачким организацијама, у комитетима све републичке и савезне функције и све функције у органима безбједности.

Свједоке и очевице истине елиминисаше и ликвидираше, а наметнуше своју теорију и историју.

Од 1991. до 1995. године српска војска опет ратова против хрватско-муслиманске коалиције.

Бјелосвјетски моћници који су завадили народ и започели рат на простору СФРЈ зауставише га у Дејтону 15.12.1995. године. Бјелосвјетски моћници, Фрањо Туђман и Алија Изетбеговић кренуше сви на српски народ. Срби опет изнесоше терет рата на свим фронтовима и против свих, а на крају их прогласише све ратним злочинцима.

Сада се Србима суди у свим већим градовима (Сарајеву, Загребу, Београду), а посебно је основан суд у Хагу.

Српски борци од стране Хрвата, муслимана и међународне заједнице сматрају се ратним злочинцима. Сви они српски борци који су имали среће да не погину и да не буду рањени не добише никаква признања, никакве борачке додатке, никакве политичке функције, никакве предности, па ни запослења у Републици Српској.

У многим градовима Српске у Влади Српске и скупштини Републике Српске руководе и кроје судбину борцима и народу Републике Српске они који су гранатирали Републику Српске и убијали њене грађане.

Да ли има правде и да ли треба бранити сопствену државу и ратовати за њу?!

3) Да ли су чланови КПЈ и партизани са својим породицама Срби, православци и у којем проценту?

Све до појаве КП, сви Срби у свакој држави и свим крајевима свијета па и у Краљевини Југославији пратили су све српске вјерске обичаје (крштење, црквена вјенчања, слављење славе, слављење божића и ускрса, обављање црквених обреда, вјера у бога итд.).

Појава КПЈ у Краљевини Југославије је посљедица реакције слоја људи који су поткопавали темеље Краљевине Југославије и њеног поретка.

Нигдје на свијету нема државе у којој њени грађани живе једнако и под истим условима, свагдје постоји: неједнакост, неправда, разлика, протекција, богаташи, средњи слој, сиротиња итд.

У државама са вишенационалном структуром становништва увијек пође за руком кажњеничкој експедицији, што су били Јосип, Мошо, Тошо и други да узбуне и побуне народ, тобож за некаквим бољим животом и братством и јединством.

Нема те државе на свијету гдје се некаквим братством и јединством могу избрисати национални шавови, обичаји народни, култура народна, ношња народна и вјера. Сва ова народна богатства КП је у току режима СФРЈ успјела да у доброј мјери уништи, баци у заборав и затаре.

Диктатура, присила и забрана онога чиме се људи, народи и нације разликују и поносе, су натјерале и увијек ће натјерати народ у поновни рат и крвопролиће.

Увијек је лакше задовољити било коју физичку потребу организма, него и најмању душевну потребу.

Докле год будемо у мјешавини, докле год будемо се преплитали, докле год будемо настојали за равноправности и изједначавању међу народима и нацијама, све дотле ће бити ратова, мржње, освета и немира.

Чист рачун је увијек био чиста и дуга љубав.

КПЈ прије почетка Другог свјетског рата почела је разводњавати вјеру и нацију југословенских народа. Без обзира на план и програм рада КПЈ, у њој су се могли распознати и хрвати и муслимани и сви остали осим србина.

Очит примјер је улога КПЈ у бомбардовању Београда, окупацији Краљевине Југославије и проглашењу НДХ и апела српском народу.

У књизи СБ у НОБ на страни 46 стоји:

У мају 1941. године и Покрајински комитет КПЈ за Босну и Херцеговину својим Прогласом указује Србима, Хрватима Муслиманима и Јеврејима Босне и Херцеговине на „страшну

трагедију која је задесила наше народе" па обраћајући се Србима, наглашава да је великосрпска буржоазија двадесет година „потпиривала ... у вама шовинистичку мржњу према Хрватима и Муслиманима да би могла да влада", а да сада њемачке окупаторске трупе хоће да вас униште. Терором над вама, преко плаћеничке и издајничке франковачке господе, хоће да вас баце у братоубилачки рат са вашом браћом Хрватима и Муслиманима, који немају никакве везе с плаћеницима – франковцима.

Да ли треба некоме тумачити улогу и значај ЦК КПЈ и ПК КПЈ за БиХ описану на страни 46. у књизи ***Средња Босна у НОБ***.

У априлу мјесецу 1941. године Краљевина Југославија је окупирана, десетог априла 1941. године проглашена је НДХ, сви католици и муслимани ступају у усташе и домобране и полажу заклетву НДХ и њеном поглавнику Анти Павелићу. Усташе и домобрани се стављају на располагање и службу окупатору. Јосип Броз задовољан збивањима која се дешавају у Југославији а посебно у НДХ одржава савјетовање својих комуниста у Загребу у мају 1941. године.

Са жељом да разбију српско јединство, бојећи се да му не нападну НДХ, а са друге стране одводи слијепе србе за собом у Босну и Херцеговину и Србију како би наводно организовали дизање устанка по српским селима углавном против Нијемаца.

Превентивно, бојећи се познатих српских ратника и ратоборности српског народа, да не би поново успоставили поредак Краљевине Југославије, цијели српски народ проглашава „шовинистима" и потенцијалном опасности за усташе и домобране.

То све неписмени српски робијаши и чланови КПЈ нити виде нити осјете, него једногласно одобравају и усвајају Брозове приједлоге и мишљење. Срби чланови КП не примјећују из Јосипове дефиниције српско расуло и усташку слогу.

На страни 107, 108 и 110 у књизи Средња Босна у НОБ-и, Крста Благојевић описује свој ратни пут и начин ступања у партизане.

Из Благојевићеве изјаве се види да су партизани у нападу на Мемиће, усташко упориште, заробили више домобрана, молили их да пређу у партизане, на што су пристала само двојица. Од ове двојице домобрана један је остао као кувар а други је побјегао у Бања Луку својим усташама. Ни један од заробљених домобрана није убијен.

Благојевић на страни 108. говори о акцији партизана из засједе на наилазећу колону Нијемаца и три њемачка камиона. Желећи да докаже борбеност и акцију партизана, некако се запетљао па рече: „Кад су видјели да нису у стању да нас одбаце, они су се пребацили око 300 метара напријед, иза једне кривине, и ту су стали". Ако Нијемци нису могли да одбаце партизане, нису могли ни ићи напријед како он каже 300 метара.

Ако су партизани били у засједи код пропуста, није могао долазећи Нијемац никако да се завуче у пропуст испод пута.

А ако је се Нијемац и завукао у пропуст, зашто га партизани нису ликвидирали, него наговорише пролазника кочијаша да завири у пропуст и да изгуби живот.

Крсто опет описује партизански успјех код Звечаја кад су ови дочекали ауто у једном тјеснацу, отворили су на њега ватру и побили и шофера и путнике иако наводно нису знали чије је ауто и ко је у ауту. По логици, ако сте борац, морате знати ко је ваш непријатељ, а ко није, и на кога треба, а на кога не треба пуцати.

У сваком рату су људи губили главе и гинули за симболе, на примјер да се истакне своја застава на освојеној територији или да се уништи противничка, а постави своја итд.

Овога пута у партизанској акцији уништен је симбол српства.

Крсто каже да је шофер убијен, а да су попови побјегли према Карановцу, док Милан Јагодић на страни 110. исте књиге каже да су попови побјегли у Бања Луку. Сматрајући да нико њихове изјаве неће читати, зато нису ни усклађивали лажне изјаве. Бања Лука и Карановац су мјеста догађаја, али нису ни у истом смјеру, нити на истом правцу. Ова акција је изведена ноћу између 5. и 6. октобра 1941. године.

У изјави редакције на страни 110. у књизи СБ у НОБ крије се истина, кад се наводи да су Нијемци 6. октобра 1941. године нашли на лицу мјеста спаљен аутомобил и угљенисана тијела.

Партизани су побили и спалили и ауто и путнике. Иако партизани изузимају овдје попове од смрти, ипак има свједок који говори да попови нит су побјегли нит су могли побјећи, завршили су као и њихов возач.

Ако се узме у обзир да партизани нису нигдје у току цијелог рата убили ни хоџе нити католичког свештеника, погибија православних попова и пљачка њиховог имања и кућа како стоји на страни 193. и 195. у књизи СБ у НОБ, може се довести у директну

везу Титовог апела на савјетовању КПЈ у мају 1941. године у Загребу у НДХ.

Цијела књига „СРЕДЊА БОСНА У НОБ“ на 722 стране састављена је од изјава и свједочења о учешћу у партизанима, како би се остварило право на борачке пензије, које нису биле мале. Сваки онај коме се омакло па је случајно навео да је био у четницима, да су четници ослободили неко мјесто, да су спријечили партизане у пљачки, или да су четници побили или побиједили Нијемце, усташе и домобране, није ни добио борачке пензије.

Узимајући у обзир поступак партизана – комуниста на Озрену 1952. године према владици Нектарију Круљу у манастиру „Свети Никола“ на Озрену и овај поступак партизана и комуниста може се довести у директну везу са Титовим апелом на савјетовању ЦК КПЈ у мају 1941. године у Загребу у НДХ. Тодор Вујасиновић, ако није могао завршити богословију, имао је брата Дејана богослова, могао је ради свога брата рећи комунистима и партизанима, да не злостављају невиног човјека, али није хтио, да ли ради љубоморе што он није могао завршити богословију или баш по Јосиповом наређењу. Умјесто да се међу партизанима нађе само један човјек и рекне да оставе недужног владику на миру, они су сабрали своје жене пролетерке које су се иживљавале на недужном српском владики чупајући му браду, шамарајући, ударајући ногама, итд итд.

Питање остаје отворено да ли су чланови КП, партизани и њихове породице Срби и православци?

Нико није љубоморан што се ово није дешавало муслиманским и католичким вјерским службеницима, него је жалосно што су слијепи Срби мучили српске вјерске службенике ни криве ни дужне, само зато што проповиједају српско-православну вјеру и неће у КПЈ.

Одговор на ово питање би био:

Припадници партизанских јединица, и чланови КПЈ који су у СУБНОР-у Бање Луке да су Срби не би спречавали изградњу српске светиње (цркве) на Козари ових година.

СТИЈЕЖЕВИЦА

Сријежевица на Озрену налази се јужно од Добоја на растојању од 6 километара. Окружена је и граничи са сјевера селима Липац и Придјел, са запада муслиманским селом Поточани, са југа селима Трбук и Осојница а са истока и сјевероистока граничи са својом сестром Текућицом.

Стријежевица се састоји из заселака: Лукићи, Наранчићи, Чолићи, Лазукићи, Блатњаци, Гаврићи, Радићи, Тешићи, Брезици и Јабучић Поље.

У засеоку Лукићи живјеле су породице: Божановићи, Лазићи и Миличевићи, у засеоку Наранчићи живјели су : Тодићи, Никићи, Ђурановићи, Топаловићи, Лазићи, Ивановићи, Кандићи и Стојановићи.

У засеоку Чолићи живјели су: Бекановићи и Пејићи, у засеоку Лазукићи живјели су: Стјепановићи, Васиљевићи, Ђурановићи, Бјелошевићи и Миловановићи.

У засеоку Блатњаци живјели су: Симићи, Јовићи и Илићи, у засеоку Гаврићи живјели су Гаврићи и Илићи, у засеоку Радићи живјели су: Радићи, Томићи, Цвијановићи и Јосиповићи, у засеоку Тешићи живјели су: Лазаревићи, Божићи, Јовићи и Васиљевићи, у засеоку Брезици живјели су: Панићи, Васиљевићи, Божановићи, Митровићи, Петровићи, Ђурићи, Јосиповићи, Божићи и Трифуновићи, у засеоку Јабучић Поља живјели су: Марићи, Пејићи, Панићи, Петровићи, Миловановићи и Божићи.

Најплоднија стријеиавачка земља за обраду и сијање житарица простирала се од ријеке Босне која тече непосредно поред Јабучић Поља, уз само Јабучић Поље, уз долину ријеке која се улива у ријеку Босну. Оба ријека извире испод засеока Лукићи, други њен извор је испод засеока Чолићи, а трећи извор је испод засеока Лазукића. Ова три извора сачињавају ријеку која одлази у ријеку Босну, а њена долина назива се Ријеке и Луке и протеже се између засеока Брезици, Лукићи и Наранчићи. Земља на подручју свих заселака, осим Јабучић-Поља, коју су Стријежевљани и користили за садњу воћа и сијање поврћа као и сијање житарица углавном су биле од V до VII класе док је предио Јабучић-Поља био цијелом својом површином земљиште од I до III класе.

Од цесте која пролази самим рубом Стријежевице и спаја Трбук и Грачаницу, према Текућици, простире се пространство

Пушћанице, До, Сјелине, Гајеви, Крчевине, Трешњић, Барин До и Дубоки поток.

Ово пространство је углавном служило за испашу стоке, а понека њива била би обрађена и засијана неким житарицама. Са сјеверне стране према Добоју, од шумског пута који спаја Поточане са цестом Трбук - Грачаница на Преслици, код Стојановића кућа па према Добоју, простире се шумски комплекс.

Најближа продавница мјешовите робе налазила се у селу Поточани коју су држали Чајићи и Ахметовићи. Осим малих ријечних воденица: Васкрсијиног млина код Јокине рупаче и испод засеока Наранчића и „Златоње", испод засеока Брезици, који су сезонски радили, главнији и већи млинови су се налазили на ријеци Босни испод села Поточана и брда „Ардовац".Њих су држали Хаџић Рамо и Омер, а становници Стријежевице користили за своје потребе као и остали становници Поточана.

Најближа четворогодишња основна школа била је на граници Осојнице и Трбука, поред саме пруге, удаљена 6 км од Стријежевице.

Прираштај становништва прије Другог свјетског рата био је на завидном нивоу, осим двије три куће који нису имале дјеце, свако домаћинство је имало од 4 до 10 дјеце.

Становништво Стријежевице је живјело углавном од земљорадње и сточарства. Са становништвом села у окружењу, прије Другог свјетског рата, у току рата и послије рата Стријежевљани су увијек били у добрим односима, без обзира на различите националности.

Послије припреме за устанак 23. августа 1941. године, сви способни мушкарци су ступили у одбрану Озрена и Добоја као четници. У току Другог свјетског рата Стријежевица и њени становници највише су страдали од партизана. Највећи злочин су партизани чинили над старцима, женама, дјецом и омладином, током 1945. и 1946. године. Опљачкану Стријежевицу од стране партизана углавном су помагали муслимани из Поточана и села са Требаве.

Пошто комунистички вирус није успио да убаци своје пипке у редове борбених Стријежевљана, успјели су да до краја рата остану компактни и вјерни своме Озрену.

На основу својих заслуга за припреме устанака и способности, Цвијетина Тодића и Ђорђу Цвијановића устаници су одмах одредили за вође ударних група које ће напасти Добој.

У току напада на Добој, Цвијетин и његов брат Бранко су показали велико јунаштво и ратну вјештину, што је условило да Цвијетин буде изабран за командира једне и једине чете на добојском сектору. Када је порастао број људства у чети, односно кад је утростручен број бораца, формиран је батаљон на добојском сектору, на чије чело за команданта тога једног и јединог батаљона постављен је Цвијетин Тодић. Постављање руководећег кадра у формираним борбеним јединицама вршили су борци међусобно на основу способности и борбености, а не КПЈ. У таквим ситуацијама, бити први командир прве чете и бити командант првог и јединог батаљона на добојском сектору значило је бити први човјек и прва личност тог сектора.

По завршетку рата Стријежевица, која је од Добоја удаљена свега 6 киломстара а од Маглаја 18 километара, из политичких разлога и своје морално-политичке неподобности као мјесна заједница није смјела припасти општини Добој него одбачена и приписана општини Маглај. Ово је морало овако бити захваљујући комунистичким дезертерима који су украли озренску побједу. Ово су били почетци и припрема за злостављање становништва Стријежевице и околних села.

Из тих разлога дјеца Стријежевице нису се могла уписивати у осмогодишњу школу у Добоју а пошто је Маглај био далеко, многи су по завршетку четири разреда основне школе, остајали код куће.

Дио стријежевачког земљишта на коме су изграђени војни магацини и касарна, партизани и комунисти називају „Горњим Шеварлијама“, иако је то искључиво стријежевачка земља.

У војним топографским картама Стријежевица нема засеока Тодићи него су преведени у Толиће, иако на подручју цијелог Озрена нема ни презимена ни имена нити назива неког брда или предјела као Толићи.

Сви они који су долазили са стране у Стријежевицу и вршили послове шумара, милиционера, учитеља и других дужности, никада нико од њих нигдје није рекао да је село сиромашно и да му треба помоћи, него су само говорили о себи, како је њима тешко и како им је Стријежевица далеко.

Један очит примјер погледа на Стријежевицу и мишљење комунистичког режима о њеном становништву могао је свако да види на сахрани Горана Ж. Стјепановића.

Тачније речено, када су крастави Шиптари убили на стражарском мјесту Горана Ж. Стјепановића, који је био на одслужењу редовног војно рока у Приштини 1987. године, приликом Горанове сахране доведено је толико војске да је цијело гробље било прекривено наоружаном војском и милицијом.

Први пут сам у животу видио милицију чија је униформа била потпуно прекривена некаквим чиновима, одликовањима и којекаквим украсним плетеницама.

Нико од породице, родбине, комшија и пријатеља није смио ни додирнути ковчег покојника, а камоли отворити, видјети покојника и опростити се од њега.

Нико није смио ни ријечи проговорити, а камоли одржати неки говор или прочитати опроштајно писмо. Његов отац Жарко, као да је све унапријед знао, одузео је сам себи живот чим је сазнао за Горанову погибију. Овој сахрани поред Стријежевљана и житеља околних села присуствовали су и многи муслимани из Поточана, Шеварлија и Придјела. Муслимани из наведених села су традиционално имали добре међуљудске односе са Стријежевљанима који су се међусобно помагали у храни и у Другом свјетском рату. Нико од муслимана није страховао нити је био малтретиран од стране четника у току рата. Ове моје ријечи потврђује изјава једнога поштеног муслимана који је радио у ООУР-а за одржавање шинских возила у Добоју, који је био признат као способан и стручан мајстор.

Између осталог он каже:

„Ви ако нећете подићи споменик Цвијетину Тодићу, подићи ће Поточани, Придјел и Шеварлије, он је нама ваљао више него партизани".

Ово је само дјелић његове искрене и поштене приче.

Сваки појединац села Стријежевице доживљавао је разне непријатности.Ја могу набројати само неколико непријатности које су се мени десиле.

У основној и средњој школи био сам увијек узоран, одличан ученик па зато и награђиван. На факултету сам пред осталим студентима јавно похваљиван из неких предмета.

Ево кратког пресјека мојих квалитета:

- Као ученик Државне индустријске школе у Добоју, по завршетку те школе 1959. године добио сам књигу „Шеретска

путовања" као награду за одличан успјех и примјерно владање. Директор школе је био Теофик Лимић.

- По завршетку школе машиновођа 1966. год. у Сарајеву, добио сам ручни сат као прву награду школе за одличан успјех и примјерно владање. Директор школе је био Спахалић Сафет.

- Служећи редован војни рок од 1961-1963. године на Топчидеру у Београду као војник „Титове гарде", добио сам унапређење; одликован сам медаљом одличног стријелца, одликован медаљом за војничке врлине. Командир моје машинске чете је био поручник Видмар Марјан, Словенац.

- На радном мјесту школског инструктора у ООУР-а за вучу возова Добој поводом 15. априла - Дана жељезничара - 1979. године добио сам *Спомен-плакету* за изузетно залагање на радном мејсту.

- На радном мјесту школског инструктора у ООУР-а за вучу возова Добој, 1980. године сам одликован Орденом рада са сребреним вијенцем.

- А 1983. године од *Заједнице осигурања имовине и лица* (ЗОИЛ) Сарајево добио сам признање *Златну значку* за изузетан допринос и постигнуте резултате у области унапређења безбједности у саобраћају у циљу заштите људских живота и имовине.

- На радном мјесту координатора за техничке послове у ООУР-а за вучу возова Добој, за Дан жељезничара 15. априла 1985. године добио сам *Спомен-плакету* и књигу *Драме* , за изузетно залагање на радном мјесту.

Директори ООУР-а су били мр Мандир Марјан, а касније Сељубац Јасмин.

Поред ових мојих карактериситка и признања, ипак нисам имао потпуну моралну и политичку подобност.

Са жељом да се бавим ловом, неколико пута сам правио молбу СУП-у Добој за одобрење ради набавке оружја и сваки пута сам добијао одбјеницс, наравно, без објашњења. Сазнао сам да су чланови СК у мјесној заједници Липац, гдје ја станујем, увијек давали о мени негативне карактеристикс. Иако сам био члан СК у јачој основној организацији и са далеко јачом школском спремом, а како видите и биографијом, исти ти људи у основној организацији СК Липац, са својим основним образовањем, кад виде презиме Тодић, нису смјели ни рећи ни написати да сам ја подобна личност.

Одобрење за набавку ловачког наоружања добио сам тек 1992. године када сам га и набавио, а послије тога је услиједио рат, па је свако могао да има оружје.

Како сам растао и како сам све више упознавао околину и друштво, осјећао сам све више изолацију без обзира на своје напредовање и стручност.

Односно, чинило ми се да, кад год мијењам средину и упознајем нове људе, као да је на мени написана моја биографија, све се о мени увијек унапријед знало.

Ево неколико малтретирања које сам доживио у комунистичком режиму.

1. случај:

Једном приликом имао сам посла у општинској служби одбране у Маглају са колегом Миленком и Вељком Лазић. Када смо обавили посао и изашли изван зграде, сурели смо младог милиционера који је ишао према згради. Мене је нешто понукало да кажем: Види младог „цајкана!" На те моје ријечи исти се окренуо и позвао ме да пођем са њим. Увео ме је у станицу милиције у Маглају у једну просторију у којој се налазило још пет-шест милиционера. Одмах су ми затражили личну карту и питали ме како се зовем и одакле сам. Кад сам рекао своје податке, на мене су се устремила двојица, један ми је опсовао мајку ђиканску а други ми је опалио шамар да ме је крв облила. Маршнули су ме из просторије као да сам псето.

Вјерујте да ни данас дан не знам шта то значи „цајкан" осим што је тај израз у народу заживио као други назив за милиционера.

2. случај:

Имао сам жељу да идем на одслужење војног рока у школу резервних официра. Одговор је увијек био „закаснили сте, попуњен број" иако су појединци послије мене примани. Сметало ми је рођено презиме.

3. случај:

На одлужењу војног рока, иако сам био примјеран војник, ипак сам често пута позиван од стране официра КОС-а. Увијек би се разговор сводио на следеће теме: услови живљења и стандард моје фамилије, узрок смрти мога оца и његово учешће у рату, да ли имам кога у

иностранству и сродност тога са мном, да ли ја осјећам некакву неправду и да ли ме нешто мучи и слично.

4. случај:

По одслужењу војног рока почео сам радити на жељезници као бравар на одржавању вучних возила. Велика ми је жеља била да постанем машиновођа ради чега сам и дошао на жељезницу.

Када сам стекао одређену праксу и положио испит ложача, који је такође био један од услова, пријавио сам се као кандидат за школу машиновођа.

Потребно је било након шест мјесеци ложачке и двије године праксе на одржавању вучних возила обавити љекарски преглед и уписати школу машиновођа у Сарајеву.

Кад сам испунио све услове, упућен сам на љекарски преглед у Сарајево. Са собом сам носио запечаћену коверту коју сам предао у пријемној канцеларији љекарске ординације. У канцеларији је сједио човјек средње висине, црне пути и коврџаве косе.

Када је исти отворио коверту коју сам му предао, само ме је одмјерио од главе до пете и рекао: Ви не можете у школу машиновођа. Било је још неких вулгарних ријечи које овдје не могу писати. Ја сам рекао извините ја сам дошао да обавим љекарски преглед. Он ми је одговорио: Можете ви обавити љекарски преглед, али од школе нема ништа.

Тога дана сам обавио љекарски преглед код сваког љекара и интересовао се о резултатима:Сви су били уредни.

По завршетку љекарског прегледа након пар дана, моје љекарско увјерење је службено достављено у Секцију за вучу возова Крека гдје сам радио.

Сви налази у љекарском увјерењу одговарали су првој здравственој групи, као и општа задравствена способност, али је писало и то да не могу у школу машиновођа.

Шеф Секције за вучу возова Крека је био Осмић Азем, човјек који је у Другом свјетском рату возио њемачке и усташке оклопне возове.

Ко је коме и шта јавио телефоном и шта сам ја донио у коверти ја то не знам, али знам да сам одбијен од школе машиновођа.

Никоме се нисам могао обратити због неправде нити сам могао реаговати на било који начин.

Остало ми је да ћутим, радим и сналазим се.

На моју молбу примљен сам у Секцију за вучу возова Вршац као кандидат за школу машиновођа.

Након обављеног љекарског прегледа у Новом Саду љекарско увјерење је било уредно.

Послије неколико дописа ове двије секције, дошао је човјек из Вршца да обави са мном разговор и да се договоримо о моме прелазку у Вршац. Међутим, секретар секције у Креки, Милош Михаиловић, предусрео га је и рекао да ће мене Секција за вучу Крека слати у школу машиновођа у Сарајево.

Тако је човјек враћен у Вршац да га ја нисам ни видио.

Послије овога отишао сам у Краљево гдје сам такође примљен као кандидат за школу мађшиновођа.

Након обављеног љекарског прегледа у Београду, љекарско увјерење је такође било у реду.

По повратку у Креку обавио сам разговор у ЖТП-у Тузла са начелником за школство.

Када сам му све по реду испричао, исти ми је рекао: „Знам ја ко су Азем и Милош!“

Исти ми је дао упутницу за љекарски преглед у Сарајеву тако да у Секцији за вучу возова Крека нико није знао за мој поновни одлазак на љекарски преглед у Сарајево.

Кад сам обавио љекарски преглед и вратио се у Креку, након пар дана дошло је и љекарско увјерење, као и увијек исправно, али овога пута без икакиве напомене.

Након годину дана неизвјесности успио сам поразити своје непријатеље.

Умјесто шест мјесеци морао сам вршити дужност ложача осамнаест мјесеци.

Наредне 1965. године успио сам уписати школу машиновођа у Сарајеву.

По завршетку школе добио сам ручни сат као прву награду.

Повратком у Секцију Крека нико ми није честитао на постигнутом успјеху осим мојих колега, а шеф секције је био Сафет Демировић.

5. случај:

У току мога рада прочитао сам конкурс Више криминалистичке школе у Земуну. Са жељом да упишем ову школу припремио сам потребна документа и отишао на љекарски преглед у Земуну.

Након обављеног љекарског прегледа био сам сигуран да је све у реду. Сва своја документа ставио сам у једну већу коверту на којој сам морао написати своју кућну адресу.

Иста ковpта са документима је након неколико дана стигла на моју адресу. У коверти осим докумената није било никаквог обавјештења.

Накнадно сам сазнао путем повјерљиве особе у школи у Земуну да ми СУП у Добоју није дао сагласност због моје морално-политичке подобности и презимена, иако је имао потребу за овим кадром.

6. случај:

Негдје 1987. године грађани Јошаве чији сам и ја становник, договорили су се да купе један лустер за добојску цркву. Прилог за куповину овог лустера дала је и моја супруга.

Лустер је купљен у Тузли, боље речено у Симину Хану, довезен је и постављен у добојској цркви.

Након неколико дана у круг вуче возова гдје сам ја радио на радном мјесту координатора за техничке послове, дошла је милиција. Портир ме је назвао телефоном и питао могу ли примити два милиционера који требају код мене. Одговорио сам да могу.

Када су ушли код мене у канцеларију започели су причу о лустеру.Питали су ме ко је организатор, колико је прикупљено новца, ко је све дао новац и тражили списак људи који су дали новац.

Био сам изненађен њиховим доласком а поготово њиховим питањима на која нисам могао дати све одговоре, јер нисам ни знао цијелу ситуацију.

Вријеме је текло и опет, након десет до петнаест дана, долази ми један милиционар на радно мјесто у Секцији вуче возова Добој и замољава ме да пријеђем на жељезничку станицу и тамо се јавим код командира Мирка Секулића. Када сам дошао код командира Секулића, затекао сам дактилографкињу с писаћом машином, милиционара који ме овамо упутио и командира Секулића.

Чим сам сјео, почела су унакрсна питања која су била везана за куповину лустера за цркву. Све што сам о томе знао ракао сам али командир Секулић није био задоваољан па ми је на крају љуто рекао: „Ти си главни организатор“.

Записник је откуцан на машини, ја сам га прочитао и потписао.

Ја сам се вратио на своје радно мејсто.

За свега пет минута, док сам ја дошао на своје радно мјесто, комплетна екипа која ме је ислеђивала створила се пред мојом кућом у Јошави. Чим су дошли пред моју кућу, одмах су супругу изоловали, телефон блокирали и почели са ислеђењем супруге. Направили су записник и кад је супруга потписала, напустили су кућу.

У току мјесеца јула исте године одржавао сам периодичне испите извршног особља у ООУР-а за вучу возова Добој.

Нешто око тринасст сати дошла су ми два човјека у цивилу и замолили ме да се по завршетку посла јавим у једну канцеларију у државној безбиједности при СУП-у у Добоју.

Када сам завршио са испитима и дошао у поменуту канцеларију, тамо су сједила она два „цивила" која су ме позвала овамо. Чим сам ја дошао, један од њих који је био муслиманске нације, изашао је напоље, а ушао је Душко Живковић.

Сад сам остао са својим Србима.

Живковић је сјео за сто, лијевом руком притисну некакве папире упаковане у ПВЦ корице и рекао:

„Сви податци о теби налазе се овде а ти нам сад све реци о сакупљању новца и куповини лустера".

Ја сам им поново испричао оно што сам знао, односно што сам и раније у записник рекао.

Примјетио сам да су незадовољни мојим одговором и наставили су са питањима. Било је питања везаних за изградњу храма „Свети Сава" у Београду. Интересовало их је ко прикупља навац, ко одлази у Београд, колико људи даје новац и слично.

Пошто код мене ни у мојом околини није било никаквих активности везаних за изградњу храма „Свети Сава" одговорио сам да ми ништа није познато.

Са безвезним питањима задржан сам више од три сата, само да оде воз за Тузлу којим сам ја путовао кући.

Дао сам им до знања да немам другог превозног средства за одлазак кући све до деветнаест сати и тридесет минута.

Добио сам хладнокрван одговор у смислу „па стићи ћеш на тај други воз", што је тако и било.

Послије два-три дана био сам поново позван у СДБ Добој код она два моја „Србина".

Поново су почели са провокативним и исцрпљујућим питањима.

Изгубили смо узалудно сва три доста драгоцјеног времена, прича је била иста и са њихове и са моје стране.

Остали су незадовољни и ствар је на томе остала.

Ја овде не знам да ли је од миша направљен слон или је од слона направљен миш.

Касније, кад сам ја мало више почео размишљати и кад сам извршио велику рокаду у својој глави, дошао сам до закључка.

Пошто сам био члан Савеза комуниста, а презивао сам се Тодић, пошто је моја супруга учествовала у куповини лустера, био сам пријављен у комитету СК као организатор.

Био сам члан Савеза комуниста ради морално-политичке подобности, иначе никад не бих добио руководеће мјесто.

Из комитета је пријава прослијеђена у моју основну организацију СК у ООУР-а за вучу возова Добој.

Пошто су секретар ОО СК и директор ООУР-а били Муслимани, мени нико ништа није рекао него је ствар предата милицији а они даље у СДБ Добој.

Нико ми у ООУР-а није рекао ни ријечи о томе иако су сви моји сарадници о томе све знали.

Овај случај није утицао на мој ауторитет који сам уживао код радника као стручњак, само је руководећи кадар ипак имао другачији поглед на мене као Србина.

Ето то је само дио провокација које сам ја доживио у комунистичком режиму, а вјерујем да нисам сам и једини из Стријежевице који је тако прошао.

Из свега овога може се закључити да је Србин увијек био сам против себе.

Колико год сам прочитао партизанских књига и чланака у новинама о Другом свјетском рату аутори тих бескрајних лажи били су Срби.

Колико год сам у животу доживио непријатности и провокација све су ми то нанијели Срби и, један једини муслиман, Осмић Азем.

Ја не знам шта је се десило и шта се дешавало са Србима.

Само знам да нико Србина не мрзи колико он сам себе мрзи.

Ако нас нико не воли, није ни дужан да нас воли, али је чињеница да Србин свакога више воли од Србина.

Познати швајцарски научник Родолф Арчибалд Рајс је 1928. године написао о Србима књигу као упозорење ***Чујте Срби!*** *(чувајте се себе)*.

До данашњег дана Србин постаје све гори а ништа не жели да промијени у позитивном смислу сам за себе.

Значи да у свијету имамо пријатеља али немамо у својим српским редовима.

О страдању Стријежевице и њених житеља најрјечитије говоре следеће двије пјесме:

СТРАДАЊЕ ОЗРЕНСКИХ ТОДИЋА

Након дугих педесет година
морала би рећи се истина.
Многи знају а не смију рећи
јер би могли нове јаде стећи.
Други знају ал није за јаве
њихове су све на броју главе.
Кога није напатило тако
он то може заборавит лако.
Ја то никад заборавит нећу
кад сам имо тако горку срећу.
Мене многи можда схватит неће
јер се точак историје креће.
Припадници оне стране друге
не признају да је било туге.
Да л признали или не признали
истина је нису јади мали.
Једног дана четрдесет шесте
нисам знао гдје су биле сестре.
Душман их је некуд отјерао
од нас нико за њих није знао.
Зима бјеше велика и јака
тежак живот бјеше за сељака.
На почетку четредесет седме
налетјеше орлушине жедне.
Нису жедни студене водице
орлови су лешинари птице.
Српска им је крвца посластица
није било већих грабљивица.
Пре Божића на два на три дана
за Божић је припремљена храна.
Свако дијете сад у селу пости
очекујућ божићне радости.
Залуд бјеше што се радост чека
у кућу нам уђе војска нека.
Нит куцају нити вичу кога
то су они што не воле бога.
На глави су звјезде петокраке
на језику не имају длаке.
На брзину претресоше кућу
изведоше вјежбу немогућу.
У кући је само стара мајка
и два сина обадва нејака.
Један седам други пет година
цјела кућа била је невина.
Више никог кући било није
сестре су нам отјерали прије.
Кад виђоше да никога нема
наређују мами да се спрема:
Спремај себе и ђикане мале
Ми виђесмо да ту нема шале.
Мама пита гдје ће те са нама.
Брзо спремај и пођи пред нама.
Мајка плаче и дјецу опрема
а обуће ни одијела нема.
На нама су кошуље ланене
на ногама чарапе вунене.
Ни одијела ни обуће више
мрка капа сада нам се пише.
Из наше нас куће избацише
преко брда оштар вјетар брише.
Заковаше врата и прозоре
овде нећеш дочекати зоре.
Пођи напред сад команда паде.
Напред мајка снег газити стаде.
Снијег гази нас двојицу носи
јер смо били обојица боси.
Вјетар звижди као да јауче
што нас џабе Јосипови муче.

Кад смо дошли Дамљановој кући
гужва брате не може се ући.
Устави нас на главноме путу
ја да видиш своју рану љуту.
Многи народ у авлији бјеше
па и другу њиву заузеше.
Около је војска и оружје
никуд не смијеш погледати друже.
Браће моја из мог родног села
фамилија дотјерана цијела.
Све Тодићи велико и мало
једно другом до рамена стало.
Повезани за оградом стоје
ту угледах и ја сестре своје.
Свезане им наопако руке
али нико не пушта јауке.
Босе ноге снијег до кољена
мили боже ја чудна племена.
Сви поносни и нико не плаче
није било фамилије јаче.
Изнад нас се гавранови кољу
од нас нико не изгуби вољу.
Што нас душман мучи сви смо знали:
Само што нам још Цвијетин фали.
Фали Цвијетин и браћа његова
сад морамо слушати лопова.
Боже мили чудне фамилије
нико главу оборио није.
Сви су вјерни команданту своме
нећемо га одати никоме.
Пријете нам редом ударају
Цвијетину базе да одају.
Свезе стеже снијегом затрпава.
признаћете гдје је ваша глава
Признаћете за ђикана свога
ил вас неће бити ниједнога.
Сјеме ваше затрти се мора
нек остане чиста Озрен гора.
Сам се мислим ако кажеш тако
за том браћом и камен би плако.
Кад нестане озренских четника
настаће вам друга неприлика.
Мјесто цвјећа оструга ће расти
а ви ће те остати без части.
Озрен гору чуват не можете
ако наше сјеме затарете.
Сат за сатом прође дана пола
по селу се сакупљају кола
Купе кола и воловске сане
нема више ни воде ни хране.
Сад морате сви у затвор ићи
више нико не смије вам прићи.
Забрањен је сваки контакт с вама
док се ова не оконча драма.
Ако замку не спремите браћи
можда ћете Јасеновац наћи.
Не би мало стигоше саоне
сад нас хоће у затвор да гоне.
Дјецу старце а и жене старе
у саоне сад ће да товаре.
Сви способни пјешице ће ићи
бога питај кад у Добој стићи.
Неки рече не чекај на мене
наређује да колона крене:
Гони гамад јесам ли вам реко
немој да би побјегао неко.
Како рече и колона крену
по снијегу најгорем времену.
Напред сане позади пјешаци
мајка поглед према кући баци.
Оста кућа с неколико зграда
оста стока оста пола јада.
Нико нема стоку нахранити
нико неће водом напојити.
Другови ће водит бригу бољу
за војску ће стоку да покољу.
Иде вријеме и колона иде
сад се куће више и не виде.
Кад смо били у селу Придјелу
сусрећемо своју браћу милу.
Бјежи народ као да се крије
у нас нико погледат не смије.
Кад смо били поред Босне ријеке
још су Србе проводили неке.
Чим смо прешли ту Босну ријеку
опазисмо жуту зграду неку.
На Усори поред Шећеране:
Овде ће те проводити дане.
Тако рече пред колону стаде

неки списак свом колеги даде.
Овде ће те проводити ноћи
ваљда ће те до памети доћи.
Признат ће те гдје Цвијетин спава
ил на вама неће бити глава.
Сад смо стигли гдје се Србин пати
по реду нас поче прозивати.
Мајке с дјецом све у собу исту
а способне набаци на листу.
Ко ће с киме у самицу ићи
вјешала вас неће заобићи.
Смјестише нас у некакву собу
свако своју упртио робу.
Једна соба а пет породица
старе мајке и ситна дјечица.
Соба празна нигдје ништа нема
свако себи постељину спрема.
Ко донесе имаће гдје лећи
а ко није спаваће стојећи.
За вратима шкаф дрвени стоји
ту се нужда врши мили моји.
Дневни одмор петнаест минута
да се може очистити тута.
Сада Рајко команду издаје
у њега су кључи од одаје.
Свјетла нема нити ватре има
подједнако зима нам је свима.
Затворени као права стока
Не мож брате затворити ока.
Сви дремају ником се не спава
само дању тишина је права.
А ноћу се ислеђења воде
ко год чује у срце га боде.
Чујеш брате гдје на спрату више:
Признај кучко признај издајниче.
Казуј сада гдје Цвијетин спава
ко га храни гдје та српска глава.
Гдје је Цвијетин ко су му јатаци
а гдје су му остали ортаци.
Гдје је Голуб његов кум вјенчани
гдје ли буде и ко ли га храни.
Гдје је Ђокан гдје Нешковић
Ђорђа
гдје их мисли сачувати вођа.
Куд ходају браћа Јеремићи
и одакле може им се прићи.
Вјеша туче и све исто пита:
Сада признај и ти си комита.
Само чујеш дерање лавова
за три сата дође жртва нова.
Жртва нова ал је прича иста
у Тодића бјеше савјест чиста.
Савјест чиста а уз помоћ бога
Не одају команданта свога.
И остале команданте праве
кад бих своје погубили главе.
Они исто а Тодићи ћуте
другови се ко лавови љуте.
Дан за даном мјесец дана прође
за сеобу наредба нам дође.
Сад нас шаљу у Бијело Брдо
јасно нам је да је и там тврдо.
Ако тамо ништа не признају
Јасеновцу нека их предају.
Сад морамо и Дервенту проћи
колона ће кренути по ноћи.
Нема збора нема договора
наредба се поштовати мора.
Опет исту поворку спремају
када свога никога немају.
На своју се дјецу не смишљају
родитење као да немају.
Ваљда мисле да су људи они
а ми стока па нас зато гони.
Голи боси и гладна стомака
сви одрасли и дјеца нејака.
Постројене у двије колоне
на станицу жељезничку гоне.
На Усори гдје возови стоје
почеше нас поново да броје.
Не би мало у рекордном року
доставише вагоне за стоку.
Вагонска се врата отворише
од смрада се не може да дише.
Сточни измет и сточна мокраћа
једна раја поче да повраћа.
Викну један што чекаш улази
више не знаш ко по коме гази.
За по сата вогони су пуни
тишина је нико се не буни.

Са вана нам врата забравише
нема сунца и месеца више.
У вагону клупа не постоји
јадни народ као стока стоји.
Воз полази за Дервенту креће
ни Озрен их више видјет неће.
Иду брате према Бијелом Брду
ал имају своју вјеру тврду.
И не мисле да их туга прати
сам се мора тајна сачувати.
Кућа није ни на крај памети
пут пролази а вријеме лети.
Путовање било нам је дуго
нико није ни мислио друго.
Здравље оде нек и живот иде
Тодићи се својега не стиде.
Славу славе а поштују бога
а највише команданта свога.
Не стиде се српскије јунака
који бране земљу од Турака,
од Турака и других усташа,
јер је ово српска земља наша.
Кад смо дошли у Брдо Бијело
свако своје загрлио тјело.
У путу је била љута зима
свуда Србин свога бога има.
Пусто село порушене куће
браћо моја да ли је могуће.
Једна кућа једна породица
време хладно а ситна дјечица.
Нема врата нема ни прозора
српско срце издржати мора.
Нема дрва нема ни шпорета
затече нас судбина проклета.
Све је исто само нема људи
навикли смо па нас и не чуди.
Дан за даном други мјесец прође
бог нам даде па наредба дође.
У наредби написнао вако
да се нико неће провест лако
који рекну да су нападени
поново ће бити ухапшени.
Нико није говорио ништа
да нам се је докопат огњишта.
Исцрпњени са тежине пола
нема пјесме ал нема ни бола.
Сви поносни као ластавице
рјешили се проклете тамнице.
Боже мили велике милине
опазисмо село из даљине.
Куће пусте ко кипови стоје
пожељеле домаћине своје.
Све је пусто ништа нема живо
то је био пролетерски ниво.
Нема стоке нема ни живине
ал су наше читаве фурине.
Кад је мама ватру наложила
крв проради из хладније жила.
Све је прошло сад се живот враћа
Стријежевицу населише браћа.
Гдје је тешко ту Тодићи стоје
са поносом на презиме своје.

СТРАДАЊЕ СТРИЈЕЖЕВИЦЕ

Стријежевице родна грудо моја
већи јунак од сваког хероја
Пролетери и њемачке слуге
не дају ти извућ се из туге.
Зададоше теби ране љуте
све су твоје порушили путе.
Побили су српске соколове
хоће Озрен с другим да полове.
Побили су све напредне људе
а осталим непрестано суде.
Омладину вјешају и туку
нико селу није дао руку.
Село нема ни воде ни струје
нема школе нит се пјесма чује.
Нема млина а нема ни жита
ал је ипак Стријежвица сита.

Нема лампе пертолеја нема
мајка дјецу по ноћи опрема.
Ако треба нека друга храна
није било у селу дућана.
Нема куће нема домаћина
свако свога оплакује сина.
Путем не мож на магарцу проћи
ни по дану ни упола ноћи.
Нико нема веша ни одијела
Ал поносна Стријежевица цијела.
Стиснута је брате са свих страна
нико њених не лијечи рана
Гдје су плодна поља и ливаде
партизани ту касарне граде.
Са запада жичана ограда
више нема проласка никада.
Са истока другу замку међу
засадише површину већу.
Гдје су били пашњаци и њиве
ту јелике и борови живе.
Све од села па до Текућице
нема свиње краве ни овчице.
Комплекс шуме што је са сјевера
и ту неко опет инат тјера.
Од Шибова па до Шигић косе
то власништво Шеварлије носе
Да би селу ублажили тугу
отјераше стоку у задругу.
Узели су што узети могу
зрак и вода оста фала богу.
Све узеше а ништа не дају
за невоље неће ни да знају.
Земљу узе а срце нам пара
нико није добио динара.
Стријежевице јуначе у гори
пролетер те хоће да покори.
У по ноћи омладина твоја
морала је под командом Скоја,
добровољно пред оружјем ићи
на обнову и изградњу стићи.
Под командом некаквих удбаша
одумире свака нада наша.
Стоке нема а откуп нам траже
Не дај боже ако неко каже
да га нема ил не може дати
из Маглаја долазе му свати.
Униформа оружје до заба
купе редом не оста ни буба.
Покупише вуну и сланину
отјераше кравицу једину.
Стално вичу дошла је слобода
нама оста само зрак и вода.
Да нам не би браће и кумова
не би дјеца научила слова.
Голубову гоне дјецу голу
а кућу им узеше за школу.
Убише им и оца и мајку
оставише дјечицу нејаку.
Сад стриц Симо брине се о њима
да их макар не потуши зима.
Цвијетину изгорјела кућа
атмосфера бјеше немогућа.
Троје дјеце оста на ливади
гори сада не требају јади.
Цвијетин је снаге прикупио
и нову је грађу припремио.
Ал довољно времена не бјеше
душамани му живот одузеше
Од те грађе и бјела камена
сад је нова школа саграђена.
Мртва браћа за дјецу се боре
све за дјецу наше Озрен горе.
За Србе су дали немогуће
српској дјеци поклонише куће.
Када дјеца сад у школи сједе
поред сваке кризе и биједе,
у срцима Цвијетина носе
а на зиду други им пркосе.
Бог ће дати њега ће нестати
школи ће мо друго име дати.
На зиду ће бити слике праве
са именом Светитеља Саве.
И ако смо надомак Добоју
мораш брате ситну дјецу своју,
у Маглају уписат у школу
у овоме додатноме болу.
Многа дјеца школу напуштају
и одлазе стоку да чувају.
Голи боси и празна стомака
одустају дјечица нејака.

Нико никад није реко јавно
да на школу ми немамо право.
То ничије нису чуле уши
Ал нас мучки притеже и гуши
Они који одољеше болу
завршише ту реалну школу
Морали су село напустити
да би могли школу наставити
Иду дјеца по бијелом свијету
да заврше ту школу проклету
Да зараде себи кору хљеба
и остало што за живот треба
Све стручњаци разније профила
виша их је одвојила сила
од матере и роднога краја
сада живе осим завичаја.
И сви други који посла траже
оставише што им је најдраже
Да би кору зарадили хљеба
са најдражим растати се треба
Иду дани пролазе године
за селом их само жеља мине.
И кад дођу у години дана
у души је само већа рана
Дјеце мало а умиру стари
за нараштај нико и немари
Циљ је био да се село брише
да ту људи не постоје више
Држава је узела већину
Стријежевица стала на трећину.
Није била крива вјера друга
што је село обузела туга.
Пролетери и чланови Скоја
сви су били провославног соја.

АПЕЛИ

1. Слијепи Србине погријешио си 1941. године; отишао си слијепим путем за лукавим латином куд нико твој није ишао, отишао си у пакао, земља ти кости избацила.
2. Слијепи Србине, чу ли ти свога саборца Раифа Диздаревића који штитећи усташе, сав српски народ па и тебе назва фашистима, зато што смо од 1991. до 1995. године бранили се од усташа.
3. Да ли си, слијепи Србине, чуо Божу Новаковића из Тузле који рече да је се он борио против фашизма и 1941-1945 и 1991-1995. године. Божо је ово морао рећи јер је у муслиманском кантону (Тузланском) постављен за предсједника СУБНОР-а у Тузли. На основу ове изјаве и овог предсједника тузлански муслимани су Мурата Пашагу Манџића из усташа вртили у твоје партизанске редове.
4. Слијепи Србине не можеш рећи да ниси знао 1941. године за ким си кренуо; Броз је прије агресије на Краљевину Југославију, у Згребу рекао да су сви Срби шовинисти и да су против Хрвата и Муслимана који треба да се удруже

против српског народа. Тако је и било, док си ти слијепи Србине ишао за мудрим Јосипом а ниси ништа знао.

5. Да ли ти чу предсједника СУБНОР-а Бање Луке, кажу да је Србин, кад је рекао да се не смије дозволити градња српске цркве на Козари. Колико се ја сјећам а и ти слијепи Србине, да је споменик на Козари подигнут жртвама усташког терора и геноцида над српским народом Крајине. Те жртве су пале партизанском грешком, који су остављали српска села без одбране. Јосип је вас одовдио из српских села која су по Павелићевом плану била за покољ српског становништва. То су били српски старци, жене и дјеца, који су крштени, славу славили и вјеровали у бога. Њихов симбол је крст а није петокрака. Црква је то што Козари и жртвама Крајине фали.
6. Сјећаш ли се, слијепи Србине, зашто су комунисти били протјерани из Србије?! Кад ништа не говориш, рећу ти ја. Ви сте почели са масакрима над њемачким мртвим борцима, на та ваша недјела услиједила је одмазда 100 Срба за једног Нијемца. И зато се каже да је онај споменик у Крагујевцу ваша заслуга и дјело.
7. Зашто ти, слијепи Србине, не постиже договор са својим саборцима друге вјере, да се Југославија не распада и да људи, жене, дјеца и твоји унуци не гину. Можда ћеш рећи да је неко други крив за рат 1991-1995. године. Зелено свјетло за рат су дали комунисти Југославије на 14-ом пленуму СКЈ.
8. Вјероватно си видио макар српску сироту мајку која бјежећи од своје куће и имања носи у наручју лобању свога сина, да макар то негдје у избјеглиштву сахрани и формира синову гробницу. Све остало је морала оставити сарајевским усташама.
9. Да ли си макар, слијепи Србине, видио Србина који у камион товари пластично буре напуњено костима његовог сина који је био српски борац и браник српства а не као ти. Вјероватно ћеш питати шта ће му кости? Треба их по српском обичају сахранити испод крста а то му је све остало од његовог имања, па не може дозволити да му сарајвски пси разбацују и прекривају кости као што си ти радио од српских костију 1945, 1946 и 1947. године.
10. Да ли си, слијепи Србине, чуо за први „живи мост“ који 1992. године направише дјеца од твојих сабораца муслимана у

Чемерном код Илијаша. У Чемерном Срби осјетише горчину својих комшија муслимана који Србе похваташе по кућама, изведоше на пољану, поредаше по земљи и живе засуше земљом тако да им само главе вире вани. Око српских глава само промијећу мухе и пију им очи. Нећеш ово вјеровати јер у теби нема српске крви.

11. Што нам ни једне тајне не рече, слијепи Србине, док год је Јосип Броз био жив. Написали сте лажну историју о Другом свјетском рату и наставили тровати крв српске дјеце том историјом.
12. Нико до 1991. године, слијепи Србине, не рече да су усташе у Крајини само за 24 часа поклали становништво четири српска села, и то 2.500 Срба. Да ли су ту ударени темељи братства и јединства?
13. Ти си, слијепи Србине, тврдио да је Алија Изетбеговић био припадник „Ханџар дивизије" у Другом свјетско рату; сад његова дјеца тврде да је Алија био партизан. Да ли је то исто?
14. Слијепи Србине, гдје си видио да неко толико мрзи своју нацију као ти?! Видио си да Нијемци, Мађари, Бугари, Хрвати, Муслимани, Шиптари и партизани убијају недужне Србе и ти се баш прикључи њима.
15. Да ли ти видје, слијепи Србине, на ХТВ-у четвртком у емисији кад је Горан Милић водитељ позвао др Славена Летицу који је позван да осуди Марка Перковића „Томпсона" који хрватску омладину подстиче на усташлук какав је био 1941-1945. године и исмијава 700.000 жртава? Др Славен Летица даде изјаву да му смета кад чује пјесму која је давно престала да се пјева: „Спремте се спремте четници" а „Томпсону" одобрава његово пјесме и наступе широм Хрватске јер га то не вријеђа. ДрСлавен Летица неће да зна да су његове усташе акција а четници су реакција.
16. Ако ниси видио сигурно си чуо, слијепи Србине, кад кажу на ХТВ-у да је у њиховој војсци од 1991 – 1995 године био неки Ром звани „Комби" и за своје заслуге добио је нека признања. По завршетку рата неко је „Комбијевој" мајци огледао у карте и рекао да ће јој син тешко обољети и умријети за три године. Није прошло ни три мјесеца а „Комби" је убијен из ватреног оружја. Његова мајка каже

како за овај случај нико није одговарао нит је вршена истрага. „Комби" као учесник у рату видио је како су Срби убијани, масакрирани и гажени тенковима, а био је православне вјероисповјести па је послужио као брисач српске крви коју су пролили усташки ножеви, да се затару трагови усташког злочина.

17. Да ли си, слијепи Србине, на ТВ Скопље (Сателит) у емисији „Државна тајна" приказаној у $11^{\underline{00}}$ часова 20.12.2010. године видио и чуо кад „шериф" Грабовац, генерал ЈНА у СФРЈ и члан Генералштаба, говори о атомским склоништима „Авала", „Хан Пијесак", „Коњиц" на површини 6.500 м^2 а на дубини 200 метара испод површине земље. Између осталог каже: "Генерал Милутин Кукањац командант сарајевске војне области је наредио да се склониште у Хан Пијеску минира са 4 тоне експозива. Склониште није минирано а зато сам кривац ја каже тај „шериф". „Шериф" је твој генерал, који се бори против Југославије у корист усташа које се такође боре против Југославије са циљем да заузму ово склониште како би Хан Пијесак и околину очистили од Срба.
18. Слијепи Србине, да ли ти видје, почетком маја 2010. године на РТС-у, ујутарњем програму, „Преглед штампе", кад лијепо водитељ рече: „У цркви код Гуче на фрескама сија петокрака". Зар највећи непријатељ цркве, крста, славе и свега православног на фрески!?. Ја се не чудим оваквим накарадама, јер знам да је Гуча у Србији, гдје ће се вјероватно „Тито" славити као слава, али атеистичка.
19. Слијепи Србине, на Голом отоку пише „Живио друг Тито", „Мајка родила држава одгојила". Ви додуше кажете да нисте знали за Голи оток, нити за зло које сте чинили ту. Да ли би боље било да ту стоји спомен плоча са свим именима и презименима Срба који су побацани у море и које је мучио, убијао и масакрирао партизански фашизам, на челу са горе наведеним Јосипом. И да на истом споменику пише: „Највећи допринос комунистичких партизана југословенским народима".
20. Слијепи Србине, ја сам рођен прије почетка Другог свјетског рата али, вјеруј ми, нисам чуо до 4. 5. 2010. године у $19^{\underline{40}}$ часова на РТРС-у да су усташе на мјесту Гаравица код Бихаћа 1941. године побиле 12.000 Срба само за један дан.

Не знам коме би се човјек обратио за овакве случајеве којих је било на стотине: да нам тај дадне тачне податке о српским жртвама које су починиле усташе, бар сада кад нема ни Јосипа ни Анте. А док су они били живи, ви то нисте ни споменути иако сте све знали.

21. Ако си пратио слијепи Србине 25. марта 2010. године у Савјету министара БиХ, муслимански и хрватски министри су надгласали српске министре и донијели закон о забрани удруживању профашистичких група и ношењу ознака и симбола профашизма. Не знам на кога су мислили једни а на кога други. Колико се ја сјећам твој Јосип и ти сте четнике називали профашистима и никог другог.
    Да ли та забрана важи само за србе?
22. Видим да си, слијепи Србине, сад измјешао појмове, покушаћу да ти помогнем. Ви сте Италијане називали фашистима а четнике профашистима а усташе, домобране и партизане нисте убрајали ни у једну од ове двије групе. Ево зашто: Брозови сународници, усташе, позвали су у помоћ Италијане, да се боре против свих осталих у Краљевини Југославији и обећали су им уступити одређену територију. По наређењу италијанске владе италијанска војска дошла је у Далмацију и почела правити своје логоре. Приликом побијања колаца у земљу, осјетили су мекано тло, и кад су откопали терен одмах су октрили масовну гробницу Срба побијених од стране усташа. Кад су се даље у току борби увјерили да хрватске усташе систематски уништавају Србе а не боре се против никога другог, одједном су промјенили мишљење о усташким добрим намјерама. Италијанска војска се почела супростављати усташама, штитећи отимајући и лијечећи српски живаљ. Ради оваквог поступка италијанске војске дошло је до оружаног сукоба између усташа и италијанске војске гдје су Италијани потпуно разбили и растјерали усташе. Послије тога Италијани нису дозволили на својој територији да се налази ни једно наоружано лице осим Италијана. Пошто Италијани нису у Хрватској могли знати ко је Србин, које је српско село или град, дали су попу Ђујићу његовој групи бораца оружје и како би се ови могли сами бранити. Те 1941. године у Хрватској није било партизана, али су се Анте и Јосип наљутили и прозвали су

Италијане фашистима а четнике профашистима иако нису имали никаквог савезништва нити заједничких акција. Зато сте ви, слијепи Срби, по Јосиповом наређењу, по завршетку рата протјерали 300.000 Италијана из Југославије.

23. Да ли ти, слијепи Србине, видје на ТВ ТК у $16^{\underline{30}}$ часова, кад партизанско дијете Горан Чаушевић, иначе оснивач удружења антифашиста и удружења „Јосип Броз Тито" у Тузли, са борачком партизанском организацијом сматра и каже: „Сви они који су 1941 до 1945. године бранили своју државу Краљевину Југославију су фашисти, као и они који су од 1992 до 1995. године бранили своју државу СФРЈ су такође фашисти". Ово исто тврде и кажу Раиф Диздаревић и Божо Новаковић предсједник СУБНОР-а у Тузли.
24. Слијепи Србине, немој се замарати, јер имам још питања. Да ли ти у ТВ дневнику у $19^{\underline{30}}$ на РТРС-у у недјељу чу да је одржан парастос за 6.000 Срба који су страдали у мјесту Стари Брод код Вишеграда од усташке „Црне легије" 1942. године. Да ли ти знаш гдје сте се ви „народноослободилачка" војска налазили и аплаудирали усташким „подвизима".
25. Ако си гледао, слијепи Србине, РТРС 24. 7. 2008. године кажу да је у мјесту Шклобучани код Новог Града у току Другог свјетског рата страдало 60 Срба по презимену Зец. Свједоци Бошко и Милорад Зец.
26. Да ли си гледао емисију „Српска данас" 29. 07. 2008. године у $16^{\underline{30}}$ часова. У храму „Свете тројице" у Бањалуци служен је парастос за 1.700 Срба, страдалих од усташке руке у Ливањском крају (Челебић, Рујани) 1941. године. Ја знам да ти је ријеч „парастос" страна ријеч, то се не одржава партизанима, па вас зато не интресују ове жртве.
27. Ето, слијепи Србине, ти си рекао да је Алија Изетбеговић у Другом свјетском рату био припадник „Ханџар дивизије". Требао си гледати емисију ТВ ТК дана, 29. 11. 2008. године у $17^{\underline{20}}$ часова. Ту се каже како су у једном мјесту код Бановића, Шахим и Шаха Рахмановић саградили „хаир чесму" (спомен чесму) такозваним шехитима, што би ми рекли усташама. На том, како они кажу, споменику на једној страни је лик Алије Изетбеговића, а на другој страни лик Титов. Градитељ каже да су ова два лика иста, што и ми тврдимо, а шта ти на то кажеш?!

28. Слијепи Србине, у суботу 11. 12. 2011. године на ТВ ТК у 18^{10} часова у емисији „На селу на сијелу", један од припадника „Црне легије" из Другог свјетског рата, најкрволочније војне формације, каже: „Кад је Њемачка 1941. године окупирала Југославију, дођоше Хрвати, фини и културни људи, било нам је лијепо. Одмах смо били спремни ми муслимани Бановићког краја да се придружимо као „Црна Легија" хрватским усташама и Нијемцима у борби против четника који су једини бранили Краљевину Југославију.
Било нам је добро, само су нам Нијемци одузели оружје да нам га четници не би отели, а оставили су нам само десет пушака да можемо држати стражу. На питање водитеља емисије Јовановића: „Кад би сад опет избио рат, у коју би војску отишао?" Легионар му одговори: „Па опет у исту, у усташе". Утом камерман склони са њега камеру и вјероватно наставише разговор у четири ока. Ти, слијепи Србине, не видиш како српски крволок храбро прича и поноси се својим недјелима, а ти се стидиш свега што је српско.
29. Слијепи Србине, на основу грешке краља Петра II, кад је позвао војску у отаџбини да се уједини с партизанима, и Титине лажи и пропаганде о томе да четници одсијецају уши савезничким пилотима (авијатичарима) и да их дају Нијемцима, савезничке снаге су прешле на страну партизана. Ово је Броз вјешто искористио, тако да је одмах ту савезничку авијацију наводио на српска села и градове, и четничке положаје, тако да су Срби масовно гинули. Ово се десило послије 20. августа 1944. године, вјерујем да си и ти био задовољан слијепи Србине. Само на Зеленгори и Сутјесци побијено је 10.000 четника Равногорског покрета у мају 1945. године.
30. Да ли ти, слијепи Србине, видје или чу, кад српски соко Божидар Вучуровић на српској скупштини Републике Српске на Палама каже: „На магарцу крст остане а на Србину не може". Кад је ово рекао тачно је гледао у тебе слијепи Србине.
31. Ниједно зло које сте ви направили или које се десило вашом грешком, слијепи Србине, у Другом свјетском рату ми нисмо смјели ни видјети ни чути иако смо све видјели и чули. Сад кад је нестало Јосипове диктатуре и кад су се почеле

отварати архиве, документација и архивска грађа страних земаља у којима је описана и уписана истина о Другом свјетском рату на подручју Краљевине Југославије, ви правите неке протесте и изводите своје унуке и праунуке дјечицу млађу од 10 година како не желите да се о томе прича. Ми нисмо никад бунили нити се сада противимо доказивању истине.

Немојте више тровати крв српске дјеце вашом лажном историјом. Зар не видите да муслимани са својим „партизанима" проучавају фатиху кад је дан борца и дан републике.

32. Сигурно си, слијепи Србине, ти видио као и Чедомир Јовановић, србијански либерал, емисију о страдању српске нејачи у мјесту Кравице у источној Босни. Ти би требао знати као и Чедомир да Срби посте шест седмица до Божића, као божићни пост. То су радили и Срби у Кравицма, али нико се није могао надати шта ће се десити баш на тај Божић. Становници Кравица, Срби, ријетко су насељени, без оружја и без сумње у своје комшије муслимане, очекујући најрадоснији српски празник Божић дочекали су покољ. Видио си, слијепи Србине и ти Чедомире, заклану српску мајку која није успјела ни залогаја прогутати, јер су усташе прије пораниле и пресјекле врат српске мајке и исјекле груди-резервоар хране српске дјеце. Према изјавама и вас двојица би исто урадили што су и усташе урадиле.
33. Слијепи Србине, ви сте ставно говорили, писали и снимали филмове како је КПЈ на челу са вашим Јосипом, вршила припреме за дизање устанка и дигла устанак против Нијемаца широм Краљевине Југославије. Ајмоне Италијански борац који је лично учествовао у Другом свјетском рату у Краљевини Југославији каже: „У току 1941. године у Другом свјетском рату на територији НДХ гдје сам ја ратовао, није било ни комуниста ни партизана. „Тек у току 1942. године појављују се комунисти а касније и партизани". А тако пише и у књизи коју је написала Радмила Михаиловић „Италијански извори" (Емисија на РТРС-у НЕКАД БИЛО у уторак 12.11.2013. у 21^{00} час).
34. Јосип Броз је, слијепи Србине, знао прије агресије на Краљевину Југославију да ће агресија бити и кад ће бити. Да

ли је он то својим Хрватима рекао или није, то се не зна, али се зна да су хрватски свештеници у име свога бога и у своју корист, организовали колоне наоружаних Хрвата и колоне Хрвата који су носили виле и сјекире, а за њима су ишле колоне Хрвата који су водили мазге и магарце. Први су убијали све што је српско, други су масакрирали побијене, а трећи су рушили стамбене објекте и пљачкали српску имовину.

35. Не знам да ли си тим слијепи Србине, читао списак Јосипових партизана у Хрватској. Све-све, али Хрвата најмање, све су некаква мађарска, чешка, пољска и друга презимена, вјероватно да су сви Хрвати били у војсци „У" НДХ.
36. Да ли, слијепи Србине, имате списак усташа које сте ви партизани побили? Ово је питање за тебе претешко, јер је сваком јасно да се не може ратовати за Јосипа, а убијати његову фамилију. Зато вјероватно ви нисте у току Другог свјетског рата ни прелазили на територију Хрватске све до краја 1945. године.
37. Да ли би, слијепи Србине, Јосипу Брозу било жао или драго кад би оживио и прошао кроз садашњу НДХ која је ушла у Европу, а у њој нема Срба?
38. Не знам, слијепи Србине, да ли си ти икад писао ћирилицом, знам да ви прије нисте ни ишли у школу па можда нисте ни учили ни једно писмо. Не знам шта би ти рекао да ли су Хрвати полуписмени сада кад су избацили ћирилицу као писмо и остали само на латиници. Ваљда су српско писмо ћирилицу послали за Србима.
39. Ти си, слијепи Србине, вјероватно чуо, јер је и твој унук био у четницима од 1991-1995. године па ти је и причао да су Хрвати пола Срба у Хрватској побили а пола протјерали из Хрватске, а богами су забранили писање ћирилицом, тако да више нема повратака у Хрватску ни Србима ни ћирилици. Да је жив Броз не би никад престао плакати за Србима. Ето видиш што је све било са Србима у Хрватској, а опет Александар Вучић каже 22.11.2013. године на РТРС-у да је Србија спремна да повуче тужбу коју је поднијела против Хрватске.

40. Можда Вучић, слијепи Србине, мисли да су Срби само у Србији; требао је сачекати док у Бањалуци прође предавање (22.11.2013) године на тему „Масовна гробница српске дјеце на тајној парцели 142 на Мирогоју“ у Загребу.
41. Многи се, слијепи Србине, чуде, што је хрватски фудбалер Јосип Шимунић поздравио хрвтску публику својим националним поздравом „за дом“ а они га отпоздрављају „спремни“. Сви Хрвати овај поздрав и слово „У“ носе у срцу па и они који су рођени послије смрти Јосипа Броза. Многи кажу да је Јосип једнако Јосип, значи и твој је био исти.
42. Ви сте, слијепи Србине, пјевали пјесму: „Ко не воли Тита и партије, нек се сели из Југославије“. Не знам шта би твој Тито рекао кад би оживио и видио да смо се ми сви са вама, слијепи Србине, иселили из Југославије. Да ли то значи да стварно не воле ни Тита ни партију!?.
43. Вучића и Дачића не интересују кости српског ђенерала Draже Михаиловића, њима је важно да у Београду у Ужичкој стоји гробница Титова и Јованкина. Кад су отровали крв српске дјеце лажном историјом, нека муче и српске војнике који дају стражу на том католичком гробу без крижа. И ова гробница и ђенералове кости говоре да је Србија пуна Србијанаца али нема правих Срба. Кад је Тито тако добар и користан био, зашто га Хрвати не узеше себи, то је њихова крв.
44. Ово си сигурно гледао, слијепи Србине, на ТВ К3 у 19<u>00</u> часова дана 21.10.1942. године кад је обиљежавано стратиште у мјесту Велико Палачиште код Приједора у коме су усташе побиле 530 Срба свих узраста само ножевима и маљевина тако да је 22.10.2013. године одржан парастос српским жртвама поводом седамдесет година злочина. У новембру 2013. године РТРС приказује извиђаче и планинаре у Приједору са љиљаном на рукаву. Марко Павић зна ко је носио љиљане у протеклом рату и на чијој је застави љиљан, али не реагује. Можда Марко не смије ништа рећи због Бакира Изетбеговића и Жељка Комшића, који у Приједору рекоше, да је то што су радили крајишници у рату од 1992-1995. године фашизам.
45. Требао си гледати иако си слијеп, била је на РТРС и другим ТВ емисија „Љуби брата“. Ја знам да сте ви убијали српске

борце на све начине и маљевима и ножевима и крамповима, крчмили сте их на саставне дијелове и опет сте на српским масовним гробницама постављали крст на коме пише: „Пасије гробље". Ето видиш да су вашу праксу наставили усташе и муџахедини 1992-1995. године, али нису постављали крста и натписа на њему као ви.

46. Твој саборац из добојског краја, Богдан Видовић Кевчија, ради тебе и Јосипа, погази мајчин плач, вапај и молбу да остави свог брата на миру који је био већи борац од Богдана. Богдан је претресао кућу, попео се на таван гдје је нашао рођеног брата и убио га само зато што је био прави Србин. Ето шта ви атеисти радите од оних који воле своју вјеру и поштују бога.

47. Не знам шта ти кажеш, слијепи Србине, за ове данашње Сарајлије и оне раније. У којој су војсци били 1941-1945. године, а у којој од 1992-1995. године Раиф Диздаревић, Бакир Изетбеговић, Жељко Комшић и многи други кажу да су се у овом рату они борили против фашизма и да су они који нису пристали да сада славе 25. новембар као дан ЗАВНОБИХ-а опет фашисти. Додуше Жељко Комшић је био конкретан, као и кад је посјетио Омарску код Приједора, он отворено каже да је оно што ради Додик и све што долази из Републике Српске фашизам. Исти Жељко је носилац значке „златни љиљан". Ја знам да су носиоци „златног љиљана" усташе, ја их не би убројио у фашисте јер ово су највећи зликовци и злочинци српског народа. У самом Сарајеву је побијено више од пет хиљада Срба, у својим кућама, становима, на улици, који код себе нису имали ни чешља, а камоли оружја. Ето видиш, слијепи Србине, кад Сарајлије на дан ЗАВНОБИХ-а посјете партизанско гробље, проучавају фатиху и сам си видио Бакира Изетбеговића кад то ради. Па ако су у партизанском сарајевском гробљу сами муслимани њих припада звијезда петокрака са српом и чекићем, а не мјесец и звијезда и турбан. Према томе, иако су се ти муслимани прикључили партизанима 1945. и 1946. Године, они су се одрекли фатихе, тако бар каже Јосип Броз.

48. Шта би ти, слијепи Србине, рекао за оног Благоја Гајића; на Федералној ТВ га приказују као предсједника СУБНОР-а БиХ. Благоје је окупио петнаестак онаквих несрба као и он

што је, у Мркоњић Граду да им прича о рату 1941-1945. године. Како га није стид да га камера снима кад је он лично крив и његови саборци за толики покољ српског живља дуж цијеле Крајине, као и за оне који су страдали у Јасеновцу. За њега сам те ја питао да ли је Србин. Питао сам те зато јер он не дозвољава изградњу српске цркве на Козари, у којој би душе српских жртава којима је споменик подигнут нашле своје мјесто.

49. Јеси ли слушао Богића Богићевића којег само сарајевски муслимани сматрају Србином. Тачно је да му је поријекло српско, али он је људски изрод. Као посланик Алије Изетбеговића даде свој глас против „војног удара" у СФРЈ и тако гурну цијелу СФРЈ у рат. Све жртве овога рата 1992.-1995.године иду на његову душу. Он на Федералној ТВ водитељки Душки Јуришић мудро рече: „Двадесет пети новембар се не може избрисати". Душку је овај његов цитат задовољио, јер отприлике и не зна шта је рекао. Нико из Републике Српске није рекао да треба брисати било који датум од првог јануара до тридесет првог децембра. Само је речено који су празници превазиђени и који не припадају овој најновијој Босни и Херцеговини. Сарајлије желе да, славећи овакве празнике и гледајући лажне партизанске филмове што више нико не гледа, своје усташе превести у партизане.

50. Теби, слијепи Србине, вјероватно не смета што већи дио држава међународне заједнице има лоше мишљење о Србима. Ако си можда 25.11.2013. године гледао ТВ, могао си видјети предсједника Хашког трибунала Теодора Мерон кад обилази масовне муслиманске гробнице у Томашици и Омарској код Приједора. Иако је дошао у Босну и Херцеговину, њега не интересују гробнице српских жртава, које се тајно прекопавају и неотркривају.Исти тај дан могао си чути неког Пољака са накарадним именом који свједочи у Хагу против генерала Ратка Младића. Он је говорио како се не осјећа добро кад смо помислили шта је са њим било кад је НАТО бомбардовао српске положаје око Сарајева. Тужилац га пита да ли си те доживљаје причао својој жени и дјеци.

Исти свједок није у своме свједочењу био ни близу исти. Услов је био да српске снаге повуку своју артиљерију од

Сарајева на двадесет километара, а ако то не ураде биће бомбардоване. Прије него што су српске снаге почеле измјештати своју артиљерију, НАТО снаге отпочеше бомбардовање српских положаја дуж Републике Српске па и српских села гдје није било војске. Исти свједок, колико сам га ја видио, био здрав и читав, али није видио последице НАТО бомбардовања, мртву српску дјецу, жене и борце који нису мрава згазили а изгубише животе на својим поткућницама и домаћинствима. И овај свједок и Теодор Мерон подлегли су муслиманској лажној пропаганди.

51. Ето, слијепи Србине, ако још увијек не видиш, отвори добро уши па ћеш чути, да је Брозов апел за суживот и братство и јединство највеће и најсрдачније прихваћен и заживио у СРХј и данашњој НДХ. Ево тридесет и три године послије Јосипове смрти, Хрвати протестују широм Хрватске зато што им нестају Срби. А Срби из Хрватске по Србији и Републици Српској, плачу жалећи Хрвате који су остали у Хрватској да одржавају српска имања, српска гробља, српске историјске и културне знаменитости. А твој Јосип рече да су Срби шовинисти. Сада ти реци ко је бољи твој Јосип Броз или Хрвати у НДХ, или су исти.

52. Свако жив ко је прошао кроз бившу Југославију и упознао људе и њихове обичаје, културу, ношњу, пјесму, игру и вјероисповјести, природу и богатство, каже да смо ми набогатији различитостима које морамо чувати јер то многи немају.

Колико се ја сјећам, слијепи Србине, ради тих наших различитости ми смо у току двадесетог вијека изгубили, ни мање ни више, пет милиона Срба, а све ради тог нашег превеликог богатства различитости.

53. Слијепи Србине, већ сам ти рекао да тужилац у Хагу на суђењу генералу Ратку Младићу каже свједоку Пољаку: „Јеси ли причао жени и дјеци како су те Срби мучили за вријеме рата 1992-1995. године“? Само нека се зна какви су Срби. А ми Срби ако кажемо, напишемо у новинама, напишемо неку књигу, напишемо на неком старом зиду или рекнемо јавно на телевизији да су Србима одсијецане главе, да су убијане српске мајке, да су убијана српска дјеца, да су Срби живи затрпавани у земљу и преко њих прављен мост и

чињени многи други злочини, сви кажу то је језик мржње и не треба тако радити ради сљедећих покољења. Ја не знам, слијепи Србине, ви партизани на челу са Јосипом, нисте педесет година дали рећи колико је поклано Срба по цијелој Југославији, а колико их је страдало у Јасеновцу, Бањици и другим логорима. Ви сте са овим тајностима и забранама успјели одржати суживот и братство и јединство, али на рачун Срба.

Сад се ти упитај, слијепче, како даље и на чији рачун?

На рачун Срба више не можеш. Језик мржње је у историји истина.

54. Ако се сјећаш, слијепи Србине, оне ваше пјесме: „Америка и Енглеска биће земља пролетерска". Ви додуше нисте рекли кад ће се то десити, вјероватно сте знали да се то никада неће десити. Знале су ове државе да су пролетери кренули за ђавлом и висе на његовом репу. Знали су и то да пролетери неће ни ратовати ни радити. Док је твој Јосип пјевао ову пјесму, Америка и Енглеска, као и друге државе, су се упорно бориле против Јосипове диктатуре. Ово смо ми сви осјетили да смо у сваком погледу заостали иза осталих држава, и зато сад морамо свој живот почети са нуле.
55. Слијепи Србине, како тумачиш ону вашу пјесму: „Носим капу са три рога и борим се против бога". Ја знам да ви не знате појам бога који цијело човјечанство упућује правим путем. Ви сте кренули за ђавлом против кога се бори и сам бог у корист бољег стандарда и међуљудских односа. Ви нисте са својим роговима побиједили бога него сами себе. Мјесто да летите на сребреним крилима анђела, ви висите о репу ђавола и припадате невјерницима „атеистима".
56. Слијепи Србине, ви сте завадили Србе широм бивше СФРЈ. Вјероватно ћеш питати зашто. Па ево зашто, због ваше историјске вриједности, СФРЈ, њеног устава, њеног грба, њене заставе, њене химне, њене КПЈ, партизана и ваше звијезде петокраке, самоуправљања и лажног братства и јединства. Ништа од тога више нема, још се само туку партизани и боре против црвене петокраке-звијезде. Ово је редовна појава на утакмици између Црвене Звијезде и Партизана и обратно, и то сами Срби туку сами себе. У СРХ нису узимали такве називе тимовима. Ипак су навијачи ФК

Хајдука и ФК Динама једно вријеме међусобно ратовали али у далеко мањој мјери него Срби међусобно. Иако се ти правиш да то не видиш, могао си макар чути. Кад Марко Перковић „Томпсон" пјесмом којом исмијава 700.000 жртава у Јасеновцу, које су побиле усташе Хрватске, умирује и зближава навијаче широм Хрватске и то баш на „Пољуду" у Сплиту, који Марку дају подршку и са сјевера и са југа. И тако као истомишљеници бришу међусобне несугласице. Чуо си и видио си првог децембра 2013. године на утакмици између Динама и Хајдука у Загребу цијела публика је слала свој усташки поздрав, „за дом спремни" и пријетњу радницима који раде у спомен парку Јасеновац. Исти овај поздрава је послао тој истој Хрватској публици и њихов фудбалер Јосип Шимунић. Док ови твоји Срби хоће хирушки да из срца, крви и душе Хрватске одстране усташке гене и да кажеу да су то само појединци. Појединац не може побити и протјерати све Србе из Хрватск, одузети сва српска имања и права у Хрватској, избрисати српско писмо ћирилцу која је стара као и латиница и вијековима се писала како у другим републикама тако и у Хрватској, ова задња порука радницима спомен парка Јасеновац говори да Срби покупе и кости српских жртава усташких злочина јер су то последњи остаци српски у НДХ европској држави.

Слијепи Србине, отвори питање са Хрватском за рјешавање питања Срба и њихових имања у Хрватској.

Ријеши једном то питање заувјек да више Срби не прелазе те усташке границе и у њима да не живе. Затвори границу са НДХ и постави мртву стражу. То је једино рјешење а исто тако очисти Србију од католика.

Имаш ли ти, слијепи Србине, рецепт како да помириш Србе у Србији који се боре за Јосипов гроб и његове симболе?

57. Да ли, слијепи Србине, чу некакву Алијину неписмену муслиманку која на сарајевској ТВ рече: „Да није било Гаврила Принципа као терористе, Сарајево би било мали Беч".

Она није рекла да јој сметају Срби и ако је на то мислила, њој смета мост „Гаврила Принципа" који свакодневно користи.

58. Др Мухамед Филиповић је прије почетка овог посљедњег грађанског рата у БиХ рекао: „Која војска буде пљачкала, изгубиће рат". Шта се десило, слијепи Србине, у периоду од 1992-1995. године? Сви смо пљачкали али смо зато много чега изгубили и сви смо рат изгубили.
Тај исти доктор и академик Филиповић рече: „Гаврило Принцип је био борац за слободу Босне и Херцеговине".
Ето сад слијепи Србине видиш какав ми себи луксуз дозвољавамо, па ради таквих неписмењака и њихових изјава морамо чак и ратовати и гинути. Зар Алија није могао такве и сличне ствари објаснити своме рангу људи да господин др Мухамед Филиповић-академик своје знање и памет троши на паметније ствари у овом друштву.
59. Слијепи Србине, зашто сада само босански муслимани славе 25. новембар као дан ЗАВНОБиХ-а, од толико југословенских република? Ти си рекао да су муслимани из усташких редова прелазили у партизане тек 1945. и 1946. године. Муслимани желе да остваре исти учинак као и други у НОБ слављењем ових празника и приказујући лажне партизанске филмове. Жеља им је да оставе позитиван утисак о себи код своје дјеце.
60. Осим тебе, слијепи Србине, много је важније да се слави 29. новембар као дан републике јер се тако и славио. Нормална ствар да овај датум требали би да славе у првом реду Словенија и Хрватска јер су оне на овом засједању добиле што су хтјеле (Истру и нека острва). Вјероватно ћеш ме питати, зашто осим тебе? Зато слијепи мој Србине, вас представника српског народа је било већина у Јајцу, тачније речено 52 делегата. Могли сте макар мало заступати српске интересе и републику Србију. Док сте водили бригу о Хрватској и Словенији, Србију сте предвидјели за распарчавање на просте факторе. Док сте устоличили Јосипа Броза за предсједника ФНРЈ и дали му титулу „маршала", краљу Петру сте забранили повратак у његову Југославију, а с тиме сте се одрекли своје вјере и нације и постали атеисти. Јосип вас је отјерао од Јадранског мора као псе од помија.
Ако ме питаш зашто не спомињем муслимане, то бих ја требао тебе да питам. Ти и твој Јосип сте рекли да у тој вашој

држави нема муслимана. Направили сте грб те своје нове државе са пет буктиња, и рекли сте: „Пет буктиња пламти да причају свима, да у нашој земљи пет народа има". Ово се односи на Србе, Хрвате, Словенце, Македонце и Црногорце. Јосип и ти сте рекли да у редовима партизана и у тој вашој држави није ни било муслимана. Тек послије тога 29. новембра сте ви партизани могли полагати заклетву, кад је прошло више од пола рата.

61. Ти, слијепи Србине, ништа не причаш. Док сте ти и твој Броз у Јајцу 29. новембра 1943. године безбрижно сједјели и засиједали измишљали титулу за Јосипа и борили се за његово устоличење и федерално уређење, а краљу забранили повратак, у то исто вријеме и истог тог 29. новембра 1943. године, на Кадињачи водећи борбу против окупатора изгинуо цијели српски и раднички батаљон. Сад ти реци да ли сте ви у Јајцу удаљени од Кадињаче око 500 км ударали темеље тој ФНРЈ или раднички батаљон на Кадињачи који изгину до посљедњег.

Како год сте овога пута побјегли од Кадињаче у Јајце, тако сте се исто у току цијелог рата склањали из српских села и остављали српски народ на немилост Анти Павелићу и његовим усташама да га кољу и убијају маљевима а да их ви не ометате. Наш народ каже: „Мартин у Загреб, Мартин из Загреба". А ви кажете: „Кад Анте наилази, Јосип се склања".

62. Да ли ти, слијепи Србине, знадеш коме се и како полаже војна залетва? Да ти не би опет мутио ситуацију, ја ћу ти рећи. У цијелом бијелом свијету војна заклетва се полаже постојећој држави и њеном предсједнику и то прије или на почетку војних активности. Ти и твој Јосип могли сте полагати војну заклетву тек послије 29. новембра 1943. године када сте ударили темеље ФНРЈ и поставили Јосипа за њеног предсједника. Ви невјерници нисте имали коме раније ни полагати заклетву, а није вам ни требала јер се нисте били ни укључили у рат. Тек послије 20. августа 1944. године на основу грешке краља Петра другог и Јосипове мудрости и лажи, кад су савезничке стране прешле на вашу страну и ви сте се мјестимично почели укључивати у борбу, али углавном против српског народа.

63. Слијепи Србине, ти си увијек говорио о братству и јединству народа СФРЈ. Ја знам да смо ми Срби, увијек са сваким у братству и јединству, али са нама нико није. Вјероватно сте ви Јосипови атеисти нешто упрскали.
Морам ти поновити да су Срби сада у 21. Вијеку, који су живјели у Хрватској, десетковани (побијени, протјерани и све им је одузето и имања и права). У цијелој Хрватској, цртају Србе повјешане на дрвећу, цртају кукасте крстове на својим шаховницама, а то им и одговара, понижавају 700.000 српских жртава у Јасеновцу, пријете радницима Јасеновачког гробља, вјероватно имају намјеру да и тај траг затару, вичу своје познате пароле: „за дом спремни".
Додуше нико се на ове поступке не љути нити им смета, ни Хрвати ни Европска унија.
64. Ти слијепче који си, носећи капу са три рога и титовку са петокраком, борио се против бога убијајући Србе, рушио цркве, забрањивао њихову изградњу, убијао попове и владике, забрањивао славу и православље, нит си ти нит су твоји Срби сам си себе прогласио невјерником (атеистом).
65. Да ли ти чу на ТВ К3 16.1.2014. године у 18[45] сати да се одржала годишњица поводом страдања Срба у мјесту Скелани. На овај дан 1993. године у овом мјесту су дјеца муслиманских „партизана" побила по кућама 305 српских људи, жена и дјеце. Од овог броја жртава 79 биле су жене. Између осталог прича једна средњовјечна жена шта су од њене мајке урадиле те најновије усташе и каже: „Моју стару мајку су прво силовали, затим јој одсјекли полни орган, пробушили груди, заклали и кроз гркљан протјерали мотку, скинули је голу и такву оставили пред нашом кућом". Да ли су њихови родитељи „партизани" носили под мишком слово „У" или „СС" то можда ви знате, јер сте их ви примили 1945. године у партизане. Овакав злочин не може направити човјек. Четници никад нису ни помислили да се тако нешто може учинити недужним особама. Четници су само бранили своја мјеста, а ви сте их побили, њихове успјехе приписали сте себи, а усташка недјела четницима. Тако да сте ви и усташе остали чисти.
66. Сад морам да ти још једном набројим неке ствари, слијепи Србине. У Босанској Крајини је у четири села за 24 сата

поклано и побијено 2500 становника стараца, жена и дјеце. У Старом Броду код Вишеграда побијено је преко 6.000 људи, жена и дјеце. У мјесту Шклобучани код Новог Града страдало је 60 Срба по презимену Зец. У Ливањском крају (Челебићи, Рујани и још неким мјестима) страдало је 1.700 људи, жена и дјеце. У мјесту Међеђа код Козарске Дубице страдало је 1.300 људи, жена и дјеце. У мјесту Шушњари побијено је 5.500 људи, жена и дјеце. На Голом отоку не зна се ни број побијених Срба. У Подрињу је побијено и побацано у Дрину више од 1.500 људи, жена и дјеце. У „Новосадској рацији“ стријељано је 1.300 становника и бачено под лед.

Све су ово српске жртве и још њих три пута више изгинуло је у Другом свјетском рату на територији БиХ и Србије за које се није знало, јер се није смјело рећи док год Јосип Броз није умро, па и данас дан то говоримо крадом и полуотвореним устима.

Ако то нисте смјели рећи, зашто нам сада не кажете гдје сте сакрили кости српског вође ђенерала Драже Михаиловића. Ако је Србија српска земља, у њој треба да стоји велики споменик српског великана који се борио за српски народ, а не католички који нема мјеста ни у Хрватској.

Послије Брозове смрти 1980. године, била је ријеч да је његов ковчег спуштен у гробницу у Београду празан. Сада почетком 2014. године у емисији „Фалсификатор“ јасно се види да су Јосипа убили његови чувари. Одговорите нам, шта је од ово двоје тачно?

Гледајући на ТВ Пинк емисије „Велики брат“ и емисију „Фарма“ србијански глумци, пјевачи, новинари и њима слични, показују своје право лице; публика добија праву слику таквих људи. Из свега овога се види да се не може и не смије вјеровати њиховим снимљеним лажним и безобразним филмовима који у себи немају ништа што је морално, истинито и поучно за млађе генерације. Ево и овај нови филм „Равна гора“, види се, јасте нова „хидрогенска“ бомба, коју Србин баца сам себи у њедра.

Одмах у првих пет епизода сте представили наоружане четнике који ходају као хорда без икаквог циља. Приказали сте да четници отимају један од другога хљеб, да силују

дјевојчицу, да један другог убија, да убијају муслимана без разлога, да краду од домаћина овце и кољу без потребе. Тога свога посраног Броза одмах приказујете као принца, његове комунисте представљате одмах као „хероје", који тјеше народ српски (а ни један други), који тобож „херојски" избацују пароле „Живјела КП" кад их Нијемци стријељају, исти као ђаволи долазе у цркву и ометајау црквену службу, вичући да је краљ побјегао и издао народ.

Ништа од овог вашег није истина, нит је КП 1941. године отпочела са било каквим активности на подручју Краљевине Југославије. Зашто не приказасте Јосипове комунистичке активности на подручју НДХ прије доласка у Србију.

Ова емисија је најгледанија на РТРС у Републици Српској само зато што народ очекује да некад неко рекне праву истину о Другом свјетском рату, а ви опет исто, па и горе.

Не гледа народ ову емисију што је кавалитетна него ишчекује истину.

Некад сам волио гледати Радоша Бајића као глумца; овај пут је доказао само да је Србијанац.

Горе наведени глумци, пјевачи и поједини новинари као и комунисти на сваком кораку желе да исмијавају и омаловажавају српску вјеру, морал, културу и традицију, снимајући тако накарадне филмове, као што су и комунистички партизани писали лажну историју Другог свјетског рата, сви на рачун Срба. Нема Јосипа али је Србин тако научио. Немате потребе, србијански глумци, да снимате филмове као: „Лепа села лепо горе", „Ничија земља", „Кругови" и сличне филмове, нарочито који се односе на рат у БиХ.

Снимите један филмо томе како су новинари, глумци и пјевачи Србије одбранили Косово.

Слијепи Србине, прво треба да волиш своју породицу, своје село, свој град, своју републику па, ако буде вишка љубави, можеш вољети и остале.

Да ли Србија жели или ће жељети Срба, остаје да се види. Част српској мањини у Србији.

67. Слијепи Србине, ја и ти таман да апсолвирамо резултате наших разговора, а ти поче мријети. Нема везе, ја ћу продужити сам, а ти настави то што си почео. Поздрави нам

тамо Благоја Гајића. Ми на вашим споменицима нећемо писати „Пасије гробље" као што сте ви писали Србима које сте побили. Ми ћемо сваком од вас написати: „Овдје почива атеиста чија савјест није чиста".

68. Можда још ниси умро, слијепи Србине, имам ти још нешто да кажем. Читао сам доста партизанско-комунистичких књига. Само је Тодор Вујасиновић признао и описао да је издавао депеше за ликвидацију српских бораца и домаћина на Озрену. Да је увијек унапријед измислио лаж на онога кога је имао намјеру ликвидирати, а потом га и ликвидирао. Тако му је исто радио и његов друг са робије Јосип Броз. Хтио сам ти рећи, слијепче, а ти реци Благоју, како ни у једној књизи коју сте ви писали нисам нашао да је већа група Срба страдала од усташа и домобрана. Нешто ми паде на памет како су усташе и домобрани поклали и побили маљевима око 2.500 до 3.000 Срба у крајишким селима Дракулић, Мотике, Раковац и Шаргавац, све за само 24 часа. Да не набрајамо страдања српског народа у другим мјестима, ово је крај и мјеста баш гдје је Благоје а можда и ти бранили српска села са Јосипом на челу. Да ли је могуће да је тај твој Јосип толико пречи и вреднији од толико десетина хиљада припадника српског народа, па не смједосте ни слово написати о њиховом страдању.

    Ето сад умри, земља ти кости избацила, слијепче.

69. Зар није стид партизана носити споменице и одликовања. У НОБ су ступили са својих десет до петнаест година живота, што говори да, као дјеца, нису ни могли бити борци; данас се таквим забрањује да на ТВ гледају серије и филмове.

    Док такви партизани носе одликовања, њихови синови и унуци једни другима одсијецају главе.

    Међу Србима Србије и Републике Српске неће бити ни напредка ни слоге док у Београду смрди усташки леш.

70. Атеисти, који одбацише православље и крст часни, који не виђоше да дјеца њихових сабораца муслиманске и хрватске припадности од 1991-1995. године кољу српску дјецу и силују српске мајке, још увијек говоре о некаквим тековинама партизанске борбе. Ваше тековине су Устав СФРЈ, њен грб, химна, КПЈ и застава. Ништа од набројаног више нема, према томе ваше је све погашено и склоните се са

пута српској будућности. Република Српска, њен Устав, грб и химна као и територија су искључиво тековине војске Републике Српске и српског народа. Када сте уништили Краљевину Југославију и прогласили СФРЈ, остали сте сами ви партизани као војска и брали сте и своје и туђе плодове, а сада се склоните војсци Републике Српске нека ужива своја права и заслуге. Многи су ратови и војске били, сви су они прошли, њихове тековине су нестале, а самим тим и њихове заслуге. Ово је Република Српска са свим својим законима и обиљежијима као и својом територијом. Искључиво је тековина војске Републике Српске и српског народа који треба да користе оно што су остварили, а зато су дали доста живота, дијелова тијела, здравља и свега осталог. Ви комунистички партизани од 1945-1991. године у вашој СФРЈ нисте признавали ни солунске ни шпанске борце, ни борце Првог свјетског рата, него само себе. Тежи рат је водила војска Републике Српске 1991-1995. године него партизани од 1941-1945. године, за партизане су други ратовали. Ви комунистички партизани нисте вољели ни краљевине ни капитализма ни било које уређење осим социјализма. Четнички труд у Другом свјетском рату, као и труд радника и сељака у СФРЈ, све сте замотали у сарму са својим тековинама и појели. Самим тим појели сте и комплет државу СФРЈ тако да више немате ништа своје, па ни заслуга ни права. Конзервирајте своје пале саборце, а са њима и сами себе, упразните мјесто борцима Републике Српске, немојте више ни спомињати појмове СФРЈ, БиХ и ваше заслуге јер их више нема.

71. Иако још нису откривене све тајне гдје су партизани извршили злочин над српском дјецом, женама, старцима и браниоцима Краљевине Југославије, четницима, достигли су усташки бонус. Већ је речено макар дјелимично о партизанским злочинима по Србији и Хрватској, а овдје ћемо описат један од партизанских „успјеха“ у Босни и Херцеговини. У току 1945. године партизани су заробили у Лијевче пољу преко 1000 бораца југословенске војске у отаџбини. Ова бројка говори да четници нису давали отпора, него су се предали. Партизани као агресори и сепаратисти повезали су браниоце Југославије два по два жицом и све те

парове нанизали на једно заједничко челично уже. Овако ненаоружане и повезане немоћне Србе убијали су маљевима. Све док нису убили и последњег, одмора није било него су се само међусобно смјењивали. Све те лешеве оставили су на површини земље. Овај геноцид партизани су извршили на подручју бањалучких Шибова. Након неколико дана, када су лешеви почели трунути, партизани су натјерали околно становништво да лешеве прекрију земљом, што је и учињено. Истина говори да су партизаники злочини потпуно изједначени са усташким. И на Озрену су забиљежени појединачни овакви партизански поступци у селу Бољанић.

72. У овом последњем рату 1991-1995. године од почтка рата све су републике бивше СФРЈ имале заједничју војску, ЈНА састављену од припадника свих нација. Ово говори да ниједна република није имала своју војску. Распадом ЈНА, њени прпадници прелазе свако на страну свог народа-нације. Хрватска и БиХ нису имале своју регуларну војску јер то нису били ни партизани ни ЈНА. Учесници рата од 1991-1995. године који су имали могућности да путем радио везе уђе у непријатељску везу, могли су се чути само ријечи „чето“ и „ујко“ што значи четник и усташа, што доказује да су постојале само двије војске и то Срби као четници, а Хрвати и муслимани као усташе. Никаве регуларне армије БиХ и армије Хрватске није било.

73. Николићу, Вучићу и Дачићу прво ви, а затим и сви , прођите се једном заувијек тога проклетог Јосипа Броза. Зар сада не видите ко је тај човјек. Поломио је српске кости, подерао српску кожу, попио српску крв и разбио српско јединство. У Београду је био само физичка фигура, а у Загребу је био мислима и духом. Сада када је Хрватска пуна усташа, она једино наставља са Јосиповим идејама о цијепању и рушењу Србије и Срба и свега што је српско. Сваки нови предсједник Хрватске све је већи усташа. Треба да схватите да појам „Шешељ“ значи, Србија, Република Српска и сваки Србин у цијелом свијету иако није ни крив ни дужан треба да нестане јер смета усташама.

Сви они који позивају на заједнички живот у БиХ послије овог последњег рата од 1992. до 1995. године, владине и невладине

организације, поново прижељкују рат. Након толико жртава, инвалида, осиромашења и још непронађених и несахрањених жртава, нема никакве логике да овај исти народ живи заједно као и прије рата. Ова невладина удружења жена које још увијек траже некакву полну равноправност (ја бих рекао предност), коју им нису оставили њихови дједови, очеви, нити то чине њихови брачни другови и њихови синови, и боре се против некаквог насиља над њима, то све доводи до лабављења и цијепања брачне хармоније и суживота у свакој породици.

Када се појаве невладине организације састављене од очева, мајки, браће и сестара, свих нација и националности заједно који су изгубили своје најмилије у овом рату, тек онда и опет након неколико година може се говорити о суживоту.

Послије Другог свјетско рата прошло је више од 65 година, а још увијек немамо правог суживота и јединства ни унутар једне нације. Код Хрвата и Муслимана се ово скоро и не осјети јер су такви били сви грађани ове двије нације и у Другом свјетском рату и овом последњем рату 1992-1995. године.

Њихова већина бораца и у једном и у другом рату су били усташе, у томе се огледа њихова слога и истомишљеност.

Код Срба а посебно код Срба и такозваних Срба у Србији нема међусобног јединства ни на помолу. Још увијек Србијанци заговарају братство и јединство, које није заживило ни за његовог творца Јосипа Броза. То је била лажна теорија која је српском народу натоварила на леђа сва зла и све неправде. које су почињена у оба претходна рата.

Послије Другог свјетског рата србијански глумци су се разлетјели да сниме што више партизанских филмова на рачун српског народа, иако не знају тачну и праву историју. Рецимо, да су то и морали јер им је Јосип био изнад главе, а још гора је била српска партизанија која је заузела фотеље око Јосипа. Ови филмови увеличавају борбу комунистичких дезертера, а омаловажавају борбу истинитих српских бораца. Да ли српске борце звали Југословенска војска у отаџбини или четници, то нема некакве везе, јер су то били српски борци који су бранили своју државу Краљевину Југославију од вањског окупатора, а одмах затим морали су бранити свој српски народ и српска огњишта од усташа и домобрана па на крају и од партизана. Четничка борба се огледала не само у одбрани голог српског живота, него и свега онога што симболише српство

(владику, попа, крст, славу, крштење, цркве, манастире и све остало). Добро ми сви знамо да су сви партизани пјевали пјесму: „Носим капу са три рога и борим се против бога“. Овога пута бог није био никоме противничка страна нит је био окупатор.

Само су партизани задојени Јосиповом идеологијом негирали све што је српско, а то су касније и забранили.

По завршетку Другог свјетског рата, нешто око 5 до 10 посто партизана, оно сиротиње по забаченим селима, славило је славу и крштавао дјецу, па макар крадом.

Сви остали партизани су били углавном чланови КПЈ, чланови СКОЈ, а ако нису били чланови ове двије скупине онда су били атеисти.

Једне прилике у јануару 2014. године на ФТВ у емисији „Поштено“ у $16^{\underline{00}}$ часова, једна госпођа се представи као Зорица Вујисић и каже: „Учесник сам рата 1941-1945. године и била сам члан СКОЈ-а а никад нисам била атеиста, вјеровала сам увијек у зло и добро.

Исус Христос је најбољи комуниста. На питање водитељке откуд сад таква супротност, Зорица одговори да је била члан СКОЈ-а када је КПЈ говорила о идеалима. Касније се све помијенило па је идеологија КПЈ постала тероризам“.

По завршетку овога рата 1992-1995, године опет ти србијански глумци полетјеше да снимају филмове и серије по БиХ иако немају живе везе о овом рату. Снимали су филмове: „Виза за будућност“, „Ничија земља“, „Лепа села лепо горе“, некакве „Кругове“ и много тога. Све су то атеистичка дјеца; неки: Голубовићи, Тодоровићи, Бјелогрлићи, Трифуновићи и њима слични који не знају ни шта је ни ко је Србин. Они не знају да и Јован може бити усташа.

Ако је Срђан Алексић погинуо у тучи бранећи Алена Главовића, требао се Ален јавно захвалити Срђану што му је спасио живот и посмртно додијелити одликовање. Муслимани Требиња и цијеле БиХ требали су на основу тога снимити филм у знак захвалности Србима.

И овде је се опет упетљала партизанија која је требала ослободити Косово и Метохију и онда о себи као истинитим борцима снимити филм, како се стварно бори за суверенитет и територијални интегритет Србије, своје државе. Сви су они ову заклетву положили приликом одслужења редовног војног рока, а та им закелтва важи до год су живи.

Послије 1995. године изграђене су многе цркве, то је углавном услиједило ради партизанских атеиста и комуниста, који се на основу искуства у последњем рату враћају својој вјери.

Сви они који су задојени Јосиповом идеологијом и идеологијом његове КПЈ, а огријешили су се о православну вјероисповијест и српство, нису пожељни ни за слављење славе, ни Божића ни Ускрса, нити да прате Ђурђевданске и Светосавске фестивале, ни божићне ни ускрсне турнире, поготово ако нису своју дјецу крстили или ако је њихову дјецу неко крадом крстио без њиховог знања. Све су ово тековине које су четници бранили и одбранили. Не може Титина слика и идеологија бити у оној кући гдје стоји икона крсне славе. Нема српског јединства док год партизани и њихови симпатизери лажу и држе написане своје књиге пуне лажи. Најсвјежији примјер лажи су написали чланови СУБНОР-а Добој међу којима углавном и нема партизана.

У мјесецу августу су послали допис РТРС у коме пише: „Озрен је територија на коју није нагазила непријатељска нога, захваљујући команданту Озренског одреда Тодору Вујасиновићу“. Треба да знају чланови СУБНОР-а града Добој да је Тодор Вујасиновић био највећи непријатељ Озрена и његовог народа. Тошо је на Озрену био свега осам и по мјесеци, а одакле је протјеран и никад више није дошао на Озрен све до августа 1963. године.

Србијанци хоће да повуку тужбу коју су предали у Хаг против Хрватске. Ако Хрвати повуку тужбу против Србије и Србија може повући своју тужбу. Можда је Србија задовољна што је добила праве Србе из Хрватске који су протјерани и избрисани из хрватске евиденције, али ће опет добит тужбу од Хрвата у Хагу. Хравтска има пуно право да тражи све своје мртве па и Јосипа Броза.

Сви смо ми свјесни да је Јосип ударио темеље НДХ, СРХ па и ове најновије НДХ. Док ви Србијанци доводите своју дјецу на Титин гроб, а не водите их у Јасеновац да виде колико је Срба погинуло Титином грешком, а муслимани траже да своју дјецу доведете и у Сребреницу треба да видите и усташко гробље, гробље оних који су побили српску дјецу, жене и људе у њиховим рођеним кућама.

Ако сте за братство и јединство ИЗВОЛИТЕ.

МОЈА ЗАПАЖАЊА

Пошто сам рођен у октобру мјесецу мој хороскопски знак је вага.

Да ли се ја налазио у граду, у селу, у природи у просторији или на било коме мјесту, увијек у својој околини морам да нешто упоређујем, пребрајам, рокадирам, тражим симетрију и вагам поступке, дјела, недјела и узроке.

Не могу да не упоредим неке ствари које сам нашао и прочитао у књизи ***Немирни осињак,*** Липчанина Светислава Николића.

У наведеној књизи на страни 182. стоји:

„Николић Миланка Бошко рођен 1903. године у Липцу, радник, у НОБ ступио 23.08.1941. године, погинуо 23.08.1941. године за вријеме напада на Добој".

Води се као пали борац.

На страни 188. стоји: „Николић Марка Васо, рођен 1894. године у Липцу, пружни десетар, позадински радник. Погинуо на Краљици 1943. године у непријатељској офанзиви од Нијемаца"

Води се као жртва фашистичког терора.

На страни 189. стоји:

„Петровић Јефте Михајло, рођен 1913. године у Станић Ријеци, радник, убијен на свиреп начин 26.08.1941. године у Станић Ријеци од стране усташа".

Такође се у књизи води као жртва фашистичког терора.

Свагдје и на сваком мјесту треба цијенити свачији учинак, а у рату се допринос мора посебно цијенити и вредновати, јер изгубљени живот је крај свега.

Овдје се да примјетити да је Николић Миланка Бошко ступио у одбрану своје државе 23.08.1941. године и одмах је тај исти дан при ослобађању Добоја погинуо. Да је имао среће да остане жив, сигурно би његов учинак у даљем току рата био далеко већи. Дао је све од себе и заслужује статус палог борца и све остале заслуге.

Његов рођак Николић Марка Васо исто је ступио у одбрану своје државе 23.08.1941. године. Имао је срећу да не погине баш у првим данима рата, него га је несрећа сустигла у априлу 1943. године. Погинуо је у највећој озренској офанзиви на Краљици у борби против Нијемаца, усташа и домобрана. Ратовао је и бранио Озрен и Добој пуну годину дана и осам мјесеци. Живот је дао за одбрану своје државе, као и његов рођак Бошко, што такође нема

цијене. Ако је ратовао годину и осам мјесеци, ипак његов ратни учинак је већи. Код Николића М. Васе не пише да је пали борац него само да је погинуо на Краљици као позадински радник и то као жртва фашистичког терора. У рату су сви борци, и онај први и онај задњи, исти су, нема никаквих позадинских радника. Опет комунисти направише неправду и не признају већи ратни учинак Васин, који није могао добити статус борца, него жртве.

Док су Васини рођаци чланови Комунистичке партије, Владо, Перо, Гојко, Анђелко, Мирослав и Миле бјежали из сваке, па и наведене офанзиве, Васо је изгубио свој живот бранећи Озрен и Добој, али ради своје морално-политичке подобности изгуби статус борца и сва борачка права и почива у породичном гробљу као жртва.

На другој страни Симо Лукић као земљорадник, али члан Комунистичке партије, погинуо је на Вуковији код Тузле чувајући рањенике као чисти позадинац, али му подигоше комунисти спомен бисту у добојском парку и прогласише га народним херојем.

Није дао живот ни као први борац, нити је бранио Озрен ни Добој него Тузлу, али поносно пркоси историјској истини усред Добоја док прави борци леже ту и тамо у гробљима као жртве или им се ни за гроб не зна.

У борачком гробљу у селу Липац код Добоја налази се 40 гробних мјеста.

У осам гробница је сахрањено десет бораца 24. српске бригаде, који су погинули 1945. године као непознати борци.

У једној гробници је сахрањен Николић Ђ. Мићо као жртва фашистичког терора, један једини.

У тридесет и једној гробници сахрањени су пали борци наводно као партизани.

Од тих тридесет и једног палог борца један је Драго С. Лукић, рођен 1918.године а умро природном смрћу 1962. године.

Од тридесет палих бораца, њих двадесет и четири погинули су одмах 1941. године и почетком 1942. године.

Послије 1942. Године, послије подјеле устаника на Озрену и комунистичког бјекства са Озрена, погинуло је свега шест људи.

Од ових двадесет и четири човјека који су погинули прије комунистичког бјекства, односно прије подјеле на Озрену, онај који није био члан Комунистичке партије Југославије није био ни партизан. На Озрену су комунисти само себе називали партизанима,

других партизана није ни било, ови погинули борци могу бити само четници или евентуално само устаници.

Из овога гробља морају се издвојити људи које су комунисти побили као што је Лука М. Пливчевић и Богдан Б. Гаврић.

Ради сахране ових и оваквих људи у борачко Липачко гробље, Весо, Игњат и Пајко се зарекоше да их послије њихове природне смрти не сахрањују у ово борачко гробље. Иако је ова тројка у књигама Тодора Вујасиновића опјевана и описана као партизански „генијалци", ипак почивају у породичном гробљу.

У књизи ***Немирни осињак*** воде се као борци а у борачком гробљу их нема:

1. Бјелановић Ристе Јово	1924. погинуо 1942. год.
2. Дамјановић Јове Љубо	1907. погинуо 1945. год.
3. Илић Саве Недо	1907. погинуо 1942. год.
4. Јовић Симе Милош	1910. погинуо 1944. год.
5. Радојчић Павла Лазар	1924. погинуо 1943. год.
6. Радојчић Цвијана Живко	1924. погинуо 1943. год.
7. Станојевић Луке Душан	1917. погинуо 1941. год.
8. Зарић Неде Љубо	1911. погинуо 1945. год.
9. Зарић Луке Митар	1922. погинуо 1944. год.

И на овоме списку се воде два четника Радојчић П. Лазар и Радојчић Ц. Живко, које су партизани побили па, иако их нема ни у борачком ни у породичном гробљу, макар се воде као борци.

Николић М. Васо рођен 1894. Године а погинуо 1943. године у највећој озренској офанзиви на Краљици, у књизи ***Немирни осињак*** води се као жртва фашистичког терора и нема га у борачком гробљу у Липцу.

У наведеној књизи воде се као жртве, а у борачком гробљу у Липцу покопани су борци Петровић Јефте Михајло, рођен 1913. године а убијен пред својом кућом у Станић Ријеци 26.08.1941. године и Петровић Јове Панто (1891-1941).

Петровић Ј. Михајло се не води као припадник ни једне војне формације, нити је погинуо у борби против усташа које су га случајно затекле код куће и убиле. Закључак је логичан да је Михајло жртва фашистичког терора али, захваљујући натпису на надгробном споменику „борац", породица је тај статус максимално искористила, док прави борци немају ни обиљеженог гроба.

Да ли комунисти-партизани на Озрену имају иза себе икакве правде и добрих дјела?

Становници села Липца који су страдали од непријатеља, а наводе се као борци:

1.	Дамјановић Јована Саво	1885-1941
2.	Ђуричић Милана Петра	1902-1945
3.	Ђуричић Саве Ђорђе	1861-1941
4.	Ђуричић Симе Павле	1894-1945
5.	Гаврановић Саве Ђорђа	1892-1941
6.	Илић Ристе Лука	1906-1941
7.	Илић Ристе Ненад	1912-1941
8.	Јовић Митра Симо	1889-1942
9.	Копић Симе Ђорђе	1896-1944
10.	Копић Ђорђе Васкрсије	1926-1942
11.	Николић Лазе Цвијета	1897-1944
12.	Николић Ђорђе Мићо	1882-1942
13.	Николић Марка Стево	1887-1941
14.	Николић Марка Васо	1894-1943
15.	Петровић Јефте Михајло	1913-1941
16.	Петровић Јове Панто	1891-1941
17.	Радојчић Лазе Митар	1873-1941
18.	Радојчић Васе Недо	1903-1944
19.	Станојевић Теодора Трипун	1878-1944
20.	Стјепановић Ђуре Јовица	1891-1945
21.	Суботић Луке Митра	1877-1944

Ово су жртве села Липаца, страдале од усташа, који немају свога гробља нити заједничког споменика. Једина жртва која је сахрањена у борачком гробљу је Николић Ђорђе Мићо. По каквој привилегији не зна се.

Двадесет четири борца који леже испод петокраке у Липачком борачком гробљу, заслужују заједнички споменик са српским симболом, крстом.

Још једна аномалија се може видјети у Липачком борачком гробљу.

Драго С. Лукић рођен 1918. године, умро је природном смрћу 1962. године и сахрањен је као борац у Липачком борачком гробљу. Лукић С. Драго нит је рођен нит је живио у селу Липац.

Триста метара даље од борачког гробља у Липцу, у породичном гробљу је сахрањен Веселин Радојчић Весо који је рођен у селу Липац, а по партизанским књигама је описан и опјеван као први комуниста и борац.

Ја не знам ко је правио молбу да га сахране у борачко гробље, а ко је правио молбу да га као „борца“ не сахране у борачко него у породично гробље.

МОЈА АУТОБИОГРАФИЈА

Рођен сам 16. октобра 1940. године у Стријежевици као девето дијете од оца Неде - Недељка и мајке Милице рођене Тодић. Кад сам намирио годину и шест мјесеци живота отац ми је умро у својој четрдесетој години живота.

Након дизања устанка на Озрену 23. августа 1941. године у зиму, мој отац као устаник био је на стражи. Ради недостатка бораца мој отац није могао добити смјену на стражарском мјесту, пошто је зима била жестока и јака, њему су ноге смрзле и замрзле за ципеле. Након добивене смјене дошао је кући, када је скинуо ципеле спала му је и кожа са смрзнутих ногу.

Од ових смрзотина пао је на постељу и након неког времена је умро. Мајка је остала сама са дјецом, најстарије живо дијете имало је седамнаест године а најмлађе годину и шест мјесеци.

Сваком нормалном човјеку сада је јасна слика живота и судбина ове породице. Осим мајке и дјеце кућа је била празна од свега, ратно стање о новцу се у кући није ни причало а комоли некаквој куповини.

Мајка је морала за вријеме цијелог рата обезбјеђивати храну, обућу и одјећу за себе и своју дјецу. Цијелог рата морала је бјежећи пред швабама, усташама, домобранима и партизанима једну дјецу носити другу водити како би избјегла покољ и смакнуће. Најстарија сестра Тривуна заједно са Здравком Рисе Тодића, Анђом Томе

Тодића, Милком Дамљена Тодића и другим у току рата са нама скоро није ни била.

Ставно је се налазила у партизанском ретровизору, тако да је ставно: хапшена, одвођена од куће, везана, линчована, затварана и испитивана, гдје се налазе четници, гдје спавају, ко из храни и ко са њима контактира. Ради истих разлога у току рата а посебно у току 1945 и 1946. године и остале сестре су партизани отјерали од куће и повезали за ограду Дамљена Тодића у Стијежевици. Ноге су им биле потпуно босе затрпане снијегом до кољена. Заједно са њима било је повезано скоро пола Стријежевице. Крволоцима је и ово било мало па су крајем 1946. године покупили по селу све старце и мајке са ситном дјецом и све то одвезли воловским саоницам у Озну на Усори. Осим устаника сада су породице комплетиране, све је по селу похапшено од најмлађег до најстаријег.

У нашој потпуно празној соби у затвору смјештено је пет фамилија, мајке и дјеца.

Димензије собе биле су три и пет метара. Лежали смо по голом поду. Тортуре затвореника и злостављања у Озни не могу се ни набројати нити описати. Само знам да смо од својих права имали петнаест минута дневно одмора, једно лонче топле воде коју су називали супом и један дрвени шкаф за вратима за биолошке потребе. Редали су се дани, сваки дан је био дужи од године и сваки од њих носио изобиље партизанских недјела, боравак у самници, везање за руке на леђима и вјешање, везање за ноге и вјешање стрмоглавке, стављање ужарених опушака жртви на нокте, линчовање и испитивање. Свако вече псовке и викања пропраћени ударцима док се жртва пренемаже и кука. Тако је потрајало читава мјесец дана а потом су нас спровели у Бијело Брдо иза Дервенте. То је једно католичко село са порушеним кућама. Неке куће нису имале прозоре, неке врата а шпорета није било ни у једној кући, који су нам били најпотребнији.

Мене је интересовало зашто смо тамо депортовани, кад тамо није било онога класичног затвора, него смо као таоци распоређени по порушеним католичким кућама. Бијело Брдо се налази сјеверно од Добоја на удаљености од око четрдесет километара, а Стријежевица се налази седам колометара јужно од Добоја.

Овде се не зна подмукла партизанска намјера, што су тиме постигли а што су требали постићи. Пошто смо били закаснили за Јасеновац вјероватно је требало да нас тамо нађу становници Бијелог

Брда и елиминишу јер им је село порушено и опљачкано и ако смо га ми такво и затекли.

Након два мјесеца проведених у душманским канџама пуштени смо на слободу и вратили се својим кућама.

По повратку у своје село нашли смо куће потпуно опљачкане, сва стока и живина била је поклана.

Доласком из затвора у празну кућу мајка је размишљала само о храни. Нема те теорије по којој би било све ово могуће издржати и остати жив са толико дјеце без мрве хљеба.

Мајка је све ово издржала и дочекала крај рата али не са свом својом дјецом. Прво и најстарије дијете умрло је још као беба, још једно дијете је умрло као дјевојчица, док је друга дјевојчица погинула од швабског митраљеза под „Ардовцом" испод Поточана приликом проласка оклопног воза, док смо се ми налазили у збјегу.

По завршетку рата остало нас је шесторо живе дјеце са мајком. Настарије дијете је имало двадесет и једну годину а најмлађе само пет година.

Мајка поново са нама креће у живот али не са нуле него са апсолутне нуле. (Апослутна нула је -273 °C)

Нас седморо а нико није имао ни обуће ни одјеће а није било ни хране. Динар ниоткуд није долазио у кућу јер нико није нигдје радио нити смо имали било шта за продају како би дошли до новца.

Сјећам се добро да смо знали више пута да останемо лежати у соби ради немоћи и исцрпљености. Мајка је често пута у току рата и послије рата из Костајнице, Бушлетића и Осјечана доносила по десет или петнаест килограма кукуруза.

Када се кукуруз самеље, замијеси хљеб и испече и када га поједемо, иако друго ништа није било са хљебом, ми смо скакали здрави и весели.

Треба замислити једну жену голу и босу са празним мијехом на рамену која пјешице одлази у Требаву на удаљености и до осамнаест километара. Та иста жена требала је од врата до врата да тражи храну без плаћања и могућности враћања.

И када добије храну, треба ју поново замислити како гола, боса, промрзла и намучена поново пјешачи према кући гдје ју чека пуна кућа исто тако голе, босе и гладне дјеце.

Пар дана послије нашег повратка из затвора, својим сам очима гледао како партизани кољу волове Голуба Божановића.

Дотјерали су Голубове волове пред кућу Пере Ђурановића који је био први комшија Цвијетина Кандића и моје куће. Волове су повезали конопцима за стабла шљива, засукали рукаве, узели маљеве у руке, на једног вола два партизана.

„Другови“ су поскакивали око волова са маљевима у рукама и наизмјенично тукли волове у главу уз псовке и повике као да туку Голуба, Цвијетина или Дражу Михаиловића. Волове су називали четницима, ђиканима, одметницима и другим именима.

„Другови“ партизани су се мијењали у залагању свога ауторитета. Церемонија је трајала све док „другови“ нису искалили свој бијес, док волови нису потпуно исцрпљени. И тако кад су воловима исцрпили последњу трунку снаге, извођачи ритуала их докрајче ножевима и потрпају у партизанске казане.

Након два-три дана довели су и краву Богољуба Божановића пред кућу Цвијетина Кандића.

Ритуал је изведен на исти начин као и са воловима, а када су је заклали из ње су извадили теле које је требало за један мјесец дана да изађе на овај свијет природним путем.

Све ово је изведено уз продорно смијање, поцикивање и најгласније повике, како би демонстрирали своју свијест и „љубав“ према српском народу.

Богољуб Божановић Голуб је имао супругу Анђу и три мале кћерчице, Љубицу, Драгицу и Љепојку.

Сваки домаћин и поштен човјек може знати шта су волови значили у ово вријеме за једно домаћинство које нема никаквих других прихода.

У оваквим временима и условима крава је сигурно била друга мајка за те три Голубове кћеркице.

Свакој мајци је теже када том малом, невином и нејачком дјетету неко узме залогај хране испред уста и кад јој то дијете почне да умире од глади него кад јој пуноњетан син погине у рату.

Поред оваквог мукотрпног живота сада држава намеће свој зулум.

Сестре које су биле старије од петнаест година морале су ићи на обнову и изградњу земље. Власт није знала или није хтјела организовати одлазак омладине на изградњу него је милиција наоружана пушкама упадала у куће у пола ноћи, чисто хапсила омладину и одводила је наводно на изградњу (присилни рад).

Док је омладина на изградњи, кућа и земља остављени неспособним и нејаким, а уводи се обавеза откупа: меса, пасуља, кукуруза, пшенице, лана, конопље, вуне и, бога питај чега још. Сјећам се да смо једном остали дужни десет килограма меса. У кратком року дошли су представници општине у друштву Маре Топаловић Тодић и отјерали су нам једну једину краву.

Крава нам је била једини извор хране, тешка четири стотине килограма. Умјесто десет килограма однијели су четири стотине килограма испред седам гладних стомака, уста и очију а нису вратили ни рога.

Онда на сцену ступају чланови СКОЈ-а као што су Мара Топаловић Тодић, Марко Петровић, Јово Миловановић, Васо Панић и др. Формирају се земљорадничке задруге као идеални пројекат рјешења проблема сеоског становништва.

Људи домаћини више нису требали имати, нити правити штале, свињце, оборе и остало јер су другови сву стоку узели себи и никад је нису вратили. Становници Стријежевице искључиво су живјели од пољопривреде и сточарства.

Како се види из предходног, сточни фонд је сведен на нулу, требалчо је више година да би се сточни фонд обновио и побољшали услови живљења.

Чим су „другови" примијетили да село долази себи, нашли су нови модус да се ток живота стријежевачког човјека пригуши.

Узели су сву плодну земљу до ријеке Босне и почели са изградњом касарни и војних магацина. Дио земље који је остао на подручју Јабучић Поља, није имао никаквих комуникативних веза са селом тако да је становништво морало ту земљу продавати, јер није имало прилаза тој преосталој земљи. Сада остајемо и без плодне земље и без стоке; тако да се село поново враћа на полазну тачку.

Да би се преболио и овај ударац становништво се углавном ослања на сточарство и обраду преостале земље четврте, пете, шесте и седме класе која гравитира сјевероистоку према Текућици. Долазећи поново у кризу становништво води борбу за опстанак и одржавање голог живота. Људи очеличени притиском и уцјенама од стране режима налазе једини ослонац у сточарству и тако крећу даље са животом.

Без обзира на жртву и величину злочина према Сријежевици, аждаја опет не мирује. Овога пута одузимају сву земљу са сјевероисточне стране од цесте па све до села Текућице.

На овом земљишту се засађује црногорично дрво а грађани остају без своје земље за испашу и обештећења.

Сада је Стријежевица сведена на само једну трећину своје величине.

Одузимањем стријежевачког земљишта у величини од око три стотине хектара, затворена су и последња животна врата овога села.

Прва основна школа у Стријежевици била је кућа Голуба Божановића. Нова школа направљена је пет стотина метара даље, углавном од материјала који је Цвијетин Тодић припремао за изградњу своје породичне куће. Прву Цвијетинову кућу су усташе запалиле тако да је супруга Тривуна из пламена једва извукала своје три дјевојчице. Како видите опет Стријежевици нема живота без Цвијетина и Голуба.

У послијератним годинама сваки трећи дан је патролирала милиција наоружана пушкама М-48, малтретирајући данас једног сутра другог грађанина а нарочито Јована Бекановића.

Јован који је провео свој најљепши дио живота у Краљевини Југославији, остао је вјеран краљу и краљевини.

Кад год би прослављао српске празнике: славу, божић, ускрс и др, имао је навику да то симболично означи и огласи.

То његово симболично оглашавање огледало се у томе да сваки пута изнесе жар од ватре у неком старом шљему иза зграде која се звала амбар.

У тај жар убаци по једно два-три метка и када они испуцају, онда славље може да почне. Тај исти дан када се изврши паљба, комшије, чланови СКОЈ-а, у току истог дана обавијесте станицу милиције у Маглају тако да други дан долази милиција, веже Јована у лисице и гони у Маглај. Успутно милиција тренира ударце на Јовану. На сваки њихов ударац Јован би рекао „вратићу ја то вама".

А милиција ко милиција, једва чека разлог да има оправдање за ударац, поново га удари па упита „кад ћеш ти то нама вратити".

Јованов одговор је био крајње искрен и поштен и он им одговара „па кад дође краљ Петар".

А милиција онда употријеби сав свој ауторитет и знање па пребију Јована на мртво име тако да мора прво одморити у маглајском затвору да би се сутрадан или касније могао вратити кући. Тако би Јован пролазио кад год би прославио неки српски вјерски празник.

Дио државне шуме који гравитира уз Стријежвицу чувала је милиција и то неки Милан и Никола, док је свагдје и увијек шуму чувао шумар.

У послијератном периоду друштво није у Стријежевицу инвестирало ни динара. Сваки појединац је сам себи и уз помоћ комшија правио кућу, помоћне зграде, прилазне путеве, доводио воду, уводио струју и телефон.

Струја је у Стријежевицу доведена 1973, а телефон 1990. године.Од самодоприноса који су мјештани давали за обнову села, држава је сама себи узимала пет до десет посто од прикупљених средстава, а село нема ни кавадратног центиметра асвалта. Стријежевљани су својим радом и прилозима ,уз помоћ околних села, направили и цркву у свом селу.

Од краљевине преко социјализма па и ове најновије Републике Српске Стријежевица није добила ни од кога ама баш ништа.

Стријежевица и околна села: Трбук, Осојница, Текућица и др. све што су постигли у социјалистичкој Југославији, све су то и још више могли постићи у Албанији, и најсиромашнијим државама. Ако се може тако рећи, једино је Аустроугарска изградила пут Трбук – Грачаница који случајно пролази кроз Стријежевицу.

Да Аустроугарска није имала интереса не би пут ни градила, али ето ми га ипак кориситимо и дан -данас.

По завршетку рата свугдје и у свакој земљи сви грађани осјете разне недостатке. Ови недостатци код нас нису били исти за оне чији су родитељи убијали наше родитеље и за нас који смо сматрани вјечито потенцијалним непријатељем социјалистичког друштва.

Партизанске породице, што год су више имале, све им је више фалило. Њихова дјеца су имала све и на вријеме: чоколаду, бицикл, ауто и др. док ми нисмо имали кукурузе, одјеће, доњег веша нисмо ни носили, па ако на тавану нађемо старе подеране опанке ми их покрпамо и носимо и опет смо били задовољнији него њихова дјеца. Оно што је основно и најважније ми нисмо имали слободе.

Да би боље успјела њихова пропаганда, чланови КП ангажују своје заштитне органе КНОЈ и УДБУ. Прво је требало затјерати народу страх у кости тако да не зна оно што зна, да није видио оно што је видио, да није чуо оно што је чуо, итд.

Све је се морало тактички разрадити тако да се сви четнички успјеси на Озрену, као што су дизање устанка, диверзије на пругама, диверзија на шећерани, вођење борби у Добоју, вођење борби на

потезу Добој – Маглај, вођење борби на потезу Добој – Лукавац и даље, затим вођење борби унутар Озрена, све да се припише партизанима.

Потребно је било народу и новим генерацијама приказати да су партизани на Озрену водили борбу голи, боси и гладни, да уопште нису узимали храну, нису носили ни одјеће ни обуће. Потребно је народу приказати да су партизани голоруки убијали свога противника. Једном ријечју, потребно је било доказати народу да су партизани српски народ и српске борце убијали из љубави, а да ни мрава нису згазили.

Гдје год се спомиње име четник, обавезно му се додаје: ђикан, кољач, шумњак, домаћи издајник, бандит, брадоња, одметник, банда, комита, квислинзи, олош, неписмењак и, бога питај, како још.

Тако се кроз писање историје, писање књига о рату на Озрену, писање чланака у штампи, држање говора на митинзима, што год се ружније рекне или напише о четницима, све се више убире поена и стиче углед код владајућих структура.

Тако је и неки адвокат Бранисав Игњатовић у својој књизи ***Убиства и одбране на суду*** издатој 1977. године успио прикупити много поена и добар углед код комунистичког режима.

У овој књизи од стране 31. до стране 50. аутору се гади да каже село Стријежевица него га назива „Стреж". Он не каже да Тито и његов режим нису направили ништа за добробит мјештана Стријежевице, него цесту коју је градила Аустроугарска ширине пет метара назива колским путем.

За „друга аутора" Стријежевица је дивљина која одгаја и дивље људе. Исти аутор ужива у шетњи медвједа Преслицом и Стријежевицом, иако у овим предјелима никада и нигдје нико други није ни видио медвједа. Мени је жао друга аутора који је, како он каже, изложио свој живот опасности од стријежевачке дивљине и дивљака.

Овај комунистички „посланик" злоупотребљава старог искреног и поштеног домаћина Милана а све ради свог додворавања владајућем режиму.

И тако су пролазиле године послије Другог свјетског рата, читале су се књиге, учила историја, слушали говорници, доживљавале разне неприлике и непријатности и увијек сам се питао зашто.

Ја не знам како је било у другим крајевима Југославије, али сам увијек желио да сазнам истину о Озрену, Стријежевици и четницима.

Оно што сам ја као дијете доживио и претрпио то је била само кап у мору. Желећи истину, разговарао сам са многим старијим људима који су били учесници Другог свјетског рата. Како би ми истина била приближнија, разоварао сам са људима из Стријежевице, Трбука, Текућице, Бољанића, Какмужа, Карановца, а највише са људима из Јошаве и Липца.

Моји саговорници, који су учествовали у борби на страни четника, били су искрени и отворени и једва су дочекали да кажу оно што знају а никад раније нису смјели рећи. Од њих сам сазнао многе нове случајеве који се нису смјели народу причати.

Моји саговорници, који су на неки начин дочекали крај рата као партизани, радо су са мном разговарали у повјерењу и са поносом на озренске четнике, али су ипак жељели да остану анонимни.

Приче и јединих и других подударале су се скоро деведесет и пет посто. Завршетак приче са сваким појединцем сводио се углавном на исто, како су борци проглашени издајницима а издајници су проглашени „народним херојима“. Сви су, углавном, осуђивали поступке Петка Ђурића који се са својим помагачем Лукијаном Радојчић може сматрати највећим зликовцем

Овај човјек ако се може назвати човјеком, побио је више Срба и српске дјеце него што је изгинуло бораца на Озрену у току Другог свјетског рата од Нијемаца. Он је толико угасио српских живота пуцајући у потиљак жртвама које су биле везане жицом да мора да га је рука од тог много пута забољела. Кад год би тата Петко био уморан, свој пиштољ би дао своме сину Пери да с учи убијати Србе. Перо је добро слиједио свога „златног“ тату.

Захваљујући искреном и поштеном човјеку Деди Трампићу коме је се огадио злочин Петка Ђурића над недужним људима, дошла је дојава до четника о његовим поступцима у граду Добоју и убрзо је био ликвидиран.

Причали су људи о „подвигу“ Веселина Радојчића. И једни и други су о њему рекли да није баш био неки борац на фронту него је више водио политику и служио као курир.

Најчешћа личност која је спомињана у разговору био је Спасоје Радојчић Пајко. Његова улога је била углавном врбовање бораца да приступе у Комунистичку партију. Сваки онај који није прихватио

ту понуду, био би стављен на црни списак за казну и евентуалну ликвидацију. Скоро сви саговорници су радо говорили о срамном атентату на Цвијетина Тодића и његов штаб у Бољанићу који су припремили: Тодор Панић, Симо Лукић, Игњат Радојчић, Анђа, Раде и Станко Радојчић, Војин Панић, Маринко Нешковић Грабљо, Цвијетин Мишић, Миленко Јаћимовић, Милош Раковић, Блажан Лукић, Радо Цвјетковић и др.

Многи од ових партизанских „хероја" су похватани, са њима је обављен разговор и потом су пуштени на слободу.

Један од саговорника причао најљепше о Станку и Бранку Милана Панића из Стријежевице. Таква се браћа и јунаци ријетко рађају. Док су они држали положај на Бајића камену, ту и у ближој околини непријатељска нога није газила.

Причао је о њиховој херојској погибији. Није могао заобићи да не нагласи како су партизани, ради попуне свога бројног стања и јунаштва које су себи приписали, Станка и Бранка, након њихове погибије, прогласили партизанима и комунистима и сахранили у партизанску гробницу у Трбуку, исто тако као што су прошли Млађо Радојчић и Лука Пливчевић.

Један од саговорника је испричао причу која је толико потресна да се човјеку огади и партизан и Србин и човјек и уопште живот.

У даљем разговору, на моје питање како то да од толиких партизанских борби, успјеха и подвига у добојском парку стоји само четири-пет биста? Зато нигдје нема Богдана Гаврића, Луке Панића, браће Станка и Бранка Панића, Душана Станишића, Симе Митровића и других?

Одговор је био једногласан:

„Они су сами себи приписивали четничке борбе и успјехе, до краја 1945. године нигдје их није било, а у добојском парку нема бораца него су само комунистима постављене бисте. „Колико биста толико комуниста".

Морао сам поставити још једно питање својим саговорницима.

-Код Башче стоји споменик са натписом да је народ Добојске, Маглајске и Грачаничке општине на позив комунистичке партије на овом мјесту подигао устанак. Ко је, уствари, подигао устанак?

Прије директног одговора била је сљедећа прича: Партизани су дочекали крај рата и писали су и причали то што су писали и причали.

Да су Швабе побиједиле, опет би се писало и причало нешто треће, а народ би опет морао се с тим помирити и живјети.

Чињенице из њиховог говора, ко је дигао устанак су:

-Дедо Трампић. који је цијењен као поштен човјек а то је у току рата и доказао, дошао је на Озрен у четничкој униформи као и Рефик и Адил Бешлагић који су носили шубаре.

-Када је подигнут устанак командир прве и једине чете на добојском сектору био је Цвијетин Тодић који никада није био партизан нити члан комунистичке партије нити ју је волио.

-Командант једног и јединог батаљона који је формиран на добојском сектору када је се повећао број бораца, опет је био Цвијетин Тодић.

-Сви ми устаници који смо служили краљеву војску, заклели смо се Краљевини Југославији да ћемо је бранити и свој живот ако треба дати за њу, то смо и урадили.

-Ми смо ти учесниси устанка и добро знамо шта је говорено и договорано код Башче и зато смо чували Озрен од сваког зла све до краја 1945. године.

-Мемоари друга Светозара Вукмановића Темпа које је штампао у сарајевском „Ослобођењу“ говоре да овде у Добоју и на Озрену није било партизана, него Срби као четници и остали као усташе.

-Како комунисти кажу, „Срамни споразум“ сам по себи говори ко је дигао устанак на Озрену, бранио Озрен и Добој и био легитимни представник озренског народа.

Зар овај, само мали број чињеница, не говори ко је дигао устанак на Озрену и ко је водио одбрамбени рат на Озрену и Добоју.

Какав је био поглед на Стријежевицу мишљење о Стријежевици и циљ комунистичког режима?

Тодић Мирко, *дип.инж.саоб. и инж.машинства*

УМЈЕСТО ПОГОВОРА

Књига Мирка Тодића *Истина о рату на Озрену*, прије свега, полемичка је књига или, вуковски речено, утук на књигу Тодора Тоше Вујасиновића *Озренски партизански одред* и књигу Светислава Николића *Немирни осињак*. Она у наднаслову носи назив *Одговор на партизанску лаж*, чиме аутор јасно декларише своју намјеру.

Наравно, ова књига има низ других сегмената а један од обимнијих јесте ауторско истраживање истине о догађајима из Другог свјетског рата на озренском подручју, а које истраживање се темељи на изјавама и свједочењима актера наведених ратник збивања, казивања родбине и познаника актера тих догађаја, односно познавалаца прилика на Озрену у наведено вријеме.

Да је аутор имао и мотив више од потребе да истражи пуну или у највећој мјери одговарајућу истину о борби озренских четникс у Дугом свјетском рату, он то у Ријечи унапријед открива кроз подстицај својих ближњих да истраживањем истине скине љагу са рода Тодића из којег је био и сам ратни озренски командант Цвијетин Тодић.

Што се тиче полемисања с текстом књиге Тодора Вујасиновића *Озренски партизански одред,* Тодић оштроумно и бритко раскринкава Вујасиновићеве лажи које су кроз поменуту књигу дате тако да се простим оком могу видјети шупљине у њој. Познајући добро простор Озрена и села на њему, Тодић лако утјерује Вујасиновића у лаж пошто самозвани партизански командант Озрена пише о многим догађајима као да је тобоже у истим учествовао а о којима је, уствари, само чуо од других. Вујасиновић се у својој књизи својски трудио да умањи значај Цвијетина Тодића и његових командира и бораца, да их оклевеће као примитивне и сирове људе без идеје о потреби борбе за више циљеве од циља да се боре за свој крај и свој народ. На том плану он се заплео не успијевајући да увјерљиво покаже и докаже како су у нападу на Добој 23. августа 1941. године па све до диференцијације устаника у априлу 1942. године одлучујуће учешће имали устаници комунистичке оријентације, односно партизани. Јасно је да је послије рата било пробитачно за ауторе књига величати комунистичку идеју и привржeност партизанима при чему је најчешће жртвована истина.

Тодић убједљиво доказује ординарну лаж Вујасиновића, анализирајући на примјер школску спрему чланова Партије којима овај у својој књизи приписује способности какве објективно ови нису могли имати. Наиме, аутор се оправдано пита какву је то школу осим робијашке имао сам Вујасиновић, а о Веселину и Игњату Радојчићу, те Сими Лукићу и Петку Ђурићу да се и не говори. Насупрот наведеним комунистима стајали су војно образовани угледни домаћини какав је, прије свих, био Цвијетин Тодић, затим др Бранко Стакић, Стеван Ботић и мноштво других врлих људи, команданата, командира и бораца.

Нема јачег адута у побијању неистине у некој књизи него одговорити књигом на књигу као што је то учинио Мирко Тодић својом *Истином о рату на Озрену*. Поред тога Тодић у додиру са свједоцима који познају ратне догађаје на Озрену у току Другог свјетског рата, а чије свједочење се у данашњем времену могло без посљедица објелоданити, открива праву истину о појединим личностима и догађајима чиме његова књига добија на увјерљивости.

И књига Тодора Вујасиновића је потврдила стару истину да историју пишу побједници по мјери која им одговара не марећи за објективну истину. Међутим, Тодићева књига је, такође, потврдила стару истину о томе како је правда спора али достижна. Наиме, Тодићева књига у пуној мјери исправља неправду нанесену слободољубивим Србима Озрена који су током Другог свјетског рата истински водили борбу за слободу свога краја и свога народа. Али ова књига говори и више од тога: спира љагу коју су комунисти од почетка устанка Срба на Озрену у љето 1941. године па све до деведесетих година прошлог вијека бацали на родољубивост и слободарство Озренаца којима је у том погледу тешко наћи премца, не само у ближем него и даљем окружењу.

Тодићева књига има на крају једно поглаве насловљено *Апели* у коме аутор врло критички говори о Србима који су у прошлости дозвољавали себи да се опортунистички, попут слијепаца, понашају пред насртајима српских непријатеља оличених, прије свега, у усташтву, али и у комунистичкој атеистичкој идеологији коју су подржавали а која је Србима нанијела много зла. У наведеном смислу упутно је да подсјетимо на поуку бесмртног владике Николаја Велимировића а која иде у прилог ауторовом критичком ставу. Она гласи:

„Народно спасење је у томе да сав народ постане бољи; да се утврди у вери и поштењу својих отаца; да се отрезни од опијума модерних лажи, које носе име истина, међутим одричу Истину-Христа“...

Као Озренац и припадник рода Тодића, Мирко Тодић се овом књигом на најбољи начин одужио родној груди и свом роду.

Уредник

СКРАЋЕНИЦЕ

КНОЈ	Корпус народног ослобођења Југославије
КПЈ	Комунистичка партија Југославије
СКЈ	Савез комуниста Југославије
СКОЈ	Савез комунистичке омладине Југославије
НО	Немирни осињак
ОПО	Озрезнски партизански одред
СО	Синови Озрена
СБ у НОР	Средња Босна у народноослободилачком рату
СУБНОР	Савез удружења бораца народноослободилачког рата
АВНОЈ	Антифашистичко вијеће народног особођења Југославије
НОР	Народноослободилачки рат
НОВ	Народноослободилачка војска

КОРИШТЕНА ЛИТЕРАТУРА

[1] Преостала четничка документација

[2] Усмене и писмене изјаве свједока и очевидаца

[3] Мемоари Светозара Вукмановића Темпа, Револуција која тече књига 1

[4] Озренски партизански одред, аутор Тодор Вујасиновић

[5] Немирни Осињак, аутор Светислав Николић

[6] Синови Озрена, аутор Мленко Максимовић

[7] Средња Босна у НОБ, зборник сјећања, докумената и чланака

[8] Емисије: РТС, РТРС, ТВСК, ТВТК, ТВФБиХ и ХТВ

[9] Лично искуство

ДА ОВА КЊИГА УГЛЕДА СВЈЕТЛО ДАНА ЗАСЛУЖНИ СУ:

УЧЕСНИЦИ, ОЧЕВИЦИ И СВЈЕДОЦИ

Бранко Р. Брзи
Војо М. Гавриловић
Душан Станишић
Душан Ј. Тодић
Драгаиња Р. Тодић
Ђорђо Илић
Јован Г. Тодић
Јово Т. Лазаревић
Јанко Станковић
Љубо Палексић
Милан Г. Тодић
Мирко П. Ђурановић
Миланко Дамјановић
Милош Радић
Милка (Радојчић) Бјелић
Милорад М. Пливчевић
Млађен Ј. Витлешевић
Милош Н. Трифковић
Пердин Миловановић
Петар Драгичевић
Ружа (П) Р.
Раде Т. Трифуновић
Станоје Ј. Радојчић
Тодор С. Радојчић
Владислав Ђукановић
Јелена Пливчевић

ПОМОГЛИ ПРИ КУЦАЊУ МАТЕРИЈАЛА И САКУПЉАЊУ ФОТОГРАФИЈА

Мр. Жељко М. Радић
Дип.инж. Бранко М. Софренић
Дип.инж. Зоран Васиљевић
Жељко Лазић
Мирко Остојић
Душко Ерић
Оливер Б. Спасојевић
Бошко М. Јовић
Мирослав Р. Ђурановић
Данило Стјепановић
Мариа М. Малиновић
Милан Б. Радојчић
Горан М. Никић

СПОНЗОРИ КОЈИ СУ ФИНАНСИЈСКИ ПОМОГЛИ ИЗДАВАЊЕ КЊИГЕ

Ђорђо и Милица Бабић
Оливер и Анђелка Спасојевић
Перо и Драгица Никић
Ружица Р. Тодић
Обрад и Сњежана Лукић
Петра и Бране Тодић
Драган и Нада Јовић
Миленко С. Јовић
Бранко М. Јовић
Рајко и Радојка Трифуновић
Синдикат жељезничара РС
Ловачко удружење *Фазан* Добој

САДРЖАЈ

Нека је вјечна слава и хвала свим припадницима Озренског четничког корпуса!!!

Живио 14.05.2015. године дан свесрпског помирења!!!

Мирко Тодић
ИСТИНА О РАТУ НА ОЗРЕНУ

Издавач
„ Штампа“ Добој

Уредник:
Василије Шајиновић

Лектор и коректор
Зора Лујић

Компјутерска обрада текста и дизајн корица
Драган Лазаревић

Штампа
„Графичар“ Добој

За штампарију:
Станоје Зеле Лујић

Тираж 300

CIP - Каталогизација у публикацији
Народна и универзитетска библиотека
Републике Српске, Бања Лука

94(497.6 Озрен)"1939/1945"
821.163.41-94

ТОДИЋ, Мирко
Истина о рату на Озрену / Мирко Тодић. - Добој : Штампа, 2016 (Добој : Штампа). - 378 стр. : фотогр. ; 24 cm

Насл. над текстом: Одговор на партизанску лаж. - Тираж 300. - Стр. 371-373: Умјесто поговора / уредник. - Скраћенице: стр. 374. - Библиографија: стр. 375.

ISBN 978-99938-20-21-5

COBISS.RS-ID 5592600

9 789993 820215